

-YUSU A -MƆNANYU A NUNU-TEBLI

-Yusu lee la 'a -mƆnanyu* nu, -ε mɔ,
Nyɩsua di =nu 'a -Hihiu* 'nu -nyi

1 ¹-Na 'wio Teofilt. 'Kɩ 'lɩ 'na yɩ-hecrɩen 'kwli, 'n lee -mu -tebli a pepe -mu', -Yusu 'Kɩsu* ni la nu, kɔ, -te ε ni la nyibli a tɔɔɛ, kɔε la 'lɩ bu, 2-bu mu -mumu, -bu ye -nyrɔwɔ -mu' kɩ, -ε kɔ 'kwli Nyɩsua nu la-a, -Yusu a 'mu 'ε mu la 'lɩ yakɔ 'kwli. 'Tɩ- ε 'mu la mu, nyibli -mu', ε -ha la 'lɩ, 'kɩ bu -he la 'a -mƆnanyu, 'ε lee la =nu le'boɔwin, 'kɩ 'lɩ Nyɩsua a -Hihiu* a 'klɩ 'kwli. 3-Te ε 'kɔ, 'tɩ- ε 'hɩ 'klɔ, 'kɩ 'lɩ -nyrɔwɩ a -wɩ nu 'hɩen 'kwli, 'kɩ ε 'hɩu =nu yɛ, 'ε tɔɔ =nu=ɔ, -ε mɔ, ε 'hɩ 'klɔ, 'tɩ- -te Nyɩsua ni nyibli a win a kɩkɔɔɛ, ε nɔ- kɔ -tɩ ε tɔɔ =nu.

4-Nyrɔwɔ =du 'kwli, -te -Yusu nu la 'lɩ 'a -mƆnanyu 'nyi de, -ε -bɩ ε yɩ la =nu 'nu ti, kε- ε pɩ la: «A 'nu 'hlɔɔ 'lɩ 'dɩɔ -bu, -ε mɔ Jrusɛ -mɔ lɛ, kεε, ba -ple Nyɩsua a -Hihiu, Nyɩsua a 'mu, ε pɩ lɛ, ε di 'a mu -nyi, =wɩ yɩ, -te 'n nu la 'aan leelɛ. 5Saan* -mɔ -bɩ, 'nie, ε nɔ- ε pɩ 'a mu 'lu lɛ, kεε, 'kɩ 'lɩ -nyrɔwɩ gbi 'kwli, Nyɩsua di -nyi 'a mu 'a -Hihiu.»

-Te -Yusu mu la 'lɩ yakɔ 'kwli

6Nyibli -mu', -ɔ -gbee 'ɔ -Yusu 'hɩ, ɔ -tɩa 'a le'betilɛ, ɔ wen: «Kɔkɔnyɔ ɔ, -a mu Yisraekɔε*, -bɩ ti -bu 'yri, 'kɩ -di 'lɩ -a mu Romakɔε a 'klɩ bu -ha, -ε di=e nu, -a mu nu -do, -a 'mu -aan 'blogba -naa -nɩ?» 7-ε -bɩ -Yusu =tu =nu =wɔn, ε wen: «Ti -mu', -ε kɔ 'yri -tebli a 'mu, ε di 'lu -mɔ mu, a 'yɩ yɩ -bleε -nɩ, ba yi=e, -ε nu=ɔ, -aan 'Bat Nyɩsua, nɔ- wa ti a 'mu 'nyɛ, -te ε nu 'a -hɩhɩa. 8Ti -mu' -kɔ 'yri Nyɩsua a -Hihiu* di 'ɔ 'a mu ke' bi, a di kɔ 'klɩ, 'kɩ ba lee nyibli -tebli a pepe -mu', a 'ye 'kɩ 'ɔ 'na -ta'. Ba na 'na -tɩ

-mɔ ɛ, 'kɪ 'nɛ- Jrusɛdɔ 'kwli, ba mu 'lɪ Sudeblɔgba kɔ Samalibɔgba* a pɛpɛ kɪ -wɛ, ba bi 'klɔ a pɛpɛ kɪ, ba na 'na -tɪ -mɔ ɛ.»

9-Tɛ ɛ -yrɛ 'kɪ, -ɛ -bɪ ɛ -tɔa 'lɪ yakɔ a 'kwlimumuo. 'A -mɔnanyɔ* yɪ 'v-v -mɔ ɛ nɪ tɛ, 'nuɔma 'ɛ -hli -nu-v 'yɪ kɪ, 'v 'kee 'a 'yiye. 10U nɪ 'lɪ yɔ' a letita 'kwli, ti nɪ -do a ti 'yri, nyibli nɪ 'hɔn, -v pɔ -teblɪ pɔpɔ 'hɔ ɛ, v 'hru 'v -nu 'hɔ. Nyibli a 'mɔ, v mɔ Nyɪsua a lelenyɔ* -nɔ. 11Kɛ- v pɪ -nu yɪ: «Galilekɛ, dɛ- kɔ -tɪ 'a nyra mɔ bu, 'a tɛ 'lɪ yɔ' ɛ 'lɪ? -Yusu mu 'lɪ yakɔ 'kwli. -Tɛ a nu 'a 'yiye, ɛ nu mumuo, kɛ- ɛ di didie nu.»

Nyiblo -mɔ', -ɛ bi la 'v Judia a -ta'

12-Tɛ dɛ a 'mɔ, ɛ -hi, -ɛ -bɪ -Yusu a -mɔnanyɔ* a 'mɔ, v -tɪ 'lɪ dɔgba -mɔ', -ɛ mɔ olifieti* a dɔgba 'lu nɪ, 'v mu 'lɪ Jrusɛdɔ 'kwli. -Hɔn 'lɪ Jrusɛdɔ 'kwli, -bu mu 'lɪ dɔgba a 'mɔ 'lu, ɛ -wɛ 'lɪ -kiloyɛ nɪ -do nɪ. 13-Tɛ v nyre 'lɪ, -ɛ -bɪ v 'ya 'lɪ yɔ'kayu yra, 'v mu 'lɪ -gblo -mɔ', -ɛ kɔ 'kwli v yɪ la 'lɪ ɛ 'kukue -nɪ. Nyibli -nɪ -tuo a 'mɔ kɪ, 'waa 'nyre nɔ- -bɔ: Pielɪ, Saan*, Saktɪ, Adre, Filipɔ, Toma, Batelemi, Matie, Alɔfe a 'yu Saktɪ, Simɔ, -ɛ nɪ la 'lɪ nyibli -mɔ', -v 'yɛ nɪ -hɔa la Romakɛ 'nyɪ, kɔ Saktɪ a 'yu Judɪ. 14Nɔgbɪ nɪ 'lɪ -nu 'nyɪ ɛ -wɛ, v kɔ Mari*, -ɛ mɔ -Yusu a 'dii, kɔ -Yusu a 'diayɪ nyɪbɛpɔ 'hɔn-. 'Waa pɛpɛ a 'mɔ, v nu- yɪ 'lɪ -gblo a 'mɔ 'kwli ɛ 'kukue -nɪ, 'v dɛ Nyɪsua.

15-Nyrɔwɔ =dɔ 'kwli, nyibli a -wɪ nɪ -hlon-do, nu- 'kukue ɛ dɛ, 'kɪ 'v Nyɪsua a dɪda -mɔ. Bu nɪ 'kɪ 'v bu, -ɛ -bɪ Pielɪ 'du ye', ɛ wɛn: 16«'Diayɪnɔ -na, -tɪ -mɔ', v 'cru la 'lɪ Nyɪsvacrɛn 'kwli, ('kɪ 'v Judia a -ta'), ɛ kɔ bu mu 'lu -mɔ. 'ɛ mɔ -han-tɪ, Nyɪsua a -Hihiu* 'ɛ naa la 'lɪ bodɔ Dafidɪ* 'mɔ, 'ɛ 'cɪ la-a, -ɛ mɔ, Judia, nɔ- di la -Yusu 'a yraanyibli yɪ gba, 'kɪ 'v 'a kɔklɔ a -ta'. 17-Tɛ -Yusu -nu, 'ɛ -ha 'lɪ -a mɔ, 'kɪ -ba nu Nyɪsua a -kɔan, kɛ- ɛ -nu, 'ɛ -ha 'lɪ Judia, 'kɪ bu nu Nyɪsua a -kɔan. 18-Tɛ Judia a 'mɔ, ɛ pɔ -Yusu 'crekɔnyibli -jt', 'wliye -mɔ', v 'pɛɛ la-a, ɛ nɔ- ɛ -nu, 'ɛ -tɔ -ci, 'kɪ 'lɪ -ci a 'mɔ kɪ, 'ɛ ble 'lɪ yɔ', 'ɛ bi -hɔn, 'a 'kwli 'ɛ -cre, 'a 'ɲmi 'ɛ -gble -teblɪ 'nyɪ ɛ. 19Nyibli a pɛpɛ, -v nɪ 'nɛ- Jrusɛdɔ 'kwli, dɛ a 'mɔ, -ɛ mu 'lu -mɔ, v 'wɪn nɪ. ɛ nɔ- nu-o, -ci a 'mɔ 'v dɛɛ -nɛ Hakedama, 'kɪ 'lɪ -Juukɔewin 'kwli,

ε -hen 'nyre -hlu-ci. 20'Ε μο -tee, δε υ 'cru la, 'ki 'li Nyisua a -wlablēcruen* 'kwli, ε nɔ- -bu:

Nyibli bu hie 'v 'a 'kayu bu,
-ε -du 'ni 'tie 'li-t bu.

'Ya 'v 'lu de, δε -bi, υ 'cru la, ε nɔ- -bu:

'A -kvan -mu', ε ni la, nyiblo -bi bu nu-o.

21-22'A -ti o, -a bleε yi, -ba -muɔ nyiblo le, -ε di 'v Judia a -ta' bi. Nyiblo a 'mu, ε bleε yi bu mo nyiblodv -mu', -ε ko -a mu 'hven-, -v yi la Kɔkɔnyɔ =wien le kvε, kvε 'li ti -mu', -ε ko 'yri Saan Batisi pu la -Yusu 'nie* 'lu 'yie bu, -bu ye -nyrɔwɔ -mu' ki, -ε ko 'yri Nyisua nu la=a, -Yusu 'ε mu la 'li yakɔ 'kwli. Nyiblo a 'mu, ε ko -a mu 'hven-, -a 'mu ki -bibi -ni, -a 'mu nyibli -lee -ni, -ε mo, -a yi-e ni, -Yusu -hɔn 'li 'kɔkɔnyibli 'nyi ni, 'ε 'hri 'kɔ.»

23'Ti- Pielɔ 'mu -yre mo mu, -ε -bi ε wa nyibli ni 'hven 'nyre. -ε -bi a 'nyre mo Sosefu*, 'v dεε =ne Basabasi, -ε -bi a 'nyre 'ε mo Matiasi. 24-Te υ wa 'ki =nu 'nyre le, -ε -bi υ da Nyisua ni, υ wen: «Kɔkɔnyɔ o, -mo yi nyibli a pepe a =wli, tɔɔ ne -a mu nyiblo -bu, -ha 'li, 'ki 'li nyibli ni 'hven -bu 'nyi, 25'ki bu nu -Yusu a -mɔnanyɔ a -kvan -mu', Judia hie 'v bu, 'ε mu 'li -te -mu', ε ko bu mu 'li.» 26-Te υ -we Nyisua a dida -mo, -ε -bi υ pu 'wla, 'wla a 'mu 'ε pu 'li Matiasi a 'nyre. Matiasi a 'mu, ε nɔ- υ pu -Yusu a -mɔnanyɔ ni -pu =tu 'v -do a 'mu ki.

-Te Nyisua a -Hihiu* nu la didie

2 1'Ε ko la -Juukvε* a le'mimle -bi, 'v dεε =ne Patkɔti*. 2-Te le'mimle a 'mu, 'a -nyrɔwɔ nyre 'v, -ε -bi -Yusu a nyibli 'kukue le, 'ki 'v -te ni -do, 'ki 'li Jrusredɔ 'kwli. 2'Ki υ ni 'v -te ni -do a 'mu bu, ti ni -do a ti 'yri, -ε -bi υ 'win win, 'ε -hɔn 'li yakɔ 'kwli, =wɔ yi -te duduo bu 'ye ni -hi wen. Win a 'mu, ε kaa 'li 'kayu a pepe -mu' ble, -ε ko bu υ 'kukue 'li le. 3-ε -bi υ 'ye -tebli -mu' ni, -ε 'wɔ- na a -huhli yi, 'ε pu dodoyo, 'ε =tu 'v =nu 'lu. 4'Ke- ε =ti 'mu, Nyisua a -Hihiu 'ε bi 'v nyibli a pepe a 'mu ke', nyibli a 'mu 'v -tua dako a gblegble a win, 'waa 'mumu, υ 'yi -yi a pupu. Nyisua a -Hihiu a 'mu, ε nɔ- nu-o, 'v pi win a 'mu.

© David C. Cook Foundation

5-Ɛ -bɪ, 'kɪ 'lɪ Jrusɛdɔ 'kwli, ɛ kɔ la -Juukvɛ =dɔ, -v yɪ Nyɪsva =wien kvɛ. -Juukvɛ a 'mɔ, nɔ- -hɔn la 'lɪ 'blɔgbɪ a gblegble klɛ, -v nɪ 'nɛ- 'klɔ a pɛpɛ kɪ, 'v di Jrusɛdɔ 'kwli. 6Nyibli a 'mɔ, 'tɪ- v 'mɔ win a 'mɔ 'wɪn mɔ mu, 'waa -hɔhɔtɪ ya cigbɛ, 'v -di, 'v 'kukue lɛ, 'kɪ 'v -tuo a 'mɔ kɪ. Ɛ kɛɛ 'waa pɛpɛ a =wɪ lɛ, -kɔtɪ v yɪ -Yusu a nyibli 'nɪ 'yɛ, 'v pɪ 'bliwin a gblegble, 'tɪ- 'a -nɛ nyiblo, -ɛ di -tuo a 'mɔ kɪ, 'ɛ yɪ 'a dɔnɔv a 'bliwin 'wɪn. 7Ɛ kɛɛ =nɔ =wɪ lɛ dɪaktɪ, v wɛn: «Bɪ nyibli -bɔ, -v yɪ hɛ, 'kɪ 'waa pɛpɛ, v kɔ 'lɪ Galileblɔgba 'kwli. 'Waa 'bliwin mɔ -Juukvɛwɪn. 8Dɛ- kɔ -tɪ 'v pɪ -aan -nɛ 'bliwin 'lɪ, =a yɪ-tɪ 'wɪn 'lɪ? 9'Kɪ 'nɛ- -a mɔ 'nyɪ nyibli nɪ 'nɛ-, 'v -hɔn 'lɪ Patɪblɔgba 'kwli, -v -bɪ 'v -hɔn 'lɪ Mɛdɪblɔgba 'kwli, kɔ Elamu, kɔ Mesopotami, kɔ Sude, kɔ Kapadɔsɪ, kɔ Pɔn, kɔ Asi, 10-11 kɔ Flisi, kɔ Pafili kɔ Esipɔblɔgba* 'kwli, kɔ Libi a 'blɔgbakɔtɔ -mɔ' 'kwli, -ɛ 'mɛv Silɛndɔ yɛ, kɔ Kɛtɪblɔgba kɔ Arabɪblɔgba 'kwli, -v -bɪ 'v -hɔn 'lɪ Rɔmɔdɔ* 'kwli. -v -bɪ nɪ 'nɛ- -a mɔ 'nyɪ, 'v mɔ -Juukvɛ, -v -bɪ 'yɪ -Juukvɛ

'pa-, kee, v -he -Juukue. Kee, -aan pepe, -a yi 'ni 'win, -te v pi -aan 'bliwin, 'v ne Nyisva a nunu-tebli gbagbu a -ti -mo le.» 12 E kee 'waa pepe le dtaki. 'A -ti, de bu di 'lu -mo le -hie, v 'ni 'ye-e li-i. Ke- v pipi yre: «De a 'di -bi de a 'mu, e -hen 'nyre 'li?» 13 Kee, -v -bi ni 'v, 'v yi -Yusu a nyibli 'caa -ni, v wen: «No ni -nu ni.»

-Ti -bu, Pielu lee dako, 'ki 'li Patukoti* a -nyrowo 'kwli

14 Pielu ko 'a 'bio -Yusu a -monanyu* ni -pu -tu 'v -do -mu' 'huen-, 'ti- v 'mu -ti a 'mu 'win mo mu, -e -bi v 'du ye', Pielu 'e 'yee 'li win, 'e yi 'li nyibli -huhli -mu', -v ni 'v -mo -hlee -ni, e wen: «'A mu -Juukue*, 'dagbu ko Jrusredu a nyibli 'huen-, ba pu 'mu nua yi bu, -ti 'n di -mo le na, a 'mu-v 'win. 15 'Ki 'li 'a mu 'nyi, -v -bi wen 'ni, nyibli -bu, ko -ni -nu. Kee, e 'yi ko 'pa-, e 'ni -nu-o li -nu, -koti 'yru, ko -'te 'ya 'v. 16 Kee, -tebli -bu, -e mi 'lu -mo, Nyisva a winwlon-hanyo* Suelu hla la-a ni, ti -bu, -e ne, 'a 'yri -gbugbe kle. Ke- e pi la:

17 Nyisva wen 'ni,

le'boti 'yri, -tebli -bu,

-e di 'lu -mo mu, e ko- -bu:

'N di 'na -Hihiu* dako a pepe 'ni -nyi.

'Aan 'yonu di -he 'na win wlon,

v 'mu -tebli 'ye,

'aan kukunyv di 'ya yanie,

'ki 'v Nyisva a -tebli ki.

18 'Na -Hihiu di bi 'v 'na -kvannunyibli a pepe ke', nyibepv ko nugbu 'huen-, v 'mu 'na win wlon -he.

19 'N di-e 'ni nu,

'ki 'li yo' ko 'ki 'ne- -tutu ki,

a 'mu -tebli 'ye, -e di 'a mu -wli le -kee -ni.

A di 'ye -hlu, ko na-huhli, ko nahlon 'huen-.

20 'Yru di 'ni jre, -honpu di 'ni -hlu,

=wi yi -hlu,

'ti- Kukonyo a -nyrowo 'mu 'v nyre,

-e mo -nyrowo gbagbu -mu',

-e ko 'kwli e di 'v 'a -ti 'yi 'bua -ni.

21 Ti a 'mu 'yri, -tonyiblo 'bu da Kukonyo,

Kukonyo a 'mu, e di-e 'ni wa.»

22 Ke- Pielɩ pɩ de: «Yisraekue*, ba pu 'mu nva yi bu: Nasaletɩ a -Yusu, Nyɩsua, nɔ- lee 'ne-e 'a mu 'nyi, 'e naa 'li-tɩ 'li, 'e nu =wɩlɛkɛɛ-tebli a gblegble, 'ki 'li 'a mu 'nyi, -e di-e nu, a 'mu-v yi, -e mɔ, Nyɩsua, nɔ- lee 'ne-e 'a mu 'nyi. 23 Kɛɛ, -Yusu a 'mu, v pu 'a mɔ-ɔ -jt', 'a naa 'li Romakue, -v 'yi Nyɩsua -yi 'li, 'a kɔ 'v-v tugbe* 'yie, -e di-e nu, a 'mu-v 'la. Kɛɛ, -tebli a 'mu, Nyɩsua a =gbetu, nɔ- -hva la-a, nɔ- -hie la-a 'lu -mɔ ɛ, ti -hi la a ti 'yri, 'ti- 'e mu la 'lu -mɔ. 24 -Tɛ -Yusu 'ku, Nyɩsua -ha 'li-tɩ 'kukuu a 'kli bu, 'e -ha-a 'klɔ, -kɔti ɛ 'yi 'li-tɩ 'li -wɛ, 'kukuu bu di-e 'kli ki -kɔɔ -ni. 25 'E mɔ -tɛɛ, ke- -aan 'bat gbagbu bodu Dafidɩ* pu la, 'ki 'v -Yusu a -ta', ɛ wen:

Kukonyɔ Nyɩsua, 'n yi-tɩ 'ni 'ye 'a -nɛ ti.

'Ki ɛ ni 'v 'mu 'huɩ,

-e di-e nu, 'ni -ha huannu pie.

26 ɛ nɔ- nu-o, 'ni kɔ plɔ a bleelɛ, kɔ,

'na win 'e mɔ dɔdɔwin.

'Ye =bu 'n di 'ku, 'ni -pie-e 'ki 'kukuu a huannu,

-kɔti 'n yi-e ni,

-e mɔ, Nyɩsua di nu 'mu -haande -mɔ,

27 'ni yi-e, -e mɔ, -mɔ Nyɩsua,

=yi 'li-tɩ 'li -wɛ, -bu hie 'li 'mu 'kuo a 'bli bu,

kɔ, =yi 'li-tɩ 'li -wɛ, -bu -hɔn 'v-v -mɔ',

'mɔ -bu, -e mɔ -na nyiblo,

'na -plahu bu =hɔn 'li 'dabio 'kwli.

28 -Tɔɔ 'mu 'hru, 'n kɔ =bu na ni,

'ti- 'mu -haan'klɔ kɔ.

'Ki 'v 'mu 'huɩ, 'ki -di 'v ni.

ɛ nɔ- di-e nu, 'mu dɔdɔ nu dtaki.»

29-ɛ -bɩ Pielɩ wen 'ni de: «'Na 'dɩayɩv -na, ba kɔ 'a yiyie, -e mɔ, -ti -mu', -aan 'bat gbagbu bodu Dafidɩ hla la, ɛ 'yi la 'a dɩɔv 'nyre =hen, -e nu-o, ɛ 'ku la ni, 'v -ha la 'v-v 'v. 'A 'dabio 'tɩɛ ni 'ne- -aan 'bli. 30 Kɛɛ, Dafidɩ a 'mu, ɛ mɔ la Nyɩsua a winwɔn-hanyɔ =nɔ, 'ti- 'e yi la-a, -e mɔ, Nyɩsua 'suu la-a ni, -e mɔ, Dafidɩ a 'mu, 'a 'yonv a 'yu -bɩ di -he la bodu gbagbu, -e mɔ Wanyɔ* -mu', Nyɩsua pu la ɛ, ɛ di la 'a dako yi ya. 31 -Tɛ Dafidɩ hla la-a, -e mɔ:

Nyɩsua, =yi 'li-tɩ 'li -wɛ, -bu hie 'li 'mu

'kukunyibli 'nyi bu,

kɔ, =yɪ 'lɪ-tɪ 'lɪ -wɛ, -bʊ -hɔn 'v-v -mɔ',
 'na -plahʊ bʊ -hɔn 'lɪ 'dabio 'kwli,
 -Tɛ Dafidɪ hla la -tɪ a 'mʊ, -Yusu 'Klɪsʊ bʊ -hɔn 'lɪ 'kʊkʊnyibli
 'nyɪ, bʊ 'hɪtɪ 'klɔ, nɔ- kɔ -tɪ ɛ yɪ la 'ye, 'ɛ nɛ la-a -mɔ lɛ.
 32-Yusu -bʊ, -kɔtɪ 'n nɛ -mɔ lɛ, Nyɪsʊa -ha 'lɪ-tɪ 'kʊkʊnyibli
 'nyɪ nɪ, 'ɛ -ha-a 'klɔ. Dɛ a 'mʊ, -aan pɛpɛ, -v nɪ mɔ, -a 'ye-e
 nɪ, -a hlɛ-ɛ. 33-Tɛ dɛ a 'mʊ, ɛ -hi, Nyɪsʊa nu-o nɪ, -Yusu
 'ɛ mu 'lɪ yakɔ 'kwli, 'ɛ nɪ 'v-v 'hʊtɪ bʊ, Nyɪsʊa a -gbɛtʊ
 'ɛ -nyɪ-e 'klɪ, 'kɪ bʊ ya -a mu 'a -Hihiu yɪ, Nyɪsʊa pʊ la lɛ,
 ɛ di la -a mu yɪ ya, 'ɛ mɔ -tɛɛ, -Hihiu a 'mʊ, 'ɛ ya -a mɔ-ɔ
 yɪ, =wɪ yɪ, -tɛ a nɪ 'a 'yiye -tɛ ti nɛ -bʊ. 34-Tɛ -Yusu -nu,
 'ɛ 'hɪtɪ 'klɔ, 'ɛ mu 'lɪ yakɔ 'kwli, Dafidɪ a 'mʊ, ɛ 'yɪ la lɛ -nu.
 Kɛɛ, -Yusu, nɔ- Dafidɪ =hɛn 'nyɛ, -tɛ ɛ pɪ la lɛ: Kʊkʊnyɔ
 Nyɪsʊa lee 'na Kʊkʊnyɔ nɪ, ɛ wɛn: Nɪ mɔ 'na diidekɪbiɔ
 kɪ bʊ, ɛ 'mʊ-v gba -gbagba, 35'mʊ-v nu, =mʊ -na yɾaanyibli
 bʊtɪ 'lu blɛ =tu.»

36Kɛ- Pielɪ pɪ de, ɛ wɛn: «'A mu Yisraekʊɛ a pɛpɛ,
 'n yɪ 'a mu 'nɪ -lee -nɪ, -ɛ mɔ, -Yusu -bʊ, a kɔ 'v tugbɛ 'yie,
 nɔ- Nyɪsʊa nu -aan Kʊkʊnyɔ, kɔ -aan Wanyɔ 'hʊɛn- -mɔ.»

37Nyibli -mʊ', -v nɪ 'v, bʊ 'wɪn -tɪ a 'mʊ, -ɛ -bɪ ɛ -hɛn
 'waa =wɪ lɛ dɪakɪ, 'v -tʊa Pielɪ kɔ -Yusu a -mɔnanyʊ -bɪ -mʊ'
 a lɛ'betilɛ, v wɛn: «'Diayɪnʊ -na, dɛ- -a di 'kɪ nu 'lɪ?»
 38-ɛ -bɪ Pielɪ =tu =nʊ =wɔn, ɛ wɛn: «'A -nɛ nyiblo 'bʊ nɪ 'v,
 bʊ hie 'v 'a -nɛ dɛ 'kuku* bʊ, bʊ -nyɪ 'a 'klɔ a pɛpɛ Nyɪsʊa,
 bʊ -hʊa-a, 'kɪ bʊ pʊ-v 'nie* 'lu, 'kɪ 'lɪ -Yusu 'Klɪsʊ a 'nyɛ
 'kwli, -ɛ di-e nu, Nyɪsʊa 'mʊ 'a dɛ 'kuku a 'mʊ 'wʊwla -nɪ,
 'tɪ- Nyɪsʊa 'mʊ-v 'a -Hihiu -nyɪ. 39Nɔ- mɔ dɛ, Nyɪsʊa pʊ la
 lɛ, ɛ di la nu, 'kɪ 'v 'a mu kɔ 'aan 'yonʊ 'hʊɛn- -mɔ, kɔ 'kɪ 'v
 nyibli -mʊ' -mɔ, -v nɪ 'nɛ- 'klɔ a pɛpɛ kɪ, -ɛ -hɛn 'nyɛ, nyibli
 a pɛpɛ -bʊ, Nyɪsʊa di da, v 'mʊ 'a nyibli -hɛ.»

40Pielɪ na -tɪ -hʊɔhʊtɪ -mɔ lɛ, -ɛ di-e nu, v 'mʊ-v =han-tɪ
 pʊ. Kɛ- ɛ -pʊ: «Ba wɛn, 'kɪ Nyɪsʊa bʊ wa 'a mu, 'a -bati
 'nɪ -ha 'a mu klɔ, =wɪ yɪ, -tɛ ɛ di nu, ɛ 'mʊ nyibli -mʊ',
 -v nɪ dɛ 'kuku klɔ.» 41Nyibli -hʊɔhʊtɪ 'kɪ 'lɪ =nʊ 'nyɪ, nʊ- pʊ
 Pielɪ a wɪn =han-tɪ, 'tɪ- nyibli a 'mʊ, 'v pʊ =nʊ 'nie 'lu lɛ.
 -Nyɾɔwɔ a 'mʊ 'kwli, nyibli, -v bi -Yusu a nyibli kɪ, v -wɛ 'lɪ
 nyibli a 'miliwɪ nɪ ta nɪ. 42'A -nɛ ti, nyibli a 'mʊ, v =mʊɛ-ɛ
 lɛ, 'kɪ -Yusu a -mɔnanyʊ bʊ tɔɔ =nʊ Nyɪsʊa a -tɪ, 'v yɪ dɛ -mɔ
 -didi -nɪ, 'v yɪ -Yusu a lɛ'bɔɔdiide di -wɛ, 'v dɛ Nyɪsʊa.

-Yusu a nyibli a nunuklo

43'A -ne nyiblo 'bu ni 'v, ε yi pie Nyisua, -koti 'ki Nyisua neε 'li 'a -mɔnanyu* 'li, 'ε ni =wilekeε-tebli -huɔhuɔ. 44Nyibli a pɛpɛ, -v kuo -Yusu =wlu yi, v -mve ni, -tebli a pɛpɛ, v -kɔ, 'v =glɛ-ε, 45'v ple 'waa kukɔ-tebli, 'v -hɛ 'li 'a 'wliye 'li, 'v =glɛ-ε -hɔvɛnyibli lɛ, -v ni 'li =nu 'nyi, =wi yi, -te 'waa 'kla-wliye'yiya -ti 'mu. 46'A -ne -nyrɔwɔ, 'ki v yi 'li Nyisua a 'kagbau* blɛ 'kukue -ni, 'ki 'v Nyisua a dida a -ta', 'v yi yi ble -bibi -ni -wɛ, 'ki 'li 'waa 'kayo blɛ, 'v yi -Yusu a lɛ'ɔɔdiide di, kɔ, 'v yi dii-tebli -mɔ -didi -ni, 'ki 'li =wlu a 'vbu'wuwle 'kwli, 47'v pi Nyisua 'nyre lɛ, dako a pɛpɛ 'v nve 'waa dɛ, kɔ, 'a -ne -nyrɔwɔ, Nyisua 'ε ni-e, nyibli -bi 'v kue -Yusu =wlu yi, nyibli a 'mu, 'v yi -Yusu a nyibli ki bi.

Lɛ-yiyrenyɔ -mɔ', Pielt lee la,**'ki 'li -Yusu a 'nyre 'kwli, 'a 'kue bu -wɛ**

3 1-Nyrɔwɔ =du 'kwli, 'yru-hiile a ti 'yri, -te Nyisua a didati nyre 'v, Pielt kɔ Saan* 'hɔvɛn-, v mi 'li Nyisua a 'kagbau* bu, v 'mu=v da. 2Nyisua a 'kagbau a 'mu, 'a -yaa kɔ 'maju -bi, 'v dɛɛ =nɛ Yɛnɔmaju. Nɔ- kɔ yi lɛ-yiyrenyɔ =du ni 'v bu, 'ε 'yi -hɔvɛn nale ni yi, kue la 'li 'a kɔɔlɛ 'yie bu. 'A -ne -nyrɔwɔ, v yɛ-ε ni, 'v =tui 'v=v -tute a 'mu bu, -ε di=e nu, nyibli -mɔ', -v pɛpɛ 'li Nyisua a 'kagbau a -yaa 'kwli, ε 'mu =nu 'wli lɛ -hɔvɛn. 3'Ki ε ni 'v bu, Pielt kɔ Saan 'hɔvɛn-, 'v mi 'li Nyisua a 'kagbau a -yaa 'kwli pa mɔ. Bu 'ye =nu, -ε -bi ε -tɔvɛ 'waa 'wliye a -hɔvɛn. 4Pielt kɔ Saan 'hɔvɛn-, 'v ta 'li-ti 'yi lɛ -tata, -ε -bi Pielt wen: «Ta 'nɛ- -a mu -mɔ lɛ gbee», 5lɛ-yiyrenyɔ 'ε -tɔvɛ 'waa 'yiye. ε nɔ- -mɔ -bi, 'a =wlu 'ye=e ni, -ε mɔ, v di -nyi=e =dedede. 6-ε -bi ke- Pielt pi 'ki-ti yi de, -ε mɔ: «'N 'yi 'wliye -kɔ. Kɛɛ, dɛ 'n -kɔ, 'n di -mɔ=ɔ 'ni -nyi: 'Ki 'li Nasaletti a -Yusu 'Klɛvɔ a 'nyre 'kwli, 'n yi -mu 'ni -lee -ni, 'du ye', -bu na», 7Pielt 'ε 'ble 'a diidedabu kua, 'ε 'du-o ye'. Ti ni -do a ti 'yri, -ε -bi 'a bui kɔ 'a -gblekegbleke 'hɔvɛn-, -v 'ku mɔ, v kɔ 'ki 'kli, 8'ε =plu, 'ε nyra bu, 'ti- 'ε -tɔvɛ nuna, ε kɔ Pielt kɔ Saan 'hɔvɛn-, 'v pa 'li Nyisua a 'kagbau a -yaa 'kwli, 'ε nɛ, 'ε =plui, kɔ, 'ε pi Nyisua 'nyre lɛ. 9Nyibli a pɛpɛ -mɔ', -v ni 'v, v 'ye=e ni, -te ε yi ni nɛ, kɔ, -te ε pi Nyisua 'nyre lɛ. 10-Te v yru-o, -ε mɔ,

ε nɔ- yɪ mɔ 'v Nyɪsua a 'kagbau a 'maju ye' ble ni, -ε -hve mɔ nyibli 'wli le, -ε -bi 'waa pepe, v ta 'v ble, -kɔtɪ 'waa =wli keε le, 'kɪ v de a 'mɪ, -ε mu 'lu -mɔ a -ta'.

**-Te Pielɪ yɪ la 'lɪ nyibli -mɔ -hlee -nɪ,
'kɪ 'lɪ Nyɪsua a 'kagbau* a -yaa 'kwli**

11 Nyiblo a 'mɪ, -ε kɔ 'kve -we, ε 'nɪ -hɔn-ɔ 'v Pielɪ kɔ Saan* 'hven- 'hɪ. 'Kɪ v nɪ 'lɪ Nyɪsua a 'kagbau a pupa -mɪ' bu, v deε Salomɔ* a pupa. Nyibli a pepe -mɪ', -v 'wɪn -tɪ a 'mɪ, ε keε =nɪ le, 'v gba 'lɪ cigbe. 12-Te Pielɪ 'ye dako a 'mɪ, -v -di, -ε -bi ke- ε pɪ =nɪ yɪ, ε wen: «A mu Yisraekve*, ε 'nɪ 'keε 'lɪ 'aan =wli le, -te nyiblo -bu a 'kve -we a -tɪ. A 'nɪ 'yee 'lɪ-tɪ, -ε mɔ, -aan 'kɪ kɔ -ba kɔ Nyɪsua a nɔle dɪakɪ a -tɪ, nɪ- nu-o, nyiblo -bu, -ε 'yɪ la nale -yɪ, 'ε yɪ ke nale. 13'Uɒn-, ε 'yɪ 'mɪ le -nɪ. Keε, Nyɪsua -mɪ', -aan 'banɪv Abrahamɪ*, kɔ Yisakɪ*, kɔ Sakɔbɪ* 'hven-, v de la, v kɔ -aan 'banɪv -bɪ 'hven-, Nyɪsua nɪ -do a 'mɪ, ε nɔ- -nyɪ 'a -kvannunɔ -Yusu -tɪ a 'yɪ'buɪa. ε nɔ- nu-o, nyiblo -bu a 'kve 'ε -we. -Yusu a 'mɪ, 'a mɪ pu-v Romakve -jɪ', 'tɪ- 'waa -gɔlɔnɔma Pilatɪ 'ε puɪ =ne -bati le, 'tɪ- 'ε pu le, ε 'mɪ-v bu te, keε, 'a mɪ -mɔ -bɪ, a pu-v -tɪ 'lu le, 'a pu le, -Yusu mɔ -balɔnyiblo =nɔ, 'a -tɪ, Pilatɪ 'nɪ 'teε 'lɪ-tɪ bu, bu 'la-a. 14Keε, -Yusu a 'mɪ, ε -nyɪ 'a dɪɔnɪv Nyɪsua nɪ pepe, 'ε 'sɪɪ 'v yɪ, 'kɪ 'v Nyɪsua ye'. Keε, 'a mɪ -mɔ -bɪ, a 'nɪ -hva-a mɔ-ɔ, 'kɪ Pilatɪ bu te mɔ-ɔ bu, keε, -balɔnyiblo =dɪ, -ε nɪ mɔ =jɪ', nɔ- a -hva Pilatɪ bu te mɔ bu, -Yusu 'mɪ mɔ 'v -balɔnyiblo a 'mɪ, 'a -ta' bi. 15Ke- a -nu, 'a 'la -Yusu -mɪ', -ε -ni-e, nyibli 'v kve 'kɔ yrayɪv -mɪ', -ε 'ye nɪ -we 'lɪ. Keε, Nyɪsua -ha 'lɪ-tɪ 'kɔkɔnyibli 'nyɪ nɪ, 'ε -ha-a 'kɔ. -Te -Yusu 'hɪtɪ mɔ 'kɔ, -aan 'mumu, -a 'ye mɔ-ɔ nɪ.

16 Nyiblo -bu, a -yɪ, 'tɪ- -ε nyra 'ne- 'a mɪ ye' bu, -te -a kuo -Yusu a 'mɪ =wɪv yɪ, ε nɔ- nu-o, -Yusu a 'mɪ 'ε nu-o, 'ε yɪ 'kɪ nale. -Yusu a 'mɪ, nɔ- nu-o, 'tɪ- nyiblo -bu, 'ε kuo =ne =wɪv yɪ, -Yusu 'ε nu-o, 'a 'kve 'ε -we. ε nɔ- a yɪ 'kɪ 'ye.

17-ε -bɪ 'kɪ, 'dɪayɪv -na, 'n yɪ-e nɪ, a kɔ 'aan nyibli gbagbɪ 'hven-, de -mɪ', a nu -Yusu -mɔ, a 'yɪ-tɪ -yɪ. 18Keε, -te a 'la -Yusu, ε =hen 'nyre, -ε mɔ, de -mɪ', Nyɪsua naa la 'lɪ 'a winwɔn-hanyɪ* a pepe wɔn, ε na la -mɔ le, de a 'mɪ,

Nyisua nu-o ni, 'ε nyre 'v. Ε nɔ- mɔ: Wanyɔ -mυ', ε pu la lε, ε di la 'a dakɔ yi ya, Wanyɔ a 'mυ, ε kɔ bu 'ye -hven, 'ti- ε 'mυ 'ku. 19'A -ti o, ba hie 'v 'aan de 'kuku* bu, ba -nyi 'aan 'klɔ a pepe Nyisua, -ε di-e nu, ε 'mυ 'aan de 'kuku a 'mυ 'wuwla -ni, 20'ti- Kukɔnyɔ Nyisua a -gbetu, ε 'mυ=v nu, a 'mυ plɔ a bleele kɔ, kɔ, ε 'mυ 'a mυ -Yusu yi ya, -ε mɔ Wanyɔ -mυ', ε -ha la, see la, 'ki 'v 'aan -ta'. 21-Te ti ne -bu, -Yusu 'tiε di 'li yakɔ 'kwli bu ni, ε 'mυ=v gba -gbagba, ti -mυ' -kɔ 'yri Nyisua di -tebli yrayri nu, ε 'mυ 'v nyre. -Ti a 'mυ, Nyisua -tu la-a 'a winwlɔn-hanyɔ wlɔn, 'v hla la-a, ti -hi la a ti 'yri. 22'Ε mɔ -tεε, ke- winwlɔn-hanyɔ Moise* pu la, -ε mɔ: Kukɔnyɔ Nyisua di -ha winwlɔn-hanyɔ, 'ki 'li -aan dakɔ 'nyi, ε 'mυ 'mυ yi 'wi. -Ti a pepe -mυ', ε di hla, ba pu=v nva yi bu. 23Nyiblo, 'bu 'ye ni di winwlɔn-hanyɔ a 'mυ, 'a win nva yi bu ni pu, v bleε yi, bu -ha 'li-i dakɔ 'nyi, v 'mυ=v 'la.

24Kue la 'li Nyisua a winwlɔn-hanyɔ Samueli* -mɔ bu, kɔ winwlɔn-hanyɔ -bi -mυ', -v kue 'v=v -mɔ bu, -tebli -bu, -ε mi ke 'lu -mɔ, 'a pepe, v hla la-a ni. 25-Ti -mυ', Nyisua naa la 'li 'a winwlɔn-hanyɔ wlɔn, ε hla la, 'a mυ -kɔ -ti 'ε hla la-a. 'Yri* -mυ', Nyisua -tu la, ε kɔ -aan 'bainv 'hven-, 'a mυ -kɔ -ti, 'ε -tu la 'yri a 'mυ. 'Ε mɔ -tεε, ke- ε pi la Abrahamv yi, -ε mɔ: 'Ki 'n di 'li -na 'yonv a 'yonv 'li -naa -ni, 'mυ 'klɔ -bu, 'a nyibli a pepe -haande -mɔ nu. 26'A mυ -mɔ yi-henyibli, -v kɔ -ti Nyisua 'ε -ha 'li 'a -kvannunyɔ -Yusu 'kukunyibli 'nyi, 'ε -ha-a 'klɔ, -ε di-e nu, ε 'mυ 'a mυ -haande -mɔ nu. -Haande a 'mυ, ε nɔ- mɔ, bu -heε ne 'a mυ, ba hie 'v 'aan de 'kuku bu.»

**-Te -Juukue* a nyibli gbagbi yee la
Pielɔ kɔ Saan* 'hven -ti**

4 ¹Pielɔ kɔ Saan 'hven-, -v mɔ -Yusu a -mɔnanyv*, bu ni 'li dakɔ a -mɔhleele 'kwli, -ε -bi Nyisua a -cɔhlunpinyv* a nyibli gbagbi, v nyre 'v ni, v kɔ Nyisua a 'kagbau* a 'yie-tunyv a nyibli gbagbi, kɔ Sadusi-tumu* a nyibli -bi 'hven-. (Sadusi-tumu a nyibli a 'mυ, v nu- hle-ε, -ε mɔ, ε 'yi 'li-i 'li -we, 'ki -tonyiblo 'bu 'ku, 'ti- Nyisua bu -ha 'li-i 'kukunyibli 'nyi, bu -ha-a 'klɔ.) ²-Juukue a nyibli gbagbi a 'mυ, -v -di, v 'yi plɔ a bleele -kɔ, -ε nu-o,

-Yusu a -mɔnanyɔ a 'mu, ɔ tɔɛ dakɔ ni, -ɛ mɔ, Nyɩsua -ha 'li -Yusu 'kukɔnyibli 'nyi ni, 'ɛ -ha-a 'klɔ, ɛ -hɛn 'nyre, -ɛ mɔ, ɛ -wɛ 'li nyiblo bu 'ku ni, Nyɩsua bu -ha 'li-ti 'kukɔnyibli 'nyi ni, bu -ha-a 'klɔ ni. 3-Te -Juukɔɛ a nyibli gbagbi a 'mu, ɔ nyre 'ki 'v, -ɛ -bi ɔ klɔ -Yusu a -mɔnanyɔ a 'mu ni. -Te 'tɔ -wɔn a -ti, 'v 'yi =nu -bati le -puɔ -ni, 'v pu =nu =ji'. 4Kɛɛ, nyibli -mu', -v 'win -Yusu a -ti, 'waa -huɔhuɔ kuo -Yusu =wlv yi, 'v bi -Yusu a nyibli ki. ɛ nɔ- nu-o, 'ki 'li -Yusu a nyibli a pɛpɛ 'nyi, 'v -wɛ kɛ 'li nyibɛpu a 'miliwi ni -hun.

5-Te -nyre -nye, -ɛ -bi -Juukɔɛ a nyibli gbagbi, kɔ Nyɩsua a tetetɔnyɔ*, -v ni 'li Jrusredɔ 'kwli 'hɛn-, nu- 'kukue le, 'ki ɔ 'mu -Yusu a -mɔnanyɔ -bati le -puɔ -ni. 6Nyɩsua a -cɔhlɔnpinyɔ a nyiblo gbagbu, -ɛ mɔ Hanɩ, ɛ ni -tuo ki -wɛ, ɛ kɔ Kaifu, kɔ Saan, kɔ Alesadri, kɔ Hanɩ a 'mu, 'a =tugba a nyibli -bi 'hɛn-. 7-Te 'waa pɛpɛ a 'mu, ɔ -wɛ ti ki, -ɛ -bi ɔ lee nyibli, 'ki bu ya =nu -Yusu a -mɔnanyɔ ni 'hɛn- a 'mu yi. -Te ɔ nyre 'ki 'li =nu 'nyi, -ɛ -bi ɔ yi =nu le 'ni 'beti -ni: «Nyiblo a 'di -bi, -ɛ -nyi 'a mu 'klɩ, kɔ, -ɛ lee ne 'a mu, -ɛ mɔ, ba nu-o, le-yiyrenyɔ -mu' bu na 'li?»

8Nyɩsua a -Hihiu* kɔɔ Pielɩ win ki pɛpɛ. 'A -ti, kɛ- ɛ pi, 'ɛ -hihiɛ =nu klɛ, ɛ wɛn: «'A mu dakɔ a ye'nanyɔ, 'a mu nyibli gbagbi, 9a pu kɛ -a mu -bati le, 'a yi kɛ -a mu 'beti -ni, 'ki 'v -haande -bu, -a -nu a -ta', 'ki 'v le-yiyrenyɔ -mɔ. -Te a yi -a mu le 'beti -ni, 10'a mu -bu, a kɔ dakɔ a pɛpɛ, -v mɔ Yisraekɔɛ* 'hɛn-, ba kɔ 'a yiyie, -ɛ mɔ, nyiblo -bu, -ɛ ni mɔ 'a mu ye', -ɛ kɔ 'kɔɛ -wɛ, Nasaletɩ a -Yusu 'Klɩsɩ, ɛ nɔ- kɔ 'klɩ -nu-o, 'a 'kɔɛ a 'mu 'ɛ -wɛ. -Yusu a 'mu, ɛ nɔ- a kɔ 'v tugbɛ* 'yie, a 'la. ɛ nɔ- Nyɩsua -ha 'li 'kukɔnyibli 'nyi, ɛ -ha 'klɔ. 11'Ki 'li Nyɩsvacriɛn 'kwli, ɔ 'cɩ la -ti, 'ki 'v -Yusu a -ta'. -Ti a 'mu, ɔ 'cɩ la, ɛ nɔ- -bu,

'Katuo -mu', 'a mu 'kayoponyɔ,

a 'yi -hua ba nuu -kvan 'yri,

a pu bu,

ɛ nɔ- -hɛ 'katuo gbagbu.

Kɛ- Nyɩsua a win pi. 'Katuo a 'mu, nɔ- mɔ -Yusu. ('Kayoponyɔ -mɔ -bi, ɔ nu- mɔ 'a mu.)» 12Kɛ- Pielɩ pi de: «-Yusu ni -do, ɛ nɔ- -wɛ 'li -bu wa nyibli, 'ki 'v Nyɩsua a -bati a -ta'. 'Ki 'nɛ- 'klɔ a pɛpɛ -bu ki, Nyɩsua 'yi nyiblo -du -ha, 'ki -bu wa -a mu.»

13-Gbolugbo a nyibli, v yɪ-ti 'ni 'ye, -ε mɔ, Pielt kɔ Saan 'hven-, v 'ni -pie-e li hvannu, 'bu yɪ -mɔ lɛ ni nɛ, -ε kɔ -ta', -gbolugbo a nyibli a 'mu, v yi-e ni, -ε mɔ, Pielt kɔ Saan 'hven-, v 'yɪ 'crien gbagbu =du -yi, 'ti- v 'yɪ nyibli gbagbu 'pa-. De a 'mu, ε kɛɛ 'waa =wli lɛ. Kɛɛ, v yru =nu ni, 'v yi-e, -ε mɔ, v nɛ mɔ -Yusu -mɔ. 14Kɛɛ, v 'yɪ 'li-ti 'li -wɛ, bu hla=a, -ε mɔ, lɛ-yiyrenyɔ a 'kɔɛ 'yɪ -wɛ, -kɔti 'ki ε ni 'v =nu ye' bu. 15-ε -bi v lee Pielt kɔ Saan 'hven- ni, 'ki bu 'hri 'li =nu 'nyi. -Tɛ v 'hri 'li =nu 'nyi, -ε -bi v -tua 'waa dɔnu a lɛ'betilɛ, 16v wen: «De a 'di -bi -a di nyibli bu -mɔ nu 'li, -ε nu=o, nyibli a pepɛ, -v ni 'nɛ- Jrusɛdɔ 'kwli, v yi-e ni, -ε mɔ, Pielt kɔ Saan 'hven-, v nu =wɪlɛkɛɛde gbagbu. 'Ti- -a 'yɪ 'li-ti 'li -wɛ, -ba hla=a, -ε mɔ, hi =nɔ, v 'yɪ-ti -nu. 17-Ba -hɔti 'li 'yie bu, -ba ti =nu, -ε di-e nu, v 'ni -ha -Yusu a -ti -mɔ lɛ na de, 'ki 'v nyibli =du ye'. ε nɔ- di-e nu, de -bu, -ε mu 'lu -mɔ, 'ki ε 'ye ni di 'blugba a pepɛ ki bu 'hɛen -ni.» 18'Ti- v 'mu -yɛ, -ε -bi v da Pielt kɔ Saan 'hven- ni de, v wen: «A 'ni 'naa 'li -Yusu a -ti -mɔ lɛ de, 'ki 'v nyibli =du ye'.» 19Kɛɛ, Pielt kɔ Saan 'hven-, v =tu =nu =wɔn, v wen: «'Aan =gbɛtu, ba 'ye-e, 'bu mɔ, 'bu nɔɔ 'v lɛ, 'ki 'v Nyɪsua ye', 'ki -ba =tuu 'v 'a mu, 'ε -hi 'v, -ba =tuu 'v Nyɪsua 'v. 20De -bu, -a 'ye, ε kɔ -ti -bu, -a 'win, -a 'yɪ 'li-ti 'li -wɛ, -ba ma wien, -ba 'yɪ-ti ki -hlee -ni.»

21-Juukɔɛ a nyibli gbagbu, v 'ni 'ye-e 'hru, bu di gba, bu di Pielt kɔ Saan 'hven- =hven =tu, -ε nu=o, nyibli a pepɛ, v pu Nyɪsua 'nyɛ lɛ, 'ki 'v de -mu', -ε mu 'lu -mɔ a -ta'. ε nɔ- kɔ -ti, nyibli gbagbu a 'mu 'v yɪ nyibli a hvannu pie, 'v yɪ Pielt kɔ Saan 'hven- -lee -ni, -ε mɔ: «'Bu mɔ, 'ba 'tɛ yɪ 'aan nunuɲmli a 'mu 'lu -mɔ ni gbe, -a di =tu 'a mu =hven», 'ti-, 'v tɛ =nu bu. 22Nyiblo a 'mu, -ε kɔ 'kɔɛ -wɛ, 'ki 'li =wɪlɛkɛɛde 'kwli, ε kɔ 'yɪ a -wli ni 'hven, 'ε ni de lɛ.

-Te -Yusu a nyibli de la Nyɪsua

23-Tɛ v tɛ 'ki Pielt kɔ Saan* 'hven- bu, -ε -bi v mu 'li 'waa 'bio -mɔ, -tebli a pepɛ a 'mu, Nyɪsua a -cɔhlɔnpinyu* kɔ nyibli gbagbu -bi 'hven-, v lee =nu, 'v na=a -mɔ lɛ. 24-Tɛ v 'win -ti a 'mu, -ε -bi v -tua Nyɪsua a dida, 'ki 'li 'lule-hihie ni -do 'kwli, v wen: «Kɔkɔnyɔ, -mɔ nu yakɔ kɔ -tɔtɔ, kɔ 'yru 'hven-, kɔ 'a -nɛ de, -ε ni 'nɛ- 'kɔ ki.

25-Aan 'bai gbagbu bodɔ Dafidi*, -ε mɔ -na -kvannunyo,
Dafidi a 'mu, -na -Hihiu* nu la-a ni, 'ε hla la-a, -ε mɔ:

De- kɔ -ti dakɔ a gblegble -mu',
-v 'yi -Juukue* 'pa-,
'v 'yaa 'li 'waa dɔnu,
'ti- 'v pi yru,
'v yi -tebli -hɔn 'lu -mɔ le -hie,
'ki 'v Kɔkɔnyɔ -mɔ 'li?

Kεε, -tebli a 'mu, v 'yi 'li 'a nunuo 'li -wε.

26 -Tutu -bu, 'a 'blugbunaanyu bibi 'yi le,
-ε di-e nu, v 'mu Kɔkɔnyɔ yi -wɔn,
ε kɔ Wanyɔ -mu',

ε pu la le, ε di la ya 'hɔn-.

Ke- Dafidi pu la. 27'ε mɔ -tεε, 'ki 'nε- 'dɔ -bu 'kwli, 'kun Helɔdi* kɔ -gulɔnɔma Pɔsu Pilatu 'hɔn-, v bibi 'yi le, v kɔ dakɔ a nyibli -mu', -v 'yi -Juukue 'pa-, kɔ Yisraekue* a =tugbi 'hɔn-, 'ki bu -wɔn -na -kvannunyo -Yusu yi. ε nɔ- -ha 'li, 'ki bu mɔ Wanyɔ -mu', -pu la le, -di la ya. 28Kεε, -tebli ni -do -mu', -mɔ 'Klikunnyisua, -hie la 'lu -mɔ le, kɔ -yra la, see la a ti 'yri, ε ni -do a 'mu, ε nɔ- v -wε 'li bu nu. 29-ε -bi -te ti nε -bu, Kɔkɔnyɔ o, 'ye kε -ti v -hla, v wen: -A di =tu 'a mu =hɔn. 'A -ti o, -a mu -bu, -v mɔ -na -kvannunyibli, -nyi -a mu 'kli, -a 'ni -ha huannu pie, 'ki -ba na -na -ti -mɔ le. 30Nu=o, nyibli bu 'ye=e, -ε mɔ, -ni 'kli ki. Kɔ, nu=o, nyibli a 'kue bu -wε, kɔ, -bu nu =wilekεε-tebli -bi, 'ki 'li -na 'Yu -Yusu, -nyi 'kli a 'nyre 'kwli.»

31-Tε v -wε 'ki Nyisua a dɔda -mɔ, -ε -bi -te -mu', v 'kukue wen 'v le, 'a -tutu -tua 'hɔhle. -ε -bi Nyisua a -Hihiu -mu', -ε ni 'v =nu ke', ε kɔɔ =nu win ki pepe, 'ε nu=o, -Yusu a nyibli a 'mu, 'ki v 'ye ni pie huannu, 'v yi nyibli Nyisua a -ti -lee -ni.

-Te -Yusu a nyibli -gle 'waa kɔkɔ-tebli

32-Tonyibli a pepe -mu', -v kuo -Yusu =wlv yi, -han-ti 'v -hu, kεε, v kɔ 'lule-hihie ni -do. 'Ki 'li =nu 'nyi, nyiblo =du 'ni -pu=v le, -ε mɔ, ε ni -do, ε nɔ- kɔ 'a kɔkɔ-tebli, kεε 'a -ne nyiblo, -tebli a pepe, ε -kɔ, ε yi-ti 'ni =gla, ε kɔ 'a 'bio a pepe 'hɔn-. 33-Yusu a -mɔnanyu* kɔ 'kli dɔki, 'ki bu lee nyibli le, -ε mɔ, -te -Yusu 'Klisu 'ku, ε -hɔn 'li 'kɔkɔnyibli 'nyi ni,

'e 'hri 'klo. -Yusu a nyibli a 'mu, Nyisva ni -nu -haande -mo diakti. 34'Ki 'li -nu 'nyi, nyiblo -du 'ni 'ye-e li -hwen, -koti 'a -ne nyiblo 'bu ni 'u, 'bu ko -cio ko 'kayo, e ple-e ni, 35'e gbe 'li 'a 'wliye a 'mu -Yusu a -monanyu -mo, -e di-e nu, u 'mu-u nyibli le -gla, =wi yi, -te 'waa 'kla-wliye'yiya -ti 'mu.

36 E ko nyiblo -du. 'A 'nyre mo Sosefu*. Lefipu-tugba* a nyiblo -nu. 'Ki e ko 'li Sipreblugba 'kwli, -Yusu a -monanyu 'u -tue la-a Banabasnyre, -e -hen 'nyre, -e -tui 'li nyibli -wlu 'kwli be. 37 Sosefu a 'mu, e plo 'a -ci -bi, 'ti-, 'e gba 'li 'a 'wliye -Yusu a -monanyu -mo.

Ananiasu ko Safila 'hven-

5 1 E ko la nyibeyu -du. 'A 'nyre mo Ananiasu. 'A nugba a 'nyre mo Safila. U nu- plo 'waa -ci -bi, 2 Ananiasu 'e -tu 'wliye a 'koti -bi bu, 'e gba 'a de -bi -mu' -Yusu a -monanyu* yi. 'A nugba yi-e ni, -e mo, 'a nyibu -tu 'wliye a 'mu, 'a 'koti -bi bu. 3 -Te Ananiasu a 'mu, e nyre 'ki 'u, -e -bi Pielu wen: «Ananiasu, de- ko -ti =ni -ha 'kuo -hvu* a nyiblo gbagbu Satan* me le, 'e ko -mu win ki, 'e nu-o, =ni ni hi, 'ki 'u Nyisva a -Hihiu* ye', -e mo, 'aan -ci, a plo wen, 'a 'wliye a pepe, no- -bu 'li? Kee, -tu 'a 'koti -bi bu. 4 'Ti- =mu -ci a 'mu plo mo mu, =bi e 'yi -mo 'pa-, =yi-t -ko? 'Bi -mo ko-o. -Te -plo-o, -mo ko 'a 'wliye -we. =Bi e 'yi-t 'pa-? De- nu-o, =ni -yra-a, 'ki 'li -na =wlu ki, 'ki -bu nu hudu -bu 'li? E 'yi -tonyibli 'pa-, =yi -nu hi le -nuu -ni, kee, Nyisva, e no- -nuu hi le.»

5 -Te Ananiasu 'win wuntobu a 'mu, ti ni -do a ti 'yri, -e -bi e bi -hlon, 'e 'ku. E nu-o ni, nyibli a pepe -mu', -u 'win -tu a 'mu, u bi huannu' diakti. 6 Gbloyo -mu', -u ni 'u, u 'huhuan-a danu le, 'u gba-a, 'u -ha 'u-u 'u.

7 -Haawu ni ta bu -hi, -e -bi Ananiasu a nugba nyre 'li 'a 'bio 'nyi ni. De -bu, -e mu 'lu -mo, e 'yi 'u-u =dedede 'hu -yii -ni. 8 -E -bi Pielu 'beti-e ni, e wen: «=Bi sey-seyi, -te a plo 'aan -ci, 'a 'wliye a pepe, no- -bu?» -E -bi e wen: «Iin, 'wliye a pepe, no- =ni.» 9 -E -bi Pielu wen 'ni de: «=Bi' a -nu, -ko -na nyibu 'hven-, 'a -yra hudu -bu, -e di-e nu, a 'mu Nyisva a -Hihiu 'yi =te 'li? 'Ye ke, nyibli, -u -ha 'u -na nyibu 'u, -te e 'ku, 'ki u ni 'u =huan.yi. -Na 'mumu, -di 'ni 'ku -we, u 'mu -mu -tu mo gba.» 10 Ti ni -do a ti 'yri, -e -bi

ε bi -hlɔn, 'kɪ 'v Pielt a 'mumu 'yi -hlɔn, 'ε 'kɔ, gbloyɔ -ni wen, 'v -pa. Bu 'ye-e, -ε mɔ, nuɔba a 'mɔ, ε 'kɔ ni, -ε -bi v gba-a ni, 'v pu 'v=v 'a nyibw 'hvi bu. 11 'Cɔε a nyibli a pepe, kɔ nyibli -bi -mɔ', -v 'wɪn, v bi huannu' diaki.

-Yusu a -mɔnanyɔ* nu =wɪlekeε-tebli -huɔhu

12-Yusu a -mɔnanyɔ ni =wɪlekeε-tebli -huɔhu, 'kɪ 'lɪ Nyɪsua a 'nyre 'kwli. 'Kɪ -Yusu a nyibli a pepe 'kukue 'lɪ Nyɪsua a 'kagbau* a -yaa 'kwli le, 'kɪ 'lɪ pupa -mɔ', v deε Salomɔ* a pupa. 13 Nyibli -mɔ', -v 'yɪ -Yusu =wɪv yɪ -kuo -ni, v yɪ pie la huannu, 'kɪ bu bi =nu kɪ. Keε, ke- ε ni 'mɔ, 'v 'bua la 'waa -ti 'yi diaki. 14-Tonyibli -huɔhu, nuɔbi kɔ nyibepu, v kuo Kukɔnyɔ -Yusu =wɪv yɪ, 'v yɪ -Yusu a nyibli kɪ bi. 15 Nyibli gbe la 'waa 'huɔhrennyu, 'v piε la 'v =nu 'safu kɔ kue 'hven- kɪ ble, 'kɪ 'lɪ 'hrii wɔn le, -ε di-e nu, ti -mɔ' -kɔ 'yri Pielt di 'v -hii mɔ di, 'a =gbetu 'bu 'yɪ -v -bi le -hren, 'a -hikɔ dadu 'mɔ =nu le -hren. 16 'Du -mɔ', -v =glaa 'lɪ Jrusre le, nu- nyibli -hven 'lɪ kle, 'v ye 'waa 'huɔhrennyu, kɔ nyibli -mɔ', 'kuo -huɪn* ni 'v ke' le, 'waa pepe a 'mɔ, 'waa 'kue 'ε yɪ -wε.

**-Tε -Juukue* a nyibli gbagbɪ -tui la
-Yusu a -mɔnanyɔ* -hven**

17-ε -bi Nyɪsua a -cɔhlɔnpinyu* a nyibli gbagbɪ, kɔ nyibli a pepe -mɔ', -v ni 'v=v 'hvi, -v mɔ =tumu -mɔ', v deε Saduɪ-tumu* a nyibli, ca 'yii 'lɪ =nu ni, 'kɪ 'v -tebli -mɔ', -Yusu a -mɔnanyɔ ni a -ta', 'v -yra-a, 'kɪ bu nyra =nu bu, 18 'v klɔ -Yusu a -mɔnanyɔ a 'mɔ, 'v pu =nu =jɪ'. 19 Keε, 'tɔ', 'kɪ Nyɪsua a lelenyɔ* -du -ha 'v =jukayu a 'maji le, 'ε 'hrɔɔ =nu, 'ε lee =nu, ε wen: 20 «Ba mu 'lɪ Nyɪsua a 'kagbau* a -yaa 'kwli, -ε di-e nu, 'klɔ yrayru -mɔ', -Yusu -ya, a 'mɔ 'a -ti nyibli -lee -ni.» 21-Tɪ -mɔ', Nyɪsua a lelenyɔ -hla, -Yusu a -mɔnanyɔ =tuu 'v -ti a 'mɔ ni. -Nyrajru', 'v mu 'lɪ Nyɪsua a 'kagbau a -yaa 'kwli, 'v -tua nyibli a tɔle.

-ε -bi Nyɪsua a -cɔhlɔnpinyu a nyiblo gbagbu, kɔ nyibli -mɔ', -v ni 'v=v 'hvi, v nu- mɔ -bi, v 'kukue -Juukue a 'blugba a nyibli le, 'kɪ 'v 'waa -gbolugbo gbagbu a -ta'. -Tε v 'kukue 'kɪ le, -ε -bi v lee Nyɪsua a 'kagbau a 'yie-tunyɔ ni, -ε mɔ, bu bla -Yusu a -mɔnanyɔ, 'kɪ 'lɪ =jukayu bu.

22 Kεε, -te v nyre 'li -jukayu a 'mu bu, v 'yi 'li -nu bu -yεε -ni, 'v =huan -mɔ, 'v -mu, 'v lee -gbolugbo a nyibli, v wen:
23 «-Te -a nyre 'li, -jukayu a 'maji 'sii yi, 'ε ke 'v le -tεε, -jukayu a 'yie-tunyv 'v ni 'v 'waa -tuo ki ble -tεε, 'ki 'v 'maji 'yri. Kεε, -te -a -ha 'v 'maji le, -a 'yi 'li -juklapi -du bu -yεε -ni.»

24 Nyisva a 'kagbau a 'yie-tunyv a nyiblo gbagbu, kɔ -cɔhlɔnpinyv gbagbu 'hven-, -te v 'win -ti a 'mu, -ε mɔ, -Yusu a -mɔnanyv bu 'yi 'li -jukayu bu -ni a -ti, de bu di 'lu -mɔ le -hie, kɔ, de -bu, -ε di 'lu -mɔ mu, v 'yi-t -yi.
25 -ε -bi ti ni -do a ti 'yri, nyiblo -du nyre 'v ni, ε wen: «Ba 'ye ke, nyibli -mu', a pv =ji', -te ti ne -bu, 'ki v ni 'li Nyisva a 'kagbau bu, 'v tve nyibli.»

26 -Te v 'win, -ε -bi Nyisva a 'kagbau a 'yie-tunyv a nyiblo gbagbu, kɔ 'a nyibli 'hven-, v mu ni, 'v -mia -Yusu a -mɔnanyv kle. Kεε, v 'yi 'li-t 'klike 'kwli -nuu -ni, -ε nu-o, v yi pie nyibli a huannv, v 'ni -ha -nu 'hi -mɔ le pv, 'ki bu 'la =nu a -ti. 27 -Te v -mia 'ki =nu kle, -ε -bi 'ki v gba 'li =nu -gbolugbo gbagbu yi, Nyisva a -cɔhlɔnpinyv a nyiblo gbagbu 'ε -tua 'waa le'betile, 28 ε wen: «-A lee mɔ 'a mu ni -tεε, -ε mɔ, a 'ni 'lee 'li -Yusu a -ti nyiblo =du. Ba 'ye ke de, a -nu. 'Aan tɔɔle kaa 'li Jrusɛdɔ a pepe ni, 'ti-, 'a -hve ba pv -a mu -Yusu a 'kukv-ti 'lu le.» 29 Kεε -ε -bi Piel kɔ -Yusu a -mɔnanyv -bi 'hven-, v =tu =nu =wɔn, v wen: «Yi-henyiblo, -a bleε yi, -ba =tuu 'v, ε nɔ- mɔ Nyisva, ε 'yi -tonyibli 'pa-. 30 -Yusu -bu, a kɔɔ la 'v tugbe* 'yie, 'ki ε 'mu la 'kv a -ti, Nyisva -bu, -aan 'bauv de la, nɔ- -ha 'li-t 'kukvnyibli 'nyi, 'ε -ha-a 'klɔ, 31 'ε nu-o, -Yusu a 'mu 'ε mu 'v=v 'hvi, 'ki 'li yakɔ 'kwli, Nyisva a 'mu 'ε -nyi-e 'klɔ, 'ki bu mɔ 'luyunyv kɔ Wanyɔ. De a 'mu, Nyisva nu-o ni, -ε di-e nu, ε 'mu Yisraekve* 'klɔ -nyi, 'ki bu hie 'v 'waa de 'kuku* bu, v 'mu 'waa 'klɔ a pepe Nyisva -nyi, Nyisva 'mu 'waa -tebli 'kukui a pepe 'wowla -ni. 32 -Tebli a pepe, -ε mu 'lu -mɔ, -a 'ye-e ni, =a hle-ε, -a kɔ Nyisva a -Hihiu* 'hven-. -Hihiu a 'mu, Nyisva yi -nyi-e nyibli -mu', -v =tui 'v=v 'v.»

33 -Te -gbolugbo a nyibli 'win win a 'mu, -ε -bi v bi yrv' le diaki, v wen, bu 'la -Yusu a -mɔnanyv. 34 Kεε, 'ki 'li =nu 'nyi, ε kɔ Falisi-tumu* a nyiblo, 'ε ni 'v. 'A 'nyre mɔ Gamaliel.

Ɛ mɔ Nyɩsua a tetetɔnyɔ* -nɔ. Nyibli -tui 'v-v nɩ diaki. Nɔ- 'du ye', 'kɩ 'lɩ -gbolugbo a nyibli 'nyɩ, 'ɛ lee nyibli, bu 'hrɔɔ -Yusu a -mɔnanyɔ, 'kɩ 'lɩ ti gbi 'kwli. 35-Te v 'hrɔɔ 'kɩ -nɔ, -ɛ -bɩ kɛ- ɛ pɩ -gbolugbo yɩ, ɛ wɛn: «Yisraekue, dɛ a di nyibli -bu -mɔ nu, ba -hie-e 'lu -mɔ lɛ -tɛɛ.» 36 Ɛ wɛn 'nɩ de: «-Te nyɩbeyu =dɩ 'hɩ la, 'a ti 'yɛɛ kɩ bu nɩ hɩvɛ. Nyɩbeyu a 'mɩ, 'a 'nyɛ mɔ Tɛdasi. Ɛ wɛn 'nɩ, ɛ mɔ la nyiblo gbagbu -nɔ, -tonyibli, -v yɩ la-a -wien lɛ kɩɛ, v -wɛ 'lɩ nyibli a -hɔtrɔwɩ nɩ -hɛn nɩ. Kɛɛ, -tɛ nyiblo =dɩ 'la la-a, -ɛ -bɩ nyibli a pɛpɛ, -v yɩ la-a -wien lɛ kɩɛ, v -gbɛ -tebli 'nyɩ lɛ, -tumu a 'mɩ 'ɛ -gbɛ lɛ. 37-Te Tɛdasi a de -hi, ti -mɩ' -kɔ 'yɩ v yɩ la 'v nyibli 'v -hree -nɩ, 'kɩ nyɩbeyu =dɩ 'hɩ la de. 'A 'nyɛ mɔ Judia. 'Kɩ ɛ kɔ 'lɩ Galileblugba 'kwli, 'ɛ nu-o, nyibli -hɔɔhɔ 'v kɩɛ-ɛ -wien. Kɛɛ, nyibli =dɩ 'la la-a nɩ -wɛ, nyibli a pɛpɛ, -v yɩ la-a -wien lɛ kɩɛ, 'v -gbɛ -tebli 'nyɩ lɛ. 38'A -tɩ o, 'n yɩ 'a mɩ 'nɩ -lee -nɩ, nyibli -bu, -a pɩ -bati lɛ, a 'nɩ 'nuo 'lɩ -nɩ =dedede =dɩ -mɔ. Kɛɛ, ba -ha -nɩ mɛ lɛ, bu mu. 'Bu mɔ, 'waa nunu-tebli kɔ 'waa tɔɔlɛ 'hɛn-, 'bu mɔ -tonyibli a 'lule-hihie, v di -wɛ bu. 39Kɛɛ, 'bu mɔ Nyɩsua, -ɛ yɩ -nɩ 'kɩ -nyɩ, -ɛ -bɩ a 'yɩ 'lɩ-tɩ 'lɩ -wɛ, ba -wɛ -nɩ bu. 'Bu mɔ, 'ba yɩ -nɩ yɩ nɩ -wɛn, -ɛ -bɩ Nyɩsua a -wɛn yɩ.»

-Tɩ a 'mɩ, Gamalielɩ -hla, -gbolugbo a nyibli wɛn-ɛ kɩ, 40'v da -Yusu a -mɔnanyɔ de, 'v lee 'seyo, 'kɩ bu bii -nɩ lɔkɔ. -Te v -wɛ 'waa bibie -mɔ, -ɛ -bɩ v -nyɩ -nɩ tete* -bɩ de, v wɛn: «A 'nɩ 'tɔɔ 'lɩ -Yusu a -tɩ de,» 'tɩ- 'v tɛ -nɩ bu. 41-Te -Yusu a -mɔnanyɔ, v yɩ 'lɩ -gbolugbo a nyibli 'nyɩ nɩ -hɛn, -ɛ -bɩ v nɩ dɔdɔ, -ɛ nu-o, Nyɩsua nu -nɩ -haandɛ -mɔ. -Haandɛ a 'mɩ, nɔ- mɔ bu 'ye -hɛn, 'kɩ 'v -Yusu a -ta'. 42'A -nɛ -nyɔwɔ, 'kɩ 'lɩ Nyɩsua a 'kagbau bu, ɛ kɔ, 'kɩ 'lɩ 'waa dɔɔnɩ a -tɛ, v 'cibi 'v, 'v yɩ nyibli -lee -nɩ, -ɛ mɔ, -Yusu, nɔ- mɔ Wanyɔ -mɩ', Nyɩsua pɩ la lɛ, ɛ di la ya.

**Ɔ -ha nyibli nɩ -hlon'hɛn,
-v di -Yusu a -mɔnanyɔ* -hɛɛ -nɩ**

6 ¹Tɩ a 'mɩ 'yɩ, -ɛ -bɩ -Yusu a nyibli, v yɩ bii kɛ. -Yusu a nyibli a 'mɩ, v mɔ la -Juukɩɛ*. -Ɔ -bɩ pɩ Glekɩkɩewin*. 'Kɩ v kuu 'lɩ 'blugbɩ -bɩ kɩ, 'tɩ- 'v di 'bli; 'waa dɛ -mɩ', -v pɩ -Juukɩewin, v nu- -mɔ -bɩ 'kɩ v nɩ 'lɩ 'bli. Nyibli -mɩ', -v pɩ Glekɩkɩewin, v yɩ 'pɩplɛ wɔn lɛ, 'kɩ 'v 'waa 'bio -mɩ',

-v pu -Juukvewin a nunuklo a -ta', -ε nu-o, v wen 'nu, 'a -ne -nyrowo, nyibli 'bu yi didi-tebli nu =gle, v 'nu -ko-o 'li 'waa -ne -tugbanugbu a de -mo. 2ε no- ko -tu -Yusu a -monanyu nu -pu =tu 'v 'hven -mu', 'v da -Yusu a nyibli a pepe, 'v 'kukue =nu le, v wen: «ε 'yi 'v le -noo -nu, 'ki -a mu -bu, -v mo -Yusu a -monanyu, -ba di 'v 'a -ti a -molenuna bu hie, -ba di didi-tebli =gla. 3'A -ti, 'diaynu -na, ba ta 'li 'a mu 'nyi le, ba -ha 'li nyibli nu -hlon'hven, -v ko -pli nyibli pi, 'waa 'klo a yunoo a -ti. Bu mo nyibli, Nyisva a -Hihiu* koo win ki pepe, 'ti -v ko =to. Nyibli du a 'mu, nu- -a di didi-tebli a =gigla -nyi, 4-a mu -mo -bi, -a 'mu ti ko, 'ki -ba da Nyisva, ko, 'ki -ba lee ne 'a -ti nyibli le.»

5-Ti a 'mu, -Yusu a nyibli pu 'v bu, ε kloo nyibli a pepe ki. ε no- nu-o, 'v ta 'li 'waa dionu 'nyi le, 'v -ha 'li nyibli nu -hlon'hven. Yi-henyiblo, v -ha 'li, ε no- mo Etien. ε kuo -Yusu =wlv yi diaki, Nyisva a -Hihiu 'ε koo =ne win ki pepe, ε ko, 'v -ha 'li Filipu ko Plukoolo, ko Nikanolu, ko Timoo, ko Pamunasi, ko Nikola, -ε ko 'li Atiosidu 'kwli. Nikola a 'mu, ε 'yi la -Juukveyu 'pa-, kee, ε -he -Juukveyu. 6-Te v wa =nu 'nyre, -ε -bi v gba =nu nu, 'v too =nu -Yusu a -monanyu yi, -monanyu a 'mu, 'v da Nyisva, 'ki 'v 'waa -ta', 'v pu =nu dabu 'lu ble, -ε di-e nu, Nyisva 'mu =nu =haande -mo nu.

7Ti a 'mu 'yri, Nyisva a win 'heen bu, 'ki 'li 'blogbu a pepe ki. De a 'mu, no- nu-o, -Yusu a nyibli 'v bii kle diaki, 'ki 'li Jrusredu 'kwli, ko Nyisva a -chlonpinyu* -huchui 'v kuo -Yusu =wlv yi -we.

-Te v klo la Etien

8Nyisva ni =haande gbagbu Etien -mo, ko, 'ε -nyi-e 'ki, 'ki bu nu =wllekeε-tebli gbagbu, 'ki 'li dako 'nyi. 9-Nyrowo =du 'kwli, nyibli =du, nu- -di, 'v -tua Etien a 'blini a le-mumoo. Nyibli a 'mu, 'waa de -bi, v yi 'kukue 'li Nyisva a 'kayu* =du ble. Nyibli du a 'mu, v deε =nu bute=koyo. 'Waa de -bi -mu', -v ya =ye, 'ki v -hon 'li Silenidu ko Alesadridu 'kwli, 'ki -v -bi -hon 'li Silisiblogba ko Asiblogba 'kwli. U nu- ko Etien 'hven-, -v pi gble. 10Kee, -te bu di 'a =won a =tutuo nu, v 'yi-t -yi, -koti =to -mu', Nyisva a -Hihiu* yi-t -nyi, no- ko 'kwli ε neε 'li, 'ε yi hle.

11 Nyibli a 'mu, -u ya =ye, u 'pɛɛ nyibli, 'u lee =nu, -ɛ mɔ: «Kɛ- ba pu nyibli yɪ: Etient -bu, -a 'wun nɪ, -ɛ mɔ, Nyɪsua kɔ 'a winwɔn-hanyɔ* Moise* 'hɛn-, nu- ɛ yɪ -tɪ 'hɔɪ lɛ ye'.»
 12 Nɔ- ɛ kɛ yɪ, 'u =tutuo nyibli kɔ 'blugba a ye'nanyu, kɔ Nyɪsua a tetetɔnyu* 'hɛn-, 'u 'yɪya 'u Etient 'hɔɪ bu, 'u kɔɔ, 'u gba 'lɪ-tɪ -Juukɛ* a -gbolugbo a nyibli yɪ, -ɛ di-e nu, u 'mu-u -bati lɛ -puu -nɪ, 13 'u lee nyibli -bɪ, 'kɪ bu pu Etient hɪ kɪ, u wen: «Nyiblo -bu, Nyɪsua a 'kagbau* kɔ tete* -mu', Nyɪsua -nyi la 'a winwɔn-hanyɔ Moise, nu- ɛ hɛ -tɪ 'hɔɪ lɛ. Nɔ- ɛ 'cibi 'u, ɛ ni. 14-A 'wun nɪ, -tɛ ɛ yɪ-tɪ nɪ hɛ, -ɛ mɔ, Nasaletɪ a -Yusu -bu, ɛ di Nyɪsua a 'kagbau 'nɪ 'wla, kɔ, -aan nunukɔ, Moise tɔɔ la -aan 'banu, -ba 'cɪtɪ-tɪ.»

15 Nyibli a pepe -mu', -u nɪ 'lɪ -gbolugbokayu a 'mu bu, u yɪ Etient 'nɪ 'ye yɪuu, 'u yɪ-tɪ 'ye, -ɛ mɔ, 'a yigbakla 'wɪ- Nyɪsua a lelenyɔ* a yigbakla yɪ.

-Tɛ Etient hlee la 'lɪ -Juukɛ* a ye'nanyu -mɔ

7 1-ɛ -bɪ Nyɪsua a -cɔhɔnpinyɔ* gbagbu 'beti Etient nɪ, ɛ wen: «-Bɪ -tɪ -bu, u yɪ -mu -yɛɛ -nɪ, -han-tɪ -nɔɔ?»
 2-ɛ -bɪ Etient wen: «'Bainu -na, ɛ kɔ 'dayɪnu -na, ba pu 'mu nua yɪ bu. Nyɪsua, -ɛ -kɔ -tɪ a 'yɪ'bubua, ɛ nɔ- 'hru la -aan 'bat gbagbu Abrahamu* yɪ, -tɛ ɛ nɪ la 'lɪ 'blugba -mu', u dɛɛ Mesopotami 'kwli, 'tɪ- ɛ 'mu la 'lɪ Haladɔ 'kwli mu.
 3-ɛ -bɪ kɛ- Nyɪsua pɪ la-a yɪ: -Hɔn 'nɛ- -na 'blugba -bu 'kwli, kɔ, hie 'u -na =tugba bu, 'blugba -mu', -ɛ kɔ kɪ 'n di 'lɪ -mu 'lɪ -tɔɔ -nɪ, =mu 'lɪ mu. 4Kɛ- Abrahamu nu la 'lɪ 'a 'blugba, -ɛ mɔ Kalɪdɪkɛ a 'blugba a 'kwli-hunhuɔn, 'ɛ mu la 'lɪ Haladɔ 'kwli 'tɪ mɔ, ɛ kɔ 'a 'dɔkɛ 'hɛn-. 'Kɪ ɛ nɪ 'lɪ -nɪnɪ, 'a 'bat 'ɛ 'ku. -Tɛ 'a 'bat 'ku 'kɪ, -ɛ -bɪ Nyɪsua nu-o nɪ, 'ɛ di 'nɛ- Kanaablogba* -bu, a 'tɪ kɛ 'nɛ- kɪ. 5Kɛɛ, Nyɪsua 'yɪ 'nɛ-ɛ 'tiile -nyi, mɔ, ɛ 'yɪ-tɪ -tɔtɔkɔtɔ gbe =du -nyi -wɛ. Kɛɛ, ɛ pu 'lɪ-tɪ nɪ, 'kɪ 'u-u -mɔ, -ɛ mɔ, tɪ 'bu nyre 'u, 'blugba -bu, a nɪ 'nɛ- kɪ, ɛ di =nɛ-ɛ 'nɪ -nyi, 'tɪ- 'bu 'ku, 'a 'yonu a 'yonu 'mu 'blugba a 'mu win kɪ -kɔɔ -nɪ. Tɪ a 'mu 'yɪ, Abrahamu 'yɛɛ la 'yu nɪ kɛ. 6-Tɪ -mu', Nyɪsua lee =nɛ, ɛ nɔ- -bu: 'Kɪ -na 'yonu di 'lɪ huapublogba -bɪ kɪ 'tɪ, -ɛ 'yɪ 'waa 'blugba 'pa-. 'Kɪ 'lɪ 'blugba a 'mu 'kwli, u di -hɛ =koyo, u 'mu -nu =hɛn =tɪ, 'kɪ 'lɪ 'yɪ a -hɔtruwɪ nɪ -hɛn 'kwli.

7Kee, dako -mu', -u ko -kode u di nu, 'n di puu -nu -bati le. 'Nu puu -nu -bati le, -e -bi 'na 'yonu a 'mu, u di 'li 'blugba a 'mu 'kwli 'ni -hon, u 'mu 'ne- di, u 'mu 'ne- 'na dda 'cibi -ni. 8Ke- Nyisua nu 'yri* a =tutuo, e ko Abrahamu 'hven-. 'Yri a 'mu, 'a yruule, no- mo nyibeyu a yibibe*. E no- ko -ti, -te Abrahamu a 'yu Yisaki* ko la 'wee, e 'be la-a yi, Yisaki -mo -bi 'e 'be 'a 'yu Sakobu* yi, Sakobu -mo -bi, 'e 'be 'a -ne 'yonu ni -pu -tu 'u 'hven yre, -u mo -aan -ne dako a -tugbi a 'banu gbagbu.

9-Aan 'banu a 'mu, u -tui la 'waa 'diayt Sosefu* ca -mo. E no- nu-o, 'u plo la-a, -e di-e nu, e 'mu -kode nu, 'ki 'li Esipublugba* 'kwli. Kee, Nyisua, no- -hee =ne, 10'e -ha 'li- 'kla-wliye'yiya a pepe 'kwli. -Te Sosefu a 'mu, e ni la 'u 'blugba a 'mu a bodio ye', Nyisua nu-o ni, bodio a 'mu 'e nve la-a, 'e 'ye-e, -e mo Sosefu mo =tokonyo =ni, e nu-o ni, Sosefu 'e -he Esipublugba a pepe a -gulunuma, 'e -he bodio a 'kayo a pepe a 'yie-tunyo -we. 11'Ki u ni 'u -nini, -e -bi 'kanu bi la 'li Esipublugba 'kwli ni, e ko Kanaablugba 'hven-, -te -aan 'banu ni la 'li. -Aan 'banu a 'mu, u 'ni 'ye-e la didide, 'u yi la -hven 'ye, 'kanu a -ti. 12-E -bi -aan 'ba gbagbu Sakobu 'win, -e mo, didide ni 'li Esipublugba 'kwli, e no- mo bu lee 'li -aan 'banu. No- mo 'waa yi-hede, 'ki bu bla didide. 13-Te u gba 'li 'hven a 'wo, -e -bi Sosefu to ne 'a dionu 'a 'diaynu yi, 'waa 'mumu 'u yru la-a. Ke- Esipublugba a bodio nu la Sosefu a 'duku a yiyie. 14-E -bi Sosefu lee ne 'a 'diaynu ni, 'ki bu bla 'waa 'ba Sakobu, ko 'a -tugba a nyibli a pepe, -u -we 'li nyibli a (75) -wli ni -ta =tu 'u -pu =tu 'u =hun. 15Ke- Sakobu nu 'li Esipublugba a 'kwlimumuo. 'Ki e 'kuu e ko -aan -ne 'banu -bi 'hven-. 16-Te u 'ku, u gba 'waa 'kukukui ni, 'ki 'li Sisemudio, -e ni 'ne- Kanaablugba 'kwli, 'u =tu =nu. 'Dabio -mu', Abrahamu -to la 'li nyiblo -mu', -e mo Hemo a 'yonu -ji', no- ko 'kwli u pu 'li =nu 'li.

17'Ki u ni 'u -nini, -e -bi Sakobu, -e ko 'nyre -mo Yisrae*, 'a 'yonu yi 'ni wlo, 'ki 'li Esipublugba 'kwli, Yisraeku a 'mu, 'u -he dako gbagbu. Ti -mu' -ko 'yri Nyisua ko bu nuu 'u de -mu', e pu la 'li Abrahamu, e 'mve yre, -e mo, bu -ha 'li -aan dako -kode wlon. 18Ti a 'mu 'yri, -e -bi bodio yrayru, no- bi gbata ki. Bodio yrayru a 'mu, e 'yi la Sosefu -yi,

19'ε nu -yruku, 'ε kaa ne -aan -ne 'dukue, 'ε -tu -aan 'bainu -hwen, ko, 'ε ni 'v =nu ke', 'v hie 'v 'waa -panpli be, v 'mu 'ku a -tu. 20Ti a 'mu 'yri, 'ki v ko 'v Moise*. Ε mo 'yu =nu, Nytsua nue -ni. 'A 'dii ko 'a 'bat 'hwen-, v -hli=e ni, 'ki 'li -honpu ni ta 'kwli, 'ki 'li 'waa 'kayu bu. 21-Te ti a 'mu, ε -hi, -ε -bi v -ha=a -ta', 'v hie 'v=v bu. 'Ki Esipublogba a bodu a 'yu nyryu 'ye 'v=v, 'ε gba=a naa mo, =wi yi 'a -gbetu a 'yu. 22Ε no- nu-o, -te Moise yi ni kui, 'ε yi Esipukue a 'crun a pepe 'nyi, ko 'waa nunu-tebli a pepe 'hwen-, 'a 'poplewin 'ε ni 'kli ki.

23'Ki ε ni 'li -nuni, 'ε =ce 'yri a -wli ni 'hwen. -Te ε ko 'yri a -wli ni 'hwen, -ε -bi 'a =wlv pu 'li-i ni, 'ki bu 'ye 'a 'diaynu, -v mo Yisraekue. 24-Te ε mu 'ki -mumu, -ε -bi ε 'ye Esipukueyu =du. Ε no- nii Yisraekueyu =du 'cre le, Moise 'ε -hiha =nu yre, 'ti- 'ε pu 'a 'diayi a 'lu a yru, 'ε 'la Esipukueyu a 'mu. 25Moise -mo -bi, ε wen 'ni, 'a 'diaynu Yisraekue di-e 'ni yru, -ε mo, ε no- ko 'mu Nytsua di 'li -naa -ni, ε 'mu =nu =gble. Kee, v 'yi-i' le -yru. 26-Te -nyre -nye, -ε -bi Moise yee 'v -te ni -do a 'mu Yisraekue ni 'hwen bu, 'v -wen. Ε -hue bu nu-o, bu yuyru win' le, ε wen: -A 'bio -na, a mo 'diaynu =nu. De- ko 'nowlun a -wen 'li? 27Kee, nyiblo -mu', -ε ni 'a 'bihan de -huan -mo', ε 'nyraa 'li Moise yi, 'ti- 'ε yi-i -lee -ni: Nyiblo a 'di -bi nu -mu -aan ye'nanyo ko -aan -batiponyo -mo 'li? 28-Bi -hue -bu 'la 'mu, -te -nu 'tu, =ni 'la 'tu Esipukueyu -mu'? 29-Te Moise 'win -ti a 'mu, -ε -bi ε 'gba ci, 'ε -hon 'blv ki, 'ε mu 'li Madiablogba 'kwli. 'Ki ε 'ti 'li, 'ε ko 'li 'yonu ni 'hwen.

30'Ki ε ni 'li -nuni, 'ε gba 'yri a -wli ni 'hwen. -Nyrowo =du, -ε -bi 'ki ε ni la 'li -te -mu', nyiblo =du 'yi la 'li 'ti, 'ki 'v dugba -mu', v dee Sinai* 'hu. 'Ki 'v -te a 'mu, 'ki Nytsua a lelenyo* 'hru 'v=v yi, 'ki 'li -gbakuo gbe, -ε yi wln 'kwli, 'ki ε ni 'li. 31-Te Moise 'ye de a 'mu, -ε -bi ε ta 'v bu, 'ε 'yia 'v bu, -ε di=e nu, ε 'mu=v le yru. -Ε -bi ε 'win Kukonyo Nytsua a win, 'ε pi le: 32'Mo -mo Nytsua -mu', -na 'bainu de la, -v mo Abrahamu, Yisaki, ko Sakobu. -Te ε 'win -ti a 'mu, -ε -bi huannu bi 'li-i 'kwli, 'ε 'yi 'ki 'li-i 'li -we, bu ta 'li le de. 33-Ε -bi, ke- Nytsua pi 'ki-i yi, ε wen: -He -na 'suin, -koti -tutokutu -mu', -nyra 'v ki bu,

'mɔ nɪ -do, 'mɔ -kɔ-ɔ. 34-Huɛn -mɔ', 'na dakɔ Yisraɛkue yɪ 'ye, 'kɪ 'lɪ Esipɔblɔgba 'kwli, 'n 'ye-e nɪ, 'nɪ 'wɪn 'waa =hienwewin -wɛ, 'tɪ- 'nɪ -di, 'mɔ =nɔ =gblɛ. 'A -tɪ, pɔ 'v nɔa bɔ. 'N -huɛ =bɔ lee 'lɪ -mɔ Esipɔblɔgba 'kwli.

35-ɛ -bɪ, Moise nɪ -do -bɔ, Yisraɛkue hɪa la yɪ, -kɔtɪ 'v pɪ la lɛ: Nyiblo a 'dɪ -bɪ nu -mɔ -aan ye'nanyɔ kɔ -aan -batipɔnyɔ -mɔ 'lɪ? ɛ nɪ -do a 'mɔ, nɔ- Nyɪsɔa -lee -nɪ, 'kɪ bɔ mɔ 'a dakɔ a ye'nanyɔ, kɔ 'a =gbɔgblɛnyɔ 'huɛn-. -Tɛ ɛ 'mɔ-v -lee -nɪ, 'kɪ ɛ naa 'lɪ 'a lɛlɛnyɔ 'lɪ, -ɛ nɪ 'lɪ -gbakuo 'kwli. 36Moise nɪ -do a 'mɔ, ɛ nɔ- naa 'lɪ =wlɛkɛɛ-tebli 'kwli, 'ɛ -ha 'lɪ Yisraɛkue 'blɔgba -mɔ' 'kwli, -ɛ mɔ Esipɔkue a 'blɔgba, 'ɛ nu=ɔ, 'v -ta 'Yru-Jɔhɔn, 'tɪ-, -tɛ v nyre 'lɪ -tɔtɔkɔtɔ -mɔ' -kɔ kɪ nyiblo =dɔ 'yɪ 'lɪ 'tɪ, 'kɪ 'lɪ 'yɪ a -wɪ nɪ 'huɛn 'kwli, 'ɛ nuu 'lɪ =wlɛkɛɛ-tebli -bɪ lɛ de. 37Moise nɪ -do a 'mɔ, nɔ- lee Yisraɛkue, -ɛ mɔ: Nyɪsɔa di ya 'a mɔ winwɔn-hanyɔ* -bɪ yɪ. Nɔ- di 'mɔ yɪ 'wɪ. ɛ di mɔ 'aan dakɔ a nyiblo. 38Moise nɪ -do a 'mɔ de, nɔ- nɪ la 'v -aan dakɔ Yisraɛkue 'huɪ, tɪ -mɔ' -kɔ 'yɪ v 'kukue la lɛ, 'kɪ 'lɪ -tɔtɔkɔtɔ -mɔ' -kɔ kɪ nyiblo =dɔ 'yɪ 'lɪ 'tɪ. 'Kɪ -aan 'bainɔ nɪ la 'lɪ 'kɪbɪa -bɪ kɪ, Nyɪsɔa a lɛlɛnyɔ 'ɛ nɪ la 'lɪ 'kɪbɪa -bɪ kɪ -wɛ, 'kɪ 'lɪ Sinaidɔgba 'lu. Moise, nɔ- nɪ la 'v 'waa -gbati, Nyɪsɔa a lɛlɛnyɔ 'ɛ hlee la 'lɪ Moise -mɔ, 'ɛ -nyɪ-e Nyɪsɔa a win, -ɛ di-e nu, ɛ 'mɔ -a mɔ-ɔ -tɔɔ -nɪ. 39Kɛɛ, -aan 'bainɔ 'yɪ-tɪ -huɔ, bɔ pɔ-v nɔa yɪ bɔ, 'v -wɛn=ɛ yɪ. 'Waa =wɪ -huɛ=ɛ nɪ, 'kɪ bɔ =hɪan -mɔ, bɔ mu 'lɪ Esipɔblɔgba 'kwli. 40-Nyɔwɔ =dɔ, -tɛ Moise 'yɪ la 'lɪ =nɔ 'nyɪ -nɪ, v lee la Moise a 'diayɪ Ayɔ*, v wɛn: Nuɔ -a mɔ tuyonɔ lɛ, v 'mɔ -aan nyɪsɔade nu, nyibli di 'ble, ɛ 'mɔ -a mɔ 'hru -tɔɔ -nɪ, -kɔtɪ Moise -mɔ', -ɛ -ha 'lɪ -a mɔ Esipɔblɔgba 'kwli, de -bɔ -di 'lu -mɔ mu, 'kɪ 'v=v -mɔ, -a 'yɪ-tɪ -yɪ. 41Kɛ- v -nu, 'v nu tuyu, -ɛ 'wɪ- bliyu yɪ, 'v pi -cɔhlɔn*, 'kɪ 'v tuyu a 'mɔ yɪ, 'v nu le'mimle, 'kɪ 'v tuyu -mɔ', 'waa =gbɛtɔ, v -nu, 'a 'yɪ'buale a -ta'. 42Kɛɛ, -tɛ v nu de a 'mɔ, -ɛ -bɪ Nyɪsɔa -ha -nɔ 'yɪe -mɔ, kɔ, 'ɛ -ha =nɔ me lɛ, 'v -tɔa 'yɪv a dɪda, ɛ kɔ =hɔnpɔ kɔ nyahro 'huɛn-. -Tɪ -bɔ, v 'cɪtɪ la, 'kɪ 'lɪ Nyɪsɔa a winwɔn-hanyɔ a 'cɪtɪn 'kwli, ɛ nɔ- -bɔ:

Nyɪsɔa wɛn 'nɪ:

'A mɔ Yisraɛkue, -tɛ a nu la 'yɪ a -wɪ nɪ 'huɛn,
'kɪ 'lɪ -tɔtɔkɔtɔ -mɔ' -kɔ kɪ nyiblo =dɔ 'yɪ 'lɪ 'tɪ,

'a yi la 'wlugba-tebli a -cɔhlɔn pi,
 keɛ, 'mɔ Nyɪsua, a 'nɪ -pie-e la 'mɔ.
 43 'Ba yi la -ta' nɪ -hɔɛn, dukwli -mɔ',
 -ɛ kɔ 'kwli v pɔ 'lɪ tuyu -mɔ' 'lɪ,
 -ɛ 'wɪ- hɪapɔnyɪsua Molokɪ yi,
 dukwli a 'mɔ, nɔ- a 'ble,
 ɛ kɔ yt'wɪde -mɔ', -ɛ 'wɪ- nyahro yi,
 -ɛ mɔ hɪapɔnyɪsua Yrefan.
 Tuyonɔ a 'mɔ, a nu -nɔ nɪ,
 -ɛ di-e nu, a 'mɔ -nɔ kwli yi bu bla,
 'kɪ v 'waa 'v-tuule a -ta'.
 Nɔ- kɔ -tɪ, 'mɔ=v nu, v 'mɔ 'lɪ 'a mɔ
 hɪapɔblɔgba -bɪ 'kwli gba,
 -ɛ hɔ -mɔ, 'ɛ -hi 'v Babilɔnɪblɔgba* 'v.

44-Te -aan 'bainɔ nɪ la 'lɪ -te a 'mɔ, nyiblo =dɔ 'yi 'lɪ
 'tɪ, v kɔ la 'tapɔkayu*, -ɛ mɔ Nyɪsua a 'kayu -mɔ', -ɛ kɔ
 bu v pɔ 'lɪ 'hɪ -mɔ' blɛ, v 'cɪɪ la 'v Nyɪsua a tete* klɛ.
 'Tapɔkayu a 'mɔ, -te Nyɪsua nu 'a blɛpɔpɔ, 'kɪ v Moise
 ye', ke- v nu 'a pɔpɔ. 45'Tapɔkayu a 'mɔ, -aan 'bainɔ
 hie-e 'waa 'yonɔ lɛ. Ti -mɔ' -kɔ 'yri Sosue* mɔ la 'waa
 ye'nanyɔ, 'kɪ v gba 'lɪ-tɪ 'blɔgba -mɔ' 'kwli, Nyɪsua pɔ la
 lɛ, ɛ di la -nɔ -nyi. Ti a 'mɔ 'yri, 'kɪ v -wɛɛn la 'v
 'blɔgba a 'mɔ kɪ, Nyɪsua 'ɛ blɛ la dakɔ a gblegble -mɔ'
 lɛ, -v nɪ la 'lɪ 'blɔgbɪ a 'mɔ 'kwli. 'Tapɔkayu a 'mɔ,
 ɛ nɪ 'lɪ 'blɔgba a 'mɔ 'kwli -nɪnɪ, Dafidɪ* 'ɛ -he Yisraekɔe
 a bodɔ. 46Nyɪsua nɪ la Dafidɪ a 'mɔ -haan-tebli -hɔɔhɔ
 -mɔ. -ɛ -bɪ Dafidɪ -hɔa-a Nyɪsua nɪ, 'kɪ bu pɔv Nyɪsua
 'kagbau* lɛ, -kɔtɪ ɛ nɔ- mɔ Nyɪsua -mɔ', Dafidɪ a 'baɪ
 gbagbɔ Sakɔbɔ de la -wɛ. 47Kɛɛ, 'kayu a 'mɔ, ɛ 'yi-tɪ
 'pa-, ɛ 'yi-tɪ -pɔ. 'A 'yu Salomɔ, nɔ- pɔ=v.

48'Klɪkɪnɪnyɪsua, ɛ 'yi 'lɪ -tonyibli a pɔpɔkayu bu -nɪ.
 Nɔ- 'a winwɔn-hanyɔ 'cɪɪ la, 'kɪ 'lɪ Nyɪsuaɛɪɛn 'kwli.
 De a 'mɔ, ɛ nɔ- -bɔ:

49 Kɔkɔnyɔ Nyɪsua wɛn 'nɪ:
 Yakɔ, nɔ- mɔ 'na bodɔgbata,
 -tɔtɔ 'ɛ mɔ 'na bukɪble=tude.
 ɛ 'yi 'kayu =dɔ -kɔ, a di 'mɔ lɛ -pɔv -nɪ,
 -ɛ kɔ bu 'n -wɛ 'lɪ =bɔ nɪ 'lɪ.

50 -Bɪ ɛ 'yi 'mɔ 'pa-, -ɛ 'yi -tebli a pepɛ -nu?»

51 Ke- Etientu pi de: «A mo nyibli -ni, -u ku 'lu le, e ko, -u ko =wli -gboklo -ni, 'ti-, -u ko nu =ke, 'ki 'u Nyisua a -ti a 'winwun a -ta'. A -wen Nyisua a -Hihiu* yi 'a -ne ti. -Te 'aan 'banu ni la 'mu, ke- a ni 'mu. 52'Aan 'banu =tu Nyisua a winwun-hanyu a pepe -hwen, 'u 'la winwun-hanyu -mu', -u hle la-a, -e mo, Nyisua di ya 'a mu nyiblo yi, -e 'sii 'u yi, -e mo 'aan Wanyo. Nyiblo a 'mu, no- mo -Yusu. -Yusu a 'mu, no- a nuu 'cre le, 'ti- 'a 'la-a. 53'A mu -mu', Nyisua naa 'li a lelenyu 'li, e -nyi 'a tete, a 'yi 'u tete a 'mu 'u =tuu -ni.»

-Te Etientu nu la 'kokoo

54-Juukoo* a -gbolugbo a nyibli, -te u 'win -ti a 'mu, Etientu -hla, -e -bi 'waa =wli ko yu'lebibie diaki. 55 Etientu -mo -bi, Nyisua a -Hihiu* koo =ne win ki pepe, 'e te 'li yakoo 'kwli le, 'e yi Nyisua a -ti a 'yi'bobba 'ye, e ko, 'e yi -Yusu 'ye -we, 'e nyra bu, 'ki 'u Nyisua a diidekibia ki. 56 Etientu a 'mu, ke- e pi: «Ba pu 'mu nua yi bu, 'n yi yakoo 'ni 'ye, 'e -ki wun, 'ni yi 'li -Yusu 'yee -ni, -e mo -tonyibli a pepe a Nyiblo*, 'e nyra bu, 'ki 'u Nyisua a diidekibia ki.» 57 -Te -Juukoo a ye'nanyu 'win -ti a 'mu, -e -bi u ka 'waa nuu yre, 'ti-, 'u -tua le-muma le. Ti ni -do a ti 'yri, 'waa pepe a 'mu, u =gbee =ne ki, 58'u =ti =ne 'du, 'ti- 'u -tua 'a 'hi a biile, -e di-e nu, u 'mu-u 'la. -E -bi nyibli -mu', u lee -ni, 'ki -bu 'la Etientu, u -he 'waa 'luyiwlawli kle, 'u -nyi-e gblotayu =du, e 'mu-u 'yie =tu. Gblotayu a 'mu, 'a 'nyre mo Solu. 59 -Te u pi 'ki-ti 'hi -mo le, -e -bi Etientu, e da -Yusu ni, e wen: «Kokonyo -Yusu, 'ble 'na -hihiu kua,» 60'e bla kwli bu, 'e 'yee 'li win, e wen: «Kokonyo o, de 'kuku* -bu, u ni, -hru 'a -ti -mo!» Bu pu 'ki le, -e -bi e mla -hunhlun.

8 1-E -bi gblotayu Solu -ni wen, e wen=e ki, 'ki bu 'la Etientu.

-Te Solu =tui la -Yusu a nyibli -hwen

-Nyrwo ni -do a 'mu, -Yusu a nyibli -mu', -u ni 'li Jrusredu 'kwli, u -tua 'waa -hwen a =tutuo. E no- nu-o, -Yusu a nyibli a pepe a 'mu, 'u 'gba ci le, 'u 'heen -tebli 'nyi bu. -U -bi mu 'li Sudeblugba 'kwli, 'waa de -bi 'u mu 'li Samaliblugba* 'kwli. -Yusu a -monanyu* ni -do, u nu- hie 'li

Jrusre. 2 Nyibli -bu, -v =tui 'v Nyisua 'v, v gba Etienu, 'v -ha 'v=v 'v, kɔ, 'v yɪ we diaki, 'kɪ 'v 'a 'kukuu a -ta'.

3 Sɔlv -mɔ -bi, ε =tui 'v 'kɪ, -ε di-e nu, ε 'mɔ 'cɔe a nyibli bu -wε. ε ne 'kayo ble, 'ε kwle -Yusu a nyibli, nuɔɓi kɔ nyibɛpɔ 'hɛn-, 'ε pɪ =nu =jre.

© David C. Cook Foundation

**-Te Filipɔ pɪ la -haantitie,
'kɪ 'lɪ Samalibluɔɔba* 'kwli**

4-Yusu a nyibli -mɔ', -v 'hɛn bu, v ne 'bluɔɔba kɪ, 'v pɪ nyibli -Yusu a =haantitie. 5 ε kɔ -Yusu a nyiblo =du. 'A 'nyre -mɔ Filipɔ. ε nɔ- mu 'lɪ Samalibluɔɔba a 'dɔɔ gbagbu 'kwli. Wanyɔ -mɔ', Nyisua pu la le, ε di la ya, ε nɔ- kɔ -tɪ ε yɪ nyibli le -lee -nɪ, 6 'ε ni =wlɛkɛɛ-tebli. -Tɪ a 'mɔ, Filipɔ yɪ nyibli -huɔhuɪ a 'mɔ -lee -nɪ, v pɪ-tɪ nuɔ yɪ bu -tɛɛ, -ε nu-o, =wlɛkɛɛ-tebli -mɔ', ε ni, v yɪ 'a -tɪ 'nɪ 'win, kɔ, 'v yɪ-tɪ 'ye. 7 =Wlɛkɛɛ-tebli a 'mɔ, -ε mi 'lu -mɔ, nɔ- mɔ 'kuo -huɪn*, -v nɪ 'v nyibli ke', 'v pɪ -cici le, 'v -hɛn =nu ke', kɔ, le-yɪyrenyibli -huɔhuɪ kɔ nyibli -mɔ', -v 'yɪ nale -yɪ -tɛɛ, 'waa 'kɔe 'ε yɪ -wε. 8 De a 'mɔ, ε nɔ- ni-e, 'v ni dɔɔɔ, 'kɪ 'lɪ 'dɔɔ a 'mɔ 'kwli.

9 'Kɪ 'lɪ 'dɔɔ a 'mɔ 'kwli, ε kɔ nyiblo =du, 'ε nɪ 'lɪ. 'A 'nyre mɔ Simɔ. ε mɔ -pinanyiblo =nɔ. ε -wlen 'lɪ 'dɔɔ

a 'mu 'kwli ni, 'e ni -tebli -mu', -e kee Samalikue a -wli le. E wen, e mo nyiblo gbagbu -no. 10 Nyibli a pepe, nyi'ki, ko 'yonu 'hven-, v pi-ti nua yi bu. Ke- v pi: «Nyiblo -bu, e ni 'kli ki, -wen Nyisva. 'A 'kli a 'mu, v dee -ne 'kli gbagbi.» 11 U pi-ti nua yi bu diaki, -e nu-o, kue 'li ti blebli 'yie bu, 'a -pinade kee 'waa =wli le diaki. 12 Kee, -te Filipu 'ya 'du a 'mu 'kwli, -e -bi e yi nyibli le 'ni -lee -ni, -te Nyisva di nyibli a win a kukoole nu, 'e yi -nu -Yusu a -ti -lee -ni, 'v kuo -ti a 'mu =wlv yi, nugbi ko nyibepu 'hven-, 'e pu =nu 'nie* 'lu le. 13 Simo a 'mu, e kuo -ti a 'mu =wlv yi -we, 'v pu-v 'nie 'lu, 'e 'cibi 'v Filipu 'hu, =wlulekee-tebli -mu', -e mi 'lu -mo, 'e yi-ti 'ye, 'e kee ne 'a =wli le.

14-Yusu a -monanyu* -mu', -v ni 'li Jrusre, v 'win ni, -e mo, Samalikue, v 'ble Nyisva a win kua -tee. E no- ko -ti, 'v lee 'li -nu Pielu ko Saan* 'hven- -mo. 15-Te v nyre 'li, -e -bi v da Nyisva ni, 'ki 'v -Yusu a nyibli a -ta', -e di-e nu, e 'mu -nu 'a -Hihiu* -nyi. 16-Han-ti -hon, 'v pu =nu 'nie 'lu, 'ki 'li -Yusu a 'nyre 'kwli, kee, 'ki 'li =nu 'nyi, Nyisva a -Hihiu 'yee 'v -e =du ke' ni bi. 17 E no- nu-o, Pielu ko Saan 'hven-, 'v pu =nu dabu 'lu ble, Nyisva a -Hihiu 'e bi 'v =nu ke'.

18-Te Simo -ni wen, e 'ye-e, -e mo, -Yusu a -monanyu pu =nu dabu 'lu ble, 'ti- Nyisva a -Hihiu 'e bi 'v nyibli a 'mu ke', e no- mo bu ya Pielu ko Saan 'hven- 'wliye yi, 19 e wen: «Ba -nyi 'mu 'kli a 'mu 'a de, -e di-e nu, 'ni pu nyibli dabu 'lu ble, Nyisva a -Hihiu 'mu 'v =nu ke' bi.» 20 Kee, Pielu =tu-o =won, e wen: «-Na 'wliye ko -mu 'hven-, ba -we bu, -te -na 'lule-hihie 'ye-e, -e mo, nyiblo -we 'li bu nu 'wliye ni, bu -to Nyisva a -Hihiu ni a -ti. 21 'Ki 'v Nyisva a -ti ki, -ko -a mu 'hven-, -a 'yi -pe, -koti -na =wlv 'yi 'v yi 'sii -ni, 'ki 'v Nyisva ye'. 22 'A -ti, hie 'v -na 'lule-hihie -huan a 'mu bu, -bu da Kukonyo, -e di-e nu, 'bu -we 'li-ti 'li, e 'mu -na 'lule-hihie -huan a 'mu, 'a -ti -mo -hru. 23 'N yi-ti 'ni 'ye, -e mo, 'cre 'yii 'li -na =wlv ki, e ko ca 'hven-, 'ti-, de 'kuku*, no- koo -mu win ki pepe.» 24 -E -bi ke- Simo a 'mu, e pi Pielu ko Saan 'hven- yi, e wen: «'Aan 'mumu, ba da Kukonyo, 'ki 'v 'mu -mo, -e di-e nu, -ti a pepe -bu, a -hla, 'a =dedede 'ni =ha 'mu nu.»

25-Yusu a -monanyu ni 'hven a 'mu, -te v lee nyibli Nyisva a -ti, -e -bi v -hian -mo, 'v mi Jrusre. -Te v yi ni di,

Samaliblogba a 'du -mυ', υ ne ki, 'ki υ pu 'li nyibli Nyisva a -haantitie.

**-Te Filipu pu -Yusu a -haantitie
Etiopiblogba a nyiblo gbagbu**

26 Filipu -mυ -bi, ke- Nyisva a lelenyo* pu=υ yi, -ε mω: «Hru -mυ', -ε -hλn 'li Jrusε, -ε mi 'li Gasadiω 'kwli, mu 'li=λn. Mu 'li 'a -hλn, -tite -mυ', nyiblo =du 'yi 'li 'ti.» 27-Te Filipu 'win -ti a 'mυ, -ε -bi ε bi 'hru λn, 'ε -mu, 'ε ye nyibehian =du ki. Nyibehian a 'mυ, ε mω Etiopiblogba a nyiblo gbagbu =nω. Ε mω 'a 'blogba a bodω a 'wli'ie=tunyo =nω. Bodω a 'mυ, ε mω nugba =nω, 'υ dεε =ne Kadasi. Nyibehian a 'mυ, 'ki ε mu la 'li Jrusε, 'ε mu la Nyisva da mω, 'ki 'li Nyisva a 'kagbau* bu. -Te ε -we 'ki Nyisva a dida -mω, -ε -bi ε =hian -mω, 28'ε mi 'waa 'bli. 'Ki ε ni 'υ 'a -so a -gbω ki bu, 'ε yi Nyisva a winλn-hanyo Esai* a 'crten -hre. 29-ε -bi ke- Nyisva a -Hihiu* pi Filipu yi, ε wen: «Mu -bu 'yiya 'υ -so-gbω -mυ' 'hu bu,» 30'ε gba cigbe, 'ε mu 'υ -so-gbω a 'mυ 'hu. -Te ε nyre 'ki 'υ, -ε -bi ε 'win nyibehian a 'mυ, 'a -hihrewin ni, 'ε yi Esai a 'crten -hre. -ε -bi Filipu wen: «Nyibeyu o, =bi dε a 'mυ, -yi -hre, -yrui-e' le ni?» 31-ε -bi ε =tu-o =wλn, ε wen: «'Bu mω, nyiblo =du 'bu 'yi 'mω=ω kle -hūia -ni, -bi' 'n di 'a leyuyruo nu 'li?»

Ɛ nɔ- mɔ bu lee Filipu, bu 'ya 'lɪ-t -mɔ, 'kɪ 'v 'a -so-gbɔ kɪ.
32-Tɪ a 'mʊ, ɛ yɪ -hre, 'kɪ 'lɪ Nyɪsvacrɪɛn 'kwli, ɛ nɔ- -bu:

«Nyiblo a 'mʊ, ɛ 'wɪ- blablɛ yɪ,
v gbɛ 'lɪ 'laalɛ',
kɔ, ɛ 'wɪ- 'blayu yɪ,
-ɛ kɔ -pupui 'bu yɪ nɪ 'cre,
-ɛ 'yɛ nɪ pʊ win.

Nyiblo a 'mʊ, ɛ 'yɪ -tɪ -dʊ -hla.

33 ʊ -tɪɔ 'lɪ-t nɪ, 'v pʊv =nɛ hɪ-bati lɛ.

Nyiblo =dʊ 'yɪ 'lɪ-t 'lɪ -wɛ,

bu 'du 'a 'yonʊ a 'nyrɛ ye' lɛ,

-kɔtɪ v 'la-a nɪ.

Kɛ- Esai -pʊ, 'kɪ 'lɪ Nyɪsvacrɪɛn 'kwli.»

34-Ɛ -bɪ nyiblo a 'mʊ, ɛ 'beti Filipu nɪ, ɛ wɛn: «Lee 'mʊ, 'n nyaa -mʊ lɛ: Esai -bu, =bɪ 'a dɪɔnʊ ɛ =hɛn 'nyrɛ, -vʊ-, =bɪ nyiblo -bɪ ɛ =hɛn 'nyrɛ?» 35 Winbu a 'mʊ, ɛ nɔ- kɔ 'kwli Filipu naa 'lɪ, 'ɛ pʊ-v =haantitɪɛ -mʊ', -ɛ nɛ -Yusu 'Klɪsʊ a -tɪ -mɔ lɛ. 36-Tɛ v gba 'hru 'lu -mɔ -gbagba, -ɛ -bɪ v yɛ 'nie* kɪ. -Ɛ -bɪ nyiblo gbagbu a 'mʊ, ɛ wɛn: «'Nie, nɔ- -bu. =Bɪ -wɛ 'lɪ -bu pʊ 'mʊ 'nie 'lu nɪ, -tɛ tɪ nɛ -bu?» [37-Ɛ -bɪ Filipu wɛn: «'Bu mɔ, =nɪ kuo -Yusu =wlv yɪ, 'kɪ 'lɪ -na =wlv a pepɛ kɪ, -ɛ -bɪ 'hru pɛ 'v bu, 'kɪ =bu pʊ -mʊ 'nie 'lu.» -Ɛ -bɪ ɛ wɛn: «'N pʊ-v =han-tɪ, -ɛ mɔ, -Yusu 'Klɪsʊ mɔ Nyɪsʊa a 'Yu =nɔ, 'n kuo =nɛ =wlv yɪ,»] 38'ɛ nyra -so bu, ɛ kɔ Filipu 'hʊɛn-, 'v -tɪ 'lɪ 'nie -mɔ, Filipu 'ɛ pʊ-v 'nie 'lu. 39-Tɛ v -hɔn 'lɪ 'nie -mɔ, -ɛ -bɪ Nyɪsʊa a -Hihɪu gba 'lɪ Filipu -tɪtɛ -bɪ, nyiblo gbagbu a 'mʊ 'ɛ 'kee Filipu a 'yiye. Kɛɛ, kɛ- ɛ nɪ 'mʊ, 'ɛ gbɛ 'a 'hru 'lu -mɔ, 'kɪ 'lɪ dɔdʊ 'kwli. 40 Filipu -nɪ wɛn, 'kɪ ɛ 'hru 'lɪ 'dɔ -mʊ', v dɛɛ Asɔtɪ 'kwli. Kɛ- ɛ nɪ, 'ɛ nɛ 'du klɛ, 'ɛ pɪ nyibli -haantitɪɛ -mʊ', -ɛ nɛ -Yusu a -tɪ -mɔ lɛ. Ɛ nɔ- ɛ 'ble kʊa -bleble, 'ɛ nyre 'lɪ 'dɔ -mʊ', -ɛ mɔ Sesalt 'kwli.

-Tɛ -Yusu a yraanyɔ Sɔlv -hɛ la -Yusu a -mɔnanyɔ

(*Nunu-tebli 22.6-16; 26.12-18*)

9 ¹Tɪ nɪ -do a 'mʊ 'yri, Sɔlv -mɔ -bɪ, dɛ, ɛ yɪ 'lu -mɔ lɛ -hie, nɔ- mɔ bu -wɛ -Yusu a nyibli a pepɛ bu. ²Nɔ- nu=o, 'ɛ mu 'lɪ Nyɪsʊa a -cɔhlɔnpinyʊ* a nyiblo gbagbu -mɔ, ɛ wɛn: «'Cɪ 'cɪrɪn, 'mʊ 'lɪ-t Nyɪsʊa a 'kayɔ* a nyibli gbagbɪ -mɔ gba,

-v nu 'li Damasidɔ 'kwli, -ε di-e nu, v 'mu 'mu -hεε -ni, nyibli -mu', nyibepu kɔ nuɔgbɔ 'hven-, -v nu 'v Kukɔnyɔ -Yusu a 'hru wɔn, -a 'mu -nu klɔ, 'mu -nu Jrusre ya.»

3Bu bi 'ki 'hru wɔn, ε kɔ 'a nyibli 'hven-, -te ε yɔ Damasi yre ni 'mue -ni, -ε -bi ti ni -do a ti 'yri, -nyre -hɔn 'li yako 'kwli, 'ε pu 'li-ti =gbe, 4Sɔlv 'ε bi =hlɔn, 'ε yɔ win 'wɔn, 'ε pɔ lε: «Sɔlv o, de- kɔ 'mɔ -ni lε -tui -hven 'li?» 5-ε -bi Sɔlv 'beti-e ni, ε wen: «Nyiblo a 'di -bi -mɔ 'li?» -ε -bi ε wen: «'Mɔ -Yusu =nɔ, 'mɔ -tui -hven. 6'A -ti, 'du 'ki ye', -bu ya 'dɔ. De, Nyɔsua -hue -bu nu, 'ki v di 'li -mɔɔ 'li -lee -ni.» 7Nyibli -mu', -v kɔɔ 'hven- -ne 'hru, huannu a -ti, v nyra ble -blii. U 'ni -pu=v win. U 'win win a 'mu ni, kεε, v 'ni 'ye=e nyiblo =dɔ. 8Sɔlv -mɔ -bi, ε 'du ye', 'ε =wleε 'yi, kεε, ε 'ni -yru=o lε, 'v 'ble 'a dabu kva, 'v gba 'li-ti Damasidɔ 'kwli, 9'ε nu -nyrɔwɔ ni ta, 'ki bu 'ye ni yru lε, bu 'ye ni di dε, bu 'ye ni 'na -we.

10'Ki 'li Damasidɔ a 'mu 'kwli, -Yusu a nyiblo ni 'li. 'A 'nyre mɔ Ananiasi. Ananiasi a 'mu, ε nɔ- -Yusu 'hru yɔ, 'ε lee =nε, ε wen: «Ananiasi o.» -ε -bi ε wen: «Kukɔnyɔ o, 'mɔ, nɔ- -bu -o.» 11-ε -bi Kukɔnyɔ wen: «Mu 'li 'hru -mu', v dεε Yɔ'siihru wɔn, -bu pa 'li Judia a -te, -bu 'beti nyibeyu -mu', v dεε Sɔlv a -ti. 'Ki ε kɔ 'li Tasi. -Te ti nε -bu, ε dε Nyɔsua. 12'Ki 'li Nyɔsua a dɔda 'kwli, ε 'yee 'li nyiblo =dɔ, =wɔ yɔ, 'lile'yiye 'kwli. Nyiblo a 'mu, -mɔ =nɔ, Ananiasi. -Mɔ pa 'li Sɔlv a 'mu -mɔ, =ni pu=v dabu 'lu bu, -ε di-e nu, ε 'mu lε yru de.» 13-ε -bi Ananiasi -tu=o =wɔn, ε wen: «Kukɔnyɔ o, -tonyibli -hɔhɔv lee 'mu ni, 'cre a pepe -mu', ε nu nyibli -mɔ, 'ki 'li Jrusredɔ 'kwli. 14'Tɔ-, didie -bu, ε -di, Nyɔsua a -cɔhlɔnpinyu gbagbɔ, nu- -nyi-e 'klɔ, 'ki bu klɔ nyibli a pepe -mu', -v dε -mu.» 15Kεε, Kukɔnyɔ wen: «=Nɔ 'pie 'li huannu, 'ki -bu mu 'li 'kayu a 'mu bu, -ε nu=o, 'n -ha 'li Sɔlv a 'mu ni, 'ki bu na 'na -ti -mɔ lε, 'ki 'v dako -hɔhɔv yɔ, v kɔ 'waa ye'nanyu 'hven-, ε kɔ, -bu lee Yisraekue* -we. 16'N di =nε-ε 'ni -tɔɔ -ni, -ε mɔ, ε di 'ye =hven diaktɔ, 'na -ti.»

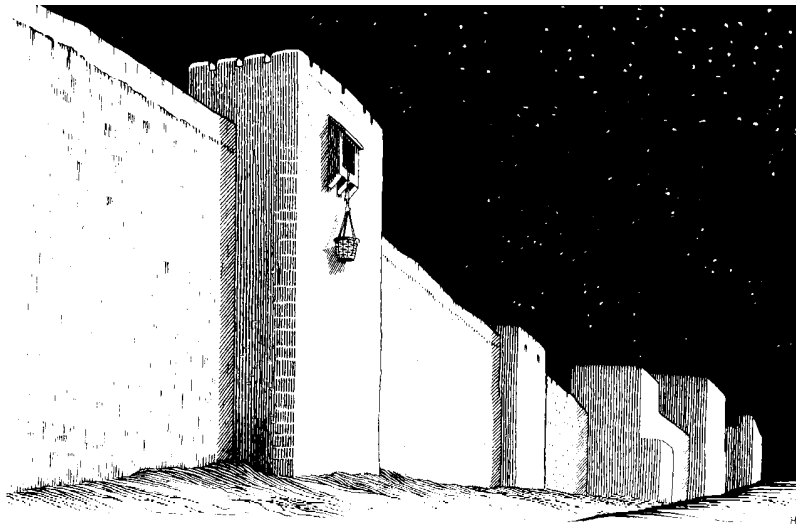
17-Yusu bu pu 'ki lε, -ε -bi Ananiasi mu 'li 'kayu a 'mu bu ni. -Te ε nyre 'li, 'ε pu Sɔlv dabu 'lu bu, ε wen: «Sɔlv, 'na 'diayɔ, Kukɔnyɔ -Yusu, -ε 'hru mɔ -mu yɔ, 'ki 'v 'hru -bu, -ye mɔ wɔn, ε nɔ- lee 'nε- 'mu, -ε di-e nu, =mu lε yru de, ε kɔ, Nyɔsua a -Hihiu* 'mu -mu win ki -kɔɔ -ni pepe.»

18Ti nu -do a ti 'yri, -tebli -du, -e 'wu- -hrin a 'kvi yi, no- ble 'li Sɔlv 'yi lɛ, 'e -tva lɛyuyruo de, 'e 'du ye', Ananiasu 'e pu=v 'nie* 'lu. 19-Te e pu=v 'nie 'lu, -e -bi Sɔlv di dɛ, 'ti- 'a 'kli 'e 'ya 'li.

**-Te Sɔlv na la -Yusu a -ti -mɔ lɛ,
'ki 'li Damasiduɔ 'kwli**

-Te dɛ a 'mv, e -hi, Sɔlv -hi 'li -nyrowi gbi, 'ki 'li -Yusu a -nagbopu* -mv', -v ni 'li Damasiduɔ 'kwli -mɔ. 20Ti nu -do a ti 'yri, e -tva Nyisva a -ti a -mɔlenuna, 'ki 'li Nyisva a 'kayo* bu, e wen: «-Yusu mɔ Nyisva a 'Yu =nɔ.» 21Nyibli a pɛpɛ -mv', -v yi 'a win 'win, e kɛɛ 'waa =wli lɛ, v wen: «Nyibli -mv', -v dɛ -Yusu, nu- nyiblo -bu, e -hve bu -we mɔ bu. 'Ti-, e di nu, -e di-e nu, e 'mv -nu klɔ, e 'mv -nu Nyisva a -cɔhlɔnpinyu* gbagbi -ji' pu.» 22Kɛɛ, 'a -nɛ ti, Sɔlv nɛ Nyisva a -ti -mɔ lɛ, 'ki 'li Nyisva a 'mv a 'kli 'kwli, Sɔlv a 'kli a 'mv 'e yi klɛ -bii -nu. -Juukvɛ* -mv', -v ni 'li Damasi, e yi -hre 'v =nu Nyisvacriɛn ye', 'e tve =nu, -e mɔ, -Yusu, no- mɔ Wanyɔ -mv', Nyisva pu la lɛ, e di la ya. -Ti, nyibli a 'mv, bu di-e klɛ -hɔɔ -ni, v 'ni 'ye-e lu-i.

23-Nyrowi gbi bu -hi, -e -bi -Juukvɛ a 'mv, v -yra-a ni, 'ki bu 'la Sɔlv. 24Kɛɛ, -ti a 'mv, v -yra, e 'win ni, e kɔ, e 'win ni -we, -e mɔ, v =tui 'du a paale a pɛpɛ 'yie, 'tɔ kɔ -nyɛ, -e di-e nu, 'bu yi ni mi, v 'mv=v 'la. 25Nɔ- nu-o,

Sɔlv a -nagbopv, 'v 'du-o ye', 'v 'yaa 'lɪ-t =gbi -mv' 'lu, -ε =glaa 'lɪ 'dɪɔ lɛ, 'v pv 'lɪ-t -tvgbɔ 'kwli, 'v =tɪɔ 'lɪ-t =gbi a 'mv, 'a 'kɪbɪa -bɪ kɪ, 'ε mu 'lɪ Jrusɛdɪɔ 'kwli.

-Tɛ Sɔlv nyre la 'lɪ Jrusɛdɪɔ 'kwli

26-Tɛ Sɔlv nyre 'lɪ Jrusɛdɪɔ 'kwli, -ε -bɪ ε =mvε-ε lɛ, 'kɪ bv bi 'lɪ -Yusu a -nagbopv* 'nyɪ, kɛɛ, 'waa pɛpɛ, v yɪ pie 'a huannv, -ε nu-o, v 'nɪ -pv-v lɪ-t =han-tɪ, -ε mɔ, -Yusu a seyɪ a -nagbopi =nɪɔ. 27Kɛɛ, -Yusu a -nagbopi -bɪ nɪ 'v. 'A 'nyre mɔ Banabastɪ. Nɔ- gba-a, 'ε tɔɔ =nɛ -Yusu a -nagbopv yɪ. -Tɛ -mv', Sɔlv nu -Yusu a 'yiye, 'kɪ 'lɪ Damastɪ a 'hru wlɔn, ε kɔ, -tɛ -Yusu nu la 'lɪ 'a -mɔhleeɛ, ε nɔ- na-a -mɔ lɛ. ε lee =nv nɪ -wɛ, -tɛ Sɔlv -nu, 'kɪ ε 'yɪ huannv -pie, 'ε na -Yusu a -tɪ -mɔ lɛ, 'kɪ 'lɪ Damasɪdɪɔ 'kwli. 28Kvɛ 'v -nyrɔwɔ a 'mv 'yie bv, -Yusu a nyibli, v 'ble Sɔlv kva -tɛɛ, 'bv yɪ Jrusɛ wlɔn lɛ nɪ nɛ, ε 'nɪ -pie-e lɪ huannv, 'ε nɛ -Yusu a -tɪ -mɔ lɛ. 29-Juukvɛ* -mv', -v pɪ Glektkvɛwin*, ε hlee 'lɪ =nv -mɔ -wɛ, 'ε =tu 'v 'klɪ, -ε di-e nu, v 'mv 'a pɔpɔwin =wlv yɪ -kuo -nɪ. Kɛɛ, -Juukvɛ a 'mv, v =mvɛ 'hru lɛ, v 'mv-v 'la. 30-Tɛ -Yusu a nyibli 'wɪn, -ε -bɪ v gba Sɔlv nɪ, 'kɪ 'lɪ Sesalɪdɪɔ 'kwli, 'v nu-o, 'ε mu 'lɪ Tasɪdɪɔ 'kwli.

31Ti a 'mv 'yri, v 'nɪ =tu-o lɪ 'cvɛ a nyibli =hwen, 'kɪ 'lɪ Sudeblvgba kɔ Galileblvgba kɔ Samaliblvvgba* 'kwli. 'Cvɛ a nyibli a 'mv, v kɔ 'klɪ, kɔ, 'v kɔ Nyɪsva a 'v=tvule, Nyɪsva a -Hihɪu* 'ε yɪ =nv -hɛɛ -nɪ, -Yusu a nyibli 'v yɪ klɛ -bii -nɪ.

-Tɛ Pielɪ nu la =wɪlɛkɛɛ-teblɪ, 'kɪ 'lɪ Lidadɪɔ kɔ Sopedɪɔ 'kwli

32-Yusu a -mɔnanyɔ, -ε mɔ Pielɪ, ε nɛ 'blvgba kɪ, 'ε yɪ -Yusu a nyibli yre -mɛ. -Nyrɔwɔ =dv 'kwli, ε mu la 'lɪ -Yusu a nyibli -mɔ, -v nɪ 'lɪ Lidadɪɔ 'kwli. 33'Kɪ ε yɛɛ 'lɪ nyiblo =dv bv. 'A 'nyre mɔ Ene. ε -yɪyɛ lɛ. -Tɛ ε -yɪyɛ lɛ, 'a 'yri nɪ =blɛn-blɛn a 'yrv, nɔ- -bv. ε yɪ pɛ bv nɪ -do. 34Kɛ- Pielɪ pɪ-tɪ yɪ, ε wen: «Ene, -Yusu 'Kɪsv, ε yɪ -na 'kvɛ 'nɪ -wɛɛ -nɪ -wɛ. 'Du ye', bv =hrentɪ -na kɪbvɛɛɛɛ,» Ene a =gbetv 'ε 'du ye'. -ε -bɪ 'a 'kvɛ -wɛ nɪ. 35Nyibli a pɛpɛ -mv', -v nɪ 'lɪ Lidadɪɔ 'kwli, ε kɔ 'waa dɛ -mv', -v nɪ 'lɪ 'blvgbakutɪɔ -mv' 'kwli, v dɛɛ Sano, -tɛ v 'ye-e, -ε mɔ, 'a 'kvɛ -wɛ nɪ, -ε -bɪ v kuo Nyɪsva =wlv yɪ.

36 Ɛ kɔ nugba =dɔ, 'ɛ ni 'lɪ -Yusu a nyibli -mɔ' 'nyɪ, -v ni 'lɪ Sopedɔ 'kwli. 'A 'nyre mɔ Tabita. 'Nyre a 'mɔ, ɛ nɔ- mɔ Dɔlukasi, 'kɪ 'lɪ Glekɪkɔwɛwin* 'kwli, -ɛ =hɛn 'nyre -Gbele. 'A -nɛ ti, ɛ ni la nyibli =haan-tɛbli 'yi =hlɔn lɛ, 'tɪ- 'ɛ yɪ la =hwennyibli -hɛɛ -nɪ. 37 Ti ni -do a 'mɔ 'yri, 'kɔɛ klɔ-ɔ ni, 'ɛ 'kɔ. -Tɛ v -ple=e, -ɛ -bɪ 'kɪ 'lɪ yɔ'kayu a -gblo -bɪ 'kwli, 'kɪ v pɔ 'lɪ-tɪ bɔ. 38-Yusu a -nagbopɔ* -mɔ', -v ni 'lɪ Sopedɔ 'kwli, v 'wɪn ni, -ɛ mɔ, 'kɪ Pielɪ ni 'lɪ Lidadɔ 'kwli, -ɛ 'mɔɛ Sope yre. -Tɛ v 'wɪn 'kɪ, -ɛ -bɪ v lee 'lɪ-tɪ nyibli ni 'hɛn -mɔ, bɔ nyaa =nɛ lɛ, bɔ 'kɪka -nɪ, bɔ di.

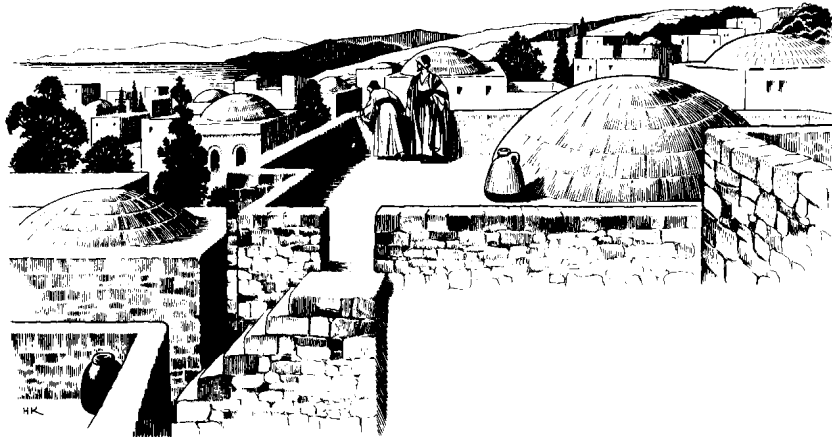
39-Tɛ v nyre 'lɪ, -ɛ -bɪ Pielɪ 'du ye', 'ɛ kɔɛ =nɔ =wien. -Tɛ ɛ nyre 'lɪ Sope, 'kɪ v gba 'lɪ-tɪ yɔ'kayu -nɪ wɛn a -gblo a 'mɔ 'kwli, -tɛ -mɔ', nugba a 'mɔ, ɛ pɛ 'v bɔ, -tugbanugbɪ 'v =glaa 'lɪ-tɪ lɛ, 'v yɪ wɛ, 'v tɔɔ =nɛ 'hwilepɔ-tɛbli -mɔ', Dɔlukasi nii la =nɔ lɛ, -tɛ ɛ ni la 'klɔ. 40-Ɛ -bɪ Pielɪ 'hrɔɔ nyibli a pepɛ ni, 'ɛ bla kwli bɔ, 'ɛ da Nyɪsua, 'tɪ- 'ɛ =hɪan -mɔ, 'ɛ =mɛ 'kɔkɔku yɪ, ɛ wɛn: «Tabita, 'du ye',» ti ni -do a ti 'yri, -ɛ -bɪ Tabita =wɛɛ 'yii. -Tɛ ɛ 'ye Pielɪ, -ɛ -bɪ ɛ ni bɔ, 41 Pielɪ 'ɛ pɔ=v dabɔ yɪ bɔ, 'ɛ 'du=o ye', 'ɛ da -tugbanugbɪ kɔ -Yusu a nyibli a pepɛ, 'ɛ tɔɔ =nɔ Dɔlukasi yɪ, Dɔlukasi a 'mɔ, 'ɛ pɪ =hɔnhlɔn.

42 De a 'mɔ, -ɛ mu 'lu -mɔ, nyibli a pepɛ -mɔ', -v ni 'lɪ Sope, v 'wɪn ni, 'waa =hɔhɔv 'v kuo Kɔkɔnyɔ -Yusu =wɔ yɪ. 43-Tɛ ɛ -hi, Pielɪ =wɛn 'lɪ Sope ni. 'Kɪ 'lɪ nyiblo =dɔ a -tɛ, 'kɪ ɛ 'tɪ 'lɪ. Nyiblo a 'mɔ, 'a 'nyre mɔ Simɔ. Simɔ a 'mɔ, ɛ nii mamɔkɔɛ =kɔan 'yri.

-Tɛ Kɔnɛɪ da la Pielɪ

10 1 Ɛ kɔ la nyɪbeyu =dɔ, 'ɛ ni la 'lɪ Sesalɪdɔ 'kwli. 'A 'nyre mɔ Kɔnɛɪ. Ɛ mɔ Romakɔɛ a 'seyo a nyiblo gbagbɔ -bɪ =nɔ. Ɛ nɛɛ la 'seyo a =wɪ ni =hun. 'Seyo=jain -mɔ', -ɛ kɔ 'kwli ɛ ni la 'lɪ, v dɛɛ la=a Yitaliblogba a 'seyo. 2 Nyɪbeyu a 'mɔ, 'a 'yrinaabɔ 'sii 'v yɪ, ɛ kɔ 'a 'kayubɔkɔɛ a pepɛ 'hɛn-, 'v =tui 'v Nyɪsua ni. =Hwennyibli -mɔ', -v ni 'lɪ -Juukɔɛ* 'nyɪ, ɛ yɪ =nɔ 'nɪ =hɛɛ -nɪ, 'tɪ- 'ɛ 'cibi 'v Nyɪsua a dɪda. 3-Nyrɔwɔ =dɔ a 'yru-hiile', ɛ ni 'v bɔ, -ɛ -bɪ ɛ =tɔa 'lɪlɛ'yiye, 'ɛ yru la=a =tɛɛ, -ɛ mɔ, Nyɪsua a lelenyɔ*, nɔ- pa 'lɪ-tɪ -mɔ. -Tɛ lelenyɔ a 'mɔ, ɛ =pa, -ɛ -bɪ ɛ wɛn: «Kɔnɛɪ.» 4-Ɛ -bɪ huannɔ bi 'lɪ Kɔnɛɪ 'kwli, 'ɛ yɪ-tɪ 'ye gbee,

-ε -bi ε wen: «Ε kla ni 'li, Kukonyo?» Nyisua a lelenyo a 'mu 'ε =tu-o =won, ε wen: «-Te -ni =hwennyibli a -heele, ko, -te -ni Nyisua a dida, Nyisua wen=ε ki, 'ti- 'ε pu -na -ti =wlv -mo. 5-Te ti ne -bu, lee 'li nyibli 'du -mu', -ε mo Sope 'kwli, u 'mu Simo da, -ε ko kibuhlanyre mo Pieli. 6Pieli a 'mu, 'ki ε ni 'li nyiblo =du a -te. Nyiblo a 'mu, 'a 'nyre mo Simo -we, 'ε nii mamukve -kvan 'yri. 'Ki 'li 'yru wien, 'ki a 'kayu ni 'li.» 7-Te Nyisua a lelenyo pu-v titie a 'mu, -ε -bi ε mu ni, Konei 'ε da 'a -kvannunuyibli ni 'huen, ε ko 'a 'seyo a nyiblo -bi. 'Seyotayu a 'mu, 'a 'yrinaabvi 'sii 'u yi -we; 8Konei 'ε bi 'u, 'ε to =nu -tebli a pepe -mu', -ε mu 'lu -mo, 'ti- 'ε lee 'li =nu Sope.

9-Te -nyrowo ni -do -hi, -ε -bi u 'mve Sope yre. 'Ki 'li Sope a 'mu 'kwli, 'ki Pieli ni 'li yo'kayu bu. Yo'kayu a 'mu, 'a 'lu 'wle 'u bu, 'u 'ye 'li-t kle. -Nyrowo -bu, mu 'u 'yru a bunyrati 'yri, -ε -bi 'ki Pieli 'ya 'li 'kayu a 'mu ki, ε 'mu Nyisua da. 10Bu yi 'ki Nyisua ni de, -ε -bi 'kanu bi 'li-t 'kwli. Bu yi 'ki 'a diide ni pi, -ε -bi ε yi 'ye 'li le. 11De -mu', ε yi 'ye, ε no- mo: yako bu -ki wlon, de 'ε -huen 'li -wlu, 'ε 'wi- danu gbagbu yi, 'u mva 'a 'nyi ni -hen bu. No- =tu 'u-v ye'. 12'Ki 'li danu a 'mu 'kwli, mamvi a gblegble, ko le-jri-tebli, ko nubli 'huen-, u nu- ni 'li. (Mamvdu a 'mu, dako a pepe yi =nu 'ni di, kee, -Juukve -mo -bi, ε =ga ni, 'ki bu di -tebli a 'mu. 'A -ti, u 'ni -di-e li =nu le.) 13Kee, ε 'win win, 'ε pi le:

© David C. Cook Foundation

«Piel, 'du ye', -bu 'la mamu -mu', -mu =nu di.» 14Kee, Piel wen: «'Uun-, Kókonyo o. Mamu -mu', u 'yi 'u yi 'sii -ni, 'ki 'u Nyisva ye'. E =na ni, 'ki -a mu -Juukve -ba di =nu. 'A -ti, 'n 'yi -huan =nu ni di.» 15Ke- win a 'mu, e pi, 'e yi-ti -lee -ni de, -e mo: «De -mu', Nyisva pu le, -e 'sii 'u yi, 'ki -tonyiblo bu di-e, =ni 'hlaa 'li-ti, -e mo, e =na ni, 'ki bu di-e.» 16De a 'mu, e nu 'lu-momuuwu ni ta, 'ti- danu a 'mu, 'e =hian -mo, 'e mu 'li yako 'kwli.

**-Te Piel mu la 'li haponyiblo =du,
-e 'yi -Juukveyu* 'pa- a 'kayu bu**

17-Te e -hi, -e -bi Piel yi 'a dionu le 'ni 'beti -ni: «De -bu, 'n 'ye, de a 'di -bi e-hen 'nyre 'li?» E ni 'li 'lule-hihie a 'mu 'kwli, nyibli -mu', Konet -le, 'u 'ya 'du, 'u yi le 'beti -ni, -te Simo a 'kayu =gbee yi. E no- u -nu -nunu, 'u nyre 'li 'kayu a 'mu, 'a =huan.yi, 18'u 'yee 'li win, 'u yi 'beti -ni: «=Bi 'ki Simo Piel ni 'ne- 'kayu -bu bu?» 19Ti ni -do a 'mu 'yri, Piel bu 'tue yi 'lu le ni -hie, de -bu, e 'ye wen, de a 'di -bi bu di 'nyre =hen a -ti, -e -bi Nyisva a -Hihiu* yi-ti 'ni -lee -ni: «'Ye ke nyibli ni ta =mve -mu 'yie le. 20'A -ti, 'du ye', -bu =ti 'ne- 'kayu -bu yra. =Ni 'muo 'li ke' le. U ko -mu 'hven-

ba mu, -ε nu-o, 'mɔ -lee 'nɛ- =nu.» 21-ε -bɪ Pielt -tɪ 'lɪ 'kayu a 'mʊ yɾa nɪ, nyibli -mʊ', -v =mʊɛ=ε lɛ, 'ɛ mu 'v =nu 'hʊɪ, ε wen: «Nyiblo -bʊ, a =mʊɛ lɛ, 'mɔ =nɔ. ɛ kla nɪ 'lɪ?» 22 ʊ wen: «Seyo a nyiblo gbagbu -mʊ', -ε mɔ Kɔnɛɪ, nɔ- lee 'nɛ- -a mʊ -mɔ. Kɔnɛɪ a 'mʊ, 'a nunuklɔ 'sii 'v yɪ, 'ɛ =tui 'v Nyɪsʊa. -Juukʊɛ a pɛpɛ nʊɛ nɛ 'a dɛ nɪ. Nɔ- Nyɪsʊa a lɛlɛnyʊ* -lee -nɪ, 'kɪ -bʊ di 'lɪ 'a 'dɔ 'kwli, -ε di-e nu, -tɪ -mʊ', -di-e -lee -nɪ, ε 'mʊ-v nʊa yɪ bʊ pʊ.» 23-Tɛ v -yɾɛ, -ε -bɪ Pielt paa =nu 'kayu bʊ, 'ɛ pʊ 'waa =tɔ.

-Tɛ -nyɾɛ -nyɛ, -ε -bɪ v kɔ Pielt 'hʊɛn-, v bi 'hru wɔn, 'v -mu. -Tɛ ε kɔ =nu 'hʊɛn-, v yɪ nɪ mi, -ε -bɪ -Yusu a nyibli -bɪ -mʊ', -v nɪ 'lɪ Sope, v gba =nu 'hru wɔn. 24-Nyɾɔwɪ nɪ 'hʊɛn a -nyɾɔwɔ, 'kɪ v nyɾɛ 'lɪ Sesalt. Kɔnɛɪ yɪ =nu 'nɪ -ple, ε kɔ 'a =tugba a nyibli, kɔ 'a nɪnatumupʊ, ε -da 'hʊɛn-. 25-Tɛ Pielt pa 'kɪ 'kayu a 'mʊ bʊ, -ε -bɪ Kɔnɛɪ 'du ye', 'ɛ mu-o ye' 'bɛ mɔ, 'ɛ bla=a kwli yɪ bʊ, 'kɪ 'v 'a 'v-tuule 'kwli. 26 Kɛɛ, Pielt wen: «'Du ye', =nɪ 'bla a 'lɪ 'mʊ kwli yɪ bʊ. 'Mɔ -tonyiblo =nɔ. 'N 'yɪ Nyɪsʊa 'pa-,» 27 Kɔnɛɪ a 'mʊ, 'ɛ 'du ye', ε kɔ Pielt 'hʊɛn-, 'v -tʊa toto a pʊpʊv. ʊ yɪ toto nɪ pɪ, 'v pa 'kayu bʊ, Pielt 'ɛ yɛɛ 'v nyibli -hʊɔhʊɪ bʊ, -v -wɛ ti kɪ. 28-ε -bɪ kɛ- ε pɪ 'kɪ =nu yɪ, ε wen: «Ba kɔ 'a yiyie, -ε mɔ, 'mɔ -bʊ, -ε mɔ -Juukʊɛyʊ, ε =ɲa nɪ, 'kɪ 'v 'mʊ -mɔ, 'kɪ -bʊ 'yɪya 'v nyiblo -bʊ, -ε 'yɪ -Juukʊɛyʊ 'pa- 'hʊɪ bʊ. ɛ =ɲa nɪ -wɛ, 'kɪ -bʊ mu 'lɪ 'a -tɛ. Kɛɛ, Nyɪsʊa tɔɔ 'mɔɔ nɪ, -ε mɔ, 'nɪ 'hie 'lɪ-tɪ 'lu -mɔ lɛ, -ε mɔ, ε kɔ nyibli -bɪ, -v 'yɪ 'v yɪ 'sii -nɪ, 'kɪ 'v Nyɪsʊa ye', 'kɪ -bʊ hɔɔ =nu -mɔ lɛ. 29 ɛ nɔ- nu-o, -tɛ a da 'mʊ, 'nɪ 'yɪ 'v win 'v =tu, 'nɪ -di. 'A -tɪ, 'n yɪ 'a mʊ 'nɪ 'beti -nɪ, -ε mɔ, ε kla nɪ yɔ, -ε kɔ 'mɔ a -da 'lɪ?» 30-ε -bɪ Kɔnɛɪ =tu-o =wɔn, ε wen: «ɛ kɔ 'kɪ -nyɾɔwɪ nɪ ta, mu 'v ti nɪ -do -bʊ 'yɪ, -ε mɔ 'yɾu-hiile a ti 'yɪ, 'kɪ 'n dɛɛ la 'v Nyɪsʊa, 'kɪ 'nɛ- 'na 'kayu bʊ. Ti nɪ -do a 'mʊ 'yɪ, 'kɪ nyiblo 'hru 'v 'mʊ ye'. 'A wlawli, ε pʊ 'hʊɪ lɛ, ε yɪ 'nɪ wɔn. Nyɪsʊa a lɛlɛnyɔ =nɔ. ɛ wen: 31 Kɔnɛɪ, Nyɪsʊa 'wɔn -na dɪdawin nɪ, kɔ, -tɛ -nɪ, =nɪ yɪ =hʊɛnnyibli -hɛɛ -nɪ, Nyɪsʊa wen=ε kɪ. 32 'A -tɪ, lee 'lɪ nyibli 'dɔ -mʊ', -ε mɔ Sope 'kwli, bʊ da Simɔ, -ε kɔ kɪbʊhlanyɾɛ mɔ Pielt. Pielt a 'mʊ, 'kɪ ε nɪ 'lɪ nyiblo =dʊ a -tɛ. 'A 'nyɾɛ mɔ Simɔ -wɛ, 'ɛ nii mamʊkʊɛ -kʊan 'yɪ. 'Kɪ 'a 'kayu nɪ 'lɪ 'yɾu wien. 33 Nɔ- nu-o, ti nɪ -do a ti 'yɪ, 'nɪ tɛ mɔ 'lɪ -mʊ nyibli -mɔ, 'kɪ bʊ da -mʊ.

'A -ti, ε nu -tεε, -te -nu, =ni -di. -Te ti ne -bu, -aan pepe, -a -we ti ki, ki mɔ Nyɪsua ye', -ε di-e nu, -ti a pepe -mυ', Kukonyɔ pu 'li -mυ wɔn, =mυ -a mɔ-ɔ -tɔɔ -ni, -a 'mυ 'wɪn.»

**Pielɩ a yɪ-hewɔ, 'kɪ bu hla -Yusu a -ti,
'kɪ 'v nyibli -mυ', -v 'yɪ -Juukvε* 'pa- yɪ**

34Kε- Pielɩ pɪ, 'kɪ 'v nyibli a 'mυ yɪ, ε wen: «-Te ti ne -bu, 'n yrui-e lε ni, -ε mɔ, Nyɪsua 'ni 'jra-a li nyibli' lε: 35'A -ne dakɔ -dɔ a nyiblo, 'bu ni 'v, 'bu yɪ 'v Nyɪsua ni =tui -ni, kɔ, dε -mυ', -ε 'sii 'v yɪ, 'kɪ 'v Nyɪsua ye', 'bu yɪ-t ni ni, nɔ- Nyɪsua di ki wen. 36Nyɪsua ya 'a dakɔ Yisraekvε* -haantitɩ yɪ, 'ε hle-ε, -ε mɔ, 'kɪ 'li -Yusu 'Klɪsɔ 'li, -ε mɔ -aan pepe a Kukonyɔ, 'kɪ ε naa 'li, -ε di-e nu, Nyɪsua kɔ nyibli 'hven-, v 'mυ kibwεenle kɔ. 37A yɪ -tebli a pepe -mυ', -ε mu 'lu -mɔ, 'kɪ 'li Galileblɔgba kɔ Sudeblɔgba 'kwli, kvε la 'li ti -mυ' 'yie bu, -ε kɔ 'yri Saan* Batistɩ hlee la 'v Nyɪsua a -ti, ε kɔ, -te ε pɪ la nyibli 'nie* 'lu lε. 38A yɪ-e ni, -ε mɔ, Nasaletɩ a -Yusu, nɔ- Nyɪsua -nyi 'a -Hihiu* kɔ 'a 'klɪ 'hven-, 'a yɪ-e -we, -ε mɔ, -Yusu na 'du kle, nyibli a pepe -mυ', -v ni 'li 'kuo -hvun* a nyiblo gbagbɔ a 'klɪ bu, -Yusu a 'mυ, 'ε nu-o, 'waa 'kvε 'ε -we, -kɔti Nyɪsua ni 'v-v -mɔ. 39-A mυ -bu, -v mɔ -Yusu a -mɔnanyɔ, -a 'ye -tebli a pepe -mυ', ε nuu 'li Jrusredɔ 'kwli ni, ε kɔ 'kɪ 'li -Juukvε a 'blɔgbɩ a pepe ki. 'Kɪ 'li Jrusredɔ 'kwli, 'kɪ v kɔɔ 'li-t tugbε* 'yie, -ε di-e nu, ε 'mυ 'ku a -ti. 40Kεε, -te ε 'ku, -nyrɔwɪ ni ta a -nyrɔwɔ, 'kɪ Nyɪsua -ha 'li-t 'kukonyibli 'nyɪ, 'ε -ha-a 'klɔ, 'ε nu-o, -Yusu 'ε 'hru ne -a mυ yɪ. 41ε 'yɪ Yisraekvε a pepe 'pa-, ε 'yɪ -nɔ yɪ 'hru -ni, keε, -a mυ ni -do -bu, Nyɪsua -ha la 'li, kvε la 'li bu, 'kɪ -ba -he nyibli -mυ', -v di -tebli a pepe -mυ', -ε mu 'lu -mɔ 'ye, -a mυ ni -do a 'mυ, -a mυ ε 'hru yɪ. -Te Nyɪsua -ha 'li-t 'kukonyibli 'nyɪ, ε -ha-a 'klɔ, ε kɔ -a mυ 'hven-, -a dii 'v dε -te ni -do. 42ε lee ne -a mυ ni, 'kɪ -ba pu dakɔ -haantitɩ, -ε ne 'a -ti -mɔ lε, ε kɔ, ε lee ne -a mυ ni -we, 'kɪ -ba lee nyibli, -ε mɔ, ε nɔ- Nyɪsua wa 'nyre, 'kɪ bu di 'klɔnyibli kɔ 'kukonyibli -bati lε pɔv mɔ. 43Nyɪsua a winwɔn-hanyɔ* a pepe, v hla -Yusu a -ti ni. U hle la-a ni, -ε mɔ, 'a -ne nyiblo 'bu ni 'v, 'bu kuo -Yusu a 'mυ =wɔ yɪ, 'kɪ Nyɪsua di 'li -Yusu 'li -naa -ni, ε 'mυ nyiblo a 'mυ a nunu-tebli 'kukui 'wɔwla -ni.»

**Nyibli -mɔ', -v 'yɪ -Juukɔɛ* 'pa-,
Nyɪsɔva yɪ -nyɪ =nɔ 'a -Hihɪu* -wɛ**

44 Pielɪ nɪ 'lɪ win a pɔpɔv 'kwli, nyibli -mɔ', -v pɔ-v nɔva yɪ bu, Nyɪsɔva a -Hihɪu 'ɛ =tɪ 'v =nɔv kɪ. 45-Yusu a nyibli -mɔ', -v kɔ Pielɪ 'hɔɛn-, -v -di, -v mɔ -Juukɔɛ, ɛ kɛɛ 'waa =wɪ lɛ dɪakɪ, 'kɪ nyibli -mɔ', -v 'yɪ -Juukɔɛ 'pa-, Nyɪsɔva bu di =nɔ 'a -Hihɪu -nyɪ, 46-ɛ nu-o, v yɪ 'nɪ 'win, -tɛ v pɪ win -mɔ', v 'yɪ -yɪ, 'v 'bɔɛ Nyɪsɔva a -tɪ 'yɪ. 47 Kɛ- Pielɪ pɪ de, ɛ wɛn: «Nyibli -bɔ, Nyɪsɔva -nyɪ =nɔ 'a -Hihɪu nɪ, =wɪ yɪ -tɛ nɪ -do, ɛ nu -a mɔ 'a -Hihɪu a -nyinyie. 'A -tɪ, ɛ 'yɪ yɪ -blɛɛ -nɪ, 'kɪ nyiblo bu pɔ lɛ, -ɛ mɔ, v 'nɪ 'pɔv 'lɪ =nɔ 'nie* 'lu.» 48-ɛ -bɪ ɛ wɛn de: «Ba pɔ =nɔ 'nie 'lu, 'kɪ 'lɪ -Yusu 'Kɪsɔ a 'nyre 'kwli,» 'v pɔ =nɔ 'nie 'lu. -Tɛ ɛ -hi, -ɛ -bɪ v wɛn: «Pielɪ, -a -hɔɛɛ nɪ, -bɔ -hii mɔ -a mɔ -nyrɔwɪ gbi 'hɔv, 'tɪ =mɔ mu.»

**-Tɛ Pielɪ nyre 'lɪ Jrusɛdɔ 'kwli, 'ɛ na -mɔ lɛ,
'kɪ 'v -Yusu a -mɔnanyɔ yɪ, -tɛ Nyɪsɔva -nu,
'ɛ -nyɪ 'a -Hihɪu* nyibli -mɔ', -v 'yɪ -Juukɔɛ* 'pa-**

11 1-Yusu a -mɔnanyɔ, kɔ -Yusu a nyibli -bɪ 'hɔɛn-, -v nɪ 'lɪ Sudeblɔgba 'kwli, v 'wɪn nɪ, -ɛ mɔ, nyibli -mɔ', -v 'yɪ -Juukɔɛ 'pa-, v 'ble Nyɪsɔva a win kɔva -wɛ. 2-Tɛ Pielɪ =hɔn -mɔ, ɛ di Jrusɛdɔ 'kwli, 'kɪ 'lɪ Sudeblɔgba 'kwli, -ɛ -bɪ -Yusu a nyibli -mɔ', -v mɔ -Juukɔɛ, v -tua 'a 'nyre a didie nɪ, 3 v wɛn: «Nyibli -mɔ', -v 'yɪ -Juukɔɛ 'pa-, -v 'yɪ yɪ 'bɛ*, nɔ- kɔ -tɛ -pa 'lɪ, v kɔ -mɔ 'hɔɛn-, 'a di dɛ. Dɛ- 'lɪ?» 4 Bu pɔ 'kɪ lɛ, -ɛ -bɪ Pielɪ -tua -tɛblɪ a pepe -mɔ', -ɛ mu 'lu -mɔ a -tɪ a -mɔlɛnɪna, 5 ɛ wɛn: «'Kɪ 'n nɪ la 'lɪ Sope, 'nɪ dɛ la Nyɪsɔva. 'N nɪ 'lɪ Nyɪsɔva a dɪda 'kwli, 'nɪ 'ye dɛ, 'kɪ 'lɪ lɛ'yie 'kwli, 'ɛ 'hru 'v 'mɔ ye', dɛ a 'mɔ 'ɛ =tɪ 'v 'mɔ ye', 'ɛ 'wɪ- danɔ gbagbɔ yɪ, -ɛ kɔ 'nyɪ nɪ -hɛn, v mɔva bu. Nɔ- -hɔn 'lɪ yakɔ 'kwli, 'ɛ di 'v 'mɔ ye'. 6-Tɛ 'n mu 'lɪ-tɪ 'kwli lɛ ta mɔ, 'n 'ye 'lɪ mamɔ a gblegble, 'wan bu a mamɔ, lɛ-jri-tɛblɪ, kɔ noblɪ -wɛ, 7 'nɪ 'wɪn win. Kɛ- ɛ pɪ 'mɔ yɪ: Pielɪ, 'du ye', 'la mamɔ -bɔ, =mɔ =nɔv di. 8 Kɛɛ, -ɛ -bɪ 'wɛn: 'Dɔn-, Kɔkɔnyɔ o, mamɔ -bɔ, -a mɔ -Juukɔɛ, ɛ =ɲa nɪ, 'kɪ -ba di =nɔ. 'A dɛ 'yɪ -hɔn 'v 'na mɛ kɪ nɪ bi. 9-ɛ -bɪ 'n 'wɪn win a 'mɔ nɪ de, 'ɛ -hɔn 'lɪ yakɔ 'kwli, ɛ wɛn:

De -mu', Nyisua pu le, -ε 'sii 'v yɪ, 'kɪ -tonyiblo bu di, -ni 'pɔv 'lɪ le, -ε mɔ, ε =ɲa nɪ, 'kɪ -tonyiblo bu di-e. 10De a 'mu, ε nu 'a 'wɪ nɪ ta, 'tɪ- -tebli a pepe a 'mu, 'ε =huan -mɔ, 'ε mu 'lɪ yakɔ 'kwli. 11Ti nɪ -do a ti 'yri, 'kayɪ -bu, -ε kɔ bu 'n nɪ la 'lɪ, -ε -bɪ nyibli nɪ ta nyre 'lɪ nɪ. Nyibli a 'mu, 'kɪ v -hɔn 'lɪ Sesali, 'v lee 'nɛ- =nu 'mu -mɔ. 12-ε -bɪ Nyisua a -Hihiu lee 'mu nɪ, ε wen: -Nɪ 'muo 'lɪ ke' le, v kɔ -mu 'hven- ba mu. -Yusu a nyibli nɪ -hlon-do -bu, -v nɪ 'nɛ- -a mu 'nyɪ, nu- gba la 'mu 'hru wɔn, 'kɪ 'lɪ Sesali. -Tɛ -a nyre la 'lɪ, -ε -bɪ 'kɪ -a pa 'lɪ nyibeyu -mu', v dɛɛ Kɔnɛɪ a -tɛ, 13Kɔnɛɪ a 'mu, 'ε lee nɛ -a mu, -ε mɔ, ε 'ye Nyisua a lɛlenyɔ*, 'kɪ 'lɪ 'a 'kayɪ bu. 'Kɪ Nyisua a lɛlenyɔ a 'mu, ε nyra 'v=v ye' bu, 'ε yɪ-tɪ -lee -nɪ, -ε mɔ: Lee 'lɪ nyibli Sopedɔ 'kwli, bu mu Simɔ da, -ε kɔ kɪbɔhlanyre mɔ Pielɪ. 14-Tɪ -mu', ε di -mu -lee -nɪ, nɔ- di-e nu, Nyisua 'mu -mu wa, -kɔ -na 'kayubukɛ 'hven-. 15Bu pu 'kɪ le, -ε -bɪ 'n -tua la Nyisua a -tɪ a -mɔlenina, 'kɪ 'v Kɔnɛɪ kɔ 'a 'kayubukɛ 'hven-yɪ, Nyisua a -Hihiu 'ε bi 'v =nu ke', =wɪ yɪ, -tɛ nɪ -do ε nu la 'v -aan ke'bibie, yɪ-he-nyre a ti 'yri. 16Ti nɪ -do a ti 'yri, -tɪ -mu', Kɔkɔnyɔ -Yusu hla la, ε bi la 'lɪ 'mu 'kwli. Ke- ε pu la: Saan* -mɔ -bɪ, ε pu la 'a mu 'nie 'lu le, kɛɛ, Nyisua -mɔ -bɪ, 'a -Hihiu, nɔ- ε di 'a mu -nyɪ. 17'ε mɔ -han-tɪ, Kɔnɛɪ kɔ 'a 'kayubukɛ 'hven-, -v 'yɪ -Juukɛ 'pa-, -tɛ v kuo la Kɔkɔnyɔ -Yusu 'Kɪsɔ =wɔv yɪ, -ε -bɪ Nyisua -nyɪ =nu 'a -Hihiu nɪ -do -mu', ε -nyɪ la -a mu nɪ, -tɛ -a kuo la=a =wɔv yɪ. 'N 'yɪ la 'lɪ-tɪ 'lɪ -wɛ, =bɔ -wɔn la Nyisua yɪ, 'kɪ bu -nyɪ la =nu 'a -Hihiu.»

18-Tɛ -Yusu a -mɔnanyɔ 'win la 'kɪ Pielɪ a win a 'mu, -ε -bɪ v 'kee la 'a -tɪ a yɛɛɛ nɪ, 'v -tua Nyisua a 'nyrelepɔpɔv, v wen: «'ε mɔ -han-tɪ, nyibli -bu, -v 'yɪ -Juukɛ 'pa-, Nyisua -nyɪ =nu 'klɪ -wɛ, 'kɪ bu -hie 'v 'waa -tebli 'kukui* bu, bu -nyɪ 'waa dɔnɔv Nyisua, -ε di-e nu, Nyisua a a 'mu, ε 'mu =nu 'klɔ yrayɔv -nyɪ.»

'Cɔɛ -mu', -ε nɪ 'lɪ Atiɔsɪdɔ 'kwli

19Ti -mu' -kɔ 'yri v 'laa la 'v Etient, 'kɪ v -tua la -Yusu a nyibli a =hwen a =tutuo. ε nɔ- nu=o, -Yusu a nyibli 'v 'heen 'blɔgbɪ kɪ bu. -U -bɪ nɪ 'lɪ =nu 'nyɪ, 'v mu -mumu, 'v nyre 'lɪ Fenisibɔgba, kɔ Sipreblɔgba, kɔ Atiɔsɪdɔ 'kwli.

Kee, -Juukve* ni -do, v nu- v yi Nyisva a -ti -lee -ni. 20 Kee, e ko -Yusu a nyibli -bi, 'v ko 'li Sipreblugba, ko Silenidw 'kwli. Nu- mu 'li Atiosi, 'v mu 'li nyibli -mu', -v 'yi -Juukve 'pa- 'hvi, 'v mu -nu -haantitie pu mo, -e ne Kukonyo -Yusu a -ti -mo le, 21 Kukonyo 'e yi -nu -hee -ni diaki, 'e toj -nu 'a 'kl a kunuu, 'e nu-o, nyibli -hohvi 'v kuo -ne -wlv yi, ko, 'v -nyi-e 'waa 'klo a pepe.

22-Ti a 'mu, Jrusre a 'cve a nyibli 'win ni. No- nu-o, 'v -ha 'li Banabasi, 'v lee 'li-t Atiosi. 23-Te e nyre 'li, -e -bi e 'ye-e ni, -e mo, Nyisva nu -Yusu a nyibli -haande -mo diaki, 'a -ti, e -tua dōdv a nunuo, e ko, 'e -nyi 'waa pepe 'kl, 'ki bu 'cibi 'v Kukonyo a -wlv a yukuole, 'ki 'li 'waa -wlv a pepe ki. 24 E mo -han-ti, Banabasi a 'mu, e mo -haannyiblo -niw, e ko, Nyisva a -Hihiu* kōj -ne win ki pepe, 'e kuo Kukonyo -wlv yi diaki, nyibli -hohvi 'v -nyi 'waa -wlv Kukonyo.

25 Ti a 'mu 'yri, -e -bi Banabasi mu 'li Tasidw 'kwli, 'e bla Pōlv. 26-Te e yee 'li-t bu, -e -bi e gba 'li-t Atiosidw 'kwli. 'Ki 'li 'dō a 'mu 'kwli, v -hii 'li 'yrv 'mumu, 'ki 'li -Yusu a nyibli 'nyi, 'v toj nyibli -hohvi, -te v di -Yusu a -wlv a yukuole nu. 'Ki 'li Atiosi a 'mu, -Yusu a -nagbopv*, 'ki v -tua 'li -nu -Yusu a nyibli a daale. E mo la 'a yi-hede -niw, 'ki bu daa la -nu 'nyredv a 'mu.

27 Ti a 'mu 'yri, Nyisva a winwlōn-hanyv* -dv, nu- -hōn 'li Jrusre, 'v mu 'li Atiosi. 28-E -bi a 'nyre mo Agabusi. Agabusi a 'mu, nō- 'du ye', Nyisva a -Hihiu 'e nu-o, 'e hla-a, -e mo, ti -dv 'yi 'li -hie, 'kanv gbagbv 'mu -ti, 'ki 'ne- -tutv a pepe ki. 'E mo -han-ti, 'kanv a 'mu 'e -ti, ti -mu' -ko 'yri Klodi mo la Romakve a 'kun gbagbv. 29 'Kanv a 'mu, 'a -ti, -Yusu a -nagbopv -mu', -v ni 'li Atiosi, v -yra-a ni, 'ki bu -hee -Yusu a nyibli -mu', -v ni 'li Sudeblugba 'kwli. E nō- ko -ti 'a -ne nyiblo 'bv ni 'v, 'a -ne de, e -we 'li bu ya, 'e ye-e, 30 'v 'kukue -nyinyi-tēbli a 'mu le, 'v -nyi-e Banabasi ko Sōlv hven-, 'ki bu gba-a Sudeblugba a 'cve a ye'nanyv yi.

-Te v 'la la Saki, ko, -te v pu la Pielu -jt'

12 ¹Ti ni -do a 'mu 'yri, -e -bi 'kun Helōdi* -tua -Yusu a nyibli -bi -hven a -tutuo, 'ki 'li Jrusre, ²'e lee ne 'a 'seyo, 'ki bu nu -tuanē, bu 'la Saki, -e mo Saan* a 'diay.

3-Tɛ ɛ 'ye=e, -ɛ mɔ, de a 'mu, ɛ -nu, ɛ kwɛɛ -Juukvɛ* a nyibli gbagbi ki, -ɛ -bi ɛ lee nɛ 'a 'seyo ni de, 'ki bu klo Pielɛ, v 'mu=v ɛ'ju' pu. Ti a 'mu, ɛ mɔ la -Juukvɛ a lɛ'mimle, -ɛ mɔ Pakɪ* a ti -nɔ la. 4Pielɛ bu ni 'ki 'li ɛ'ju', -ɛ -bi 'kun Helɔdɪ lee nɛ 'a 'seyo ni -pu =tu 'v -hlon-do, bu nu dui ni -hɛn, bu -hie =gbɛ, bu =tu Pielɛ 'yie, -ɛ di=e nu, Pakɪ 'bu -hi, ɛ 'mu=v -bati lɛ -puv -ni, 'ki 'v nyibli a pɛpɛ yi, nyibli a 'mu, v 'mu=v hla, -ɛ mɔ, ɛ kɔ bu 'ku. 5'Ki Pielɛ ni 'li -jukayu bu, 'v =tui-e 'yie. Ti ni -do a 'mu 'yri, -Yusu a nyibli -mɔ -bi, v nyɛɛ Nyɪsva lɛ, 'ki bu -hɛɛ Pielɛ.

-Tɛ Nyɪsva a lɛlenyɔ* -ha la Pielɛ ɛ'ju'

6-Nyrɔwɔ -mu', -ɛ kɔ 'kwli 'kun Helɔdɪ* di la Pielɛ -bati lɛ -puv -ni, 'ki 'v nyibli yi, 'ti- -nyrɔwɔ a 'mu, ɛ 'mu 'v nyre, 'a 'tɔ, 'ki 'li -jukayu bu, Pielɛ ni 'li 'seyo ni 'hven -gbati, 'v nu 'cun, 'v mva nɛ 'a dabɪ 'seyotayo ni 'hven a 'mu, 'waa dabɪ yi bu, 'ɛ pɛ 'li =nu 'nyi bu, 'ɛ yi ŋme, 'ki 'li -jukayu a 'mu a paale', 'seyo -bi ni 'v, 'v =tui -jukayu 'yie. 7Ti ni -do a ti 'yri, Nyɪsva a lɛlenyɔ 'hru 'li -jukayu a 'mu bu, -nyre 'ɛ 'bɛɛ 'li, Nyɪsva a lɛlenyɔ a 'mu, 'ɛ -hɛn Pielɛ a -muvɛɛ lɛ, 'ɛ -ha-a ŋmena', ɛ wen: «'Kika -ni, -bu 'du ye'.» Ti ni -do a ti 'yri, -ɛ -bi 'cun ble 'li-tɪ dabɪ lɛ. 8-ɛ -bi ɛ wen 'ni de: «Pu -tebli 'hvi lɛ, ɛ kɔ, -bu pu 'suin,» Pielɛ 'ɛ pu -tebli 'hvi lɛ. -ɛ -bi Nyɪsva a lɛlenyɔ wen: «Pu -na kvɛtɪ ki, -bu kvɛ 'mu =wien,» 9Pielɛ 'ɛ kvɛɛ =wien, 'v 'hri 'li -jukayu bu. Kɛɛ, ɛ 'yi-tɪ -han-tɪ -pu, de a 'mu, Nyɪsva a lɛlenyɔ -nu, bu di seyɪ a -ti' pa. 'A =wlv -mɔ -bi, ɛ wen, ɛ yi 'yee 'li lɛ. 10Yɪ-hɛseyo -mu', -v =tui -yaa 'yie, v -hi -nu lɛ, 'v -hi 'hven a 'seyo lɛ -wɛ, 'ti- 'v nyre 'v -yaa a 'mu, 'a 'maju 'yri, -ɛ mɔ 'plumaju, -ɛ kɔ 'yri v nɛɛ 'v, 'v yi 'li 'dɔ 'kwli bi. -Tɛ v nyre 'v, -ɛ -bi 'maju a 'mu, ɛ ni -do ɛ -hɔn 'v -wlu, 'v 'hri, 'v bi 'li 'hru wlon, 'v mi. Ti ni -do a ti 'yri, -ɛ -bi Nyɪsva a lɛlenyɔ -hɔn 'v Pielɛ 'hvi ni. 11-ɛ -bi =wlv dii Pielɛ -mɔ, ɛ wen: «ɛ 'yi 'lɛ'yie 'pa-, 'ni 'ye=e 'li lɛ. De -bu, 'n yi 'ye, ɛ mɔ -han-tɪ =nɔ. Kɔkɔnyɔ Nyɪsva tɛ 'a lɛlenyɔ bu, 'ɛ =gble 'mu, 'ɛ -ha 'li 'mu 'kun Helɔdɪ a 'klɪ bu, ɛ kɔ -Juukvɛ* a 'cre a pɛpɛ -mu', v -hɛɛ bu nu wen 'mu 'yi -hlon lɛ.» 12-Tɛ Pielɛ -hie 'lu lɛ, -ɛ -bi 'ki ɛ mu 'li Mari* a -tɛ, -ɛ mɔ Saan* a 'dii, Saan -mu', -ɛ kɔ kibɔhlanyɛ -mɔ Maki. 'Ki 'li 'kayu a 'mu bu,

'ki nyibli -huohu 'kukue 'li le, 'ki 'v Nyisua a dida a -ta'.
 13-Te Piel nyre 'v -yaa a 'mu, 'a 'maju 'yri, -ε -bi ε -tua
 'maju a bibile, -kuannunugba =du, 'ε mu 'v 'maju 'yri. Nuga
 a 'mu, 'a 'nyre mo Rodi. No- 'beti -ni, -ε mo: «Nyo- ni 'v 'li?»
 14-ε -bi ε yru Piel a win ni. Dodo a -ti, ε 'yi 'v 'maju
 'v -ha, 'ε gba 'li cigbe 'kayu bu, ε wen: «Piel di ni. 'Ki ε ni
 'v 'maju 'yri.» 15 nyibli 'v lee =ne, v wen: «=Bi -na 'lu -hon
 'v 'hru wlon, -ni hle -ti a 'mu?» -ε -bi ke- ε pi de: «=Han-ti
 'n pu 'li, Piel =ni.» -ε -bi v wen: «'Uon-, Piel a -hihiu,
 no- =ye, -koti v 'la=a ni a 'gbe.» 16 Ti ni -do a 'mu 'yri, Piel
 -mo -bi, ε 'tε yi 'maju -bibi -ni. -Te v -ha 'v 'maju 'v,
 'v 'ye=e, -ε mo, Piel =ni. -ε -bi 'waa =wlu keε le,
 17 Piel 'ε nu 'a dabu, 'ε lee =nu, -ε mo, bu ma wien,
 'ε -tua -molenina, -te Kukonyo nu 'li 'a =jikayu a bu-hitia.
 -ε -bi ε wen ni: «Ba mu, ba lee Saki ko 'diayinu -bi 'hven-»
 -Te ε -yre, -ε -bi ε 'hri ni, 'ε -hon 'li Jrusre 'kwli, 'ε mu 'li
 -tite -bi.

18-Te -nyre -nye, -ε -bi =gbugblole bi 'li 'seyo 'nyi, 'v yi
 'waa dionu le 'beti -ni: «=Bi' Piel mu yi 'li?» 19 'kun Helodi
 'ε lee 'seyo -bi, 'ki bu =muc=ε le, 'v =muc=ε le -mucmuc, 'v 'yi-
 'ye, Helodi 'ε da 'seyo -mu', -v =tui 'tu Piel 'yie, 'ki 'li =jikayu
 bu, 'ε puu =nu -bati le, ε wen: «A ko ba 'ku,» 'ε mo =han-ti,
 'v 'la =nu. -Te ε -hi, -ε -bi 'kun Helodi a 'mumu, ε -hon 'li
 Sudeblugba 'kwli, 'ε mu 'li Sesali. 'Ki 'li 'diu a 'mu 'kwli,
 ε -hii 'li ti -huohu.

-Te 'kun Helodi* nu la 'kukuu

20 Nyibli -mu', -v ni 'li Tilidu ko Sidodu 'kwli, 'kun Helodi
 a 'mu, ε pu =nu yru le diaki. 'A -ti, ε -hue bu gba 'li =nu
 tu -mo. ε no- nu-o, 'du ni 'hven a 'mu, 'a nyibli 'v bibi 'yi le,
 'v mu-o 'ye mo, 'ki 'li Sesali, -ε di-e nu, ε ko =nu 'hven-
 v 'mu ki bu -ween -ni, -koti 'ki dii-tebli -huohu -hven 'li
 Helodi a 'blugba 'kwli le. ε ko 'seyotayu gbagbu =du. 'A 'nyre
 mo Blatusi. No- =tui 'kun Helodi a 'kayu 'yie. Nyibeyu a 'mu,
 no- v mu 'li -mo, 'v nyaa =ne le, 'ki bu -heε =nu, -ε di-e nu,
 v ko 'kun 'hven-, v 'mu kibweenle ko. -Te v hla=a, -ε -bi
 ε wen ni, 'v mu 'li 'kun Helodi -mo, v wen: «=A -hue=ε ni,
 -ko -a mu 'hven-, -ba ween ki bu.» 21-Te v 'ye=e, -ε -bi
 ε wa -nyrowo 'nyre, -ε ko 'kwli ε di 'li =nu -mo -hlee -ni.

-Tē -nyrōwō a 'mυ, ε nyre 'kɪ 'v, -ε -bɪ ε pυ 'a 'kɪn wlawlɔ nɪ, 'ε nɪ bυ, 'kɪ 'lɪ 'a 'kɪngbata 'kwli, 'ε -tva hihle. 22-ε -bɪ nyibli wɛn: «Nyɪsva, -ε yɪ hle, ε 'yɪ -tonyiblo 'pa-» 23Ti nɪ -do a ti 'yri, Nyɪsva a lɛlɛnyɔ* nu-o nɪ, 'kɔɛ 'ε klɔ-ɔ, -ε nu-o, ε 'yɪ nyibli -lee -nɪ, -ε mɔ, bυ 'kee nɛ 'a -tɪ a 'yɪ'buale, Nyɪsva, nɔ- kɔ -tɪ bυ 'bua 'yɪ. Hɛnnɪ di-e -didi, 'ε 'kɔ.

24Ti a 'mυ 'yri, Nyɪsva a -tɪ 'hɛɛn la bυ, 'kɪ 'lɪ 'blɔgbɔ a pɛpɛ 'kwli, 'ε nu-o, nyibli -hɔɔhɔɪ, 'v kuo -Yusu =wlv yɪ.

25-Tē Banabastɔ kɔ Pɔlv 'hɛɛn-, v -yra -kvan 'lu, 'kɪ 'lɪ Jrusɛdɔ 'kwli, -ε -bɪ v -htan -mɔ, 'v mu 'lɪ Atɔstɪ. -Tē v yɪ nɪ mi, v gba nyɪbeyu =dɔ. 'A 'nyre mɔ Saan*, 'a kɪbuhlanyre mɔ Maki.

Pɔlv a yɪ-hɛdagba, 13 – 14

**Nyɪsva wɛn 'nɪ, Sɔlv (-ε mɔ Pɔlv) kɔ Banabastɔ 'hɛɛn-,
bυ gba -Yusu a -tɪ, 'kɪ 'lɪ dakɔ a gblegble -mɔ**

13 ¹'Kɪ 'lɪ -Yusu a nyibli -mυ', -v nɪ 'lɪ Atɔstɪ 'nyɪ, ε kɔ nyibli -bɪ, 'v pɪ nyibli -Yusu a -haantitɛ, -v -bɪ 'v tɔɛ 'waa 'bio -Yusu a nyibli. Nyibli a 'mυ, v nυ- mɔ Banabastɪ, kɔ Simeɔ, -ε kɔ kɪbuhlanyre -mɔ Nyɪtyrɔgbɔ, kɔ Lusɪustɪ, -ε kɔ 'lɪ Silɛnɪ, ε kɔ Manaɛ, -ε kɔ 'kɪn Helɔdɪ* 'hɛɛn-, v naa 'lɪ 'kayu nɪ -do bυ, ε kɔ Sɔlv 'hɛɛn-. 2-Nyrōwō =dɔ 'kwli, bυ yɪ 'cɔɛ nɪ pɔɛ, bυ yɪ nɪ =ci*, 'kɪ 'v Nyɪsva a dɪdɪ a -ta', 'kɪ Nyɪsva a -Hihɪu* hlee 'lɪ =nυ -mɔ, ε wɛn: «Ba pɔ Banabastɪ kɔ Sɔlv 'hɛɛn- 'kɪbɪa kɪ, -ε di-e nu, -kvan -bυ, -kɔtɪ 'nɪ pɔ lɛ ba pɔ =nυ 'kɪbɪa kɪ, v 'mυ=v nu.» 3-Tē v 'wɪn wɪndɔ a 'mυ, -ε -bɪ v =tɪ 'v 'kɪ, 'v yɪ =ci, 'v dɛ Nyɪsva, 'v pɔ Banabastɪ kɔ Sɔlv dabɔ 'lu blɛ, 'tɪ- 'v tɛ =nυ bυ, 'kɪ bυ mu Nyɪsva a -kvan nu.

**-Tē Banabastɪ kɔ Sɔlv 'hɛɛn-,
v nyre 'lɪ Sipreblɔgbɔ 'kwli**

4-5Kɛ- Nyɪsva a -Hihɪu* nu Banabastɪ kɔ Sɔlv 'hɛɛn- a leelɛ, 'kɪ bυ bɪ 'hru wlɔn. Saan* Maki, -ε yɪ =nυ -hɛɛ -nɪ, ε kɔ =nυ 'hɛɛn-, v nυ- -mu. Ɔ mu 'lɪ Selesɪdɔ 'kwli. 'Kɪ v -ha 'v 'mu, 'v mu 'lɪ 'blɔgbɔ -mυ', v dɛɛ Sipre, 'nie =glaa 'lɪ lɛ 'kwli.

-Tε υ nyre 'li Salaminidw 'kwli, -ε -bi υ mu 'li Nyisva a 'kayu* bu, -te -mu', -Juukve* yi 'b le 'kukue -ni, 'b hla Nyisva a -ti.

6-Tε ε -hi, -ε -bi υ 'be 'blugba a pepe a 'mu 'kwli =tw, 'b nyre 'li Pafosi. 'Ki υ yee 'li -pinanyo bu. 'A 'nyre mo Baljesu, Glekikve* 'b deε =ne Elimasi. -Juukveyu =nw. ε deε ne 'a dionu winwlon-hanyo*. 7ε nw- mo 'blugba a 'mu a -gulonuma a nunatumu. -Gulonuma a 'mu, 'a 'nyre mo Segusi Polusi. ε mo nyibeyu =nw, 'ε ko 'sesu. ε nw- da Banabasi ko Solu 'hven-, ε 'mu Nyisva a -ti 'win a -ti. 8Kee, -pinanyo Elimasi -ni wen, ε -tua 'waa yi-wonwon, 'ε pi 'li 'kl le, -ε di=e nu, -gulonuma a 'mu, ε 'ni =ha -Yusu =wlu yi -kuo -ni. 9-Tε Solu, υ deε Polu, ε 'ye de a 'mu, Nyisva a -Hihiu ko =ne win ki pepe, 'ε -tua -pinanyo a 'mu a 'yie-hruve, 10-ε -bi ε wen: «Suu-, -yrukukonyo, 'crekonyo, =wi 'kuo -hulun* a nyiblo gbagbu a 'yu yi. -Mo -mu', -ε yraa -ti a -tεε, -mo -he Nyisva a win kle le. Ti a 'di -bi -ko 'yri -di 'kee -ni 'li? 11'Ye ke, Nyisva di puυ -mu yru le. -Na 'yii di 'ni 'do. =Yi 'li-ti 'li -we, -bu yru le, ε 'mu ti gba.» Ti ni -do a ti 'yri, -ε -bi 'a 'yii 'do ni, 'ε 'kee leyuyruo, 'ε ni 'li halo 'nyi, 'ε =hien -mo le, 'ε dudve le, 'ε =mve nyibli le, -υ di 'a dabu kua 'ble, -υ di=e -naa -ni. 12De a 'mu, -ε mu 'lu -mo, -te -gulonuma 'ye-e, -ε -bi Nyisva a win, ko 'a 'kl 'hven-, υ -hren 'a =wlu le, 'ε kuo -Yusu =wlu yi.

**-Tε Polu ko Banabasi 'hven-, υ mu la 'li Atiosti,
-ε ni 'li Pisidiblogba 'kwli**

13-Tε ε -hi, -ε -bi Polu ko 'a 'bio 'hven-, υ -ha 'li 'mu Pafosi, 'b mu 'li Pesidiw 'kwli, -ε ni 'li Pafiliblogba 'kwli. -Tε υ nyre 'li, -ε -bi Saan* Maki -ni wen, ε hie 'li =nu bu, 'ε -me kle, 'ε mu 'li Jusrε. 14Polu ko Banabasi -mo -bi, υ 'tie gbe 'waa 'dagba 'lu -mo, 'b nyre 'li Atiosti, -ε ni 'li Pisidiblogba 'kwli. -Tε -Juukve* a -wuwle-nyrowo* nyre 'b, -ε -bi υ mu 'li Nyisva a 'kayu* bu, 'b ni bu. 15Nyiblo =du, nw- -hre Moise* a 'crun a 'koti -bi, ε ko Nyisva a winwlon-hanyo* a 'crun a 'keti -bi -we. -Tε ε -we 'a -hihre -mo, -ε -bi Nyisva a 'kayu a ye'nanyo te 'b =nu nyiblo 'hu, υ wen: «Diyinu -na, 'ba ko =twin gbi, -bu pu nyibli 'kl yra le, a -we 'li ba pu win ni,» 16Polu 'ε 'du ye', 'ε nu dabu,

-ε di-e nu, nyibli 'mu=v nua yi bu pu, ε wen: «'A mu 'diayinu Yisraekue*, ko 'a mu huponyibli, -v ni 'li =nu 'nyi, -v de Nyisua -we, ba pu 'mu nua yi bu. 17 Nyisua -mu', -a mu Yisraekue, -a de, no- -ha 'li -aan 'banu 'li, 'ti- ti -mu', -ε ko 'yri -aan dako ni la 'li dako -bi a 'bli, -ε mo Esipublogba* 'kwli, Nyisua a 'mu, no- nu=o, 'v -he dako gbagbu, 'ti- 'ε -ha 'li =nu 'blugba a 'mu 'kwli, 'ki 'li 'kluke 'kwli. 18-Te v nu la 'yri a -wli ni 'huen, 'ki 'li -tutokutu -mu', -ε ko ki nyiblo =du 'yi 'li 'ti, ε no- kikle =nu le, 19'ε -we dako ni -hlon'huen bu, 'ki 'li Kanaablogba* 'kwli, 'ti-, 'ε -ha 'li 'waa 'blugba a 'mu, 'ε -nyi-e Yisraekue, v 'mu=v ko. 20 Kue 'li ti -mu', -ε ko 'yri -aan 'banu mu la 'li Esipublogba 'kwli 'yie bu, -bu mu -mumu, -bu ye ti -mu', -ε ko 'yri Nyisua -nyi =nu Kanaablogba a pepe, ε -we 'li 'yri a (450) -hotrowi ni -hen ni le 'yri a -wli ni 'huen =tu 'v -pu.

'Ki 'li ti a pepe a 'mu 'kwli, ε -nyi =nu -batiponyu, 'v mo 'waa ye'nanyu, 'ε gba-a -gbagba, 'ε ye Nyisua a winwlon-hanyo Samueli* a ti ki.

21 Samueli a 'mu, 'a ti 'yri, 'ki v -hua 'v bodio, Nyisua 'ε -ha Sauli, 'ki bu mo 'waa bodio. Sauli a 'mu, ε mo Kisi a 'yu =no, 'ε ko 'li Besame* a =tugba 'kwli. ε nu bodioe, 'ki 'li 'yri a -wli ni 'huen 'kwli, 22 'ti- Nyisua 'ε -ha-a bodioe a 'mu ki, 'ε pu 'v Dafidi*. Ke- Nyisua -pu, 'ki 'v Dafidi a 'mu, 'a -ta', ε wen: Dafidi, -ε mo Yisai* a 'yu, no- mo 'na =wlu a nyiblo. 'A -ne de, 'n -hoe bu nu, ε di-e 'ni nu. 23 'Ki 'li Dafidi a 'yonu a 'yonu 'nyi, 'ki Nyisua -ha 'li Yisraekue a Wanyo, =wi yi, -te ε nu la 'a hihla. Wanyo a 'mu, ε no- mo -Yusu. 24 'Ti- ε 'mu -kuan -wlu =tu mo mu, Saan, no- yi Yisraekue Nyisua a -ti -lee -ni, ε wen: Ba hie 'v -tebli 'kukui, a ni bu, ba -nyi 'aan 'klo a pepe Nyisua, 'mu 'a mu 'nie* 'lu le pu. 25 'Ti- Saan a 'mu, ε 'mu 'a -kuan 'lu -yra mo mu, -ε -bi ke- ε pi nyibli yi, ε wen: 'N 'yi nyiblo -bu 'pa-, 'aan =wli pu le, 'n -mo, -ε mo Wanyo -mu', Nyisua pu la le, ε di la ya. Kee, ba 'ye ke, 'bu mo, 'ni -yra 'na -kuan 'lu, 'ti- Wanyo a 'mu, ε 'mu di. 'Mo -bu, a yi 'ye, 'n 'cumi ni diaki, 'ki -bu nu 'a -kuan 'cume gbe =du.»

26 Ke- Polu pi de: «'Diayinu -na, 'a mu -Juukue, -v mo -aan 'ba gbagbu Abrahamu* a 'yonu a 'yonu, ε ko 'a mu -mu', -v 'yi -Juukue 'pa-, kee, -v de Nyisua -we, -aan pepe, -a mu ko Nyisua

a titie -mu', -ε hle-ε, -te Nyisua a 'mu, ε ni -aan wowa.
 27ε mo -han-ti, Jrusredu a nyibli, ε ko 'waa ye'nanyu 'hven-,
 u 'yi-t' le -yru, nyiblo a 'di -bi -Yusu pa 'mu, ε ko, Nyisua
 a winwlon-hanyo a win -mu', u yi -hre 'a -ne -wuwle-nyrowo,
 'ki 'li Nyisua a 'kayo ble, u 'yi-t' le -yru. Kee, ti -mu' -ko 'yri u 'la la
 -Yusu, -ε -bi -ti -mu', Nyisua a winwlon-hanyo hla la, ti -hi la a ti
 'yri, ε mu la 'lu -mo. 28-Han-ti -nu, -Yusu 'yi -dedede -nu, -bu bleε
 'kokuu yi, keε, u -hva-a Pilati ni, 'ki bu 'la -Yusu. 29-Te u nu la
 -tebli a pepe -mu', -koti Nyisuaerien hla la, -ε ko -bu mu la 'lu -mo,
 -ε -bi u -ha la 'u-u tugbe* 'yie ni, 'u pu la 'li-t 'dabio 'kwli.
 30Kee, Nyisua -ha la 'li-t 'kukonyibli 'nyi ni, 'ε -ha-a 'klb.
 31-Te -Yusu 'hri 'klb, -ε -bi 'ki 'li -nyrowi -huchui 'kwli, ε 'hru
 'a nyibli -mu' yre, -u ko-ε 'hven-, -u -hon la 'li Galileblugba 'kwli,
 -u mu la 'li Jrusre. Nyibli a 'mu, -tebli a pepe, -Yusu -nu, u 'ye-e
 ni. U nu- yi ke 'a -ti Yisraekuε -lee -ni.

32-33'N ko Banabasi 'hven-, 'a mu -a ya -haantitie yi.
 -Haantitie a 'mu, ε no- mo: Nyisua -ha 'li -Yusu 'kukonyibli
 'nyi ni, 'ε -ha-a 'klb. De a 'mu, Nyisua pu la 'li-t ni,
 'ki 'u -aan 'bainu -mo, -ε mo, ε di la-a 'ni nu, 'ε mo -tee,
 'ε nu-o, 'ki 'u -a mu -mo, -a mu -bu, -u mo 'bainu a 'mu,
 'waa 'yonu a 'yonu. Nyisua bu di 'li -Yusu 'kukonyibli 'nyi
 -ha, bu di-e 'klb -ha, no- ko -ti u 'cru la -we, 'ki 'li Nyisua
 a -wlablerien* a 'hven a -wladu 'kwli. Ke- ε pu:

Nyisua wen 'ni:

-Mo 'na 'Yu -nu.

Kue ke mo -nyrowo -bu 'yie bu,

'mo -mo -na 'Bai.

34Nyisua hla la-a ni, -ε mo, ε di 'li-t 'kukonyibli 'nyi 'ni -ha,
 ε 'mu-u 'klb -ha, -ε di-e nu, 'a -plahu 'ni -ha -hon,
 'u 'cru la-a, 'ki 'li Nyisuaerien 'kwli, -ε mo:

'Mo Nyisua, 'n pu 'li-t ni,

'ki 'u Dafidi -mo,

-ε mo, 'n di nu 'a mu -haan-tebli -mo.

ε mo -han-ti, de a 'mu, 'n di-e 'ni nu.

35No- ko -ti 'u 'cru la-a de, 'ki 'li Nyisua a -wlablerien 'kwli,
 -ε mo:

Nyisua o, =yi 'li-t 'li -we

-bu -hon 'u-u -mo,

'ki -na nyiblo bu -honn 'li 'dabio 'kwli.

36 Ɛ 'yi Dafidi a 'mu a -ti 'pa-, Ɛ 'ni -hla-a li-ti, -Ɛ nu-o, -te Dafidi a 'mu, Ɛ -yra la -kvan -mu' 'lu, Nyisva pu Ɛ, bu nu la, -Ɛ -bi Ɛ 'ku la ni, 'u -ha la 'u-v, 'u pu la 'u-v 'a 'bainu 'hu bu, 'a -plahu Ɛ -hɔɔn la 'li 'dabio 'kwli. 37 KƐƐ, nyiblo -mu', -Ɛ mɔ -Yusu, Nyisva -ha 'li 'kukonyibli 'nyi ni, Ɛ -ha 'klɔ, -Yusu a 'mu, 'a -plahu 'yi 'li 'dabio 'kwli -hɔɔn -ni. 38 'A -ti, 'diayinu -na, ba kɔ 'a yiye, -Ɛ mɔ, -Yusu a 'mu, Ɛ nɔ-Nyisva naa 'li, -tebli 'kukui* -mu', -a -nu, 'Ɛ yi-ti 'wɔwla -ni. 39 'A -ne nyiblo 'bu ni 'u, 'bu kuo -Yusu =wlu yi, Nyisva kɔ bu =gbɛ-Ɛ, 'ki 'u 'a -tebli 'kukui, Ɛ -nu a -ta'. Tete* -mu', Nyisva -nyi la Moise, Ɛ 'yi la 'li nyiblo =du a =gbugbɛ -wɛ. 40 'A -ti, ba =tu 'aan dɔɔnu 'yie, -Ɛ di-e nu, -ti -mu', Nyisva a winwɔn-hanyɔ hla la, Ɛ 'ni -ha 'a mu nu. -Ti a 'mu, Ɛ nɔ- -bu:

41 'A mu -mu', -u yraa -ti a -teɛ,
 bu maa ne 'a mu wɔn Ɛ, Ɛ kɔ, ba -wɛ bu,
 -Ɛ nu-o, 'aan ti 'yri, 'n di nu -tebli,
 -tebli a 'mu, a 'ni -pu-v wen-Ɛ =han-ti ni,
 'ye =bu nyiblo =du na wen-Ɛ -mɔ Ɛ,
 'ki 'u 'a mu ye'.»

42-Te Pɔlv -yre, u yi 'li Nyisva a 'kayu bu ni -hven, -Ɛ -bi nyibli lee Pɔlv kɔ Banabasi 'hven- ni, 'ki bu di 'li de, -wuwle-nyrɔwɔ -bi -mu', -Ɛ di 'li di, -ti -mu', u -hla, u 'mu-v -mɔ Ɛ na de. 43-Te -gbolugbo -wɛ 'li, -Ɛ -bi -Juukue -huɔhu, Ɛ kɔ nyibli -mu', -u -he -Juukue, u kue Pɔlv kɔ Banabasi 'hven- =wien, u 'mu toto pu. U ni 'hven a 'mu, u pi =nu =tɔ', 'ki =haande -mu', Nyisva nu =nu -mɔ, 'ki 'li daduke 'kwli, u 'ni 'hɔaa 'li-ti ki.

**Nyisva lee la Pɔlv ni -wɛ, 'ki bu gba la 'li
 'a -ti dako -mu', -u 'yi -Juukue* 'pa- -mɔ**

44-Te -wuwle-nyrɔwɔ* -ni wen, Ɛ nyre 'ki 'u, -Ɛ -bi 'dɔ a nyibli a pepe -wɛ ti ki, u 'mu Nyisva a win 'win. 45-Te -Juukue a nyibli gbagbi 'ye-e, -Ɛ mɔ, nyibli -huɔhu, nu- pi Pɔlv nva yi bu, -Ɛ -bi u =tui ca, 'u -wen Pɔlv yi, 'u -he-Ɛ 'yri Ɛ. 46 KƐƐ, Pɔlv kɔ Banabasi 'hven-, u 'ni -pie-e huannu, kɛ- u pi =nu yi: «Ɛ nɔ 'u Ɛ, 'ki 'a mu -Juukue, ba mɔ yi-henyibli, -bu 'win Nyisva a win. KƐƐ, -te a pu Ɛ, a 'ni -hva-a li-ti, 'ki ba kɔ 'klɔ yrayru -mu', -Ɛ 'ye ni -wɛ 'li,

'a -ti, nyibli -mu', -v 'yi -Juukue 'pa-, v nu- ko -mo -a di
'ki 'li mu, -a 'mu =nu -ti a 'mu -lee -ni, 47-ε nu=o,
de Kukonyo lee ne -a mu, -ba nu, ε no- -bu:

Kukonyo wen 'ni:

'N nu=o ni, =ni mo -nyre,

'ki 'v dako -mu',

-v 'yi -Juukue 'pa- -mo,

-ε di=e nu, 'mu 'li -mu 'li -naa -ni,

nyibli -bu, -v 'heen 'klo a pepe -bu ki bu,

'mu =nu wa.»

48 Nyibli -bu, -v 'yi -Juukue 'pa-, -te v 'win -ti a 'mu, -ε -bi
v ni dodo, 'v pu Kukonyo 'nyre le, 'a win a -ti, 'ti- nyibli
a pepe -mu', Nyisua -ha 'li, 'ki bu ko 'klo yrayru -mu',
-ε 'ye ni -we 'li, 'v kuo -Yusu =wlv yi.

49-ε -bi Kukonyo a win 'heen 'blugba a pepe ki bu. 50 Kee,
'dwo a nugbi -mu', 'yie yi 'ye -tee, ko, -v de Nyisua, v ko 'dwo
a ye'nanyo 'huen-, nu- -Juukue a nyibli gbagbi bi 'li ke',
'ki bu bla Pɔlv ko Banabasi 'huen- le, 'ki 'li 'waa 'dwo 'kwli,
'ε mo -tee, 'v =tɔ =nu 'dwo. 51-Te v =ti 'ki 'dwo, -ε -bi Pɔlv ko
Banabasi 'huen, v bubla 'waa bu ni, -ε di=e nu, 'waa 'dwo
a 'pupu 'mu =nu bu le -hon, v 'mu=v nyibli -tɔ -ni, -ε mo,
'bu mo, Nyisua a yru 'bu klo nyibli gbagbi a 'mu, 'waa =gbetu
nu=o 'waa dɔnu -mo. -Te ε -hi, -ε -bi 'ki v mu 'li Yikonɔɔ
'kwli. 52-Yusu a nyibli -mu', Pɔlv hie 'li Atiɔɔɔ 'kwli bu,
v ni dodo diaki, ko, Nyisua a -Hihiu* 'ε ko =nu win ki pepe.

-Te Pɔlv ko Banabasi 'huen-, v mu la 'li Yikonɔɔ 'kwli

14 ¹Nyisua a 'kayu* -mu', -ε ni 'li Yikonɔɔ 'kwli,
'ki Pɔlv ko Banabasi 'huen-, v pa 'li, 'v ne -Yusu a -ti
-mo le. -Te v ni 'a hihla, ε nu=o ni, -Juukue -hɔhɔ*,
ko nyibli -mu', -v yi -Juukue 'pa-, 'v kuo -Yusu =wlv yi. 2 Kee,
-Juukue -mu', -v 'yi -Yusu =wlv yi -kuo -ni, 'waa 'puplewin
nu=o ni, nyibli -mu', -v 'yi -Juukue 'pa-, 'v yraa -Yusu
a nyibli. 3 Kee, Pɔlv ko Banabasi 'huen-, v -wlen 'li Yikonɔɔ ni.
Hvannu 'ni -nu-o li =nu, 'v kuo -Yusu =wlv yi, 'ki -Yusu a 'mu
bu =tu =nu 'yie, 'v yi nyibli le -lee -ni, -te -Yusu ni nyibli
a =haande a -mɔnunu, 'ki 'li daduke 'kwli, -Yusu 'ε -nyi =nu
'klɔ, 'ki bu nu =wilekee-tebli. =Wilekee-tebli a 'mu 'kwli, 'ki ε
naa 'li, 'ε tve nyibli, -ε mo, -ti -mu', v hle, ε mo =han-ti -no.

4'Diɔ a 'mu, 'a nyibli 'be -tu. 'Ki -v -bi pɛɛ 'li -Juukɔɛ -mɔ, -v -bi 'v pɛɛ 'li -Yusu a nyibli -mɔ. 5-Juukɔɛ kɔ nyibli -mu', -v 'yi -Juukɔɛ 'pa-, v kɔ 'waa nyibli gbagbi 'hven-, v -yra-a ni, 'ki bu -tu Pɔlv kɔ Banabasi 'hven- -hven, ɛ kɔ, bu pu =nu 'hi -mɔ le, -ɛ di-e nu, v 'mu =nu 'la. 6-Te Pɔlvnu 'wun, -ɛ -bi v gba cigbe, 'v mu 'li Likaɔniblogba a 'du -mu' 'kwli, -v mɔ Lisitri kɔ Debi 'hven-, ɛ kɔ 'du -mu', -ɛ =glaa 'li -nu. 7'Ki 'li 'du a 'mu 'kwli, 'ki v pu 'li -haantitie, -ɛ nɛ -Yusu a -ti -mɔ le.

**-Te Pɔlv kɔ Banabasi 'hven-,
v mu la 'li Lisitridɔ 'kwli**

8'Ki 'li Lisitridɔ 'kwli, Pɔlv kɔ Banabasi 'hven-, v yɛɛ 'li nyiblo =du bu. 'A bui -yiyɛ le. Kɔɛ 'li 'a kɔɔɛ 'yie bu, 'a bui 'yi 'kli -kɔ. ɛ 'yi -hvan ni nɛ. 9Nyisua a -ti -mu', Pɔlv nɛ -mɔ le, nɔ- ɛ pu nua yi bu, Pɔlv 'ɛ -tua 'a 'yiye gbee, 'ɛ 'ye-e, -ɛ mɔ, ɛ kuo -Yusu =wlv yi, -ɛ mɔ, -Yusu a 'mu, ɛ -wɛ 'li bu nu=o ni, 'a 'kɔɛ bu -wɛ. 10-ɛ -bi Pɔlv 'yaa 'li win, ɛ wen: «'Du ye', -bu nyra bu,» nyiblo a 'mu 'ɛ =plu, 'ɛ -tua nuna. 11De a 'mu, Pɔlv -nu, -tɛ nyibli 'ye-e, -ɛ -bi v -tua le-mumale, kɛ- v pi, 'ki 'li 'waa 'bliwin 'kwli, -ɛ mɔ likaɔnikɔewin, v wen: «'Kuo, nu- -he -tonyibli, 'v di 'nɛ- -a mu 'nyi,» 12nyibli a 'mu, 'v -nyi Banabasi Seisinyɛ*, -ɛ mɔ 'waa 'kuo a nyiblo gbagbu, 'v -nyi Pɔlv Hemesinyɛ*, -ɛ mɔ 'waa 'kuo a hihlenyɔ, -ɛ nu=o, Pɔlv, nɔ- mɔ v ni 'hven a 'mu, 'waa hihlenyɔ. 13'Ki 'li 'diɔ a paale', 'ki 'kayu =du ni 'v. ɛ nɔ- kɔ bu v deɛ 'li 'ku -mu', -ɛ kɔ 'nyɛ mɔ Seisi. Seisi a 'mu a -cɔhlɔnpinyɔ*, nɔ- ya blobi, ɛ 'ba 'flaba -mɔ blɛ, 'v gba 'li-t Seisi a 'kayu ye', ɛ kɔ nyibli 'hven- 'v -hɔɛ bu pi blo a 'mu, 'a -cɔhlɔn*, 'ki 'v -Yusu a -mɔnanyɔ Pɔlv kɔ Banabasi 'hven- ye'. 14-Te -Yusu a -mɔnanyɔ a 'mu, v yru de a 'mu, -ɛ mi 'lu -mɔ, -ɛ -bi v cicra 'waa wlawli le, -ɛ nu=o, de a 'mu, ɛ kɛɛ 'waa =wli le, kɔ, 'ɛ 'yi 'waa plɔ -blee -ni. Nɔ- mɔ bu bi 'li nyibli 'nyi, bu 'yaa 'li win, ti ni -do a ti 'yri, 15v wen: «Dakɔ -na, de a 'di -bi a ni, -ɛ ni 'mu le 'li? -A mu -bu, -a mɔ -tonyibli =nɔ, =wli yi, -tɛ a ni 'mu, -a 'yi 'kuo 'pa-. Nyisua a -haantitie -mu', -ɛ nɛ -Yusu a -ti -mɔ le, nɔ- -a ya 'a mu yi. Ba hie 'v 'kuo a dida bu. ɛ 'ni -hɛɛ-ɛ li 'a mu. Ba -hian -mɔ, 'Klɔhienyisua, nɔ- ba da, -ɛ nu=o,

© David C. Cook Foundation

ε nɔ- nu yakɔ, kɔ -tutu, kɔ 'yru, kɔ 'a -nɛ -dedede, -ε nu 'nɛ-
'kɔ kɪ. 16Ti -hi la a ti 'yri, Nyɪsva -ha la dakɔ a pepe mɛ lɛ,
'kɪ bu kvɛ 'waa -gbɛtu a 'lulɛ-hihie -wien lɛ. 17Kɛɛ, 'a -nɛ ti,
-haan-tebli, ε ni, nɔ- pɪ-ɪ -gbo' lɛ, -ε mɔ, ε nu 'kɔ. Nɔ- ni-e,
'nu 'ɛ yɪ di, 'tɪ- -a yɪ -tebli 'cɛ, 'ɛ yɪ -a mu didi-tebli -nyi, kɔ,
'ɛ yɪ -a mu plɔ a bleele -nyi.» 18-Haan-tɪ -hɔn, -Yusu a nyibli
'v nu 'puplɛ lɛ, kɛɛ, ε 'yakla nɪ, 'kɪ bu ka nyibli a 'mu yɪ,
-v -hɛ -bu pie -nu -cɔhlɔn.

19-Tɛ dɛ a 'mu, ε -hi, -ε -bɪ -Juukvɛ* -hɔn 'lɪ Atɪɔstɪ,
-ε nu 'lɪ Pisidiblogba 'kwli, kɔ 'kɪ 'lɪ Yikɔnɪdɔ 'kwli,
'v di Listri. -Juukvɛ a 'mu, v nu- hlee 'lɪ nyibli a 'mu -mɔ,
'kɪ bu -tu -Yusu a -mɔnanyɔ -hɛn. -Tɛ nyibli a 'mu, v 'win
'waa win, -ε -bɪ v -tva Pɔlv a 'hɪ a -mɔlepɔpɔv, -ε di-e nu,
v 'mu-v 'la. -Tɛ v bi 'kɪ-t 'hɪ, -ε -bɪ v nu- -mɔ -bɪ, v wen 'nɪ,
ε 'kv nɪ, 'v -jri-e lɛ, 'v -tɔ -nɛ 'dɔ, 'tɪ- 'v hie 'lɪ-t bu.
20-Yusu a nyibli -mɔ -bɪ, -tɛ v -glaa 'lɪ-t lɛ, -ε -bɪ 'kɪ bi 'lɪ-t
yra, 'ɛ 'du ye', 'ɛ 'ya 'dɔ. -Tɛ -nyre -nyɛ, -ε -bɪ ε kɔ Banabastɪ
'hɛn-, v mu 'lɪ 'dɔ -mu', v dɛɛ Dɛbɪ 'kwli.

**-Tɛ Pɔlv kɔ Banabastɪ 'hɛn-, v -hɪan -mɔ,
v mu 'lɪ Atɪɔstɪ, -ε nu 'lɪ Siliblogba 'kwli**

21-Tɛ v nyre 'lɪ Dɛbɪdɔ 'kwli, v pɔ -Yusu a -haantitɛ,
'v nu-o, nyibli -hɔhɔv 'v -hɛ -Yusu a -nagbopɔ*. -Tɛ ε -hi,
-ε -bɪ v -hɪan -mɔ, 'v mu 'lɪ Pisidiblogba a 'du -mu', -v mɔ

Listri, kɔ Yikɔni, kɔ Atiɔsi. 22'A -nɛ 'dɔ -kɔ kɪ v yɪ 'v nyre, v kɔ bu =tu 'lɪ -Yusu a nyibli =wlv 'kwli bu, ɛ kɔ, bu -nyi =nu =tɔ, 'kɪ bu 'cibi 'v -Yusu a =wlv a yukuole. Kɛ- v pɪ =nu yɪ: «A kɔ -ba 'ye =hwen diaki, 'tɪ- -a 'mɔ plɔ a bleelɛ kɔ, ti -mɔ', -ɛ kɔ 'yri Nyɪsva di 'a mɔ win kɪ -kɔɔ -ni pepɛ, 'kɪ 'lɪ 'kɔ yrayv 'kwli.» 23'Cuɛ a pepɛ, v na blɛ, v =tu 'v 'cuɛ a ye'nanyv blɛ, 'v yɪ =ci*, 'v dɛ Nyɪsva, 'v =tu 'lɪ =nu Kɔkɔnyɔ -Yusu, v kuo =wlv yɪ -jɪ' blɛ.

24-Tɛ ɛ -hi, -ɛ -bɪ v 'bɛ Pisidiblvɔba =tɔ, 'v mu 'lɪ Pafiliblvɔba 'kwli. 25-Tɛ v nyre 'lɪ Pɛsɪdɔ 'kwli, v na Nyɪsva a -tɪ -mɔ lɛ, 'tɪ- 'v mu 'lɪ Atalidɔ 'kwli. 26'Kɪ v -ha 'v 'mu, 'v mu Atiɔsi. 'Kɪ 'lɪ Atiɔsi a 'mɔ 'kwli, 'kɪ v =tuu la 'lɪ Pɔlvɔ Nyɪsva -jɪ' bu, ɛ 'mɔ =nu 'yie =tu, 'kɪ 'v -kuan -bu, v -wɛ -mɔ a -ta'.

27-Tɛ v nyre 'kɪ 'lɪ Atiɔsi -ni wen, v 'kukue 'cuɛ a nyibli a pepɛ lɛ, -tebli a pepɛ -mɔ', Nyɪsva naa 'lɪ =nu 'lɪ, ɛ -nu, nɔ- kɔ -tɪ v lee =nu, ɛ kɔ, -tɛ ɛ -nu, 'ɛ -ha 'hru, 'kɪ nyibli -mɔ', -v 'yɪ -Juukvɛ* 'pa-, bu kuo -Yusu =wlv yɪ -wɛ. 28'Kɪ 'lɪ -Yusu a nyibli -mɔ' 'nyɪ, -v ni 'lɪ 'dɔ a 'mɔ 'kwli, v -hii 'lɪ ti -huɔhuɪ.

**Nyibli -mɔ', -v 'yɪ -Juukvɛ* 'pa-,
-bɪ 'bv kuo -Yusu =wlv yɪ, v bleɛ yɪ,
bv =tuu 'v -Juukvɛ a tete* 'yaklɪ 'v?**

15 ¹Ti ni -do a 'mɔ 'yri, nyibli -bɪ, nu- -hɔn 'lɪ Jrusɛ, 'v di Atiɔsi, 'v -tva -Yusu a nyibli a tɔole, v wen: «Nyɪsva 'yɪ 'lɪ-tɪ 'lɪ -wɛ, bu wa 'a mɔ, 'bv mɔ, 'bv 'yɪ 'a mɔ yɪ 'bɛ*, =wɪ yɪ, -tɛ Moise* a tete ni 'a hɪhla.» 2Kɛɛ, tɔɔwin a 'mɔ, Pɔlv kɔ Banabasi 'hwen-, v 'yɪ-tɪ kɪ -wen, v kɔ nyibli a 'mɔ 'hwen-, 'v pɔ 'a gble diaki. Dɛ a 'mɔ, ɛ nɔ- nu-o, 'cuɛ a nyibli 'v -yra=a, 'kɪ Pɔlv kɔ Banabasi kɔ Atiɔsi a 'cuɛ a nyibli -bɪ 'hwen-, bu mu Jrusɛ, -ɛ di-e nu, v 'mɔ -tɪ a 'mɔ hla, v kɔ -Yusu a -mɔnanyv, kɔ Jrusɛ a 'cuɛ a ye'nanyv 'hwen-.

3-Tɛ v -yra 'kɪ -tɪ a 'mɔ, -ɛ -bɪ 'cuɛ a nyibli gba =nu 'hru wlvɔn, Pɔlvɔ 'v 'bɛ Fenisiblvɔba kɔ Samaliblvɔba* =tɔ. 'A -ne -tɪtɛ, v yɪ 'v nyre, v nɛ-ɛ -mɔ lɛ, -tɛ dako a gblegble -mɔ', -v 'yɪ -Juukvɛ 'pa-, v -nu, 'v hie 'v 'waa -tebli 'kukui* bu, 'v kuo -Yusu =wlv yɪ. Dɛ a 'mɔ, -Yusu a nyibli a pepɛ -mɔ',

-v yi 'win, ε nii -nu dɔdɔ. 4-Te v nyre 'li Jrusre, -ε -bi 'cɛe a nyibli, kɔ -Yusu a -mɔnanyɔ, kɔ 'cɛe a ye'nanyɔ, v 'ble -nu kwa -tɛɛ, Pɔlɔnu 'v lee -nu -tebli a pepe -mu', Nyɔsua naa 'li -nu, ε -nu. 5Kɛɛ, Falisi-tumu* a nyibli -bi -mu', -v -he la -Yusu a nyibli, v 'du ye', v wen: «Nyibli -mu', -v 'yi -Juukɛe 'pa-, 'bu kuo -Yusu =wlv yi, v blɛɛ yi, bu 'be yre, ε kɔ, bu -tuu 'v -Juukɛe a tete a pepe 'v, 'ti- Nyɔsua 'mu -nu wa.»

6-Yusu a -mɔnanyɔ, kɔ 'cɛe a ye'nanyɔ, v nu- 'kukue le, 'v mu -ti a 'mu le pupu mɔ, 7'v pupu-v' le -pupu, Pielɔ 'ε 'du ye', ε wen: «Diayɔnu -na, a yi-e ni, -ε mɔ, Nyɔsua -ha 'li 'mu ni, 'a ti -wlen 'v bu, 'ki =bu pu 'a -haantitie nyibli -mu', -v 'yi -Juukɛe 'pa-, -ε di-e nu, v 'mu 'win, v 'mu -Yusu =wlv yi -kuo -ni. 8'Ti- Nyɔsua -bu, -ε yi nyibli a =wlv, nɔ- -nyi -nu 'a -Hihiu*, -te ni -do ε -nu, 'ε -nyi -a mɔɔ-wɛ, -ε di-e nu, ε 'mu -a mɔɔ-tɔɔ -ni, -ε mɔ, ε wen 'waa de ki. 9-A mu -bu, -v mɔ -Juukɛe, ε kɔ nyibli -bu, -v 'yi -Juukɛe 'pa-, Nyɔsua 'ni 'jra-a li nyibli' le. -A mɔ de ni -do, 'ki 'v=v ye'. ε nu=o ni, nyibli -mu', -v 'yi -Juukɛe 'pa-, 'waa =wlv 'v 'sii 'v yi, 'ki 'v=v ye', -ε nu=o, v kuo -Yusu =wlv yi. 10'A -ti, de- kɔ Nyɔsua a yi-wɔnwɔn 'li, 'a yi nyibli -mu', -v kuo -Yusu =wlv yi 'benu hle, 'benɔdu -mu', -aan -ne 'banu kɔ -a mu 'hven-, -a 'yi 'li 'bible 'li -wɛ. 11-A mu -mɔ -bi, -a pu=v -han-ti, -ε mɔ, Nyɔsua wa -a mu ni, -kɔti -aan Kukɔnyɔ -Yusu nu -a mu =haande -mɔ, 'ki 'li daduke 'kwli. 'Waa 'mumu, ke- ni -do, ε nu 'waa wɔwa.»

12Pielɔ bu pu 'ki le, -ε -bi -gbolugbo a nyibli a pepe nu =blii, 'v pu Banabasi kɔ Pɔlv 'hven- nua yi bu, 'v bi 'v, 'v na =wlvlekeɛ-tebli a pepe -mu', -ε mu 'lu -mɔ a -ti -mɔ le, Nyɔsua naa 'li -nu 'li, ε -nu, 'ki 'li nyibli -mu' 'nyi, -v 'yi -Juukɛe 'pa-. 13-Te v -wɛ 'puple -mɔ, -ε -bi Sakti =tu -nu =wɔn, ε wen: «Diayɔnu -na, ba pu 'mu nua yi bu. 14Simɔ Pielɔ na-a -mɔ le, -te Nyɔsua -nu, 'ε kɔ 'li dako -mu', -v 'yi -Juukɛe 'pa- a de -mɔ. Nu- kɔ 'nyi ε -ha 'li nyibli, 'ε nu -nu 'a nyibli -mɔ. 15-Ti ni -do a 'mu, nɔ- Nyɔsua a winwɔn-hanyɔ* hla la, ti -hi la a ti 'yri. -Ti a 'mu, v 'cru la 'li Nyɔsvacriɛn 'kwli, ε nɔ- -bu:

- 16 Kukɔnyɔ Nyɔsua wen 'ni,
 Bodɔ Dafidi a 'dɔ 'wle ni.
 'Bu -hi, -ε -bi 'n di 'li 'ni di de,

bodu Dafidi* a 'du a 'mu, -ε 'wle,
'mu=v pu mo di de.

17 De a 'mu, ε di-e 'ni nu, nyibli -bi,
-v 'yi 'na dako a nyibli 'pa-
v 'mu 'mu le =mu,
-v mo dako a gblegble a nyibli -mu', 'n -da,
'ki bu -he 'na dako.

18 Ke- Kukonyo Nyisva -pu.
No- -yra -tebli a 'mu,
kue la 'li -te ε 'ye la 'klo ni ni 'yie bu.»

19Saki wen 'ni de: «N -hue-ε ni, nyibli -mu', -v 'yi -Juukue
'pa-, 'bu mo, 'bu kuo -Yusu =wlv yi, -a 'ni 'tuo 'li =nu =hven,
ko, -a 'ni 'hleε 'li =nu -Juukue a tete 'yaki. 20 Kee,
-ba 'cru =nu -mo, -a 'mu =nu -lee -ni, -ε mo, v 'ni 'die 'li
'wlugba-tebli -mu', v pie 'kuo*, ko, v 'ni 'nuo 'li 'a -ne
'lawlude =du, ko, v 'ni 'die 'li mamvi -mu', v 'yi mlanv bu 'be,
ε ko, v 'ni 'naa 'li -hlv, 21 -koti kue la 'li -aan 'banv a ti 'yie
bu, tete a 'mu, Nyisva -nyi la Moise, 'ki 'li 'a -ne 'du =du
'kwli, -wuwle-nyrowo* a ti 'bu nyre 'v, nyibli yi-ti 'ni -hre,
'ki 'li Nyisva a 'kayo* ble.»

**'Crien, v gba la -Yusu a nyibli -mu',
-v 'yi -Juukue* 'pa- yi**

22'Ti- v 'mu -yre mo mu, -ε -bi -Yusu a -monanyv, ko 'cve
a ye'nanyv, ko 'cve a nyibli a pepe, v -yra=a ni, 'ki bu -ha 'li
nyibli 'waa dionv 'nyi, nyibli a 'mu, v ko Polv ko Banabasi
'hven-, v 'mu =nu le, 'ki 'li Atiosi. Nyibli a 'mu, v -ha 'li,
v nu- mo Judi, v deε Basabasi -we, ko Silasi 'hven-
U mo nyibli =nu, -Yusu a nyibli =tui 'v. 23U lee =nu ni,
'ki bu gba -Yusu a nyibli, -v ni 'li Atiosi 'crien yi.
'Crien a 'mu, 'a win, no- -bu:

«A mu -Yusu a -monanyv, ko 'cve a ye'nanyv, ε ko -Yusu
a nyibli a pepe 'hven-, -a 'beti 'a mu, 'a mu 'dayinv -mu',
-v 'yi -Juukue 'pa-, -v ni 'li Atiosidu, ko Siliblugba a pepe,
ko Silisiblugba 'kwli. 24-A 'win ni, -ε mo, nyibli =du,
nu- -hcn 'ne- -a mu 'nyi, 'v mu 'a mu to mo. 'Waa towin
a 'mu, ε -ha 'a mu 'ku, 'ε nu=o, 'aan =wli 'v 'mue bu.
Ba ko 'a yiyie, -ε mo, ε 'yi -a mu 'pa-, -a 'yi =nu -lee -ni,
bu di 'a mu to mo. 25ε no- nu=o, -aan pepe, =a -yra=a,

'ki -ba -ha nyibli, -a 'mu 'li =nu 'a mu -mɔ le, v kɔ -aan nuenyu Banabasi kɔ Pɔlv 'hven-. 26U ni 'hven a 'mu, v 'yi huannu -pie, 'ki bu 'ku, -aan Kɔkɔnyɔ -Yusu 'Klɔs a -kvan a -ti. 27Nyibli a 'mu, -a -ha, nu- mɔ Judi kɔ Silasi 'hven-. -Ti -bu, -a 'cru 'nɛ- 'crien -bu 'kwli, ε nɔ- v di 'a mu kle -hihua -ni -tɛɛ. 28Nyɔsua a -Hihiu* kɔ -a mu 'hven-, -a 'ye-e ni, -ε mɔ, ε nɔv 'v le, 'ki -a 'ni 'hlɛɛ 'li 'a mu 'bɛnu, -ε mɔ -Juukvɛ a tete* 'yakli. Kɛɛ, dɛ -a -hve 'a mu, ε nɔ- mɔ: 29A 'ni 'die 'li 'wlugba-tɛbli -mu', v pie 'kuo*, kɔ, a 'ni 'naa 'li -hlv, kɔ, a 'ni 'die 'li mamvi -mu', v 'yi mlanv bu 'bɛ, kɔ, a 'ni 'nuo 'li 'a -nɛ 'lawlude =dɔ. 'Ba yi nuna le ni ni, -ε -bɪ ε nu -tɛɛ. 'A -ti o, -a 'beti 'a mu -tɛɛ.»

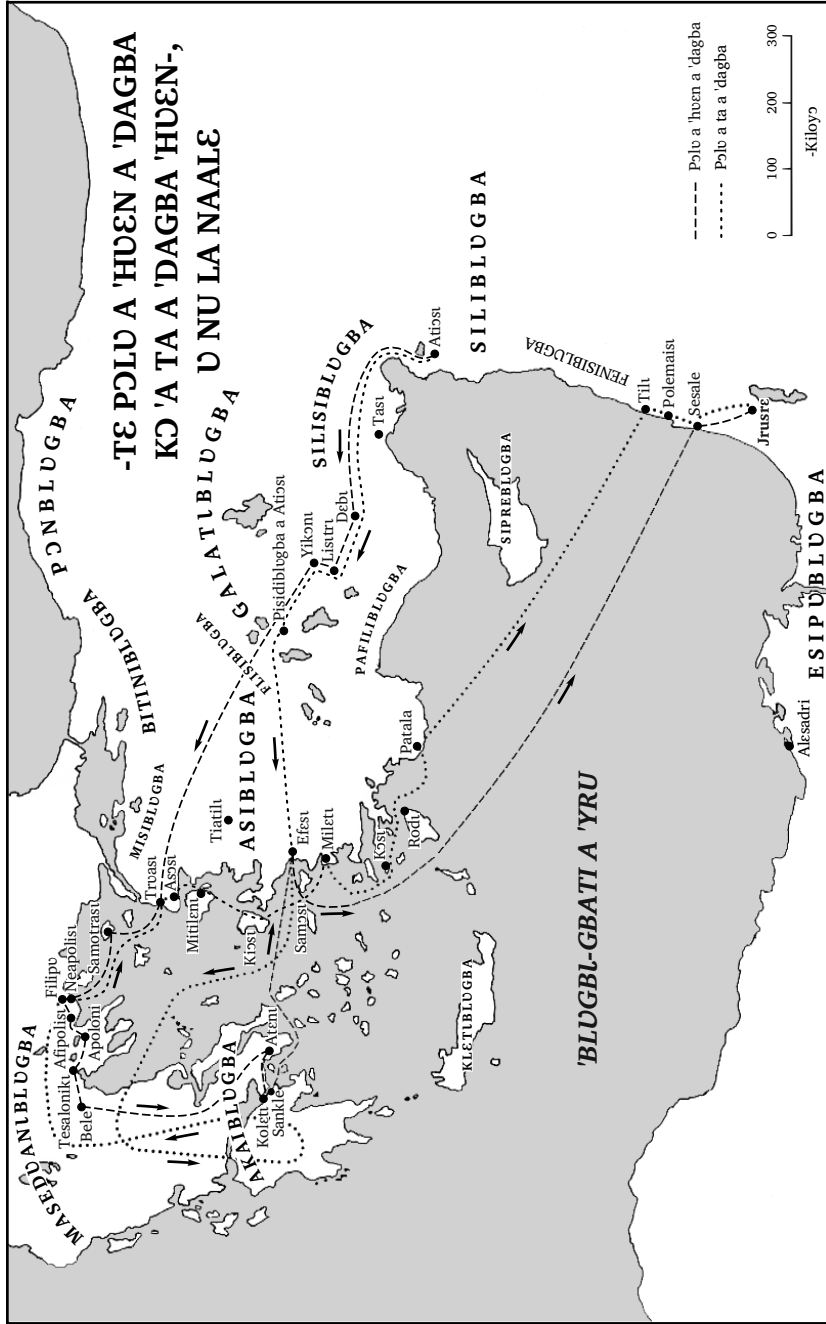
30-Tɛ v -nyi =nu 'crien a 'mu, -ε -bɪ v -ha =nu mɛ le, 'v mu Atiɔsi. -Tɛ v nyre 'li, -ε -bɪ v 'kukue -Yusu a nyibli a pɛpɛ le, 'v -nyi =nu 'crien a 'mu, 31'v -hre=e, 'ki 'v nyibli a pɛpɛ ye'. -Tɛ v yi-t ni -hre, 'a win ni =nu dɔdɔ, -kɔti ε pɪ =nu 'klɪ yra le. 32Judi kɔ Silasi 'hven-, -v mɔ Nyɔsua a winwɔn-hanyu*, v hlee 'li -Yusu a nyibli -mu' -mɔ -tɛɛ, -ε di-e nu, v 'mu =nu 'klɪ -nyi, kɔ, v 'mu 'li =nu =wlv 'kwli bu =tu. 33-34U -hii 'li ti -huɔhvi, 'ti- -Yusu a nyibli -mu', -v ni 'li Atiɔsi, 'v gba =nu wlu, v wen: «Nyɔsua bu ni 'v 'a mu -mɔ,» 'v -ha =nu mɛ le, 'v -mɛ kle, 'v mu 'li Jrusredɔ 'kwli de.

35Kɛɛ, Pɔlv kɔ Banabasi 'hven-, v nu- -mɔ -bɪ, v 'yi kle -mɛ. 'Ki 'li Atiɔsi, 'ki v kɔ nyibli -bɪ 'hven-, v 'ni 'li bu, 'v hle Nyɔsua a -ti, -ε nɛ Kɔkɔnyɔ -Yusu a -ti -mɔ le.

Pɔlv a 'hven a 'dagba, 15.36 — 18.22

Pɔlv kɔ Silasi 'hven-, nu- gbɛ Nyɔsua a -ti dakɔ yi

36-Tɛ -nyrɔwɪ -huɔhvi -hi, -ε -bɪ Pɔlv lee Banabasi ni, ε wen: «'N -hve-e ni, 'du a pɛpɛ -mu', -a na la ki, =a na la Nyɔsua a -ti -mɔ le, -ε hle Kɔkɔnyɔ -Yusu a -ti, -ba mu -Yusu a nyibli yi -mɛ, -a 'mu=v 'ye, -tɛ ε ni 'mu, 'ki 'li =nu -mɔ.» 37-ε -bɪ Banabasi wen ni, ε wen: «'N -hve-e ni, -ba yi ni mi, -ba gba Saan* Maki.» 38Kɛɛ, Pɔlv -mɔ -bɪ, ε 'ni -hva-a li Saan Maki a gbugba, -kɔti ε wen 'ni, -tɛ v mu la 'dagba', ε hie la 'li =nu Pafilɔblɔgba 'kwli bu, ε kɔ =nu 'hven-, v 'yi la -kvan 'lu -yra. 39U hla-a -hlahla, v 'yi win' le 'winwin -ni, 'v -gbugbɛ le. Banabasi, nɔ- gba Maki, 'v -ha 'li 'mu, 'v mu 'li

Sipreblugba 'kwli. 40 Pɔlv -mɔ -bi, nɔ- gba Silasi, -Yusu a nyibli 'v da Nyɔsua, 'ki bu -hɛɛ =nv, 'ti- 'v -mu. 41 -Tɛ v yi ni mi, -ɛ -bi v 'bɛ 'blɔgbɪ -mɔ', -v mɔ Siliblugba kɔ Silisiblugba 'hɛn- =tɔ. 'A -nɛ -tute, v yi 'v nyre, v kɔ bu -nyi 'cɛɛ a nyibli 'klɪ, -ɛ di-e nu, v 'mɔ 'v -Yusu a =wlv a yɪkuole 'cibi -ni.

-Tɛ Timote bi la Pɔlv kɔ Silasi 'hɛn- ki

16 1-Tɛ Pɔlv kɔ Silasi 'hɛn-, v yi ni mi, v nyre 'li Debɔdɔ 'kwli. -Tɛ v -hi, v nyre 'li Lisitridɔ 'kwli. 'Ki v yɛɛ 'v -Yusu a nyiblo =dɔ bu. 'A 'nyre mɔ Timote. 'A 'dii mɔ -Juukɔɛyɔwlv* =nɔ, 'ɛ -hɛ la -Yusu a nyiblo. 'A 'bat mɔ Glɛkɪkɔɛyɔ* =nɔ. 2-Yusu a nyibli -mɔ', -v ni 'li Lisitridɔ, kɔ Yikɔnɔdɔ 'kwli, v hɛ Timote a -haan-tɪ diaki. 3 Pɔlv -hɛɛ ni, 'ki bu -hɛ 'a -mɔnanyɔ. ɛ nɔ- nu-o, 'ɛ gba-a, 'v -mu. -Tɛ v -mu 'ki, -ɛ -bi Pɔlv 'bɛ-ɛ* yi, =wɪ yi, -tɛ -Juukɔɛ a tete* -bi ni 'a hɪhla. ɛ nu-o ni, -ɛ di-e nu, -Juukɔɛ -mɔ', -v ni 'li 'du a 'mɔ 'kwli, ɛ 'mɔ 'v =nv 'v =tuu -ni, -kɔtɪ 'waa pɛpɛ, v yi-e ni, -ɛ mɔ, 'a 'bat mɔ Glɛkɪkɔɛyɔ =nɔ, 'ɛ 'yi 'a 'yu yi 'bɛ. 4 'Du a pɛpɛ -mɔ', v nɛ 'kwli lɛ, v yi -Yusu a nyibli 'ni -lee -ni, -ti -mɔ', -Yusu a -mɔnanyɔ kɔ 'cɛɛ a ye'nanyɔ 'hɛn-, -v ni 'li Jrusɛ, v pɔ 'li, 'v yi =nv -lee -ni, -ɛ mɔ, bu =tuu 'v=v 'v. 5-Yusu a nyibli a 'klɪ 'yɛ 'li ni, 'ki bu kuo -Yusu =wlv yi, 'ti- -Yusu a nyibli a 'mɔ, 'v yi klɛ -bii -ni 'a -nɛ -nyɔwɔ.

**'Ki 'li Trɔasɪdɔ 'kwli,
'ki Nyɔsua hlee 'li Pɔlv -mɔ,
'ki bu mu 'li Masedvanɪblugba 'kwli**

6 Nyɔsua a -Hihiu* 'yi Pɔlvɔv mɛ lɛ -ha, 'ki bu hla Nyɔsua a -ti, 'ki 'li Asiblugba 'kwli. ɛ nɔ- nu-o, 'v 'bɛɛ 'li 'blɔgbɪ -mɔ' 'kwli =tɔ, -v mɔ Flisi kɔ Galatɪ. 7-Tɛ v nyre 'li Misiblugba 'hɔ, -ɛ -bi v -hɛɛ ni, bu mu 'li Bitiniblugba 'kwli, kɛɛ, Nyɔsua a -Hihiu 'yi dɛ a 'mɔ ki -wɛn. 8 ɛ nɔ- nu-o, 'v 'bɛɛ 'li Misiblugba 'kwli =tɔ, 'v mu 'li Trɔasɪ a 'wafɪ yi. 9-Tɛ v pa 'li 'tɔlvɔwɔ 'kwli, -ɛ -bi Nyɔsua nu-o ni, Pɔlv 'ɛ 'ye nyiblo =dɔ, -ɛ 'wɪ -tɛ nyiblo 'yɛ ni 'ya wɛn yanie. Nyiblo a 'mɔ, 'ki ɛ kɔ 'li Masedvanɪblugba 'kwli, 'ɛ nyra-a yi bu, 'ɛ nyɛɛ =nɛ lɛ, ɛ wɛn: «Pɔlv, di 'nɛ- -aan -nɛ Masedvanɪblugba 'kwli, =mɔ -a mɔ -hɛɛ ni.»

**Luku -bu, -ε 'cru 'cruen -bu,
nɔ- bi Pɔlvu ki, 'v -mu**

10-Te Pɔlv 'ye nyiblo a 'mu, -ε -bi -a yru-o' le, -ε mɔ, Kɔkɔnyɔ, nɔ- da -a mu, 'ki -ba mu 'li 'blɔgba a 'mu 'kwli, -a 'mu 'a -haantitie pu, 'ki 'v 'blɔgba a 'mu a nyibli yi.

**-Te Lidi kuo -Yusu =wlv yi,
'ki 'li Filipudɔ 'kwli**

11 Nɔ- nu-o, =a -ha 'li 'mu Trvast, =a mu 'li Samotrasɔblɔgba 'kwli, 'nie =glaa 'li le. -Te -nyre -nye, -ε -bi 'ki -a mu 'li Neapolisɔdɔ 'kwli. 'Ki 'mu =tu 'v -a mu bu. 12 'Ki -a -ha 'v bu, =a mu 'li Filipudɔ 'kwli. Filipudɔ a 'mu, ε mɔ Masedvanɔblɔgba a 'kɔbia -bi a 'dɔ gbagbu -nɔ. 'Ki 'li 'dɔ a 'mu 'kwli, Romakue -hɔv 'li nɔ. -A -hi 'li -nyrɔwi -hɔhɔ. 13 -Juukue* a -wuwle-nyrɔwɔ* 'kwli, -ε -bi -a =ti 'dɔ, =a mu 'li 'nie wien. -A mu -mɔ -bi, -a wen 'nɔ, 'ki 'li -tɔte a 'mu, -a di yee 'li -tuo bu, -ε kɔ ki -Juukue dɛε 'v Nyɔsva. -Te -a 'ye 'ki -tuo a 'mu, -ε -bi -a yee 'v nɔgbɔ bu, 'v 'kukue le, =a nɔ bu, =a hlee 'li -nɔ -mɔ. 14 'Ki 'li -nɔ 'nyɔ, nɔgba -dɔ nɔ 'li. 'A 'nyre mɔ Lidi. 'Ki ε kɔ 'li Tiatil; 'ε ple dati 'yakli, -v pɔ -die. Lidi a 'mu, ε 'yɔ la -Juukueyrɔwlv, keε, ε -he -Juukue a nyiblo, 'ε dɛ Nyɔsva. -Te -a hle -Yusu a -ti, -ε -bi ε pu -a mu nva yi bu, Kɔkɔnyɔ 'ε -hɔn 'a =wlv le, -ti -mɔ', Pɔlv -hla, 'ε 'ble=e kva, 15 'ε -hva 'nie a 'lupɔpɔ, ε kɔ 'a 'kayubukue 'hɔn-, 'v pu -nɔ 'nie* 'lu le. -Te ε -hi, -ε -bi ε nyee ne -a mu le, ε wen: «'Bu mɔ, 'ba 'ye-e, -ε mɔ, 'n kuo Kɔkɔnyɔ -Yusu =wlv yi, -ε -bi ba di 'li 'na 'kayu bu, a 'mu 'li bu nɔ,» 'ε nɔ 'v -a mu ke', =a -wen.

**-Te v pu la Pɔlv kɔ Silasɔ 'hɔn -ji',
'ki 'li Filipudɔ 'kwli**

16 -Nyrɔwɔ -dɔ, -te -a mi 'li Nyɔsva a daale', -ε -bi -a kɔ 'yu nyrɔyu -dɔ 'hɔn-, -a =ɲmee nɔ. 'Ku -hvan* nɔ 'v=v ke'. 'Ku -hvan a 'mu, ε nɔ- ni-e, -tebli, -ε di 'lu -mɔ mu, 'ki 'v nyibli -mɔ', 'ε ne-ε -mɔ le. De a 'mu, ε ni-e nɔ, 'a kɔkɔnyibli 'v yi 'wli -hɔhɔ 'ye. 17 'Yu nyrɔyu a 'mu, ε nɔ- ne -a mu ke' le, -a kɔ Pɔlv 'hɔn-, 'ε 'yee 'li win, ε wen: «Nyibli -bu, v mɔ 'Klɔkɔnyɔsva a -kɔannunyibli -nɔ. Nu- yi 'a mu -lee -nɔ,

-te Nyisva di 'aan wowa nu.» 18Nɔ- ε 'cibi 'v nunuo. -Te ε gba -nyrɔwɪ gbi, -ε -bɪ Pɔlv bi yrɔ', 'ε -hɪan -mɔ, 'ε -maa 'ku -hvan a 'mɔ 'yi, ε wen: «Kɪ 'lɪ -Yusu 'Kɪsv a 'nyre 'kwli, 'n yɪ -mɔ 'nɪ -lee -nɪ, -bɔ -hɔn 'v=v ke',» ti nɪ -do a ti 'yri, -ε -bɪ ε -hɔn 'v=v ke'. 19-Te 'yu nyrɔyu a 'mɔ, 'a kɔkɔnyibli 'ye=e, -ε mɔ, v di 'kee 'wli a 'yiye, -ε -bɪ v kɔ Pɔlv kɔ Silasɪ 'hven- nɪ, 'v gba 'lɪ -nɔ 'dika, 'kɪ 'v -batipɔnyɔ ye', 20'v yɛɛ -nɔ -tɪ, 'kɪ 'v Romakvɛ a ye'nanyɔ yɪ, v wen: «Nyibli -bɔ, v pɪ 'nɛ- -aan 'dɪɔ -gbugblɔlɛ 'kwli. U mɔ -Juukvɛ* -nɔ. 21-A mɔ -bɔ, -v mɔ Romakvɛ, v tɔv nɛ -a mɔ 'waa 'blɪnmlɪ, -aan tete* pɔ lɛ, -a 'nɪ 'blee 'lɪ kva, kɔ, -a 'nɪ 'nuo 'lɪ.» 22Nyibli -mɔ', -v nɪ 'v, v pɪ -nɔ yrɔ lɛ -wɛ, Romakvɛ a ye'nanyɔ a 'mɔ, 'v lee 'waa 'sɛyo, bɔ -hɛ -nɔ wlawlɪ, 'tɪ- bɔ bii -nɔ lɔkɔ. 23-Te v -wɛ 'waa bibie -mɔ, -ε -bɪ v pɔ -nɔ =jɪ', 'v lee =jɪkayɔ a 'yie-tunɔ, bɔ =tɔ -nɔ 'yie -tɛɛ. 24-Te =jɪkayɔ a 'yie-tunɔ a 'mɔ, ε 'wɪn, -ε -bɪ =jɪkayɔ a -gblo -mɔ', -ε 'bɔɔ 'lɪ lɛ, 'kɪ v pɔ 'lɪ -nɔ 'lɪ, 'v pɔ 'lɪ -nɔ tugbekɔtɔ, -ε kɔ 'hɔɪ bɔɪ' lɛ, -ε di-e nu, v 'mɔ =hven 'ye.

25Mu 'v 'tɔ -hɛyri' 'yie, -ε -bɪ Pɔlv kɔ Silasɪ 'hven-, v -tɔv Nyisva a dida, 'v yɪ -wla ble, 'kɪ 'v 'a 'nyre a lepɔpɔv a -ta', =jɪklapɔ -bɪ -mɔ', -v nɪ 'v, v pɔ -nɔ nɔv yɪ bɔ. 26U nɪ 'lɪ Nyisva a -tɪ a 'yi'buale 'kwli, -ε -bɪ -tɔtɔ -tɔv 'hɪhleɛ, -tɔtɔ a 'hɪhleɛ a 'mɔ 'ε bɔbla =jɪkayɔ bɔ. Ti nɪ -do a ti 'yri, -ε -bɪ 'maji a pepɛ, v =gbugba lɛ, 'ε =ga wɔn lɛ, =jɪklapɔ a pepɛ, 'waa 'cun =wɔwɛɛ lɛ. 27-ε -bɪ =jɪkayɔ a 'yie-tunɔ =wɛɛ 'yii, 'ε 'ye=e, -ε mɔ, =jɪkayɔ a 'maji a pepɛ =ga wɔn lɛ, -ε -bɪ ε -ha 'lɪ 'a 'plɛn bɔ 'kwli, ε 'mɔ 'a dɪɔnɔ 'la a -tɪ, -kɔtɪ 'a =wɔ 'ye=e nɪ, -ε mɔ, =jɪklapɔ a pepɛ mumu lɛ. 28Kɛɛ, Pɔlv =maa =nɛ 'yi, ε wen: «Nɪ 'nuo 'lɪ -na dɪɔnɔ =dedede -mɔ, kɪ mɔ, -aan pepɛ -a nɪ mɔ.» 29Nɔ- mɔ =jɪkayɔ a 'yie-tunɔ bɔ -hɔv 'naptɪ. -Te v -nyɪ =nɛ=ε, -ε -bɪ ε 'gba 'lɪ cigbe -gblo -mɔ', -ε kɔ 'kwli Pɔlv kɔ Silasɪ 'hven-, v nɪ 'lɪ, huannɔ a -tɪ, 'ε bla -nɔ kwɪ yɪ bɔ, 30'tɪ- 'ε 'hrɔɔ 'lɪ -nɔ -gblo a 'mɔ 'kwli, ε wen: «Bɪ 'n di nu, 'tɪ- Nyisva 'mɔ 'mɔ wa 'lɪ?» 31-ε -bɪ v =tɔ=ɔ =wɔn, v wen: «Kɔv Kɔkɔnyɔ -Yusu =wɔ yɪ, 'tɪ- Nyisva 'mɔ -mɔ wa, -kɔ -na 'kayubukvɛ 'hven-.» 32-Jɪkayɔ a 'yie-tunɔ a 'mɔ, ε kɔ 'a 'kayubukvɛ 'hven-, nɔ- Pɔlv kɔ Silasɪ 'hven-, v -tɔv Nyisva a -tɪ, -ε nɛ Kɔkɔnyɔ -Yusu a -tɪ -mɔ lɛ a tɔlɛ. 33'Tɔlvɔv nɪ -do a 'mɔ, =jɪkayɔ a 'yie-tunɔ

a 'mu, 'e gba =nu, 'e -ple 'waa =ji, 'ti- Pɔlv kɔ Silast 'hven-, 'v pu=v 'nie* 'lu, ε kɔ 'a 'kayubukue 'hven-. 34-Te ε -hi, -ε -bi =jikayu a 'yie=tunyɔ gba 'li =nu 'kayu bu, 'e -nyi =nu diide. ε kɔ 'a 'kayubukue 'hven-, v ni dɔdɔ diakti, -te v kuo Nyɔsua =wlv yi a -ti.

35-Te -nyre -nye, -ε -bi Romakue a ye'nanyu te 'li 'waa -kvannunyibli =jikayu a 'yie=tunyɔ -mɔ, 'ki bu te Pɔlv kɔ Silast 'hven- bu, 36'e -mu, 'e lee Pɔlv, ε wen: «Romakue a ye'nanyu lee nyibli, 'ki =bu te 'a mu bu. 'A -ti, a -we 'li ba 'hri ni. Ba mu, 'ki 'li plɔ a bleele 'kwli.» 37Ke- Pɔlv pi -kvannunyibli a 'mu yi, ε wen: «U 'yi -a mu -bati le -puv -ni, 'v bi -a mu, 'ki 'v nyibli ye', 'ti- 'v pu -a mu =ji', -a mu -bu, -v mɔ Romakue. -Te v ni Romakue a 'yiye, ke- v blee yi, bu nu -aan 'yiye. -ε -bi -te ti ne -bu, v -hue bu te -a mu bu, 'ki 'li -huhlike 'kwli. 'Bu ni 'mu le, -ε -bi -a hia ni. 'Waa =gbetu bu di 'li, v 'mu -a mu bu te.»

38-Ti a 'mu, Pɔlv lee -kvannunyibli a 'mu, v gba-a 'waa nyibli gbagbi yi. -Te v 'wun, -ε mɔ, Pɔlv kɔ Silast 'hven-, v mɔ Romakue =nɔ, -ε -bi v 'ta 'v ble diakti, 39'waa =gbetu 'v mu 'li =jikayu bu, v wen: «A kɔ 'v =wɔn,» 'ti- 'v -ha 'li =nu =ji', 'v nyaa =nu le, 'ki bu =ti 'diɔ. 40-Te Pɔlv kɔ Silast 'hven-, v -hɔn 'li =jikayu bu, -ε -bi 'ki v mu 'li Lidi -mɔ. 'Ki -Yusu a nyibli 'kukue 'li le, Pɔlv kɔ Silast 'hven- 'v pu =nu 'kli yra le, 'ki bu 'cibi 'v -Yusu a =wlv a yukuole, 'ti- 'v =ti 'diɔ, 'v -mu.

**-Te Pɔlv kɔ Silast 'hven-,
v mu la 'li Tesalonikidɔ 'kwli**

17 ¹Pɔlv kɔ Silast 'hven-, 'ki v naa 'li Afipolisidɔ kɔ Apolonidɔ 'kwli, 'v nyre 'li Tesalonikidɔ 'kwli, ('v pa 'li Jasɔ -mɔ.) 'Ki 'li 'diɔ a 'mu 'kwli, 'ki Nyɔsua a 'kayu* ni 'li, -ε kɔ bu -Juukue*, v yi 'li le 'kukue -ni, 'a -ne ti. ²'Ki Pɔlv mu 'li, 'ki 'li -wuwle-nyrɔwɔ* 'kwli, =wi yi, -te ε ni=e le. 'Ki 'li -wuwle-nyrɔwɔ ni ta 'kwli, nyibli -mu', -v ni 'v, 'e -huha =nu Nyɔsvacriɛn kle, ³'e tɔɔ =nu, -ε mɔ, Wanyɔ -mu', Nyɔsua pu la le, ε di la ya, Wanyɔ a 'mu, ε kɔ bu 'ye =hven, ε 'mu 'ku, 'ti- Nyɔsua 'mu 'li= 'kukonyibli 'nyi -ha, ε 'mu=v 'klo -ha. -ε -bi ε wen 'ni de: «-Yusu, nɔ- mɔ Wanyɔ a 'mu, -kotu 'n yi 'a mu -lee -ni.»

4'Kɪ 'lɪ -Juukvɛ -mʊ' 'nyɪ, -v -bɪ nɪ 'lɪ, -tɪ a 'mʊ, Pɔlv -hla, 'v kuo =nɛ =wlv yɪ, 'v bi Pɔlv kɔ Silasɪ 'hʊɛn- kɪ. Glɛkɪkʊɛ* -hʊɔhʊɪ, -v -hɛ la -Juukvɛ, 'tɪ- -v dɛ Nyɪsva, dɛ nɪ -do a 'mʊ, ɛ nɔ- v -nu, ɛ kɔ 'dɔ a nʊgbɪ -hʊɔhʊɪ, nyibli =tui 'v.

5Dɛ a 'mʊ, ɛ nu=ɔ nɪ, -Juukvɛ a nyibli gbagbɪ 'v =tui ca dɪakɪ, 'v 'tɪ 'crɛkɔnyibli 'hru wɔn lɛ, 'v nu=ɔ, 'dɔ a nyibli 'v 'kukue lɛ, 'v -tʊa 'dɔ a =gbugblɔlɛ, 'v mu 'lɪ Jasɔ a 'kayɪ bu, -tɛ -mʊ', Pɔlv kɔ Silasɪ 'hʊɛn-, v pa 'lɪ. -Tɛ 'dɔ a nyibli nyre 'kɪ 'lɪ, v =mʊɛ Pɔlv kɔ Silasɪ 'hʊɛn- lɛ, -ɛ di=e nu, v 'mʊ 'lɪ =nʊ nyibli yɪ gba. 6Kɛɛ, v 'yɪ 'lɪ =nʊ bu -yɛɛ -nɪ. ɛ nɔ- mɔ bu klɔ Jasɔ a 'mʊ, kɔ -Yusu a nyibli -bɪ 'hʊɛn-, 'v gba 'lɪ =nʊ 'dɔ a ye'nanyʊ yɪ, 'v -tʊa lɛ'gbugbolɛ, v wen: «Nyibli -bʊ, v =gbugblo 'blɔgba a pɛpɛ -bʊ nɪ. -ɛ -bɪ, kɪkɛ bʊ, v nʊ- 'hru kɛ 'nɛ- -a mʊ -mɔ, 7'tɪ- Jasɔ 'ɛ 'ble =nʊ kʊa, 'kɪ 'lɪ 'a 'kayɪ bu. Nyibli a 'mʊ, v 'nɪ =tuu=ɔ 'v Romakʊɛ a 'kun gbagbʊ* a tɛtɛ 'v. ʊ wen 'nɪ, 'kun -bɪ nɪ 'v. 'A 'nyre mɔ -Yusu.» 8-Tɛ v 'wɪn wɪndʊ a 'mʊ, yrv 'yii 'v nyibli kɔ 'dɔ a ye'nanyʊ 'hʊɛn- nɪ. 9-ɛ -bɪ 'dɔ a ye'nanyʊ a 'mʊ, v lee Jasɔ kɔ 'a 'bɪo -Yusu a nyibli -bɪ 'hʊɛn- nɪ, bu -ha 'wli, -ɛ di=e nu, v 'mʊ =nʊ bu tɛ. -Tɛ v -ha 'kɪ 'wli a 'mʊ, 'tɪ- 'v tɛ =nʊ bu.

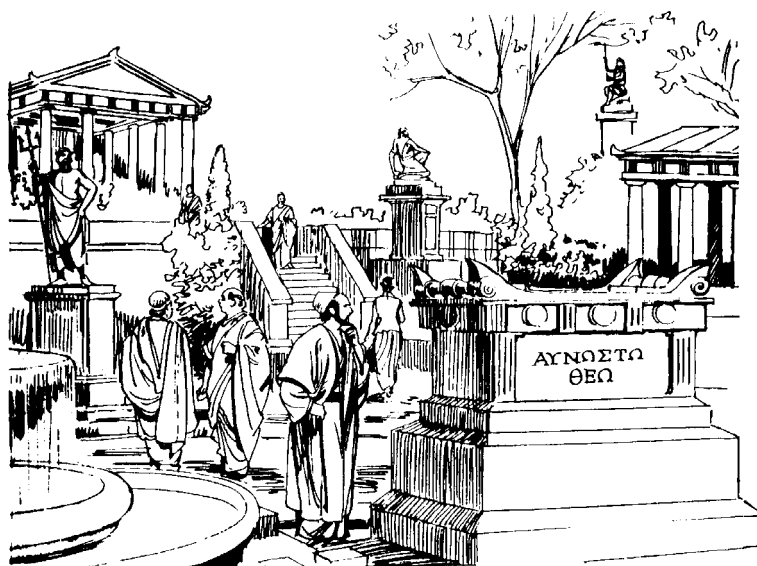
**-Tɛ Pɔlv kɔ Silasɪ 'hʊɛn-,
v mu la 'lɪ Beledɔ 'kwli**

10-Tɛ 'tɔ -wɔn, -ɛ -bɪ -Yusu a nyibli a 'mʊ, v nu=ɔ nɪ, Pɔlv kɔ Silasɪ 'hʊɛn-, 'v mu 'lɪ Beledɔ 'kwli. -Tɛ v nyre 'lɪ, -ɛ -bɪ 'kɪ v mu 'lɪ Nyɪsva a 'kayɪ* bu, -tɛ -Juukvɛ* yɪ 'lɪ lɛ 'kukue -nɪ 'a -nɛ ti. 11-Juukvɛ -mʊ', -v nɪ 'lɪ Bele, -tɛ -mʊ', Tesalonikɪdɔ a nyibli nɪ 'mʊ, v 'yɪ 'mʊ lɛ -nɪ. Kɛɛ, Nyɪsva a -tɪ -mʊ', Pɔlv lee =nʊ, 'waa =wli 'ble=e kʊa -tɛɛ. ʊ nʊɛ bu pʊ Pɔlv nʊa yɪ bu. 'A -nɛ -nyrɔwɔ, kɛ- v nɪ, 'v tɛ 'lɪ Nyɪsvacrɪɛn 'kwli lɛ, -ɛ di=e nu, v 'mʊ=v 'ye, 'bʊ mɔ, -tɪ a 'mʊ, Pɔlv tɔɔ =nʊ, 'bʊ mɔ =han-tɪ. 12'Kɪ 'lɪ -Juukvɛ a 'mʊ 'nyɪ, 'waa -hʊɔhʊɪ, nʊ- kuo -Yusu =wlv yɪ, 'kɪ 'lɪ Glɛkɪkʊɛ* 'nyɪ, dɛkɔnʊgbɪ -hʊɔhʊɪ, kɔ nyɪbɛpʊ -hʊɔhʊɪ 'v kuo -Yusu =wlv yɪ. 13-Tɛ ti gbi -hi, -ɛ -bɪ -Juukvɛ -mʊ', -v nɪ 'lɪ Tesalonikɪ, v 'wɪn nɪ, -ɛ mɔ, Pɔlv nɛ Nyɪsva a -tɪ -mɔ lɛ, 'kɪ 'lɪ Bele. Nɔ- mɔ bu di Bele, bu hlee 'lɪ nyibli -mɔ, 'kɪ bu pʊv Pɔlv yrv lɛ. 14Nɔ nu=ɔ, -Yusu a nyibli 'v gba Pɔlv

'hru wlon, 'ki 'li 'yru wien. Silasi ko Timote 'huen-, u nu-mo -bi, u 'yi -mu. 'Ki u 'tie ni 'li Bele. 15 Nyibli -mu', -u gba Polu 'hru wlon, u gba-a -gbagba, 'u nyre 'li Atenidwo 'kwli, 'ti- 'u =huan -mo, 'u di Bele. -Te u yi ni di, Polu pu =nu titie, 'ki bu lee Silasi ko Timote 'huen-, bu kwe-e =wien, ti ni -do a ti 'yri, 'bu mo, 'hru 'bu pe 'u =nu 'yie bu.

-Te Polu ni la 'li Atenidwo 'kwli

16 'Ki Polu ni 'li Glekikwe* a 'dwo -mu', -e mo Atenti 'kwli, 'e yi Silasi ko Timote 'huen- -ple. 'Ki e 'yee 'u tuyonu. Tuyonu a 'mu, u nu 'hi, 'u nu =nu, 'u -huu 'li 'dwo a 'mu 'kwli. -Te Polu 'ye =nu, -e -bi e bi yru', 'e kee ne 'a =wlo le. 17 'A -ne -nyrowo, 'ki 'li Nyisua a 'kayu* bu, ke- e ni, 'e yi 'li -Juukwe* -mo -hlee -ni, e ko nyibli -mu', -u -he -Juukwe, 'ti-, -u de Nyisua, e ko, 'a -ne nyiblo =du, nu- e yi 'li -mo -hlee -ni, 'ki 'li 'dika. 18 E ko 'lule-hienyo =du, 'u dee =nu Epikulinyibli*, ko Sitoinyibli*. E ko =nu 'huen-, u nu- yi hle. 'Ki 'li =nu 'nyi, -u -bi wen 'ni: «Winlepnyo -bu, -bi' e pi 'li?» -U -bi ni 'u, -te u 'win, -e mo, Polu hla -Yusu a -ti, ko -Yusu ko -tonyibli 'huen- bu -hon 'li 'kokonyibli 'nyi a -ti, -e -bi u wen: «E 'wi yi, dako -bi a 'kuo a -ti e hle.»

19-ε -bu v gba-a ni, 'ki 'li 'diɔ a -gbolugbo yi, -v yi le 'kukue -ni, 'ki 'li dugba -mu', v dɛɛ Aleopasi 'lu, v wen: «Tɔɔle -bu, -ye 'li, ε mɔ tɔɔle yrayru =nɔ, 'ki 'v -a mu -mɔ. -A -huɛ=ε ni, -bu yruo nɛ -a mɔ=ɔ le, 20-kɔti -tebli -bu, -nɛ -mɔ le, ε kɛɛ nɛ -aan =wli le. 'A -ti, -a -huɛ=ε ni, -bu nu=ɔ, -ba yru 'a 'mini le, -a 'mu=v yi, dɛ ε =hen 'nyre.»
21 Atenti a nyibli kɔ 'dagbu -mu', -v 'ti 'li Atenti, 'a -nɛ ti, kɛ- v ni, 'v yi le 'kukue -ni, -ε di=e nu, -ti yrayru -mu', v 'wun, v 'mu=v 'waa 'bio -lee -ni.

22 Nɔ- mɔ Pɔlv bu 'du ye', 'ki 'li =nu 'nyi, bu pu le: «'A mu Atenkue, 'n yi-ti 'ni 'ye, -ε mɔ, a mɔ nyibli =nɔ, -v =tui 'v 'kuo a gblegble 'v diaki. 23-Tɛ 'n nɛ wen 'aan 'diɔ 'kwli le, 'n 'ye 'aan 'kuo a daale a gblegble ni, 'ni 'ye -cɔhlunpiile* -mu', -ε kɔ ye' v 'cru 'v, -ε mɔ: -cɔhlunpiile -bu, -a nu=ɔ ni, 'ki 'v Nyisva -mu', -a 'yi -yi -mɔ. 'A -ti, Nyisva -bu, a 'yi -yi, nɔ- kɔ -ti 'n di 'a mu -lee -ni. 24 Nyisva a 'mu, nɔ- nu 'klɔ -bu, ε kɔ 'a -nɛ dɛ, -ε ni 'nɛ- 'klɔ a 'mu ki. ε nɔ- mɔ yakɔ kɔ -tutu a Kukonyɔ. 'Kayo -mu', -tonyibli -pu, ε 'yi-ti 'pa-, Nyisva 'yi 'li-ti bu -ni. 25 ε 'ni -hua=a li-ti -tonyiblo bu pie =nɛ -cɔhlun*, -kɔti ε nɔ- nu -tonyibli, ε nɔ- yi =nu -hunhlun kɔ -tebli a pepe 'hven- -nyi, -ε nu -tɛɛ, 'ki 'v =nu -mɔ. 26 'Ki ε naa 'li nyiblo ni -do -mu', -ε mɔ Adamu* 'li, 'ε ni 'klɔ -bu a dakɔ a pepe, 'ti- 'ε =tu =nu blɛ, 'ε -nyi =nu bunule, 'ki 'nɛ- -tutu a pepe ki. ε ni -do a 'mu, ε nɔ- wa dakɔ a 'blɔ-paun 'nyre le, ε kɔ, ti -mu', dakɔ a 'mu, v di 'v -hi. 27 ε nu -tebli a pepe a 'mu ni, -ε di=e nu, -tonyibli 'mu=v le =mɔ, 'bu yi-ti le ni =mɔɛ, v 'mu=v ki ye. ε mɔ =han-ti =nɔ, Nyisva 'yi nyiblo =du -mɔ le -hlɔɔ -ni, 28-kɔti kɛ- v -pu: Nyisva, nɔ- ni=e, =a pi -hunhlun, =a ni 'klɔ, =a yi le -hihie -ni. Dɛ ni -do a 'mu, ε nɔ- 'aan 'crun.yinyu -bi 'cri, -ε mɔ: -Aan 'mumu, -a mɔ 'a 'yonu =nɔ. 29-Tɛ -a mɔ Nyisva a 'yonu, -a 'yi yi -bleɛ -ni, -ba pu=v =han-ti, -ε mɔ, Nyisva 'wi- tuyu yi, v nu -gulɔ, kɔ 'plidɛ, kɔ 'hiɔ, v -nu, 'ki 'li -tonyiblo a 'srɛ, kɔ 'a dɔnɔ a 'lule-hihie 'kwli. 30 Ti -mu' -kɔ 'yri -tonyibli 'ye la 'v Nyisva ni -yii -ni, 'ki ε kɔ la =wlv a 'lila, 'ki 'v =nu -mɔ. Kɛɛ, -tɛ ti nɛ -bu, Nyisva yi nyibli a pepe 'ni -lee -ni, -v ni 'v 'a -nɛ -tute =du, 'ki bu hie 'v 'waa -tebli 'kukui* a pepe, v ni bu, bu -hian -mɔ, bu -nyi 'waa 'klɔ a pepe Nyisva. 31 'Ti-, ε wa

-nyrɔwɔ 'nyre, -ε kɔ 'kwli ε di 'v nyibli a pepe -bati le -puv -ni, 'ki 'li 'a yi'siile 'kwli. 'Bu 'mv -bati a 'mv pu, nyiblo ni -do -mv', 'a -gbetu ε wa 'nyre, ε nɔ- ε di 'li -naa -ni. Nyiblo a 'mv, nɔ- ε -ha 'li 'kokonyibli 'nyi, ε -ha 'kɔ. Ke- ε nu nyibli a tɔɔle, -ε mɔ, -tebli a 'mv, ε pu 'li, ε di-e 'ni nu.»

32-Te v 'win -ti a 'mv, Pɔlv -hla, -ε mɔ, nyiblo bu 'ku, 'ti- bu 'hri 'kɔ, -ε -bi -v -bi -tva 'a 'caale, -v -bi wen: «-A di pu -mv nva yi bu, -nyrɔwɔ -bi 'kwli, -ti ni -do -bu, -na -mɔ le, -mv-v -mɔ le na de.» 33-Te v pu 'ki le, -ε -bi v kɔ Pɔlv 'hven-, v -huhε yre. 34Keε, 'ki 'li -nv 'nyi, ε kɔ nyibli -bi, 'v bi Pɔlv ki, 'v kuo -Yusu =wlv yi. 'Ki 'li nyibli a 'mv 'nyi, -ε -bi ni 'li, 'a 'nyre mɔ Denisi. Ε mɔ 'dɔ a -gbolugbo a nyiblo -bi -nɔ. Nɔgba ni 'v -we; 'a 'nyre mɔ Damalisi, kɔ, nyibli -hɔhɔ -bi ni 'v, 'v kuo -Yusu =wlv yi.

-Te Pɔlv mu la 'li Koletɔɔ 'kwli

18 1-Te ε -hi, -ε -bi Pɔlv -hɔn 'li Atenti ni, 'ε mu 'li Koletɔ. 2'Ki ε yeε 'li -Juukveyu* =dv bu. 'A 'nyre mɔ Akilasi. 'Blɔgba -mv', -ε mɔ Pɔn, 'ki ε kɔ 'li. Ε kɔ 'a nɔgba Plisili 'hven-, v nv- 'tiε -hɔn 'li Rɔmɔɔɔ* 'kwli, -ε ni 'li Yitaliblugba 'kwli, -ε nu-o, 'kun gbagbu Klodi, ε lee -Juukve a pepe ni, 'ki bu -hɔn 'li Rɔmɔɔɔ 'kwli. Akilasi kɔ Plisili a 'mv -mɔ, 'ki Pɔlv mu 'li. 3U kɔ Pɔlv 'hven-, v yi -kuantu ni -do. U 'gble 'tapɔkayo, 'v ple-e. 'Ki Pɔlv ni 'li -nv -mɔ, 'v nii 'v -te ni -do -kvan. 4'A -ne -wuwle-nyrɔwɔ*, Pɔlv kɔ bu na Nyisva a -ti -mɔ le, 'ki 'li Nyisva a 'kayu* bu, 'ε -mvε-ε le, 'ki -Juukve kɔ Glekikve* 'hven-, bu kuo -Yusu =wlv yi.

5-Te ti -hɔhɔ -hi, -ε -bi Silasi kɔ Timote 'hven-, v -hɔn 'li Masedvamblugba 'kwli ni, 'v mu 'li Koletɔ. -Te v nyre 'li Koletɔ, -ε -bi Pɔlv 'kee -kvan a nunuo ni, 'bu 'yi Nyisva a -ti ni -do a -mɔlenina 'pa-, 'ε -huhε -Juukve kle, -ε mɔ, -Yusu, nɔ- mɔ Wanyɔ -mv', Nyisva pu la le, ε di la ya. 6Keε, Nyisva a -ti a 'mv, ε hle, -Juukve 'ni -hva-a li 'a 'winwin, 'v -he-ε 'yri le. Ε nɔ- nu-o, Pɔlv 'ε nyra -nv yi bu, 'ε bubla 'a wlawli, -ε di-e nu, 'pupu 'mv ble, -ε -bi ε wen: «'Bu mɔ, 'ba hɔɔ Nyisva -mɔ le, ε 'yi mɔ 'pa-, 'n 'yi-t -nu. 'Aan -gbetu, 'a mv -nu-o. Keε, kve 'ki mɔ bu, nyibli -mv', -v 'yi -Juukve 'pa-, nv- kɔ -mɔ 'n di 'li mu, 'mv -nv Nyisva a -ti -lee -ni.» 7Pɔlv 'ε -hɔn 'li -nv 'nyi, 'ε mu 'li Glekikveyu =dv a -te.

Nyiblo a 'mu, 'a 'nyre mo Titusi Jutusi, 'e 'cibi 'u Nyisva a dida. 'Ki 'a 'kayu ni 'u Nyisva a 'kayu, -e ko bu -Juukve yi la 'li le 'kukue -ni 'hu. Titusi Jutusi a 'mu, e no- ko -te Polu hlee 'li Nyisva a -ti. 8Klipusi, -e mo Nyisva a 'kayu a nyiblo gbagbu, no- 'win Nyisva a -ti, 'e kuo Kukonyo -Yusu =wlu yi, e ko 'a 'kayubokve 'huen-. -Ti a 'mu, Polu ne -mo le, Koletukve -huchui, nu- 'win, 'ti- 'u kuo -Yusu =wlu yi, 'u pu =nu 'nie* 'lu.

9E ko 'tolowo =du, Polu 'e 'ye Kukonyo, =wi yi, -te nyiblo 'ye ni 'ya yanie, 'e yi Polu -lee -ni, e wen: «Ni 'pie 'li huannu, kee, 'cibi 'u 'na -ti a -molenuna, =ni 'saa 'li. 10'Ki 'n ni 'u -mu ke'. Nyiblo =du 'yi 'li-ti 'li -we, bu klo -mu, bu =tu -mu =hwen, -e nu-o, nyibli, -u mo 'na nyibli, -u ni 'ne-'diwo -bu 'kwli, kee, -u 'yee 'na win ni 'win, u -hu ni.» Ke- -Yusu -pu. 11E nu-o ni, Polu 'e -hii 'li Koletukve 'nyi 'yru ko -honpu ni -hlon-do, 'e tve =nu Nyisva a win.

12Ti -mu', -e ko 'yri Galio mo la -gulonoma, 'ki 'li Akaiblogba* 'kwli, 'ki -Juukve bibi 'u 'yi le, 'u klo Polu, 'u gba 'li-ti Galio a 'mu yi, e 'mu=v -bati le -puv -ni, 13'u yee =ne -ti, u wen: «Nyiblo -bu, e -hve=e ni, nyibli a pepe bu =tuu 'u Nyisva 'u. Kee, -te a 'mu, e pu le, -ba nuu 'u Nyisva a 'u-tuule, -aan tete* 'ni -pu=v le.» 14Polu 'mu 'ki win pu, -e -bi Galio wen: «-Juukve -na, 'bu mo, 'bu mo wen -ti 'yakli =du, 'n di pu wen 'a mu nva yi bu. 15Kee, -te e mo 'blini, 'ki 'u winbu ko 'nyre ko 'a mu -Juukve a tete ki, 'a mu -ko 'li-ti -mo. 'N hua ni, 'ki =bu pu -teblidv a 'mu 'a -bati. 16Ba mu, ba -hon 'ne- -batipule'.» 17'Ki 'li -tuo a 'mu ki, 'ki nyiblo =du ni 'u. 'A 'nyre mo Soteni. E mo Nyisva a 'kayu a nyiblo gbagbu =nu. No- -Juukve -klo, 'u -tva 'a bibie, 'ki 'u -batipule'. Kee Galio a 'yie 'yi 'li -ni.

Polu a ta a 'dagba, 18.23 – 21.16

-Te Polu hree 'u Atisi, e -me kle

18-Te e -hi, Polu -wleen 'li Koletu ni, 'ti- 'e gba -Yusu a nyibli wlu. 'Ki 'li Sankledwo 'kwli, 'ki e -ha 'li 'mu, 'e mu 'li Siliblogba 'kwli. -Te e yi ni mi, e ko Plisili ko Akilasi 'huen-, u nu- -mu. Polu qmla 'u 'lu le, 'ki 'li Sankle, -e di-e nu, nyibli 'mu=v 'ye, -e mo, e pu 'li de,

'ki 'v Nyisua -mɔ'. 19-Te v yi ni mi, v nyre 'li Efesidɔ 'kwli, 'ki Pɔlv hie 'v Plisili kɔ Akilasɩ 'hven- bu, ε nɔ- mɔ -bi, 'ε mu 'li Nyisua a 'kayu* bu, ε kɔ -Juukvɛ* 'hven-, v 'mv toto pv, 20 -Juukvɛ a 'mv, 'v -tva 'a lenyaale, 'ki bu -hii 'v =nv -nyrɔwɩ gbi 'hvi, kɛɛ, ε 'yi -wen, 21 'ε gba =nv wlu, ε wen: «Nyisua 'bu -hua=a, 'ki -bu di kle, -ε -bi 'n di 'ni di,» 'ε 'ya 'li 'mu 'kwli de, 'ε gba 'a 'dagba 'lu -mɔ, 22 'ε nyre 'li Sesalidɔ 'kwli. -Te ε =ti, -ε -bi 'ki ε mu 'li Jrusɛ, 'ε mu -Yusu a nyibli, -v ni 'li 'ye mɔ. -Te ε -hi, -ε -bi 'ki ε mu 'li Atiɔsɩ, 23 'ε -hii 'li ti gbi. -ε -bi ε bi 'hru wlɔn de, 'ε 'be 'blɔgbɩ -mv' =tɔ, -v mɔ Galasi kɔ Flisi, -Yusu a nyibli a pepe -mv', -v ni 'li 'blɔgbɩ a 'mv ki, 'ε yi =nv 'klɩ -nyi, 'ki bu 'cibi 'v -Yusu a =wlv a yikuole.

-Te Apolɔsɩ mu la 'li Efesɩ kɔ Koletɩ

24 ε kɔ -Juukvɛyu* -dv. 'A 'nyre mɔ Apolɔsɩ. 'Kɩ ε kɔ 'li Esipvblɔgbɩ* a 'dɔ -mv', -ε mɔ Alesadrɩ. ε mɔ hihlenyɔ gbagbu =nɔ. ε yi Nyisvaciɛn ni diaki. Nɔ- di la 'li Efesɩ, 'ki 'li Asiblvɔgbɩ 'kwli. 25 Tɔɔwin -mv', -ε kvɛ 'v -Yusu ki bu, ε 'nyi la-a ni -tɛɛ. Kɛɛ, -ti ni -do -mv', Saan* yi la nyibli -lee -ni, -ε kvɛ 'v -Yusu ki bu, ε kɔ, -te Saan a 'mv, ε ni la nyibli a 'nie a 'lulepɔpɔv, ε ni -do a 'mv, ε nɔ-, ε nɔ- -mɔ -bi, ε yi la. 26 'Kɩ 'li Nyisua a 'kayu* bu, -te -Juukvɛ yi 'li le 'kukue -ni, ε 'ni -pie=e li -tɔ, 'ki bu na -Yusu a -ti -mɔ le. -Te ε yi ni hle, Plisili kɔ Akilasɩ 'hven-, v ni -tuo ki. -Te ε -wɛ win a pɔpɔv -mɔ, -ε -bi v da-a ni, 'ki 'li 'waa 'kayu bu, de -mv', ε 'yɛɛ ni 'wɩn, 'ki 'v -Yusu a -ti ki, 'v -hɩɩa =nɛ=ε kle -tɛɛ.

27-Te ε -hi, -ε -bi ε wen: «N -hvɛ=ε ni, =bu mu 'li Koletɩ, 'ki 'li Akaiblvɔgbɩ* 'kwli.» ε nɔ- nu=o, -Yusu a nyibli -mv', 'v -nyi=e 'klɩ, 'ti- 'v 'cɩ 'cɩɛn, 'v -nyi =nɛ=ε, 'ki bu gba=a -Yusu a nyibli -mv' yi, -v ni 'li Akaiblvɔgbɩ 'kwli, -ε di=e nu, v 'mv=v kva 'ble -tɛɛ. -Te ε nyre 'li, 'ε mɔ -tɛɛ, 'ε yɛɛ 'v nyibli bu, -v kuo -Yusu =wlv yi, -ε nu=o, Nyisua nuu la =nv -haande -mɔ. ε -hɛɛ =nv ni diaki, 28 ε kɔ -Juukvɛ 'hven-, 'v pɩ gble, 'ki 'v nyibli a pepe ye', 'ε tvɛ =nv, -ε mɔ, v kɛ ni, 'ε yi Nyisvaciɛn -hre, 'ki 'v =nv ye', 'ε tvɛ =nv=v -tɛɛ, -ε mɔ, -Yusu, nɔ- mɔ Wanyɔ -mv', Nyisua pv la le, ε di la ya.

-Te Pɔlv mu la 'li Efesidɔ 'kwli

19 ¹Ti -mu' -kɔ 'yri Apolɔsɩ nɩ 'li Koletɩ, 'kɩ 'li Akaiblogba* 'kwli, Pɔlv -mɔ -bɩ, ε naa 'li Asiblogba a 'kutɔ -mu', -ε kɔ dɔgbɩ kɩ, 'ε nyre 'li Efesidɔ 'kwli. 'Kɩ ε yεε 'li -Yusu a nyibli -bɩ bu, ²'ε 'beti =nu, ε wen: «-Bɩ ti -mu' -kɔ 'yri a kuo -Yusu =wlv yɩ, ε -nyi 'a mu 'a -Hihiu* nɩ?» -ε -bɩ v =tu-o =wɔn, v wen: «-A 'yɩ -hvan Nyɩsva a -Hihiu a -tɩ nɩ 'win.» ³-ε -bɩ Pɔlv 'beti =nu nɩ de, ε wen: «-Tε v pɔ 'a mu 'nie* 'lu, de a 'dɩ -bɩ ε =hen 'nyre, 'kɩ 'v 'a mu -mɔ 'li?» -ε -bɩ v wen: «De -mu', Saan* tɔɔ -nɩ, 'kɩ 'v 'nie a 'lupɔpɔv a -ta', nɔ- -a kuo =wlv yɩ.» ⁴-ε -bɩ ε wen: «Nyibli -mu', -v hie 'v de 'kuku* bu, 'tɩ- -v -nyi 'waa 'kɔ a pepe Nyɩsva, nu- Saan pɩ la 'nie 'lu ε. Ke- ε pɩ la nyibli a 'mu yɩ: Bu kuo nyiblo -mu', -ε di la 'v-v ke' kve =wlv yɩ. Nyiblo a 'mu, ε nɔ- mɔ -Yusu.»

⁵-Tε v 'win win a 'mu, -ε -bɩ v pɔ =nu 'nie 'lu, 'kɩ 'li Kukɔnyɔ -Yusu a 'nyre 'kwli, ⁶Pɔlv 'ε pɔ =nu dabuɩ 'lu blɛ, Nyɩsva a -Hihiu 'ε bi 'v =nu ke', nyibli a 'mu, 'v -toa win -mu', -v 'yɩ -yi a pupɔv, 'v yɩ Nyɩsva a win wɔn -he. ⁷Nyibli a 'mu, v -wε 'li nyibli nɩ -pu =tu 'v 'hven.

⁸-Tε ε -hi, -ε -bɩ 'kɩ Pɔlv pa 'li Nyɩsva a 'kayu* bu. 'Kɩ 'li -hɔnpɩ nɩ ta 'kwli, 'a -ne -wuwle-nyrɔwɔ*, ε 'nɩ -pie-e li huannu, 'ε -hɩtε-ε nyibli kle, -tε Nyɩsva nɩ 'li -Yusu a 'lnaale, ε nɩ nyibli a win a kɩkɔle. Pɔlv =mɔε-ε le, -tɩ -mu', ε hle, nyibli bu pɔ-v =han-tɩ. ⁹Keε, 'kɩ 'li =nu 'nyɩ, -v -bɩ 'nɩ -hva-a li bu kuo -Yusu =wlv yɩ, 'v =tui Nyɩsva a -haantitɩ a 'mu -tɩ 'hɩ ε. ε nɔ- nu-o, Pɔlv 'ε -hɔn 'v =nu 'hɩ, ε kɔ -Yusu a nyibli 'hven-. Kve 'v ti a 'mu 'yie bu, 'a -ne -nyrɔwɔ, ε kɔ bu tɔɔ =nu Nyɩsva a -tɩ, 'kɩ 'li nyibeyu =dɔ a 'kayu bu. Nyibeyu a 'mu a 'nyre mɔ Tilanusɩ. ¹⁰ε nɔ- ε -nu, 'kɩ 'li 'yɩ nɩ 'hven 'kwli. ε nɔ- nu-o, nyibli a pepe -mu', -v nɩ la 'li Asiblogba 'kwli, -Juukve* kɔ nyibli -mu', -v 'yɩ -Juukve 'pa-, 'v 'win Nyɩsva a -tɩ.

-Te Sefa a 'yonv =te la 'kuo -hɩn* a lebɔbla 'yi

¹¹'Kɩ Nyɩsva neε 'li Pɔlv 'li, 'ε nɩ =wlulekeε-tebli gbagbɩ, ¹²nyibli 'v gbe 'a 'hɩlepu-tebli kɔ 'a 'paatgese, 'v pɩ-tɩ 'hɩhɩrennyv kle, 'hɩhɩrennyv a 'mu, 'waa 'kve 'ε yɩ -wε, ε kɔ,

nyibli -bu, 'kuo -hvin ni 'v ke' le, 'v -hven 'v =nu ke' le. 13-14ε kɔ la -Juukue* -du. U mɔ la 'diayuv ni -hlon'hven -nu. 'Waa 'bat a 'nyre mɔ Sefa. Nyisua a -cɔhlunpinyo* gbagbu =nu la. 'A 'yonv nyibepv a 'mv, v nu- ne -tebli 'ny le, 'v ble 'kuo -hvin le, -v ni 'v 'hvhrennyv ke', 'v =te-ε 'yi, 'ki bu nu -Yusu a 'nyre, bu bla 'kuo -hvin le. -Ti v yi 'kuo -hvin a 'mv -lee -ni, ε nɔ- -bu: «-Yusu -bu, -kɔti Pɔlv hle, 'ki 'li 'a 'nyre 'kwli, 'n yi 'a mv 'ni -lee -ni, -hɔn 'v nyiblo -bu ke'.»

15-Nyrɔwɔ =du 'ki, -ε -bi 'ku -hvan -mu', v ble le, ε =tu =nu =wɔn, ε wen: «'N yi -Yusu ni, 'ni yi Pɔlv, keε, 'a mu -bu, nyibli a 'di -bi a -mɔ 'li?» 16Ti ni -do a ti 'yri, -ε -bi nyiblo, 'ku -hvan ni 'v ke', ε bi 'li =nu 'ny, 'ε tɔɔ =nu=v, -ε mɔ, ε ni 'kli ki, 'ε -hi 'v 'waa pepe a 'mv 'v, 'ε -tva 'waa -tebli a 'yri'lila, kɔ 'ε cɔra 'waa wlawli le, nyibli a 'mv 'v 'gba ci le, 'v -hɔn 'li nyiblo a 'mv, 'a -te. 17-Te de a 'mv, ε mu 'lu -mɔ, -Juukue kɔ nyibli -mv', -v 'yi -Juukue 'pa-, -v 'ti 'li Efesi, 'waa pepe, v 'win ni. 'A -ti, v yi pie hvannv, 'v 'bue Kɔkɔnyɔ -Yusu a 'nyre 'yi. 18Nyibli -mv', -v kuo -Yusu =wlv yi, 'waa -hvɔhv, v yi 'li 'ni di, -tebli 'kukui* a pepe -mv', v -nu, 'v yi-t yre -ween -ni, 'ki 'v nyibli a pepe ye'. 19Nyibli -mv', -v ni -wɔde, 'waa -hvɔhv ya 'waa 'crun ni, -ε kɔ 'kwli v 'cru 'li, -te v di -wi a pɔpɔv nu, 'v pɔ-v tɔ le, 'ki 'v nyibli a pepe yi. -Te v gbugba 'crun a 'mv, 'a 'wli -mɔ le, ε -we 'li -kvannunyibli a (5000) 'miliwi a -wli ni 'hven =tu 'v -pu a 'peele, 'ki 'li -nyrɔwɔ ni -do 'kwli. 20-Tebli a 'mv, -ε mu 'lu -mɔ, ε ni 'kli ki diaki. ε nu-o ni, nyibli -mv', -v 'win Nyisua -ti, ε kɔ, -v kuo =ne =wlv yi, 'v bii kle.

-Te -tebliblanyo -mv', -v ni 'li Efesi, v bi yrv' le

21-Te -tebli a 'mv, ε -hi, -ε -bi Pɔlv pɔ 'li-t ni, 'ki bu 'be Masedvaniblugba kɔ Akaiblugba* =tɔ, 'ti- ε 'mv Jrusre mu. ε wen: «'Bv mɔ, 'ni -mu, 'n kɔ -bv nyre 'li Rɔmɔdiɔ* 'kwli,» 22'ε lee ne 'a -kvannunyibli ni 'hven, 'ki bu mu 'li Masedvaniblugba a 'mv 'kwli. 'A -kvannunyibli a 'mv, v nu-mɔ Timote kɔ Elasi 'hven-. Kee, ε nɔ- -mɔ -bi, ε 'tie di 'li ti gbi Asiblugba 'kwli -hi.

23Ti ni -do a 'mv 'yri, tɔɔle -mv', Pɔlv tve nyibli, 'ki 'v -Yusu a -ta', ε nɔ- kɔ -ti =gbugblole gbagbu 'ε bi 'li

Efesidɔ 'kwli. 24'Kɪ 'lɪ 'dɔ a 'mʊ 'kwli, ɛ kɔ 'kagbau =dʊ, 'ɛ nɪ 'v. ɛ nɔ- kɔ bʊ nyibli dɛɛ 'lɪ 'waa 'ku -mʊ', -ɛ =tui 'waa 'dɔ 'yie. 'Ku a 'mʊ, 'a 'nyrɛ mɔ Atemist. ɛ mɔ nʊgba =nɔ. 'Kɪ 'lɪ 'dɔ a 'mʊ 'kwli, -teblɪblanyɔ nɪ 'lɪ, 'ɛ blɛ 'plɪ. 'A 'nyrɛ mɔ Demetriust. ɛ nɔ- ni 'sroba, 'ɛ ni 'kayo 'cɪmu gbi, =wɪ yɪ, -tɛ -mʊ', Atemist a 'mʊ, 'a 'kagbau nɪ 'mʊ. ɛ nu=o nɪ, -ɛ di=e nu, ɛ 'mʊ=v plo. Dɛ a 'mʊ, ɛ ni, ɛ pɪ 'lɪ-tɪ 'wliye -jɪ' dɪaktɪ, ɛ kɔ 'a -kvannunyibli 'hʊɛn-. 25Demetriust a 'mʊ, ɛ nɔ- 'kukue 'a -kvannunyibli lɛ, ɛ kɔ nyibli -mʊ', -v kɔ =nʊ 'hʊɛn-, -v ni -kvantu nɪ -do, ɛ wɛn: «-A 'bio -na, 'bɪ a yi=e nɪ, -ɛ mɔ, -kvan -bʊ, -a ni, ɛ nɔ- yɪ -a mʊ 'wliye -nyi. 26Kɛɛ, nyiblo -bʊ, v dɛɛ Pɔlv, dɛ -bʊ, ɛ hɛ, a yɪ 'nɪ 'wɪn. ɛ yɪ nyibli 'nɪ -lee -nɪ, -ɛ mɔ tuyonʊ -mʊ', -tonyibli ni, v 'yɪ 'klɪ =dʊ -kɔ. -Tɪ a 'mʊ, Pɔlv =tui, nyibli -hʊɔhʊɪ pʊ=v =han-tɪ, 'kɪ 'nɛ- Efesɪ kɔ Asiblugba a pɛpɛ kɪ. 27Dɛdʊ a 'mʊ, ɛ di=e 'nɪ nu, -aan -nɛ -kvan 'mʊ =hlɔn bi. 'Ya 'v 'lu dɛ, -aan -nɛ 'ku gbagbʊ -bʊ, -a dɛ, -ɛ kɔ 'nyrɛ -mɔ Atemist, 'a 'kagbau a -tɪ di -hɛɛ lɛ, 'tɪ- Atemist a 'mʊ, nyibli a pɛpɛ -bʊ, -v nɪ 'nɛ- Asiblugba 'kwli, kɔ -tʊtʊ a pɛpɛ kɪ, v dɛ, ɛ 'yɪ 'lɪ-tɪ 'lɪ -wɛ, bʊ kɔ -tɪ a 'yi'bvale dɛ.»

28Nyibli -mʊ', -v nɪ -tʊo kɪ, v pʊ Demetriust a win =han-tɪ. ɛ nɔ- nu=o, 'v bi yrv' lɛ, 'v =mʊmʊɛ lɛ, v wɛn: «Efesɪkʊɛ a 'ku Atemist bʊ kɔ -tɪ a 'yi'bvale!» 29'Waa lɛ=mʊmale a 'mʊ, ɛ nu=o nɪ, 'dɔ a pɛpɛ 'ɛ -wɛ ti kɪ, 'v mu 'lɪ -tɛ -mʊ', v nii 'lɪ -gbolugbo lɛ. ɛ kɔ nyibli nɪ 'hʊɛn =dʊ, nʊ- kɔ Pɔlv 'hʊɛn-, -v mi 'dagbɪ' lɛ. 'Waa 'nyrɛ mɔ Gayust kɔ Alitaktɪ. 'Kɪ v kɔ 'lɪ Masedvanɪblugba 'kwli. Nʊ- 'dɔ a nyibli -klɔ, 'v gba 'lɪ =nʊ -gbolugbonuule'. 30Pɔlv -hʊɛ bʊ mu 'lɪ nyibli -hʊɔhʊɪ a 'mʊ -mɔ, ɛ 'mʊ 'lɪ =nʊ -mɔ -hlee -nɪ. Kɛɛ, -Yusu a nyibli 'yɪ dɛ a 'mʊ kɪ -wɛn. 31ɛ kɔ Asiblugba a ye'nanyʊ -hʊɔhʊɪ -bɪ, 'v nɪ 'v. Nʊ- mɔ Pɔlv a nunatumʊv. ʊ nʊ- lee =nɛ, ɛ 'nɪ 'mʊo 'lɪ -gbolugbonuule'. 32Ti nɪ -do a 'mʊ 'yri, nyibli -mʊ', -v 'kukue lɛ, v pɪ -cici lɛ dɪaktɪ. 'Waa -ciciwin a 'mʊ, ɛ =gla nɪ. 'Kɪ 'lɪ =nʊ 'nyɪ, nyibli -hʊɔhʊɪ nɪ 'lɪ, 'v 'yɪ-tɪ -yi, dɛ- kɔ lɛ'kukuele bʊ di lɛ 'kukue -nɪ. 33'Kɪ 'lɪ nyibli -hʊɔhʊɪ a 'mʊ 'nyɪ, -Juukʊɛyɪ* nɪ 'lɪ. 'A 'nyrɛ mɔ Alesadrɪ. Dɛ -mʊ', -ɛ mu 'lu -mɔ, ɛ nɔ- kɔ -tɪ v -hɪhɛ-ɛ klɛ. ɛ nɔ- 'a 'bio -Juukʊɛ pʊ 'lɪ ye', 'kɪ bʊ pʊ win, Alesadrɪ 'ɛ ni dabʊ, 'ɛ yɪ =nʊ -lee -nɪ, -ɛ di=e nu, nyibli 'mʊ wien ma, ɛ 'mʊ =nʊ -lee -nɪ, -ɛ mɔ,

-Juukvɛ 'yɪ =dedede -nu. 34 Kɛɛ, -tɛ v yru-o, -ɛ mɔ, Alesadrɪ mɔ -Juukvɛyɪ =nɔ, -ɛ -bɪ v -tva -cici a lɛpɔpɔv, 'v pɪ wingblo nɪ -do. ɛ nɔ- v -nu -nunu, 'ɛ -wɛ 'lɪ -haawɪ nɪ 'hɛn. Kɛ- v pɪ: «Efesɪkɛ a 'ku, -ɛ mɔ Atemistɪ, bu kɔ -tɪ a 'yɪ'buale!»

35-Tɛ v pɪ -cici lɛ -pɔpɔ, -ɛ -bɪ 'dɪɔ a ye'crɪnyɔ =tu 'v 'klɪ, 'ɛ nu-o -nunu, 'v ma wien. Kɛ- ɛ pɪ: «Efesɪkɛ -na, nyibli a pɛpɛ yɪ-e nɪ, -ɛ mɔ, -aan 'dɪɔ Efesɪ, nɔ- mɔ -aan 'ku Atemistɪ a 'kagbav a 'yie=tunyɔ, ɛ kɔ 'a tuyu, -ɛ ble 'lɪ yakɔ 'kwli 'hɛn-. 36 Nyiblo =dɪ 'yɪ 'lɪ-tɪ 'lɪ -wɛ, bu pɪ lɛ, -ɛ mɔ hɪ =nɔ. 'A -tɪ, ba nu gbee, ba -hie 'lu lɛ, a 'nɪ -ha dɛ -huan =dɪ nu. 37 Nyibli -bu, a -ya, v 'yɪ =dedede 'yri, 'kɪ 'lɪ Atemistɪ a 'kagbav bu, ɛ kɔ, v 'yɪ 'ku Atemistɪ 'yri lɛ -ha. 38 'Bu mɔ, Demetriustɪ kɔ 'a -kvannunyibli 'hɛn-, 'bu -hɛ bu yɛɛ nyiblo -tɪ, bu kɔ 'a yiyie, -ɛ mɔ, ɛ kɔ -nyrɔwɪ, -ɛ kɔ 'kwli v pɪ 'v -bati lɛ, 'ɛ kɔ 'blɔnaanyɔ -wɛ, v di -hawi pɪ. Nyibli a 'mɪ, nu- v blɛɛ yɪ bu lee -nɪ. 39 'Bu mɔ, -tɪ -bɪ 'bu nɪ 'v, -nyrɔwɔ -kɔ 'yri 'dɪɔ a nyibli di 'v -bati -pɔv -nɪ, -a 'mɪ=v hla. 40 Dɛ -bu, -ɛ mu 'lu -mɔ a -tɪ, ɛ -wɛ 'lɪ bu nu-o nɪ, 'blɔnaanyɔ, -v mɔ Romakɛ, bu yɛɛ nɛ -a mɪ -tɪ nɪ, bu pɪ lɛ, -a yɪ 'blɔgba 'nɪ =gbugblo -nɪ, -kɔtɪ -a 'yɪ =dedede -kɔ, -ba lee 'blɔnaanyɔ a 'mɪ, -ɛ di =nɪ klɛ -hɪhɪa -nɪ, dɛ -kɔ -tɪ =a 'kukue mɔ lɛ.» 41-Tɛ ɛ pɪ 'kɪ lɛ, -ɛ -bɪ v lee nyibli -mɪ', -v 'kukue wen lɛ, bu -gbɛ.

**-Tɛ Pɔlv mu la 'lɪ Masedvanɪblɔgba
kɔ Glɛkɪblɔgba* 'kwli de**

20 ¹-Tɛ =gbugblole -wɛ 'lɪ, -ɛ -bɪ Pɔlv 'kukue -Yusu a nyibli a pɛpɛ lɛ, 'ɛ -nyɪ =nɪ 'klɪ, 'tɪ- 'ɛ gba =nɪ wlu, 'ɛ mu 'lɪ Masedvanɪblɔgba 'kwli. ²-Tɛ ɛ yɪ 'blɔ a 'mɪ =tɔ nɪ 'bɛ, -Yusu a nyibli, -v nɪ 'lɪ, ɛ -nyɪ =nɪ 'klɪ. -Tɛ dɛ a 'mɪ, ɛ -hɪ, -ɛ -bɪ 'kɪ ɛ mu 'lɪ Glɛkɪblɔgba 'kwli, ³ɛ nuu 'lɪ -hɔnpɔv nɪ ta. -Tɛ dɛ a 'mɪ, ɛ -hɪ, -ɛ -bɪ ɛ -wɛ -mɔ, 'kɪ bu gba 'mɪ, bu mu 'lɪ Silibɔgba 'kwli. Kɛɛ, ɛ 'wɪn nɪ, -ɛ mɔ, -Juukvɛ* pɪ 'lɪ-tɪ nɪ, 'kɪ bu 'la-a, ('bu mɔ, 'bu nyre 'lɪ Silibɔgba 'kwli.) ɛ nɔ- nu-o, 'ɛ -yra-a, 'kɪ bu naa 'lɪ Masedvanɪblɔgba 'kwli de. ⁴-Tɛ ɛ yɪ 'kɪ nɪ mɪ, nyibli -hɔhɔv, nu- gba-a 'hru wlɔn. 'Waa 'nyre, nɔ- -bu: Pilustɪ a 'yɪ Sopate a 'mɪ, -ɛ kɔ 'lɪ Beledɪɔ 'kwli; kɔ Alitakɪ, kɔ Sekudustɪ,

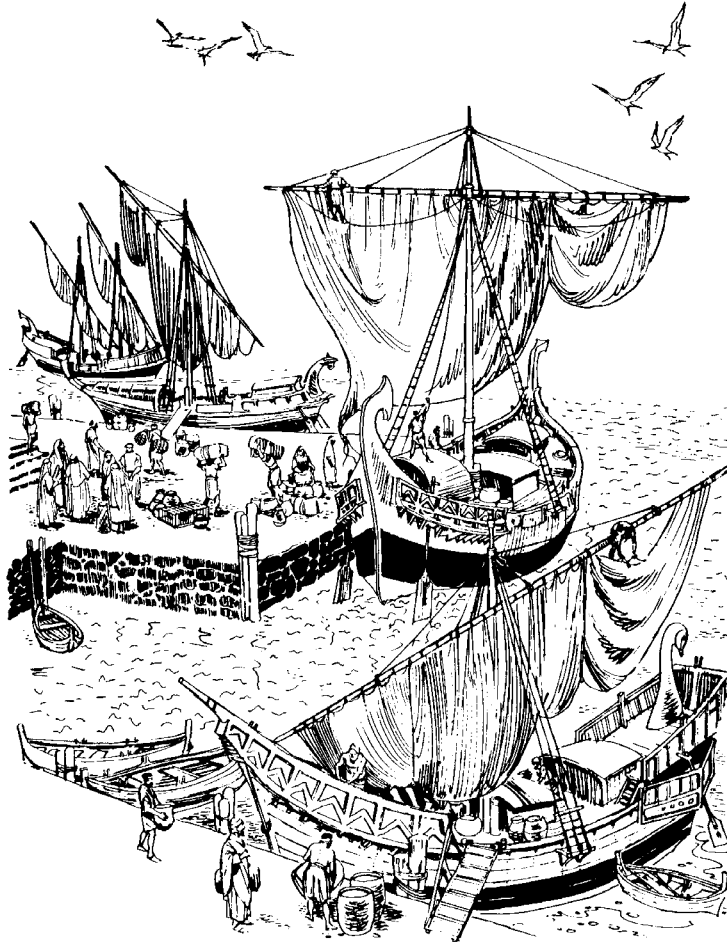
-v kɔ 'lɪ Tesalonikɪ, kɔ Gayusɪ, -ɛ kɔ 'lɪ Deβɪdɔ 'kwli, ε kɔ Timote, kɔ Asiblugba a nyibli nɪ 'hʊɛn, -v mɔ Tisikɪ kɔ Trofimu. 5 Nv- 'nyɛɛ 'hru, 'v mu 'lɪ Trʊasɪdɔ 'kwli, 'v mu 'lɪ -a mu -ple mɔ. 6 Aan 'mumu, -Juukʊɛ a lɛ'mimle, -ɛ mɔ Pakɪ*, -tɛ ε -hi, -ɛ -bɪ -a -ha 'lɪ 'mu Filipɔdɔ 'kwli. -Nyrɔwɪ nɪ =hun bʊ -hi, -ɛ -bɪ -a yɛ =nʊ kɪ, 'kɪ 'lɪ Trʊasɪdɔ 'kwli. 'Kɪ -a -hii 'lɪ 'wee 'mumu.

Pɔlv a lɛ'βɔɔdagba, 'kɪ 'lɪ Trʊasɪdɔ 'kwli

7-Wuwle-nyrɔwɔ* a -winse, -a 'kukue lɛ, -a 'mu -Yusu a lɛ'βɔɔdiide di. Pɔlv, nɔ- yɪ 'lɪ -Yusu a nyibli, -v 'kukue lɛ -mɔ -hlee -nɪ. -Tɛ ε di 'a 'dagba 'lu -mɔ gba, -nyrɛ 'bʊ -nyɛ a -tɪ, ε hle -hlehle, 'ɛ yɛ 'tɔ-hɛyri' kɪ. 8-9 'Kɪ 'lɪ yɔ'kayu -dʊ a ta a -gbɔ a -gblo -bɪ 'kwli, 'kɪ -a 'kukue 'lɪ lɛ. 'Kɪ 'lɪ -gblo a 'mu 'kwli, 'napɪ -hʊ 'lɪ nɪ. 'Kɪ 'yʊ nyibehɪan -dʊ nɪ 'lɪ 'winde 'yri bʊ. 'A 'nyrɛ mɔ Etisɪ. -Tɛ Pɔlv a hihlewin 'tɛ hlvɛ kɪ bʊ, -ɛ -bɪ Etisɪ a 'mu, ε bi ŋmena', 'ɛ hlee 'lɪ ŋmena' bʊ. ε nɔ- mɔ bʊ ble 'lɪ 'winde a 'mu 'yri, bʊ -hlii 'lɪ -patʊ' bʊ. -Tɛ v =tɪ, v 'dʊ=o ye', -ɛ -bɪ v 'ye=e nɪ, -ɛ mɔ, ε 'kʊ nɪ. 10-Tɛ Pɔlv =tɪ, ε =jri=e 'lu bʊ, 'ɛ 'dʊ=o ye', ε wen: «'Kla 'nɪ 'yaa 'lɪ 'a mu -wliye. ε 'tɛ pɪ -hʊnhlɔn,» 11 'waa pepɛ 'v 'ya, 'v di -Yusu a lɛ'βɔɔdiide. -Tɛ ε -hi, -ɛ -bɪ Pɔlv 'tɛ gbɛ win a pʊpʊv 'lu -mɔ, 'ɛ pʊ win -pʊpʊ, 'yrv 'ɛ 'hri 'lɪ. -Tɛ 'yrv 'hri 'kɪ 'lɪ, -ɛ -bɪ ε mu nɪ. 12 Nyibli a pepɛ -mu', -v nɪ 'v, 'waa plɔ ble nɪ, -tɛ Etisɪ -nɪ wen, ε -tʊa -hʊnhlɔn a pʊpʊv de. -ɛ -bɪ v 'dʊ=o ye', 'v gba 'lɪ-tɪ 'kayu bʊ.

-Tɛ Pɔlv -hɔn la 'lɪ Trʊasɪdɔ 'kwli, ε mu 'lɪ Miletɪdɔ 'kwli

13-A mu -mɔ -bɪ, -a -ha 'lɪ 'mu Trʊasɪdɔ 'kwli, =a 'nyɛɛ 'hru, =a nyre 'lɪ Asɔsɪdɔ 'kwli, Pɔlv -mɔ -bɪ 'ɛ naa bʊ, -ɛ nu-o, ε -yra-a nɪ, 'kɪ -ba -plee 'lɪ-tɪ Asɔsɪ, -ɛ di-e nu, ε kɔ -a mu 'hʊɛn-, -a 'mu 'lɪ 'mu -ha, -a 'mu 'dagba 'lu -mɔ gba. 14-Tɛ ε yɛ -a mu kɪ, 'kɪ 'lɪ Asɔsɪ, ε 'ya 'lɪ -a mu -mɔ, 'kɪ 'lɪ 'mu 'kwli, =a nyre 'lɪ Mitilenɪdɔ 'kwli, 15-a -hi. -Tɛ -nyre -nyɛ, =a na 'v 'nɪdugbo -mu' v dɛɛ Kɪɔsɪ 'hʊ. -Tɛ -nyrɔwɔ -bɪ -hi, 'a -nyrɛ -nyɛ, =a na 'v 'nɪdugbo -mu', v dɛ Samɔsɪ 'hʊ, =a -hi. -Nyrɔwɔ nɪ -do bʊ -hi de,

© David C. Cook Foundation

-ε -βι -α -ηι Εφεσι λε, =α νυρε 'λι Μιλετι. 16 Ε μο =han-ti, Ρολυ πυ λα 'λι-ι νι, -ε μο, ε 'γι 'λι-ι 'λι -we βυ νυρα βυ, 'κι 'λι Εφεσι, ε 'νι =ha 'λι Ασιβλογβα 'kwli ti -huohu 'λι -hii -ni. Ε 'kike νι, -ε di-e nu, 'hru 'βυ πε 'υ βυ, ε 'μο 'λι -Juukoe* a le'mimle, υ δεε Patikoti* Jrusre 'yee -ni.

-Te Ρολυ hlee la 'λι Εφεσιδω a 'cve a ye'nanyo -mo

17-Te -α νυρε 'λι Μιλετιδω 'kwli, -ε -βι 'cve a ye'nanyo -mu', -υ νι 'λι Εφεσι, Ρολυ γβα =nu 'cruen yi, 'ε lee =nu, -ε μο, βυ di-e 'ye, κι 'λι Μιλετι. 18-Te 'cve a ye'nanyo a 'mu,

v nyre 'lu-ti 'hvi, -ε -bi ε wen: «Kue 'li -nyrowo -mu', -ε ko 'yri
 'n nyre la 'ne- Asiblogba 'kwli 'yie bu, -bu ye -nyrowo -bu ki,
 -te 'n ni la nuna, a yi-e ni. 19'N =tu la 'li 'na dɔɔnu ni pepe,
 'ni ni la Kɔkɔnyo a -kuan. 'Kla-wliye'yɔya a gblegble,
 ε ko -hwen, nu- 'n yi la 'ye, -kɔti -Juukue* a ye'nanyo =mve
 'na 'lila le. 20-Teblɔ a pepe -mu', -ε ko -bu -hεε ne 'a mu,
 'ki ba kuo -Yusu 'Klɔsu =wlv yi -tεε, 'n 'yi hvannu -pie,
 'ni tɔɔ -ne 'a mu 'a pepe, 'ki 'v nyibli a pepe ye', 'ki 'li
 'aan dɔɔnu a 'kayo ble. 'N 'yi 'a mu =dedede 'yi ki -hlii -ni.
 21'N lee -Juukue ni, ko nyibli -bi -mu', -v 'yi -Juukue 'pa-
 'ki 'waa -teblɔ 'kukui*, v ni, bu hie 'v=v bu, bu -nyi 'waa 'klo
 a pepe Nyɔsua, ε ko, bu kuo -aan Kɔkɔnyo -Yusu =wlv yi.
 22-Te ti ne -bu, Nyɔsua a -Hihiu* ni 'v 'mu ke', 'ki =bu mu 'li
 Jrusre, keε, de -bu, -ε di 'li 'mu -nuu -ni, 'n 'yi-ti -yi. 23De ni
 -do, 'n -yi, ε nɔ- mɔ, 'a -ne 'dɔɔ -ko 'kwli 'n di 'li -naa -ni,
 Nyɔsua a -Hihiu yi 'mu 'ni -lee -ni, -ε mɔ, -ji ko -hwen
 a 'yiye 'hwen-, nu- ni 'li 'mu ye'. 24'Ki 'v 'mu -mɔ,
 'na -hunhlun, 'n pi, 'ni -daa=a lu-ti de gbagbu. Keε, de -mu',
 -ε mɔ de gbagbu, 'ki 'li 'mu 'yi, ε nɔ- mɔ, -kuan -bu,
 -aan Kɔkɔnyo -Yusu lee 'mu, =bu nu, =bu -yra=a 'lu.
 -Kuan a 'mu, ε nɔ- mɔ =bu pu nyibli 'a -haantitie, -ε hle-ε,
 -ε mɔ, Nyɔsua ni nyibli =haande -mɔ, 'ki 'li dadoke 'kwli.

25'N na 'aan pepe yre, 'ni lee ne 'a mu, -te Nyɔsua ni
 nyibli a win a kɔkɔle. Keε, -te ti ne -bu, 'n yi-e ni, -ε mɔ,
 'aan nyiblo =du 'yi 'lu-ti 'li -we, bu 'ye 'mu de. 26ε nɔ- nu=o,
 'ni yi ke 'a mu -lee -ni, 'ki 'li 'a mu 'nyi, nyiblo 'bu ni 'v,
 'bu hloɔ Nyɔsua -mɔ le, 'bu 'wan, ε 'yi 'mɔ 'pa-, 'n 'yi-ti -nu,
 27-kɔti -teblɔ a pepe, Nyɔsua -hve bu nu, 'n 'yi 'a mu
 'a =dedede 'yi ki -hlii -ni. 'N tɔɔ ne 'a mu 'a pepe ni.
 28Ba =tu 'aan dɔɔnu 'yie, ko, nyibli a pepe -mu', Nyɔsua
 a -Hihiu -nyi 'a mu, ba =tu =nu 'yie. Ba =tu 'cve 'yie.
 'Ki Nyɔsua naa 'li 'a dɔɔnu a 'Yu a 'kɔkɔ 'kwli, 'ε ko 'cve
 a 'mu. 29'N yi-e ni, -ε mɔ, 'ni -mu, hitɔɔnyo di 'ni di, v 'mu
 nyibli -kaa -ni, =wi yi, -te -jio ni, 'v yi mamvi bu -we.
 30'Ti- 'ki 'li 'a mu 'cve a ye'nanyo 'nyi, nyibli di -hɔn 'li -wlu,
 v 'mu hi nu. U di-e 'ni nu, -Yusu a nyibli -bi 'mu =nu =wien
 kue. 31'A -ti, ba ni 'v -pleele', a 'ni 'ɣmee 'li. Bu bi 'li 'a mu
 'kwli, -ε mɔ, 'ki 'li 'yri ni ta 'kwli, 'tɔ ko -nyre, 'n 'cibi mɔ 'v,
 'ni pi mɔ 'a mu =tɔ' le, 'ε ko ti, 'ni yi mɔ we 'aan -ti.

32'A -ti, 'ki 'n pu 'li 'a mu Nyɩsua -ji', ε kɔ -haantitɛ -mɔ', -ε hlɛ-ε, -ε mɔ, Nyɩsua ni nyibli -haande -mɔ, 'ki 'li dadɔke 'kwli. Dɛ a 'mu, ε nɔ- di 'a mu -hɛɛ -ni. Nyɩsua a -gbetɔ, ε nɔ- kɔ 'kli, -ε -wɛ 'li -bu nu-o, 'aan =wɔ a yɩkuole bu bii ki. Ε nɔ- kɔ 'kli, bu -nyi 'a mu 'kɔ yrayru, -ε 'yɛ ni -wɛ 'li, a kɔ 'a nyibli a pɛpɛ 'hɛn-. 33'N 'yɩ -huan nyiblo =dɔ a 'wliyɛ kɔ 'a 'hɔlɛpɔ-tebli ni -hɔɛ. 34'Aan 'mumu, a yi-e ni, -ε mɔ, 'na dabɔlu, ε nɔ- 'n nii la -kuan 'yri, 'ki 'li 'a mu 'nyi, 'ki 'v 'na mlanyie kɔ 'na 'hɔlɛpɔ-tebli a -ta', ε kɔ nyibli -mɔ', -v kɔ 'mu 'hɛn-, -v di la 'nɛ- a -ta'. 35'N ni la -kuan diaki, -ε di-e nu, 'mu la 'a mɔ-ɔ -tɔɔ -ni, -tɛ a di -kuan a nunuo nu. 'Bu mɔ, =ba yɩ -kuan a nunuo lɛ ni ni, -ε -bɩ -a -wɛ 'li -ba -hɛɛ =hwennyibli ni. Win -mɔ', Kɔkɔnyɔ -Yusu -pɔ, ε 'ni 'hruo 'li 'a mu -mɔ. Win a 'mu, ε nɔ- -bɩ: 'Bu mɔ, =ni yɩ nyibli -tebli lɛ ni -nyi, -ε -bɩ -kɔ plɔ a bleelɛ, 'ɛ -hi 'v nyibli a 'mu, -yɩ -tebli lɛ -nyi.»

36-Tɛ ε -wɛ 'ki win a 'mu, 'a pɔpɔ -mɔ, -ε -bɩ ε kɔ =nu 'hɛn-, v bla kwli bu, 'ɛ da Nyɩsua. 37'Waa pɛpɛ a 'mu, v ni 'li wuwe 'kwli, 'v yɩ Pɔlv 'wɛɛ -ni, 'v gbɛ-ε wlu. 38Dɛ -nie =nu nyai, ε nɔ- mɔ, Pɔlv bu pu lɛ, v 'yɩ 'li-t 'li -wɛ, bu 'yiye -ni de. -Tɛ dɛ a 'mu, ε -hi, -ε -bɩ v gba-a 'hru wɔn, 'ki 'v 'mu -mɔ', -ε di-e gba 'hɩ.

-Tɛ Pɔlv mu la Jrusɛ

21 1-Tɛ v kɔ -a mu 'hɛn-, -a -hɩhɩɛ yɛ, -a -ha 'li 'mu, =a mu 'li Kɔsɩdɩɔ 'kwli, =a -hi. -Tɛ -nyɛɛ -nyɛ, -ε -bɩ -a nyɛɛ 'li Rɔdɩdɩɔ 'kwli. 'Ki -a -hɔn 'li, =a mu 'li Pataladɩɔ 'kwli. 2-Tɛ -a -ti, 'ki -a yɛɛ 'v 'mu -bɩ bu, -ε mi 'li Fenisibluɔgba 'kwli. Nɔ- mɔ -ba 'ya 'li-t 'kwli, bu gba -a mu. 3-Tɛ -a -mu -mumu, 'ki -a nyɛɛ 'li Siprebluɔgba -hɔn. 'Bluɔgba a 'mu, 'yru =glaa 'li-t lɛ. -A ni 'li 'mu 'kwli, =a yɩ 'bluɔbakutɩɔ a 'mu 'yɛ, 'ɛ ni 'li -aan kamlakɩbɩa ki, =a -hi, =a mi 'li Silibluɔgba 'kwli, =a -mu -mumu, =a nyɛɛ 'li Tilɩdɩɔ 'kwli. 'Ki 'li 'dɩɔ a 'mu 'kwli, 'ki 'mu =tɩɔ 'li -tebli -mɔ', -ε ni 'li-t 'kwli. 4-A mu -mɔ -bɩ, -tɛ -a =ti, 'ki -a yɛɛ 'v -Yusu a nyibli bu, =a -hii 'v =nu 'wee ni -do 'hɩ. Nyibli a 'mu, nu- Nyɩsua a -Hihɩu* -lee -ni, -ε mɔ, =hɛn a 'yiye ni 'li Pɔlv yɛ', 'ki 'li Jrusɛ. Ε nɔ- nu-o, nyibli a 'mu, 'v lee Pɔlv, -ε mɔ, ε 'ni 'muo 'li Jrusɛ. 5Kɛɛ, -tɛ 'wee a 'mu, ε -yɛɛ,

-ε -bɪ -a -wɛ -mɔ, 'kɪ -ba gba -aan 'dagba 'lu -mɔ, 'waa pɛpɛ, v kɔ 'waa nɔgbɪ kɔ 'waa 'yonv 'hɛn-, 'v gba -a mu 'hru wɔn, =a =tɪ 'dɪ. -Tɛ -a nyre 'v 'yru wien, -a bla kwɪ bu, =a da Nyɪsɔa. 6-Tɛ -a -wɛ Nyɪsɔa a dɪda -mɔ, -ε -bɪ -a gɔgɔba wlu lɛ, -a mu -mɔ -bɪ, =a 'ya 'lɪ 'mu -mu' 'kwɪ, -ε dɪ -a mu gba, v nu- -mɔ -bɪ, 'v =hɪan -mɔ, 'v mu 'lɪ 'waa 'kayo blɛ.

7-Tɛ -a -hɔn 'lɪ Tɪlɪdɔ 'kwɪ, 'mu gba -a mu Polemaɪsɪ. 'Kɪ ε hie 'v -a mu bu, =a yɛ -aan 'dɪayɪv -Yusu a nyibli kɪ, =a -hɪ 'v -nu -nyrɔwɔ nɪ -do 'hɪ. 8-Tɛ -nyre -nyɛ, -a gba bu, =a nyre 'lɪ Sesalɪ. -Tɛ -a nyre 'lɪ, 'kɪ -a pa 'lɪ Filipɔ a -tɛ. Filipɔ a 'mu, ε nɔ- pɪ nyibli Nyɪsɔa a -haantitɛ. 'Cɔɛ a -kvannunyibli nɪ =hɔn'hɛn -mu', v -ha la, 'kɪ 'lɪ Jrusɛ a 'cɔɛ bu, ε nɪ la 'lɪ -nu 'nyɪ. 9-Filipɔ a 'mu, ε kɔ nyɔyɔ nɪ -hɛn, -v 'yɪ nyɪbɛpɔ -kɔ. Nu- -hɛ Nyɪsɔa a win wɔn. 10-A -hɪɪ 'v -nyrɔwɪ -hɔhɪ. 'Kɪ -a nɪ 'v, -ε -bɪ Nyɪsɔa a winwɔn-hanyɔ* =dɔ dɪ nɪ, 'ε -hɔn 'lɪ Sudeblɔgɔba 'kwɪ. 'A 'nyre mɔ Agabusɪ. 11Nɔ- dɪ 'v -a mu 'hɪ, 'ε 'du Pɔlv a 'betɪyɛ yɛ, 'ε nu-o, 'ε mu a dɔnɔ a bu kɔ 'a dabɪ 'hɛn- lɛ, ε wɛn: «Nyɪsɔa a -Hɪhɪ wɛn 'nɪ: Nyɪblo -bu, -ε kɔ 'betɪyɛ -bu, -tɛ 'n nu 'na dɔnɔ a muale, ke- -Juukɔɛ* a nyibli gɔgɔbɪ dɪ 'a muale nu, 'kɪ 'lɪ Jrusɛdɔ 'kwɪ, 'tɪ- v 'mu-v nyibli, -v 'yɪ -Juukɔɛ 'pa- -jɪ' pɔ.» 12'Tɪ- -a 'mu windɔ a 'mu 'wɪn mɔ mu, -a kɔ Sesalɪdɔ a nyibli 'hɛn-, -a bibi kɪ, =a -tɔa Pɔlv a lenyaale, -ε mɔ, =bu ε 'yɪ 'lɪ Jrusɛdɔ 'kwɪ -mu. 13Kɛɛ, ε =tu -a mu =wɔn, ε wɛn: «Dɛ- kɔ =hɪen a yɪ wɛ, ε kɔ, dɛ- kɔ 'na =wɔ a pɪ =hɔn 'lɪ? 'N -wɛ -mɔ, 'kɪ bu mu 'mu, kɔ, bu pɔ 'mu =jɪ'. ε 'yɪ dɛ nɪ -do a 'mu 'pa- 'N -wɛ -mɔ -wɛ, 'kɪ =bu 'kɔ, 'kɪ 'lɪ Jrusɛdɔ 'kwɪ, 'na Kɔkɔnyɔ -Yusu a -tɪ.» 14-Tɛ ε 'yɪ -aan =tɔwɪn kɪ -wɛn, ε nɔ- mɔ -ba -ha-a mɛ lɛ, =a lee =nɛ: «Dɛ -bu, Kɔkɔnyɔ -hɛ, ε nɔ- -bu mu 'lu -mɔ.»

15-Tɛ -nyrɔwɪ a 'mu, v -hɪ, -ε -bɪ -a -tɛ -aan blɛ, -a 'mu Jrusɛ mu, 16-Yusu a nyibli -bɪ, -v nɪ 'lɪ Sesalɪ, 'v gba -a mu 'hru wɔn. -Tɛ -a nyre 'lɪ, 'kɪ v paa 'lɪ -a mu -Yusu a nyiblo =dɔ a -tɛ. Nyɪbɛhɪan a 'mu, 'a 'nyre mɔ Mlasɔ. 'Kɪ ε kɔ 'lɪ Sipreblɔgɔba 'kwɪ. -Tɛ ε -hɛ la -Yusu a -nagbɔpɪ*, 'a tɪ hɔ kɪ bu.

-Tɛ Pɔlv mu la 'lɪ Saktɪ a -tɛ

17-Tɛ -a nyre 'lɪ Jrusɛ, -aan 'dɪayɪv -Yusu a nyibli, -a yɛɛ 'lɪ bu, v 'blɛ -a mu kɔa -tɛɛ, 'kɪ 'lɪ plɔ a bleelɛ 'kwɪ. 18-Tɛ -nyrɔwɔ nɪ -do -hɪ, -ε -bɪ -a kɔ Pɔlv 'hɛn-, -a mu 'lɪ Saktɪ a -tɛ.

'Kɪ 'cʊɛ a ye'nanyu a pɛpɛ 'kukue 'lɪ lɛ. 19-Tɛ -a nyre 'v, -ɛ -bɪ Pɔlv pu 'waa 'wio bu, 'ɛ bi 'v, -tɛbli a pɛpɛ -mʊ', Nyɪsva naa 'lɪ-tɪ 'lɪ, ɛ -nu, 'kɪ 'lɪ nyibli -mʊ', -v 'yɪ -Juukʊɛ* 'pa- 'nyɪ, ɛ nɔ- kɔ dodoyo ɛ na -mɔ lɛ. 20-Tɛ 'cʊɛ a ye'nanyu -mʊ' -v nɪ 'v, v 'wɪn -tɪ a 'mʊ, Pɔlv -hla, -ɛ -bɪ v -tʊa Nyɪsva a 'nyre a lɛpʊpʊv. -ɛ -bɪ v yɪ Pɔlv 'nɪ -lee -nɪ, v wɛn: «Ye kɛ, -aan 'dɪayɪ, -Juukʊɛ a 'miliwɪ -hʊɔhʊɪ, nu- kuo -Yusu =wlv yɪ, kɛɛ, v 'tɛ -tʊi 'v tete* -mʊ', Nyɪsva -nyɪ la 'a winwlvn-hanyɔ* Moise*. 21 U 'wɪn nɪ, -ɛ mɔ, -Juukʊɛ a pɛpɛ -mʊ', -v 'tɪ 'lɪ huapɔdakɔ 'nyɪ, -tʊɛ =nu nɪ, =nɪ yɪ =nu -lee -nɪ, bu hie 'v Moise a tete bu, ɛ kɔ, v 'nɪ 'bɛɛ 'lɪ 'waa 'yonv yre, kɔ, v 'nɪ 'kʊɛ 'lɪ -a mʊ -Juukʊɛ, -aan tete =wien lɛ. 22-Bɪ' -a di 'kɪ dɛ a 'mʊ nu 'lɪ, -ɛ nu=o, v di 'nɪ 'wɪn, -ɛ mɔ, -di nɪ. 23'A -tɪ 'kɪ o, dɛ -a di -mʊ -lee -nɪ ɛ nɔ- -bu nu. Nyɪbɛpʊ nɪ -hɛn nɪ 'nɛ- -a mʊ 'nyɪ, 'v pu 'lɪ dɛ, 'kɪ 'v Nyɪsva ye'. Dɛ a 'mʊ, 'a -tɪ, v 'tɛ ɲmlɛ 'v 'lɪ lɛ nɪ. ɛ mɔ yruule =nɔ, -ɛ -tʊɛ =nɛ yɪ, -ɛ mɔ, v 'sɪi 'v yɪ. 24 Gba nyibli a 'mʊ, ba mu 'lɪ Nyɪsva a 'kagbau* bu, v kɔ -mʊ 'hʊɛn-, v 'mʊ 'v 'a mʊ yɪ 'sɪi -nɪ, 'kɪ 'v Nyɪsva ye'. 'Ba nyre 'lɪ, -ɛ -bɪ -ha 'wliye -wɛ, -ɛ di=e nu, v 'mʊ 'v 'aan 'lɪ lɛ ɲmla. 'Bu mɔ, =nɪ nu=o, nyibli a pɛpɛ di=e 'nɪ 'ye, -ɛ mɔ, -tɪ a pɛpɛ -mʊ', v na -mɔ lɛ, 'kɪ 'v -mʊ kɪ, ɛ 'yɪ -han-tɪ 'pa-. 'Tɪ-, v di=e 'nɪ 'ye -wɛ, -ɛ mɔ, -na 'mumu, -tʊi 'v Moise a tete nɪ. 25 Kɛɛ, nyibli -mʊ', -v 'yɪ -Juukʊɛ 'pa- 'tɪ- -v kuo -Yusu =wlv yɪ, -tɪ -mʊ', -a -yra, -a 'cru =nu -mɔ, ɛ nɔ- -bu: U 'yɪ yɪ -blɛɛ -nɪ, bu di 'wlvba-tɛbli -mʊ', v pie 'kuo*, ɛ kɔ, v 'nɪ 'naa 'lɪ -hlv, ɛ kɔ, v 'yɪ yɪ -blɛɛ -nɪ, bu di mamvɪ -mʊ', v 'yɪ mlantɪ blɛ 'bɛ, ɛ kɔ, v 'yɪ yɪ -blɛɛ -nɪ, bu nu 'a -nɛ 'lawlude =dʊ.»

26-Tɛ v hla -tɪ a 'mʊ, -ɛ -bɪ Pɔlv wɛn nɪ. -Tɛ -nyre -nyɛ, ɛ kɔ nyibli nɪ -hɛn a 'mʊ 'hʊɛn-, v mu 'lɪ Nyɪsva a 'kagbau a -yaa 'kwli. -Tɛ v nyre 'lɪ, -ɛ -bɪ Pɔlv nu dɛ -bu, ɛ kɔ bu nu nɪ, 'kɪ 'v 'waa yɪ'siile a -ta', 'kɪ 'v Nyɪsva ye', 'ɛ pa 'lɪ Nyɪsva a 'kagbau bu, 'ɛ hla-a, -ɛ mɔ, -nyrɔwɪ nɪ -hlon'hʊɛn 'bu -hi, ɛ di -ha -cɔhlon*, ɛ kɔ nyibli nɪ -hɛn a 'mʊ 'hʊɛn-, Nyɪsva a -cɔhlonpinyɔ* 'mʊ=v pi, 'kɪ 'v 'waa yɪ'siile a -ta'.

-Tɛ v klɔ la Pɔlv, 'kɪ 'lɪ Nyɪsva a 'kagbau* bu

27 ɛ kɔ -Juukʊɛ* =dʊ, nu- -hɔn 'lɪ Asɪlvɔgba 'kwli. -Tɛ -nyrɔwɪ nɪ -hlon'hʊɛn a 'mʊ, v yɪ =cɛ mɔ nɪ mi, -ɛ -bɪ -Juukʊɛ a 'mʊ, v 'ye Pɔlv nɪ, 'kɪ 'lɪ Nyɪsva a 'kagbau a -yaa 'kwli. -Tɛ v 'ye=e, -ɛ -bɪ v nu=o nɪ, nyibli a pɛpɛ 'mʊ Pɔlv yrv lɛ -pʊv -nɪ. 'ɛ mɔ -tɛɛ, 'v bi yrv' lɛ, 'v klɔ Pɔlv,

28'v -tua 'li win a 'yaale, v wen: «A mu Yisraekue* -na, ba dii ne -a mu ki! Ba ta 'v le, ba 'ye nyiblo -bu. E no- yi 'li nyibli -mo -hlee -ni, 'e -hle -ti -hvin le, 'ki 'v 'a -ne -tite =du, 'ki 'v -a mu Yisraekue -mo, e ko, 'ki 'v Moise* a tete* -mo, e ko, 'ki 'v Nyisua a 'kagbau -bu -mo, ko, 'e ya Glekikue*, -v 'yi -Juukue 'pa-, 'e paa 'ne- =nu Nyisua a 'kagbau bu. E nu-o ni, 'kayu -bu, -e mo Nyisua a 'kayu, e 'yi 'ki 'v yi 'sii -ni, 'ki 'v Nyisua ye'.» 29 U hle-e ni, -e nu-o, v 'ye mo Trofimu ni, -e 'yi -Juukueyu 'pa-, -te e ko Pɔlv 'hven-, v ne mo 'diɔ 'kwli le. U nu- -mo -bi, v daa =ne, -e mo, Pɔlv paa mo 'li-ti Nyisua a 'kagbau bu ni. 30 -Te 'diɔ a nyibli 'win -ti a 'mu, -e -bi v bi yru' le, 'v 'kukue le, 'v kɔv Pɔlv, 'v yi-ti le -jri, 'v -ha 'li-ti Nyisua a 'kagbau bu. No- mo ti ni -do a ti 'yri, bu ka 'v 'kagbau a 'mu, 'a 'maji le. 31 U -mve-e le, 'ki bu 'la=a. Kee, Romakue a 'seyo a nyiblo gbagbu, -e nee 'seyo a 'miliwo ni -do, e 'win ni, -e mo, Jrusredɔ a pepe yi 'ni =gbugblo -ni. 32 E no- mo ti ni -do a ti 'yri, bu gba 'a -sekepu ko 'a 'seyo 'hven-, 'v gba cigbe, 'v mu 'li nyibli a 'mu 'hvi. -Te nyibli a 'mu, v 'ye 'seyo ko 'waa nyiblo gbagbu 'hven-, -e -bi v 'kee Pɔlv a bibie ni, 33 'seyo a nyiblo gbagbu a 'mu, 'e 'yiya 'v Pɔlv 'hvi bu, 'e kɔv, 'ti- 'e lee ne 'a 'seyo, bu nu 'cun ni 'hven, bu mua =ne. -Te v -we 'a muale -mo, -e -bi e 'beti-e ni, nyiblo a 'di -bi e -mo, ko, de a 'di -bi e -nu. 34 Kee, 'ki 'li nyibli -mu' 'nyi, -cici ni 'li. -U -bi wen de -bu, -v -bi wen de -bi -bu. 'Waa win 'yi -pe. 'Waa -cici a 'mu, 'a -ti, 'seyo a nyiblo gbagbu a 'mu, e 'ni -yru-o 'waa win le -tee. E no- ko -ti 'e lee ne 'a 'seyo, bu gba 'li Pɔlv 'kayu -mu', -e ko bu 'seyo ni 'li. 35 -Te v nyre 'ki 'v 'kayu a 'mu, 'a gblegble =hlon, -e -bi 'seyo nee 'li-ti yɔ', -koti nyibli bi yru' le diaki, 36 'v yi-ti =wien le kue, 'v pi -cici le, v wen: «Ba 'la=a, ba 'la=a!»

**-Tebli -mu', v nyra la ki bu, 'v yee la Pɔlv -ti,
e no- e -hihie kle**

37 -Te v yi 'li Pɔlv 'seyo a 'kayu -mu' bu ni -pve -ni, -e -bi ke- e pi 'waa nyiblo gbagbu yi e wen: «=Bi 'n -we 'li =bu lee -mu 'na -ti gbi ni?» -E -bi 'seyo a nyiblo gbagbu 'beti-e ni, e wen: «=Een, -yi Glekikuewin* a pule? 38 =Tagbi, =yi Esipukueyu -mu' 'pa-, ti -bu, -e -hi la, -e =gbugblo la

'blugba -bu, -ε gba la 'li -balonyibli a 'miliwi nu -hen, 'ki 'li -tute -mu', nyibli =du 'yi 'li 'ti?'» 39-ε -bi Pɔlv =tu-o =wɔn, ε wen: «'Uun-, ε 'yi 'mɔ 'pa-. 'Mɔ -Juukvɛyu* =nu. 'Ki 'n kɔ 'li Tasi, 'ki 'li Silisiblugba 'kwli. ε mɔ 'dɔ gbagbu =nu. 'N nyaa -mu le, -nyi 'mu 'hru, =bu hlee 'li nyibli -bu -mɔ.» 40-ε -bi 'seyo a nyiblo gbagbu wen ni, 'ε -nyi-e 'hru, Pɔlv 'ε nyra 'v 'kayu a 'mu, 'a gblegble ki bu, 'ε nu dabu, 'ε lee nyibli, bu ma wien le. -Tε v ma 'ki wien, -ε -bi ε -tva 'li 'waa -mɔhleele, 'ki 'li -Juukvewin 'kwli, -ε mɔ 'waa 'bliwin, ε wen:

22 1«'Diaynu -na, 'banu -na, ba pu 'mu nva yi bu, 'mu 'a mu kle -huhua -ni, -ε mɔ, 'n 'yi de -huan =du -nu.» 2-Tε v 'win, -ε mɔ, ε pu -Juukvewin, -ε -bi v nu -blii. -ε -bi Pɔlv wen 'ni de: 3«'Mɔ -Juukvɛyu =nu. 'Ki 'li Tasi, 'ki 'n kɔ 'li, 'ki 'li Silisiblugba 'kwli. Kee, 'ki 'n kuu 'ne-Jrusre. Nyiblo -bu, -ε tɔɔ 'mu, 'a 'nyre mɔ Gamaliel. ε nɔ- tɔɔ la 'mu tete* a pepe -mu', -aan -ne 'banu -Juukvɛ =tui 'v, -ε di-e nu, 'mu 'v=v 'v =tuu -ni -tee. -Tε a ni, 'aan =wli 'v -hve-ε, 'ki ba nu Nyisva a -kuan -tee, ke- ni -do 'na =wlv ni la 'a -huhua -we. 4ε nɔ- nu-o, nyibli -mu', -v kuo Kɔkɔnyɔ -Yusu =wlv yi, 'ni =tui la =nu =hwen. Nɔgbɛ kɔ nyibepu 'hwen-, 'n kwle la =nu ni, 'ni pu la =nu =ji' le, kɔ, 'ni 'lile la =nu le. 5-Ti -bu, 'n hle, -cɔhlɔnpinyɔ* a nyiblo gbagbu, kɔ 'blugba a ye'nanyu 'hwen-, v -we 'li bu hla-a ni, -ε mɔ, 'n hle -ti a -tee. Ti a 'mu 'yri, v -nyi la 'mu 'crun, 'ki -bu gba 'li-i -aan 'diaynu -Juukvɛ -mɔ, 'ki 'li Damastɔɔ 'kwli, -ε di-e nu, -Juukvɛ a 'mu, v 'mu 'mu ki bi, -a 'mu -Yusu a nyibli klo. 'Ki 'li Damast a 'mu, 'ki 'n mi la 'li, 'mu la -Juukvɛ -mu' klo, -v ni 'li, -v kuo -Yusu =wlv yi, 'mu la =nu Jrusre ya, -ε di-e nu, v 'mu la =nu -bati le -puv -ni.»

**-Tε Pɔlv nu -Yusu a -mɔnanyɔ a -hhe,
ε nɔ- ε ne -mɔ le**

(Nunu-tebli 9.1-19; 26.12-18)

6«-Tε 'n bi 'hru wɔn, 'n 'mve Damast yre, -ε -bi ti nu -do a ti 'yri, mu 'v 'yrv bu nyra bu a ti 'yie, -nyre gbagbu, nɔ- -hɔn 'li yakɔ 'kwli, 'ε pu 'li 'mu =gbe. 7Ti nu -do a ti 'yri, -ε -bi 'n bi =hlɔn, 'ni 'win win, 'ε hlee 'li 'mu -mɔ. Ke- ε pu: Sɔlv o, de- kɔ -ti =ni =tui 'mu =hwen 'li? 8-ε -bi 'n 'beti ni,

'wen: Nyiblo a 'dɪ -bɪ -mɔ 'lɪ? -ɛ -bɪ ɛ wen: 'Mɔ Nasaletɪ a -Yusu =nɔ, 'mɔ =tui =hwen. 9Nyibli -bu, -v kɔ 'mʊ 'hʊen-, -a mi la, v 'ye la -nyre a 'mʊ nɪ, kɛɛ, nyiblo -mʊ', -ɛ yɪ la 'lɪ 'mʊ -mɔ -hlee -nɪ, ɛ nɔ- kɔ win v 'ye nɪ 'wɪn la. 10ɛ nɔ- mɔ =bu 'beti=e: Kɔkɔnyɔ o, de a 'dɪ -bɪ -hʊɛ =bu nu 'lɪ? -ɛ -bɪ ɛ wen: 'Du ye', -bu mu 'lɪ Damasɪdɔ 'kwli. De Nyɪsua -hʊɛ -bu nu, 'kɪ v di 'lɪ -mɔ=ɔ 'lɪ -lee -nɪ. 11-Tɛ -nyre gbagbu -mʊ', -ɛ 'bɛɛ 'lɪ 'mʊ 'yii, ɛ yɪ la wɪn diaktɪ, ɛ nu-o nɪ, 'na 'yii 'ɛ 'dɔ la. ɛ nɔ- kɔ -tɪ nyibli -mʊ', -v kɔ 'mʊ 'hʊen-, -v mi, 'v 'ble 'na dabv kva, 'v gba 'mʊ Damasi.

12'Kɪ 'lɪ Damasi a 'mʊ, nyiblo =dʊ nɪ la 'lɪ. 'A 'nyre mɔ Ananiasi. ɛ nuɛ la Nyɪsua nɪ diaktɪ, 'ɛ =tui la 'v -a mʊ -Juukvɛ* -aan tete* a pepe 'v, -Juukvɛ -mʊ', -v nɪ la 'lɪ Damasi 'kwli, v hɛ la 'a -haan-tɪ. 13Nɔ- di la 'lɪ 'mʊ -mɔ, ɛ wen: 'Na 'diayɪ Sɔlv, -na 'yii bu kle yɪ. -ɛ -bɪ ti nɪ -do a ti 'yri, 'n -tva lɛ yuyruo. 14Kɛ- Ananiasi pɪ-t yɪ de, ɛ wen: Nyɪsua -mʊ', -aan 'batv de la, ɛ nɔ- -ha 'lɪ -mʊ 'lɪ, -ɛ di=e nu, de -bu, ɛ -hʊɛ, =mʊ=v yɪ, ɛ kɔ, 'a 'Yu -mʊ', -ɛ kɔ -do 'sii 'v yɪ, 'kɪ 'v=v ye', =mʊ=v 'ye, ɛ kɔ, =mʊ 'a wɔn bu a win 'wɪn. 15De -bu, ɛ -nu, =ye, kɔ, -tɪ -mʊ', ɛ -hla, =wɪn, -blɛɛ yɪ -bu lee nyibli a pepe lɛ. 16-Tɛ ti nɛ -bu, -nɪ 'plee 'kɪ ti =dʊ. Mu -bu da Nyɪsua, =mʊ -na -tebli 'kukui* a pepe yru, 'kɪ 'v=v ye', v 'mʊ -mʊ 'nie* 'lu pɔ, Nyɪsua 'mʊ -na -tebli 'kukui a 'mʊ 'wɔwla -nɪ.»

**Kɔkɔnyɔ lee Pɔlv nɪ, -ɛ mɔ, bu pɔ 'a -haantitie,
'kɪ 'lɪ nyibli -mʊ', -v 'yɪ -Juukvɛ* 'pa- 'nyɪ**

17«-Tɛ de a 'mʊ, ɛ -hi 'kɪ, -ɛ -bɪ 'n -hɪan -mɔ, 'nɪ mu 'lɪ Jrusɛdɔ 'kwli, 'nɪ pa 'lɪ Nyɪsua a 'kagbau* bu. -Tɛ 'n yɪ Nyɪsua nɪ de, -ɛ -bɪ 'n yɪ 'ye de, -ɛ 'wɪ -tɛ -tonyiblo 'ye nɪ 'ya yanie, 18Kɔkɔnyɔ 'ɛ 'hru 'mʊ yɪ, ɛ wen: 'Kɪka -nɪ, -bu =tɪ Jrusɛdɔ 'kwli, -ɛ nu=o, -tɪ -bu, -di hla, 'kɪ 'v 'mʊ kɪ, 'dɔ -bu a nyibli 'yɪ 'lɪ-t 'lɪ -wɛ, bu wen=e kɪ. 19-ɛ -bɪ kɛ 'n pɪ: Kɔkɔnyɔ, 'waa 'mumu, v yi=e nɪ, -ɛ mɔ, 'n nɛ la Nyɪsua a 'kayo* blɛ, nyibli -mʊ', -v kuo -mʊ =wlv yɪ, 'nɪ pɪ la =nv =jɪ' lɛ, kɔ, 'nɪ ni la lɔkɔ, 'nɪ yɪ la =nv bi. 20Etient -bu, -ɛ yɪ la nyibli -na -tɪ -tɔɔ -nɪ, ti -kɔ 'yri v 'lɛ la, 'kɪ 'n nɪ la 'v. Nyibli -bu, v 'lɛ la=a, v kɔ 'mʊ 'hʊen-, -a mʊ pɛ la, 'nɪ =tui la 'waa wlawli 'yie. 21-ɛ -bɪ kɛ- Kɔkɔnyɔ pɪ 'mʊ yɪ de, ɛ wen:

Mu -hɔn 'nɛ- Jrusɛ, 'kɪ 'n di 'lɪ -mʊ -tɪtɛ blɔblɔ tɛ,
'kɪ 'lɪ dakɔ -mʊ' -mɔ, -v 'yɪ -Juukʊɛ 'pa-»

Pɔlv mɔ -Juukʊɛyɪ*, 'ɛ mɔ Romakʊɛyɪ -wɛ

22-Tɪ a pɛpɛ -mʊ', Pɔlv hɛ, nyibli -hʊɔhʊɪ, nu- pu=v nua yɪ bu. Kɛɛ, -tɛ ɛ pu lɛ'ɔɔwin a 'mʊ, 'kɪ 'v dakɔ -mʊ', -v 'yɪ -Juukʊɛ 'pa- a -ta', -ɛ -bɪ v -tʊa -cici a lɛpʊpʊv, v wɛn: «-Ha 'nɛ- -a mʊ nyiblo -bʊ 'nyɪ, -bʊ 'la-a. ɛ 'yɪ yɪ -blɛɛ -nɪ, bu pu -hʊnhlɔn!» 23-ɛ -bɪ 'waa lɛ-mʊmɛ bii kɪ, 'v -hɛ 'waa 'luyɪwɪlawɪ, 'v -tʊa 'a yɔ'lɛpʊpʊv, ɛ kɔ, 'v pɪ 'pupu yɔ' lɛ. 24-ɛ -bɪ Romakʊɛ a 'sɛyɔ a nyiblo gbagbʊ -nɪ wɛn, ɛ -ha 'sɛyɔ, bu pa 'lɪ Pɔlv 'kayu bu, bu bii =nɛ lɔkɔ, -ɛ di=e nu, -tɪ -mʊ', -kɔtɪ nyibli -mʊ', 'v =mʊmʊɛ lɛ, 'kɪ 'v=v kɪ, ɛ 'mʊ=v hɪa. 25-Tɛ v mʊa =nɛ, v 'mʊ 'kɪ-tɪ bi, -ɛ -bɪ Pɔlv lee 'sɛyɔ a ye'nanyɔ -mʊ', -ɛ mɔ 'sɛyɔ a nyiblo gbagbʊ a -sɛkɛ, ɛ wɛn: «Romakʊɛyɪ, 'bʊ 'yɪ-tɪ -bati lɛ -pʊv -nɪ, =bɪ tɛtɛ* =nɔ, 'kɪ bu bii =nɛ lɔkɔ? 'Mɔ Romakʊɛyɪ =nɔ.» 26-Tɛ ɛ pu 'kɪ lɛ, -ɛ -bɪ 'sɛyɔ a ye'nanyɔ a 'mʊ, ɛ mu 'a nyiblo gbagbʊ lee mɔ, ɛ wɛn: «Nyiblo -bʊ, ɛ mɔ Romakʊɛyɪ =nɔ. -Bɪ' -di nu 'lɪ?» 27-Tɛ 'sɛyɔ a nyiblo gbagbʊ 'wɪn -tɪ a 'mʊ, ɛ mu 'v Pɔlv 'hʊɪ, 'ɛ 'bɛtɪ=e, ɛ wɛn: «Lee 'mʊ, =bɪ sɛyɪ -mɔ Romakʊɛyɪ =nɔ?» -ɛ -bɪ Pɔlv wɛn: «Iin.» 28-ɛ -bɪ 'waa nyiblo gbagbʊ a 'mʊ, ɛ wɛn de: «'Na 'mumu -bʊ, 'n 'pɛɛ 'wɪɪ -hʊɔhʊɪ, -ɛ di=e nu, 'mʊ Romakʊɛyɪ -hɛ a -tɪ.» -ɛ -bɪ Pɔlv wɛn: «'Na 'mumu -bʊ, 'mɔ Romakʊɛyɪ =nɔ, -ɛ nu=o, 'na 'baɪ mɔ Romakʊɛyɪ.» 29'Tɪ- ɛ 'mʊ -yɛɛ mɔ mu, -ɛ -bɪ 'sɛyɔ -mʊ', -v mi wɛn=ɛ bi mɔ, v hlɔɔ =nɛ -mɔ lɛ. -Tɛ 'sɛyɔ a nyiblo gbagbʊ a 'mʊ, ɛ 'ye=e, -ɛ mɔ, Pɔlv mɔ Romakʊɛyɪ =nɔ, 'tɪ- 'ɛ nu=o, 'v mʊa =nɛ 'cun, -ɛ -bɪ hvannʊ bi 'lɪ-tɪ 'kwɪɪ.

-Tɛ v gba la 'lɪ Pɔlv -Juukʊɛ* a -gbolugbo yɪ

30'Sɛyɔ a nyiblo gbagbʊ a 'mʊ, -tɪ -mʊ', -Juukʊɛ yɪ Pɔlv -yɛɛ -nɪ, ɛ nɔ-, ɛ -hʊɛ bu yru' lɛ -tɛɛ. ɛ nɔ- nu=o, -tɛ -nyɛɛ -nyɛ, 'ɛ lee nɛ 'a 'sɛyɔ, bu =wɪɛ=ɛ, kɔ, 'ɛ lee Nyɪsʊa a -cɔhlɔnpinyʊ* gbagbɪ, ɛ kɔ -Juukʊɛ a -gbolugbo a nyibli a pɛpɛ bu 'kukue lɛ. -Tɛ v 'kukue 'kɪ lɛ, -ɛ -bɪ ɛ 'du Pɔlv ye', 'ɛ gba=a, 'ɛ =tu 'v =nu=v ye' bu.

23 ¹-Tɛ ɛ =tu 'kɪ 'v=v bu, -ɛ -bɪ Pɔlv 'du 'yɪɪ ye', 'ɛ 'ye -gbolugbo a nyibli, ɛ wɛn: «'Diayɪnʊ -na, kʊɛ la 'lɪ bu,

-bu ye ke -nyrowo -bu ki, 'ni 'ye-e li de -huan =du, =bu di nu, 'ki 'u Nyisua ye', -koti 'na =wlu 'mu 'mu -ti -yee -ni.» 2 Bu pu 'ki le, -e -bi -cohlunpinyu a nyiblo gbagbu, -e mo Ananiast, e lee nyibli -mu', -u ni 'u Polu 'huu, e wen: «Ba pu 'u-v nma wien.» 3-E -bi ke- Polu pu-i yi, e wen: «Suu-. -Mo -bu, -e nee 'li ni 'huen, Nyisua a =gbetu, no- di -mu bi. 'Na -batilepuu-ti, =ni ni 'u -te -mu' bu, =wi yi, -te -aan tete* ni 'a hihla. Kee, -yi hie 'u tete a 'mu bu, =ni yi nyibli -lee -ni, bu bi 'mu.» 4-E -bi nyibli a 'mu, -u ni 'u Polu 'huu, u wen: «=Bi Nyisua a -cohlunpinyu a nyiblo gbagbu, no- -he 'yri le?» 5-E -bi Polu wen: «'Daynu -na, 'n 'yi-i -yi, bu di -cohlunpinyu a nyiblo gbagbu' pa. E mo =han-ti, u 'cru la-a ni, 'ki 'li Nyisua-cruen 'kwli, -e mo: =Yi yi -blee -ni, -bu -ha -na dako a ye'nanyo 'yri le.»

6-8 Polu yi-e ni, -e mo, -gbolugbo a 'mu a nyibli -bi mo Sadusi-tumu* a nyibli, -u bi 'u mo Falisi-tumu* a nyibli. -Tumu ni 'huen a 'mu, u 'yi -pe. Sadusi-tumu a nyibli 'ni -pu=v li-i =han-ti, 'ki nyibli -bu, -u 'ku, bu di 'li 'kukonyibli 'nyu -hon, bu di 'ku 'hru. U 'ni pu=v li-i =han-ti de, 'ki Nyisua a lelenyu* ko 'kuo* 'huen-, bu di 'ku ni. Falisi-tumu a nyibli -mo -bi, -tebli a 'mu, u pu-i =han-ti. E no- ko -ti Polu 'e 'yaa 'li win, e wen: «'Na 'daynu -na, 'mo Falisi-tumu a nyiblo =nu. 'Na 'ba mo Falisi-tumu a nyiblo =nu -we. De -bu, -e mo nyibli bu 'ku, bu -hon 'li 'kukonyibli 'nyu, bu 'hru 'ku, 'n kuo de a 'mu =wlu yi, 'ni yi-i -ple, 'ki 'li =wlu a 'ila 'kwli. 'Na =wlu a yikuole a 'mu, e no- ko -ti 'a pu 'mu -bati le.» -Te e hla 'ki -ti a 'mu, -e -bi Falisi-tumu a nyibli ko Sadusi-tumu a nyibli 'huen-, u -tva 'blini a nunuo, -gbolugbo a nyibli 'u 'be =tu, 'u =mumu le. 9 'Waa -cici a lepupu, e yi kle 'ni -bii -ni dtaki, 'ti- tetetonyu*, -u mo Falisi-tumu a nyibli, 'u 'du ye', 'u nyra -gbolugbo yi bu, u wen: «-A mu -bu, de -huan, nyiblo -bu, bu di nu, -a 'ni 'ye-e li-i. -Bakle 'ku* =du, -u'u-, Nyisua a lelenyo =du, no- hlee 'li Polu -mo, 'e nu-o, 'e hle -ti a 'mu.»

10-Te u hla -ti a 'mu, -e -bi -cici bii ki dtaki de. E nu-o ni, huannu 'e bi 'li 'seyo a nyiblo gbagbu 'kwli, -koti -gbolugbo a nyibli -we 'li bu 'huhwla Polu le ni. E no- mo bu lee ne 'a 'seyo, bu mu 'li nyibli a 'mu 'nyu, bu -ha 'li Polu, -e di-e nu, u 'mu 'li-i 'seyo a 'kayu bu gba.

11-Tε υ bi 'lɪ 'tɔlɔwɔ 'kwli, Pɔlv nɪ 'lɪ ŋmena', Kɔkɔnyɔ 'ε 'hru =nɛ yɪ, ε wɛn: «-Na =wlv 'nɪ 'bie 'lɪ =hlɔn. -Tε -nu, =nɪ hla 'na -tɪ, 'kɪ 'nɛ- Jrusrɛ 'kwli, ε blɛɛ yɪ, -bv hla-a, 'kɪ 'lɪ Rɔmudɔ* 'kwli.»

-Juukvɛ* a nyibli gbagbɪ =mɔɛ Pɔlv a 'lɪla lɛ

12-Tε -nyrɛ -nyɛ, -Juukvɛ -bɪ 'kukue lɛ, 'v 'svv =nɛ, -ɛ mɔ, υ 'yɪ 'lɪ-tɪ -wɛ bv di dɛ, kɔ bv 'na, 'bv mɔ, 'bv 'yɪ Pɔlv 'la. 13Nyibli -mɔ', -v -yra -tɪ a 'mɔ, υ -hi nyibli a -wɪ nɪ 'hɛn 'lu. 14Nv- mu 'lɪ Nyɪsva a -cɔhɔnpinyv* gbagbɪ kɔ 'blv a nyibli -mɔ, υ wɛn: «-A 'svv =nɛ nɪ, -ɛ mɔ, -a 'yɪ 'lɪ-tɪ 'lɪ -wɛ, -ba di dɛ, 'bv mɔ, =ba 'yɪ Pɔlv 'la. 15'A -tɪ, a kɔ -gbolugbo a nyibli 'hɛn-, ba mu 'lɪ Romakvɛ a 'sɛyo a nyiblo gbagbv -mɔ, ba lee =nɛ, -ɛ mɔ, a -hɔɛ Pɔlv nɪ, a 'mɔ 'lɪ 'a dɛ 'kwli lɛ yru -tɛɛ. 'A -tɪ, bv ya 'a mɔ=ɔ yɪ. 'Bv yɪ 'lɪ-tɪ nɪ yɛ, -a di -wɛ -mɔ, -ɛ di=e nu, -a 'mɔ=v 'hru wɔn 'laa -nɪ, 'tɪ- ε 'mɔ 'nɛ- nyre.»

16Kɛɛ, -tɛ υ hɛ -tɪ a 'mɔ, Pɔlv a 'dɪayɪ nyɔyɪ a 'yɪ nyɪbɛyɪ, nɔ- 'wɪn Pɔlv a 'lɪla-tɪ, -tɛ υ yɪ-tɪ nɪ hɛ. ε nɔ- mu 'lɪ 'sɛyo a 'kayu -mɔ', -ɛ kɔ bv Pɔlv nɪ 'lɪ, 'ɛ lee =nɛ, 17Pɔlv 'ɛ da 'sɛyo a nyiblo gbagbv a -sɛkɛ -bɪ, 'ɛ lee =nɛ, ε wɛn: «Gba 'lɪ gblotayɪ -bv 'aan nyiblo gbagbv -mɔ, -ɛ nu=o, ε kɔ -tɪ bv lee =nɛ,» 18'sɛyotayɪ a 'mɔ, 'ɛ gba 'lɪ-tɪ 'a nyiblo gbagbv -mɔ, ε wɛn: «=Jɪklapɪ -bv, -ɛ mɔ Pɔlv, ε nɔ- da 'mɔ, 'ɛ lee 'mɔ, =bv ya -mɔ gblotayɪ -bv yɪ, -tɪ ε -ya, ε 'mɔ -mɔ -lee -nɪ,» 19'sɛyo a nyiblo gbagbv a 'mɔ, 'ɛ 'ble gblotayɪ a 'mɔ, 'a dabv kva, 'v bii yɪ, 'tɪ- 'ɛ 'beti=e yɪ, ε wɛn: «-Tɪ a 'dɪ -bɪ -ya, -hɔɛ -bv lee 'mɔ 'lɪ?» 20-ɛ -bɪ ε wɛn: «-Juukvɛ a nyibli gbagbɪ -yra=a nɪ, 'kɪ bv di 'nɛ- -mɔ -mɔ, -ɛ di=e nu, υ 'mɔ -hvan -mɔ -lee -nɪ, =mɔ -hvan 'v Pɔlv -Juukvɛ a -gbolugbo yɪ gba, υ 'mɔ=v lɛ 'beti -nɪ, -ɛ di=e nu, υ 'mɔ 'a -tɪ lɛ yru -tɛɛ. 21Kɛɛ, =nɪ 'pɔv 'lɪ 'waa win a 'mɔ =han-tɪ, -ɛ nu=o, υ -wɛ 'lɪ nyibli a -wɪ nɪ 'hɛn, 'ɛ nɪ dɛ lɛ, υ nɔ- di -hɪ, υ 'mɔ=v klɔ. U 'svv =nɛ nɪ, -ɛ mɔ, υ 'yɪ 'lɪ-tɪ 'lɪ -wɛ, bv di dɛ, kɔ, bv 'na, 'bv mɔ, 'bv 'yɪ Pɔlv 'la. U -wɛ -mɔ, -na win nɪ -do υ yɪ -ple.» 22-ɛ -bɪ 'sɛyo a nyiblo gbagbv wɛn: «-Tɪ -bv, -na -mɔ lɛ, =nɪ 'lee 'kɪ nyiblo =dɔ. Kɛɛ, =hɪan -mɔ, -bv mu 'lɪ 'kayu bv.»

-Te v gba la 'li Pɔlv -gulɔnuma Felisi yi

23-Te ε -hi, -ε -bi 'seyo a nyiblo gbagbu a 'mu, ε da 'a -sekepu ni 'huen -bi, ε wen: «Ba 'kukue 'seyo a (200) -wli ni -pu le, ko -soenaanyu a (70) -wli ni ta -tu 'v -pu, ε ko 'seyo -mu', -v 'ble 'dio kua le, 'a nyibli a (200) -wli ni -pu. 'Aan pepe, ba -we -mɔ, mu 'v 'tolunai a ti 'yie. A di mu ke 'li Sesalidɔ 'kwli. 24 Ba -weε -soe -mɔ -we, a 'mu Pɔlv gba. -Gulɔnuma -mu', -ε ni 'li Sesali, -ε ko 'nyre mɔ Felisi, ε nɔ- ko -mɔ a gbe 'li-ti 'li.» 25 'ε 'cru Felisi a 'mumu -mɔ, ε wen: 26 «-Gulɔnuma Felisi, -na 'wio. 'Mɔ Klodɔ Lisiasi =nɔ, -ε yi 'cruen -bu 'cru. 27 Nyiblo -bu, 'na 'seyo ya 'ne- -mu -mɔ, -Juukue* a nyibli gbagbu, nu- klɔɔ, 'v -hve bu 'la-a. Kee, 'n 'win ni, -ε mɔ, Romakueyu -nɔ, 'ni gba 'li 'na 'seyo, 'v -ha -nu=v =ji', -ε di-e nu, v 'ni -ha=a 'la. 28 -Ti -bu, v yi-ti -yee -ni, ε nɔ- 'n -hve =bu yi. ε nɔ- nu-o, 'ni gba 'li-ti 'waa -gbolugbo a nyibli yi, v 'mu=v le 'beti -ni. 29-Te v yi 'ki-ti le ni 'beti -ni, -ε -bi 'n 'ye-e ni, -ε mɔ, v yi yee =ne -ti, 'ki 'v 'waa tete* a -ta'. Kee, ε yi -dedede -nu, -bu bleε 'kukuv yi, ko, -ε bleε =ji' a pupuv yi. 30 De -bi, 'n 'win de, ε nɔ- mɔ, -Juukue a nyibli gbagbu pu 'li-ti ni, 'ki bu 'la-a. -Te 'n 'win, ε nɔ- mɔ, ti ni -do a ti 'yri, =bu lee 'na 'seyo, bu ya -mɔɔ yi, ε ko, nyibli -mu', -v yi-ti -ti -yee -ni, bu ya -mu -hawi.» Ke- 'seyo a nyiblo gbagbu nu 'cru.

31 -Ti a 'mu, 'seyo a nyiblo gbagbu -hla, v =tuu 'v=v ni, 'tolɔwɔ ni -do a 'mu, 'ki v gba 'v Pɔlv, 'v mu 'li Atipatrisidɔ 'kwli. 32-Te -nyre -nye, 'seyo -mu', -v neε bu, v =huan -mɔ, 'v mu 'li Jrusredɔ 'kwli, 'ki 'li 'waa bunule', 'seyo -mu', -v neε -soe, v nu- ko Pɔlv 'huen-, -v gba 'dagba 'lu -mɔ. 33-Te v nyre 'li Sesali, -ε -bi -soenaaseyo a 'mu, v -ha 'li 'cruen ni, 'v -nyi-e -gulɔnuma, 'ti- 'v -ha 'li Pɔlv, 'v =tu 'li -ne-ε -ji' bu. 34-Te -gulɔnuma a 'mu, ε -hre 'cruen a 'mu, -ε -bi ε 'beti Pɔlv ni, ε wen: «'Blugbakibia a 'di -bi -ko 'li 'kwli 'li?» -ε -bi Pɔlv wen: «'Ki 'n ko 'li Silisi.» -Te ε 'win 'ki, 35-ε -bi ε wen: «'Ti -mu' -ko 'yri nyibli -mu', -v yi -mu -ti -yee -ni, v di 'mu -hawi ya, 'ki 'n di 'v -mu 'v 'beti -ni.» 'ε lee ne 'a -kuannunyibli, bu gba 'li-ti Helɔdi* a 'kayu bu, v 'mu=v 'yie =tu.

**-Juukve* yi ye Pɔlv -ti,
'ki 'v -gɔlvnoma Felisi yi**

24 ¹-Tɛ -nyɔwɪ nɪ -hun -hi, -ɛ -bɪ Nyɪsva a -cɔhɫɔnpinyɔ* a nyiblo gbagbu, ɛ nyre 'lɪ Sesalɔdɔ 'kwli nɪ. Nyiblo gbagbu a 'mɔ, 'a 'nyre mɔ Ananiasɪ. ɛ kɔ 'blɔ a nyibli -bɪ, kɔ hihlenyɔ -bɪ 'hɛn-, nɔ- -di. Hihlenyɔ a 'mɔ a 'nyre mɔ Tetulustɪ; 'kɪ 'waa pepɛ a 'mɔ, v mu 'lɪ -gɔlvnoma Felisi -mɔ, -ɛ di-e nu, v 'mɔ=v Pɔlv a -hawɪ pɔ. ²⁻³-Tɛ Felisi a 'mɔ, ɛ 'wɪn, -ɛ -bɪ ɛ da Pɔlv nɪ. -Tɛ Pɔlv nyre 'v, -ɛ -bɪ hihlenyɔ Tetulustɪ -tɔva 'a -tɪ a yeɛɛ, ɛ wen: «Nyɪbeyu gbagbu Felisi, -na -kafinia. -Na -tɪ, -a kɔ kɪbɔwɛɛnɛ, 'kɪ 'nɛ- 'blɔgba -bɔ 'kwli, ɛ kɔ, -tɛ -nɪ 'blɔgba -bɔ, 'a naale, 'kɪ 'lɪ -tɔ 'kwli, ɛ blee nɛ -aan plɔ nɪ. 'A -tɪ, -a -nyɪ -mɔ 'wɪo, 'kɪ 'v -tɛblɪ nɪ -tie, -nɪ -a mɔ -mɔ a -ta'. ⁴Kɛɛ, 'nɪ -hɔv-a lɪ-tɪ -bɔ 'waan -na ti dtakɪ. ɛ nɔ- kɔ -tɪ, 'nɪ -hɔv -bɔ pɔ 'mɔ nɔv yi bɔ, 'kɪ 'lɪ ti gbi 'kwli. ⁵-ɛ -bɪ 'kɪ, nyɪbeyu -bɔ, -ɛ mɔ Pɔlv, 'a 'klɔ nyre yi dtakɪ. ɛ nɔ- yi -Juukve a pepɛ -bɔ, -v nɪ 'nɛ- 'klɔ kɪ -gɔlvnoma -nɪ. -Hɪan -mɔ de, -tumu -mɔ', -ɛ mɔ Nasaletɪ-tumu, -ɛ kɔ tɔwɪn -nɪ 'dɔ, nɔ- kɔ nyiblogbagbɔde ɛ ni; ⁶ɛ kɔ, 'ɛ -hɔv bɔ nu wen-ɛ, Nyɪsva a 'kagbav* bɔ 'kee wen 'ɔyɪ'siile, 'kɪ 'v Nyɪsva ye'. De a 'mɔ, ɛ nɔ- ɛ ni la, -a klɔ la-a. [-A -hɔv -ba pɔv la-a -bati lɛ, =wɪ yi, -tɛ -aan tete* ni 'a hɪhla. ⁷Kɛɛ, 'seyo a nyiblo gbagbu Lisiasɪ nɔ- kɔ 'a 'seyo 'hɛn-, -v di la, 'v nu la 'klɪ, 'v -ha la -a mɔ-ɔ -ju', ⁸'tɪ-, 'ɛ lee nyibli -mɔ', -v yi Pɔlv -tɪ -yeɛ -nɪ, bɔ ya -mɔ -hawɪ.] 'Bɔ mɔ, -nɪ 'beti-e, -di-e 'nɪ 'ye, -ɛ mɔ, -tɪ a pepɛ -a yi-tɪ -yeɛ -nɪ, ɛ mɔ -tɪ a -tɛɛ -nɔ.»

⁹-Tɪ a 'mɔ, Tetulustɪ yeɛ Pɔlv, -Juukve a nyibli gbagbɪ, -v nɪ -tuo kɪ, v wen: «'A -tɛɛ, nɔ- -nɔ.»

Pɔlv -hɪhɛ =nɔ kle, -ɛ mɔ, ɛ 'yi de -huan =dɔ -nu

¹⁰-Tɛ v pɔ 'kɪ lɛ, -ɛ -bɪ -gɔlvnoma nu dabɔ, 'ɛ lee Pɔlv, -ɛ mɔ, bɔ pɔ win. -ɛ -bɪ Pɔlv wen: «-Gɔlvnoma o, -mɛ 'lɪ 'mɔ bɔ. 'N yi-e nɪ, -ɛ mɔ, -tɛ -tɔva la 'lɪ 'blɔgba -bɔ, 'a nyibli a -bati a lepɔvɛ, 'a 'yɪ -hɔ nɪ. 'A -tɪ, 'n kuo -mɔ =wɔ yi, 'bɪ -yi -a mɔ -Juukve* a -tɪ nɪ. 'N di -mɔ kle 'nɪ -hɪhɛ -nɪ, -ɛ mɔ, 'n 'yi de -huan =dɔ -nu. ¹¹-Wɛ 'lɪ -bɔ 'beti lɛ nɪ, =mɔ=v 'ye, -ɛ mɔ, -tɛ 'n mu la Jrusɛ, 'n mu la Nyɪsva da mɔ,

ε 'yεε -nyrɔwɪ nɪ -pu =tu 'v 'hven lɛ nɪ -hi. 12Nyiblo =du 'yɪ 'mɔ 'ye, 'n kɔ nyiblo =du 'hven-, -ba pɔ gblɛ. -ɛ =du 'yɪ 'mɔ 'ye, =bɔ =gbugblo nyibli, 'kɪ 'lɪ Nyɪsɔva a 'kagbau* bɔ, kɔ, 'kɪ 'lɪ Nyɪsɔva a 'kayo* bɔ, kɔ, 'kɪ 'v 'a -nɛ 'dɔ =du a -tɪtɛ =du. 'N 'yɪ 'a =dedede -nu. 13Nyibli bɔ, -v yɪ 'mɔ -tɪ -yεε -nɪ, v 'yɪ 'lɪ=ɪ 'lɪ -wɛ, bɔ tɔɔ -mɔ=ɔ yɪ, -ɛ mɔ, -tɪ -mɔ', v hle, ε mɔ =han-tɪ =nɔ. 14Kεε 'kɪ, kɪ mɔ -mɔ yɪ, 'n hle=ε nɪ, -ɛ mɔ, Nyɪsɔva nɪ -do -mɔ', -aan 'bauv dɛ la, nɔ- kɔ -kvan 'n ni, 'tɪ- 'a 'hru yrayrv -mɔ', nyibli pɔ lɛ, -ɛ 'yɪ =haan'hru 'pa-, nɔ- 'n nɛ. Kε- 'n ni Nyɪsɔva a -kvan a nunuo. -Tɪ a pepe -mɔ', v 'cru 'lɪ Nyɪsɔacrɪn 'kwli, -ɛ mɔ Nyɪsɔva a tetecrɪn*, kɔ Nyɪsɔva a winwɔn-hanyɔ* a 'crɪn 'hven- 'kwli, 'n pɔ=v =han-tɪ. 15'Tɪ- dɛ -mɔ', Nyɪsɔva pɔ la lɛ, ε di la nu, ε nɔ- 'n yɪ -ple, kɔ, 'n kuo =wɔv yɪ, -tɛ nyibli -bɔ, v -nu, 'v kuo =nɛ =wɔv yɪ. Dɛ a 'mɔ, ε nɔ- mɔ, nyibli a pepe -bɔ, -v 'sɪi 'v yɪ, 'kɪ 'v Nyɪsɔva ye', ε kɔ, 'waa dɛ -bɔ, -v 'yɪ 'v yɪ 'sɪi -nɪ, Nyɪsɔva di -ha 'lɪ =nɔ 'kukonyibli 'nyɪ, ε 'mɔ =nɔ 'klɔ -ha. 16ɛ nɔ- kɔ -tɪ, 'nɪ =tɪi 'v 'klɪ, -ɛ di=e nu, 'na =wɔv 'nɪ =ha 'mɔ -tɪ -yεε -nɪ, 'kɪ 'v Nyɪsɔva kɔ -tonyibli 'hven- ye'.

17-Tɛ 'n -hɔn la 'lɪ Jrusredɔ 'kwli, ε gba 'yɪ -hɔhɔv, 'tɪ- 'ɛ -wɛ 'lɪ =bɔ =hɪn mɔ -mɔ, =bɔ mu mɔ 'lɪ Jrusɛ, =bɔ gba mɔ 'wɪye, -ɛ di=e nu, 'mɔ 'na dakɔ -Juukvɛ -hɛɛ -nɪ, ε kɔ, 'mɔ -cɔhlɔn* pɪ, 'kɪ 'v Nyɪsɔva ye'. 18-19-Tɛ 'n yɪ mɔ -cɔhlɔn a 'mɔ nɪ pɪ, 'kɪ 'lɪ Nyɪsɔva a 'kagbau bɔ, 'kɪ 'v 'na yɪ'siile a -ta', nyibli -hɔhɔv =du 'yɪ mɔ 'v 'mɔ 'hɔv -nɪ, ε mɔ =gbugblole 'yɪ mɔ 'v -tɛ a 'mɔ -nɪ -wɛ. -Juukvɛ -bɪ, nɔ- -hɔn 'lɪ Asiblugba 'kwli, 'v yεε 'v 'mɔ bɔ. -Juukvɛ a 'mɔ, nɔ- 'na =wɔv -hɔv wen, -bɔ di wen mɔ -mɔ ye', 'bɔ mɔ, 'nɪ nu wen dɛ -hvan =du, v 'mɔ wen 'mɔ -tɪ -yεε -nɪ. 20Kεε, -Juukvɛ a 'mɔ, v 'yɪ 'kɪ mɔ -nɪ. 'A -tɪ, -Juukvɛ -bɔ, -v nɪ mɔ -tɔo kɪ, -tebli -hɔn -bɔ, v yru lɛ, v pɔ lɛ, 'n -nu, tɪ -mɔ', -ɛ kɔ 'yɪ 'n mu la 'v 'waa -gbolugbo gbagbɔ yɪ, bɔ hla=a. 21'ɛ mɔ =han-tɪ, 'kɪ 'v -gbolugbo a 'mɔ yɪ, 'nɪ 'yaa la 'lɪ win, 'nɪ pɔ la lɛ, -ɛ mɔ: 'N kuo =nɛ =wɔv yɪ, -ɛ mɔ, nyibli -mɔ', -v 'kɔ, Nyɪsɔva di -ha -hvan 'lɪ =nɔ 'kukonyibli 'nyɪ, ε 'mɔ =nɔ 'klɔ -ha. Nɔ- kɔ -tɪ 'a pɪ kɛ 'mɔ -bati lɛ. =Bɪ -tɪ a 'mɔ, 'n hla la, ε mɔ yɪnyredɛ =nɔ?»

22-Tɛ Pɔlv pɔ 'kɪ lɛ, -ɛ -bɪ -gulɔnuma Felɪsɪ, -ɛ yɪ -tebli -hɔhɔv, 'kɪ 'v nyibli -mɔ', -v kuo -Yusu =wɔv yɪ a -ta', ε wen:

«Ba -gbe. 'Bu mɔ, 'seyo a nyiblo gbagbu Lisiasi, 'bu -di, 'ti- 'mu -bati -bu =tuɔ 'be.» 23-ɛ -bi, ɛ lee ne 'a 'seyo a ye'nanyu -bi, 'ki bu =tu Pɔlv 'yie, =wi yi =jklapi, keɛ, bu -ha-a me le, bu na le, ɛ kɔ, bu -ha 'a nunatumupu me le, bu -heɛ =ne.

**-Te Pɔlv hlee 'li -gulɔnuma Felisu kɔ
'a nugba Drusili -mɔ**

24-Te -nyrɔwi gbi -hi, -ɛ -bi -gulɔnuma Felisu kɔ 'a nugba Drusili 'huen-, v di Pɔlv 'ye mɔ. 'A nugba a 'mu, ɛ mɔ -Juukveyrɔwlv* =nɔ; 'v da Pɔlv, 'v 'beti-e, 'ki 'v -Yusu 'Klusu a =wlv a yikuole a -ta'. 25-ɛ -bi Pɔlv -tva hihle, 'ɛ ne=ɛ -mɔ le, -ɛ mɔ, -tonyiblo bleɛ yi, bu =tuu 'v Nyisva, kɔ, bu yi 'a dɔnv a naale. -Te ɛ hla-a, -ɛ mɔ, Nyisva di puv nyibli -bati le, -ɛ -bi huannu bi 'li -gulɔnuma Felisu 'kwli, ɛ wen: «-We 'li -bu mu 'ki nu. 'Bu mɔ, 'ni kɔ ti de, 'n di -mu 'ni da.» 26 ɛ nɔ- mɔ -bi, 'a =wlv 'ye-e ni, -ɛ mɔ, Pɔlv di -nyi-e 'wliye. ɛ nɔ- nu-o, 'ɛ 'cibi 'v 'a dida, -ɛ di-e nu, v 'mu toto pu.

27 ɛ nɔ- ɛ nu -nunu, 'yri nu 'huen, 'ɛ -hi, 'ti- Romakve 'v ya -gulɔnuma yrayv, 'ɛ bi 'v gbata ki, 'ki 'v Felisu a -ta'. -Gulɔnuma a 'mu, 'a 'nyre mɔ Pɔkiusi Fetusi. Felisu -mɔ -bi, ɛ -hve bu blee -Juukve a plɔ. ɛ nɔ- nu-o, 'ki ɛ 'yi Pɔlv =ji' -ha.

**Pɔlv wen 'ni, Romakve a 'kun gbagbu*,
nɔ- -bu puv =ne -bati le**

25 1-Te -gulɔnuma Fetusi a 'mu, ɛ nyre 'li Sesalidɔ 'kwli, 'a -nyrɔwi ni ta a -nyrɔwɔ, -ɛ -bi 'ki ɛ mu 'li Jrusredɔ 'kwli. 2'Ki Nyisva a -cɔhlɔnpinyu* gbagbu kɔ -Juukve* a ye'nanyu 'huen-, v puv 'li-t Pɔlv a -hawi, 'v lee -gulɔnuma Fetusi a 'mu, v wen: 3«-A -hve=ɛ ni, -bu ya -a mu Pɔlv yi, 'ki 'ne- Jrusɛ.» Keɛ, seyɔ-seyɔ, v -yra-a ni, -ɛ mɔ, Pɔlv 'bu ni 'hru wlvn, v 'mu-v 'la. 4Keɛ, Fetusi =tu =nv =wɔn, ɛ wen: «'Ki 'li Sesali, 'ki Pɔlv ni 'li =ji'. 'Na 'mumu a 'mu -bu, 'n 'tie mi Sesali ni. 5'A -ti, 'aan nyibli gbagbu bu kve 'mu =wien, -ɛ di-e nu, Pɔlv 'bu nu de -hvan =du, v 'mu 'li-t -ti -yɛɛ -ni.»

6-Te ɛ nu -nyrɔwi ni =blɛn=blɛn, -huv' -nyrɔwi ni -pu, 'ki 'li =nv 'nyi, -ɛ -bi ɛ =hian -mɔ, 'ɛ mu 'li Sesali, -Juukve a nyibli gbagbu 'v kve=ɛ =wien. -Te -nyre -nye, -ɛ -bi ɛ ni bu,

'kɪ 'lɪ 'a -batigbata 'kwli, 'ɛ lee nɛ 'a 'seyo, 'kɪ bu ya 'lɪ Pɔlv 'lɪ. 7-Te Pɔlv nyre 'v, -ɛ -bɪ -Juukvɛ a nyibli gbagbɪ -nɪ wen, v =gla 'lɪ-tɪ lɛ, 'v yɪ-tɪ -tɪ -yɛɛ -nɪ, 'kɪ 'v -tebli -hɔvɔhɔ kɪ. Kɛɛ, -tebli a pepe a 'mɔ, v nɛ -mɔ lɛ, v 'yɪ 'lɪ-tɪ 'lɪ -wɛ, bu tɔɔ =nɛ Fetusi, -ɛ mɔ, -tɪ a -tɛɛ =nɔ. 8-ɛ -bɪ Pɔlv wen 'nɪ: «'N 'yɪ -Juukvɛ a tete* =dɔ 'wla, 'n 'yɪ Nyɪsua a 'kagbau* dɛ -hvan =dɔ -mɔ -nɔ, kɔ, 'n 'yɪ Romakvɛ a 'kun gbagbɪ a -tɪ lɛ -hɛɛ -nɪ -wɛ.»

9Fetusi -mɔ -bɪ, ɛ -hɔɛ bu blee -Juukvɛ a plɔ. ɛ nɔ- kɔ -tɪ 'ɛ 'beti Pɔlv, ɛ wen: «Bɪ -hɔɛ -bu mu 'lɪ Jrusre, -ɛ di-e nu, 'mɔ 'lɪ -mɔ -bati lɛ -pɔv -nɪ, 'kɪ 'v -tɪ -bu a -ta'?» 10-ɛ -bɪ Pɔlv =tu=ɔ =wɔn, ɛ wen: «'N -hɔɛ=ɛ nɪ, 'a mɔ Romakvɛ a 'kun gbagbɪ, nɔ- -bu pɔv 'mɔ -bati lɛ, 'kɪ 'lɪ 'a -batipukayu bu. -Na =gbetv, -yru tɪ lɛ, -ɛ mɔ, 'n 'yɪ -Juukvɛ dɛ -hvan =dɔ -mɔ -nɔ. 11'Bu mɔ, 'nɪ nu =dedede, -ɛ blee 'kɔkɔv yɪ, 'n 'yɪ lɛ -pɔ, -ɛ mɔ, v 'nɪ 'laa 'lɪ 'mɔ. Kɛɛ, 'bu mɔ, -tɪ a pepe, v yɪ 'mɔ -yɛɛ -nɪ, 'bu 'yɪ -tɪ a -tɛɛ 'pa-, nyiblo =dɔ 'yɪ 'lɪ-tɪ 'lɪ -wɛ, bu pɔ 'mɔ -Juukvɛ -jɪ', v 'mɔ 'mɔ 'la a -tɪ. 'N -hɔɛ=ɛ nɪ, Romakvɛ a 'kun gbagbɪ, nɔ- -bu pɔv 'mɔ -bati lɛ.» 12-Te Pɔlv pɔ 'kɪ lɛ, -ɛ -bɪ Fetusi kɔ 'a =tɔpɔnyɔ 'hven-, v 'yɪye 'li. -Te v 'yɪye 'li, -ɛ -bɪ v wen: «-Te -pɔ lɛ, -ɛ mɔ, -a mɔ Romakvɛ a 'kun gbagbɪ, nɔ- -bu pɔv -mɔ -bati lɛ, 'a -tɪ, 'kun gbagbɪ a 'mɔ, nɔ- kɔ yɪ -di 'lɪ mu.»

**-Te Pɔlv hlee 'lɪ 'kun Aglipa* kɔ
'a 'dɪayɪ nyɔɔyɪ Belenɪstɪ 'hven- -mɔ**

13-Nyɔɔwɪ gbi bu -hi, -ɛ -bɪ 'kun Aglipa kɔ 'a 'dɪayɪ nyɔɔyɪ Belenɪstɪ 'hven-, nɔ- 'ya Sesalɪdɔ 'kwli, 'v di Fetusi yɪ -mɛ -mɔ. 14-Te v -hi 'kɪ 'v -nyɔɔwɪ gbi, -ɛ -bɪ Fetusi lee =nɛ Pɔlv a -tɪ, ɛ wen: «Nyiblo =dɔ nɪ 'nɛ-, Felɪstɪ 'yɪ-tɪ -jɪ' -ha, 'ɛ -mɔ. 15-Te 'n mu la 'lɪ Jrusre, Nyɪsua a -cɔhlɔnpinyɔ* gbagbɪ kɔ -Juukvɛ* a ye'nanyɔ, nɔ- pɔ la 'mɔ 'a -hawi, 'v lee 'mɔ, -ɛ mɔ, bu 'hɪ 'lɪ 'mɔ wɔn, -ɛ mɔ, ɛ nu dɛ -hvan, -ɛ blee 'kɔkɔv yɪ. 16'N -hɪhɪa la =nɔ kɛ, -ɛ mɔ, -a mɔ Romakvɛ, -aan tete =nɔ, 'kɪ nyiblo -bu, v yɪ -tɪ -yɛɛ -nɪ, bu kɔ 'hru, bu -hɪhɪa 'a -tɪyɛenyɔ kɛ, 'kɪ 'lɪ -batipɔɔlɛ', 'tɪ- -a 'mɔ -bati 'bɛ.

17-Te 'n pɔ 'kɪ lɛ, -ɛ -bɪ 'n kɔ =nɔ 'hven-, -a di 'nɛ- Sesalɪdɔ 'kwli. 'N 'yɪ 'lɪ ke' lɛ -mɔ, -tɛ -nyre -nyɛ, 'nɪ mu 'lɪ -batipɔɔlɛ, 'nɪ lee 'na 'seyo, -ɛ mɔ, bu ya 'lɪ Pɔlv 'lɪ. 18-Te Pɔlv a 'mɔ, ɛ -nyre,

ti ni -do a ti 'yri, -ε -bi 'a yraanyibli 'du ye', 'v -tva 'a -ti a yεεε. Kεε, yunyre-tebli a pepe -mu', 'n yi la 'lu -mɔ le -hie, v 'yi la-a 'a -dedede a -ti -yεε -ni. 19Kεε, de v yi 'v ki -hlee -ni, ε nɔ- mɔ, -te v ni nyisvade a nunuo, ε kɔ, nyiblo =du, v deε -Yusu, -ε 'ku la, nɔ- Pɔlv pu le, -ε 'hri 'klɔ. 20-Te -bu di mɔ -batidu a 'mu, 'a 'bibe nu, 'n 'yi la-a -yi. ε nɔ- nu=o, 'ni 'beti la Pɔlv, 'bu mɔ, 'bu -hve la-a, bu mu la 'li Jrusre, -a 'mu la 'li-t -bati le -puv -ni, 'ki 'v -tebli a 'mu a -ta'. 21Kεε, ε wen 'ni, ε -hve -bu gba 'li-t -a mu Romakve a 'kun gbagbu* yi, ε 'mu=v -bati le -puv -ni. ε nɔ nu=o, 'ni lee 'na 'seyo, -ε mɔ, bu =tu-o 'yie, 'ki 'li =jukayu bu, ε 'mu=v gba -gbagba, -nyrɔwɔ -mu', 'n -we 'li =bu gba 'li-t -aan 'kun gbagbu yi, ε 'mu 'v nyre.»

22-ε -bi ke- 'kun Aglipa pi Fetusi yi, ε wen: «'Na 'mumu, 'n -hve -bu 'win 'a win.» -ε -bi Fetusi wen: «-Ŋiŋa, -di -hvan 'a win 'ni 'win.»

23-Te -nyre -nye, Aglipa a 'mu, ε kɔ 'a 'dayi nyrɔyu Belenist 'hven-, -te v yi ni di, -ε -bi nyibli -tva 'waa -ti a 'yi'buaε, 'v pa 'li -gbolugbokayu bu, v kɔ 'seyo a nyibli gbagbi, kɔ 'dɔ a ye'nanyu 'hven-, Fetusi 'ε lee ne 'a 'seyo bu ya-a Pɔlv yi, 'v ya-a. 24-Te ε -di, -ε -bi Fetusi wen: «'Kun Aglipa, kɔ 'aan pepe -bu, -v ni -tuo -bu ki, 'aan -kafinia. A yi nyiblo -bu 'ni 'ye. ε nɔ- kɔ -ti -Juukve a pepe -mu', -v ni 'li Jrusredɔ 'kwli, kɔ, -v ni 'ne- Sesali, 'v ya 'mu -hawi, 'v pi -cici le, 'v pu le, -ε mɔ, ε kɔ bu 'ku. 25'Mɔ -bu, 'ni 'ye-e 'li-t =dedede, bu nu, -bu blεε 'kokuu yi. Kεε, -te ε pu le, -a mu Romakve a 'kun gbagbu, nɔ- -bu puv =ne -bati le, ε nɔ- nu=o, 'ni pu 'li-t 'li, 'ki =bu gba =ne-ε yi. 26Seyt-seyt, de -bu di 'cri, 'ki 'v Pɔlv a 'mu ki, -bu di -aan 'kun gbagbu yi gba, 'ni 'ye-e li-t. ε nɔ- nu=o, 'ni da-a, -ε di-e nu, ε 'mu -mɔ le na, ki mɔ 'a mu ye', seyt-seyt ki mɔ -mɔ 'kun Aglipa ye', -ε di-e nu, =ni 'beti-e, de 'n di 'cri, 'mu=v yi. 27ε mɔ -tee, 'ki 'li 'mu 'yi, ε 'yi 'v le -nɔɔ -ni, 'ki =bu gba =juklapi -aan 'kun gbagbu yi, 'ti- -ti -mu', v yi =juklapi a 'mu -yεε -ni, =bu 'ye ni -hihia=a kle -tee, 'ki 'li 'crien 'kwli.»

De -bu, -ε mu la 'lu -mɔ, -te Pɔlv ne la 'a -ti -mɔ le,
'ki 'v 'kun Aglipa* yi

26 1-ε -bi ke- 'kun Aglipa pi Pɔlv yi, ε wen: «-We 'li -bu pu win ni, -ε di-e nu, nyibli -mu', -v yi -mu -ti -yεε -ni, =mu =nu =wɔn =tu.»

-ε -bi Pɔlv 'du dabu ye', -ε di-e nu, nyibli 'mu wien ma, v 'mu=v nva yi bu pu. -Te v ma wien, -ε -bi de -bu, -ε mu 'lu -mɔ, ε -tua 'a kle-hihiale, ε wen: 2 «Kun Aglipa, -na -kafinia. -Tebli a pepe -bu, -ε kɔ ki -Juukve* yi 'v 'mu -ti -yee -ni, ε mɔ ke 'na plɔbleele =nɔ, 'ki =bu -hihia ke -mɔ=ɔ kle, 3-kɔti -yi 'waa 'bli-tebli kɔ 'waa tete* 'hven- ni -tee. 'A -ti, 'n nyee -mu le, 'la =wlv, -bu pu 'mu nva yi bu -tee.

4Kve la 'li 'na gblode 'yie bu, -tebli a pepe, 'n nuu 'li 'na 'klɔ 'nyi, -Juukve a pepe yi-e ni, -ε nu-o, 'ki 'n ni la 'li Jrusre, 'ki 'li 'na dako 'nyi. 5See la, 'v yi la 'mu. 'A -ti, 'bu mɔ, 'bu -hve-ε, v -we 'li bu hla=a ni, -ε mɔ, 'ki 'n ni la 'li Falisi=tumu* a nyibli 'nyi. ε mɔ =tumu =nɔ, -ε kɔ tete -hu, 'ki 'v Nyisva a dida a -ta'. 6Kike -bu, v pu ke 'mu -bati le, -ε nu-o, de -mu', Nyisva pu la 'li -aan 'bainv, ε di la nu, ε nɔ- 'n yi -ple, 'ti- 'n kuo =wlv yi. 7De a 'mu, ε nɔ- Yisraekve* a =tugbi ni -pu =tu 'v 'hven -mu', v yi -ple, 'v kuo Nyisva =wlv yi, -ε mɔ, ε di de a 'mu 'ni nu. ε nɔ- kɔ -ti 'v de-ε, 'tɔ kɔ -nyre. 'Kun Aglipa o, de ni -do a 'mu, ε nɔ- 'n yi -ple, 'ni kuo Nyisva =wlv yi. ε nɔ- kɔ -ti -Juukve 'v pu ke 'mu -bati le. 8'A mu -Juukve, de- kɔ -ti 'a pi le, -ε mɔ, ε 'yi 'li-ti 'li -we, 'ki -ba kuo =ne =wlv yi, -ε mɔ, Nyisva di 'li nyibli 'kukonyibli 'nyi 'ni -ha, ε 'mu =nu 'klɔ -ha?

9ε mɔ =han-ti =nɔ, 'na 'mumu, 'n 'ye la=a ni, -ε mɔ, ε nɔ 'v le, 'ki =bu naa la 'li 'a -ne =dedede 'kwli, 'mu Nasaletti a -Yusu a -ti yi -wɔn. 10ε nɔ- 'n ni la, 'ki 'li Jrusredɔ 'kwli. Nyisva a -cɔhlɔnpinyu* gbagbi, nu- -nyi la 'mu 'kli, 'ki =bu pu la -Yusu a nyibli -hɔhɔvi =ji' le. 'Bu mɔ, 'bu pu le, v bleε 'kukuv yi, -ε -bi 'na 'mumu, 'n yi wen la=a ki. 11ε kɔ ti, 'ni =tui la =nu =hven, 'ki 'li Nyisva a 'kayo* a pepe bu, kɔ, 'ni ni la 'v =nu ke', 'ni yi la =nu -lee -ni, -ε mɔ, bu 'kee la -Yusu a =wlv a yikuole. Yrv 'n pu la =nu le, ε ni la 'kli ki. 'A -ti, ε nu la=a ni, 'ni mi la 'li 'blugbi -bi a 'du -bi kle, 'ni =tui la -Yusu a nyibli a 'mu =hven.»

-Te Pɔlv nu -Yusu a nyiblo a -hihie,

nɔ- kɔ -ti ε ne -mɔ le

(Nunu-tebli 9.1-19; 22.6-16)

12 «ε nɔ- kɔ -ti, 'ni bi la Damasikvehru wɔn, 'n kɔ 'na 'bio 'hven-. Nyisva a -cɔhlɔnpinyu* gbagbi, nu- -nyi la 'mu 'kli,

kɔ, ɔ nu- lee la 'lɪ 'mʊ. 13'Kun Aglipa o, 'hru, nɔ- 'n nɪ la 'kɪ wɔn, muu 'v 'yɾʊ bu nyra bu a ti 'yie, -ɛ -bɪ 'n 'ye -nyɾɛ, 'ɛ -hɔn 'lɪ yakɔ 'kwli, 'ɛ yɪ wɪn. 'A wɪnwɪlun -hi 'v 'yɾʊ a wɪnwɪlun nɪ, 'ɛ =glaa 'lɪ -a mʊ, 'n kɔ 'na 'bio 'hʊɛn-, 14-aan pepe a 'mʊ, =a bi =hlɔn lɛ, 'tɪ- 'nɪ 'wɪn wɪn, 'ɛ yɪ 'lɪ 'mʊ -mɔ -hlee -nɪ, 'kɪ 'lɪ -Juukʊɛwɪn 'kwli, -ɛ mɔ: Sɔlv o, dɛ- kɔ 'mɔ =tui =hʊɛn 'lɪ? -Wen 'mʊ yɪ, =wɪ yɪ, -tɛ bli nɪ, 'ɛ -wen 'a kʊkɔnyɔ a kotu yɪ. Kɛɛ, 'kɪ 'lɪ dadʊke 'kwli, -nii 'lɪ-tɪ. 15-ɛ -bɪ 'n 'beti nɪ: Nyiblo a 'dɪ -bɪ -mɔ 'lɪ? -ɛ -bɪ Kʊkɔnyɔ =tu 'mʊ =wɔn, ɛ wen: 'Mɔ -Yusu =nɔ, =tui =hʊɛn. 16Kɛɛ, 'du ye', -bu nyra bu. 'N 'hru -mʊ yɪ, -ɛ di-e nu, 'mʊ -mʊ 'na -kʊannunɔ -mɔ nu, dɛ -bu, =ye kɛ, ɛ kɔ -tebli -bɪ -mʊ', 'n di -mʊ -tɔɔ -nɪ, =mʊ 'a -tɪ -mɔ le na, 'kɪ 'v nyibli yɪ. 17'N kɔ =bu tɛ 'lɪ -mʊ 'na dakɔ -Juukʊɛ -mɔ, ɛ kɔ dakɔ -mʊ', -v 'yɪ -Juukʊɛ 'pa-. 'Bu mɔ, =nɪ mu 'lɪ =nu 'nyɪ, 'n kɔ =bu =tu -mʊ 'yie. 18'N di -mʊ 'nɪ le, =mʊ=v nu, ɔ 'mʊ 'mʊ yɾu, kɔ, =mʊ 'lɪ =nu halɔ 'nyɪ -ha, =mʊ 'lɪ =nu -nyɾɛ yɪ gba, kɔ, =mʊ 'lɪ =nu 'kuo -hʊɪn* a nyiblo gbagbu Satan* a 'klɪ bu -ha, =mʊ 'lɪ =nu Nyɪsua a 'klɪ bu pʊ, ɔ 'mʊ 'mʊ =wɔlv yɪ -kuo -nɪ, Nyɪsua 'mʊ 'waa -tebli 'kukui* -mʊ', ɔ -nu a -tɪ -mɔ -hru, ɛ kɔ, ɔ 'mʊ 'lɪ nyibli -mʊ', Nyɪsua pʊ 'kɪbɪa kɪ, 'kɪ bu -hɛ 'a nyibli 'nyɪ nɪ.»

**-Tɪ -mʊ', Pɔlv hɛ la, 'kɪ 'v -Yusu kɪ,
ɛ nɔ- kɔ -tɪ ɛ nɛ -mɔ lɛ**

19-ɛ -bɪ kɛ- Pɔlv pɪ 'kɪ de, ɛ wen: «'Kun Aglipa, -Yusu -mʊ', -ɛ 'hru 'mʊ yɪ, -ɛ yɪ la 'lɪ 'mʊ -mɔ -hlee -nɪ, ɛ nɔ- 'n =tuu 'v. 20Yɪ-henyibli, 'n hlee 'lɪ -mɔ, ɔ nu- mɔ nyibli -mʊ', -v nɪ 'lɪ Damastɪɔ 'kwli, kɔ nyibli -mʊ', -v nɪ 'lɪ Jɾusɾɛ, 'tɪ- 'nɪ hlee 'lɪ nyibli a pepe -mʊ' -mɔ, -v nɪ 'lɪ Sudeblɔgba 'kwli, ɛ kɔ dakɔ a nyibli -mʊ' 'hʊɛn-, -v 'yɪ -Juukʊɛ* 'pa-. Nyibli a 'mʊ, 'n lee =nu nɪ, 'kɪ bu hie 'v 'waa -tebli 'kukui*, ɔ nɪ bu, bu -nyɪ 'waa 'klɔ a pepe Nyɪsua, ɛ kɔ, bu nu -tebli -mʊ', -ɛ tʊɛ =nɛ nyibli yɪ, -ɛ mɔ, ɛ mɔ =han-tɪ =nɔ, ɔ -nyɪ 'waa 'klɔ a pepe Nyɪsua nɪ. 21-Tɪ a 'mʊ, ɛ nɔ- 'n yɪ nyibli -lee -nɪ. ɛ nɔ- kɔ -tɪ -Juukʊɛ a nyibli gbagbu 'v klɔ 'mʊ, 'kɪ 'lɪ Nyɪsua a 'kagbau* bu, 'v =tɛ-ɛ 'yɪ, 'kɪ bu 'la 'mʊ. 22Kɛɛ, Nyɪsua, nɔ- =tu 'mʊ 'yie -tutu, 'nɪ ye kɛ -nyɾɔwɔ -bu kɪ, 'nɪ 'tɪɛ nɪ mɔ, -tɪ -mʊ', 'n -yɪ, 'kɪ 'v -Yusu kɪ, 'mʊ=v hla, 'kɪ 'v nyibli -mʊ', ɔ 'ye nɪ daa nyibli yɪ, kɔ 'kɪ 'v nyibli gbagbu yɪ -wɛ.

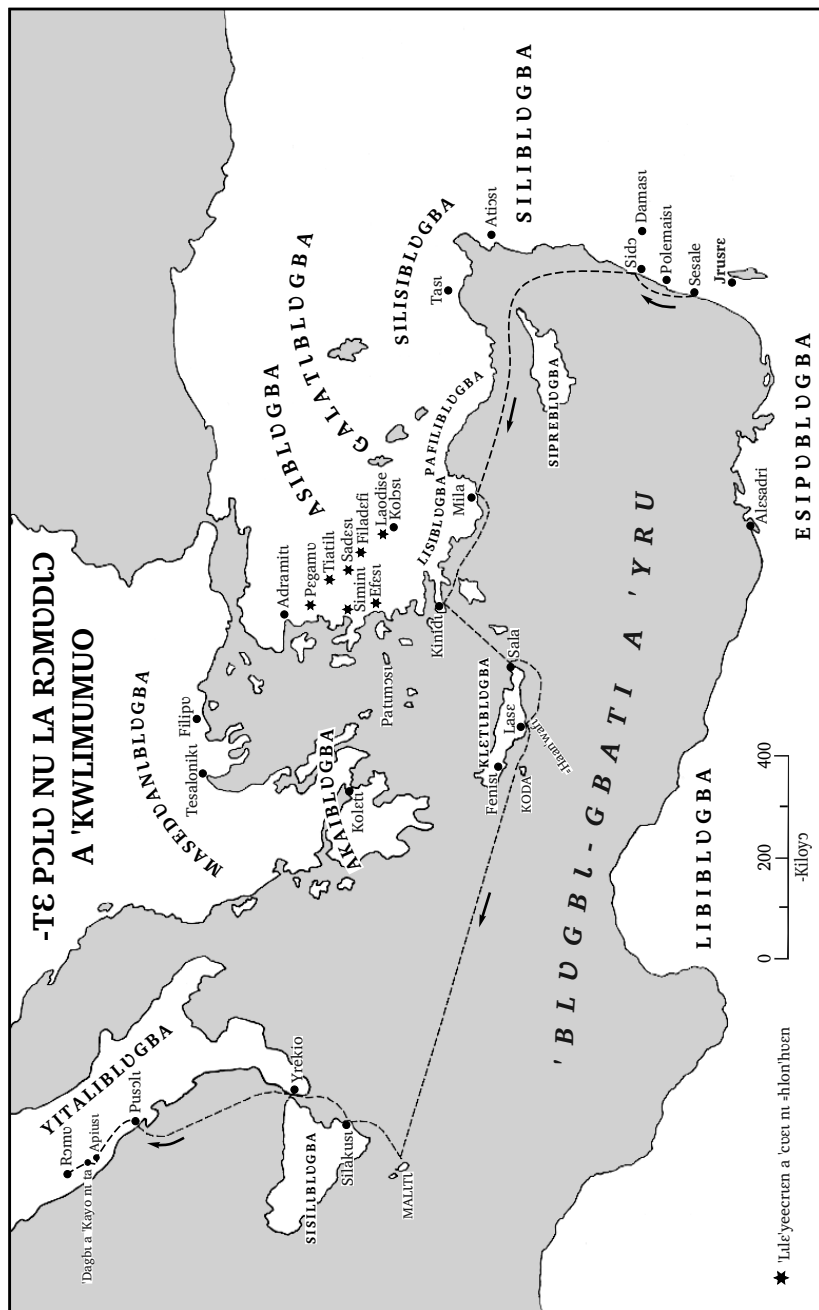
-Ti -mu', Nyisua a winwlon-hanyu* ko Moise* 'hven-, v -hla, 'ki 'v de -mu', -e di 'v nyre a -ta', e ni -do a 'mu, e no- 'n hle. 23-Ti a 'mu, e no- -bu: Wanyo -mu', Nyisua pu la le, e di la ya, e ko bu 'ye -hven, 'ti- e 'mu 'ku. E no- ko -bu mo yi-henyiblo, -bu -hon 'li 'kokonyibli 'nyi, -bu 'hru 'kl. E no- di -Juukue -nyre -nyi, e ko dako -mu' 'hven-, -v 'yi -Juukue 'pa-»

**-Te Polu lee la 'kun Aglipa,
'ki bu kuo la -Yusu =wlu yi**

24-Te Polu ni 'puple le, -e -bi -gulunuma Fetusi 'yaa 'li win, e wen: «Polu, -na 'lu -hon 'v 'hru wlon. 'Crun, -nyi, e -hu ni diaku. E no- -he 'v -na 'lu 'hru wlon.» 25-E -bi Polu wen: «Nyibeyu gbagbu Fetusi o, -na -kafinia. 'Na 'lu 'yi 'v 'hru wlon -hon. -Ti -bu, 'n hle, e mo -ti a -tee -no, e ko 'v ni. 26-Tebli a pepe -bu, -koti 'n hle, 'kun Aglipa yi 'a pepe ni. 'A -ti, hvannu 'ni -nu-o 'mu, 'ni yi mo -ne-e yi ni -hle-e -ni. 'Ni -hli-e li-ti -dedede 'yi ki. 'N yi-e ni -tee, -e mo, e yi -tebli a pepe a 'mu, -e mu 'lu -mo ni, 'ki 'v -Yusu a -ta', -e nu-o, -tebli a 'mu, -e mu 'lu -mo, 'a -dedede 'yi -hli, 'ki 'v -tite =du. 27'Kun Aglipa, =bi -ti -mu', Nyisua a winwlon-hanyu* -hla, -pu-v -han-ti? 'N yi-e ni, -e mo, -pu-v -han-ti.» 28-E -bi Aglipa =tu-o =won, e wen: «E 'yi 'li ti -huohu =du 'li -hie, =mu-v nu, 'mu-v -hua, 'ki -bu -he -Yusu 'Klusu a nyiblo.» 29-E -bi Polu wen: «Ye -bu e mo -te ti ne -bu, 'ye -bu e 'yi -te ti ne -bu 'pa-, 'n de Nyisua ni, 'ki 'v -na -ta', e ko 'ki 'v nyibli a pepe -bu, -v pu 'mu nua yi bu a -ta', -e di-e nu, -te 'n ni 'mu, v 'mu 'mu le ni -we. Kee, v 'ni 'puu 'li =nu =ji' le.» 30-Te Polu pu 'ki le, -e -bi -gulunuma bi 'li yi, 'kun, ko 'a 'diayi nyröyu Belenisi 'hven-, ko nyibli a pepe -mu', -v ni 'v -tuo a 'mu ki, v 'du ye', 31'v bii yi, -e -bi ke- v pu: «Nyiblo -bu, e 'yi -dedede -nu, -e ble'e 'kukuu ko =ji 'hven- yi.» 32Ke- 'kun Aglipa pu, 'e yi -gulunuma Fetusi -lee -ni, e wen: «Nyiblo -bu, -a di wen-e bu 'ni te, 'bu mo, 'bu 'yi wen le -pu, -e mo, Romakue a 'kun gbagbu*, no- -bu puu =ne -bati le.»

-Te v gbe la 'li Polu Romuduo* 'kwli

27 ^{1U} -yra la-a ni, -e mo, -a di mu la 'li Romu, 'ki 'li Yitaliblugba 'kwli, 'v -ha 'li Polu ko =juklapu -bi 'hven-, 'v =tu 'li =nu 'seyo a ye'nanyo -bi -ji' bu, -e mo 'seyo a nyiblo gbagbu a -seke, e 'mu =nu Romuduo 'kwli gba. 'Seyo a ye'nanyo a 'mu a 'nyre mo Sulusi. 'Ki e ni 'li

Romakue a 'kun gbagbu a 'seyo 'nyi. 2-A 'ya 'li 'mu 'kwli. 'Mu a 'mu, 'ki e -hon 'li Adramitidu 'kwli. E ko bu 'yaa Asiblugba =hlon le, -e di-e nu, e 'mu ble -nyunya -ni, 'ki 'u Asiblugba a 'wafi a gblegble yi ble. -Te -a yi ni mi, -a ko Alitaki 'hven-, -a mu -mu. 'Ki nyibeyu a 'mu, e ko 'li Tesaloniki, 'ki 'li Masedvaniblugba 'kwli. 3-Te -nyre -nye, -e -bi -a nyre 'li Sidudu 'kwli ni. 'Seyo a ye'nanyo Suliusu -ni wen, e nve Polu a de ni. E no- nu-o, 'e -ha-a me le, 'e 'hri 'li 'mu 'kwli, -e di-e nu, e 'mu 'a nunatumupu 'ye, -tebli ni -tie -mu', e 'yi -ko, u 'mu =ne-e -nyi. 4-Te e -hi, -e -bi -a bi 'hru wlon. Kee, pepe -wen -a mu yi dtaki. E no- nu-o, =a 'bee ki, =a naa 'li Sipreblugba 'hvi. E mo 'niedugbo gbagbu =nu. E no- ko 'kibia -bi, 'ki -a na 'li, -te pepe 'yi 'li -hvu -ni a -ti. 5'Ti-, 'yrukotudu -mu', -e ni 'u Silisiblugba ko Pafiliblugba a -gbati, =a 'be-e =tu, =a nyre 'li Mila, 'ki 'li Lisiblugba 'kwli. 6'Ki 'seyo a ye'nanyo -ni wen, e 'yee 'li 'mu -bi. 'Ki e -hon 'li Alesadri, 'ki 'li Esipublugba* 'kwli. 'Ki e mi 'li Yitaliblugba 'kwli. 'Mu a 'mu, e no- ko 'kwli 'seyo a ye'nanyo 'yaa 'li -a mu 'li.

7'Ki 'li -nyrowi -huchvi 'kwli, -aan -ne 'mu 'ni -hu-o la. 'A -ti, -a 'ye =hven -yeye, =a 'be Kinidudu 'yi. -Te pepe 'ye ni wen -a mu, 'ki -ba 'sii 'u yi, -ba mu, e no- ko -ti =a 'bee ki, =a naa 'li Kletiblugba 'hvi, -e mo 'niedugbo gbagbu, =a naa 'li 'a 'kibia -bi 'mu ki, -e ko ki pepe 'yi 'li -hu dtaki, =a -hi Salomonu le. 8Pepe a -ti, =a ni =hven a 'yiye le, =a mi gbægbæ, =a nyre 'li 'wafi -mu', u deæ =Haan'wafi yi, -e 'mve Lasedu yre.

9'Yru a yunyre-ti, -a 'waan la ti -huchvi 'hru wlon. Ti -mu' -ko 'yri pepe yi 'u -hii -ni dtaki, no- nyre 'u. 'A -ti, 'mu a gbugba 'yakla ni dtaki. Ti -mu', -Juukue* yi 'u =cii* -ni, 'a ti -hi la ni. E no nu-o, Polu 'e -gbæ =nu, e wen: 10«-A 'bio -na o, 'n yi-ti 'ni 'ye, -e mo, 'dagba -bu, e di 'ni 'yakla -ni. 'Mu -bu, e ko 'a gbugba-tebli, ko -a mu 'hven-, -a -we 'li -ba -we bu ni.» 11Kee, -ti -mu', 'munaanyo gbagbu, ko 'mukonyo 'hven-, u -hla, e no- 'seyo a ye'nanyo kuo =wlu yi, 'e -hi 'u -ti -mu', Polu hla wen. 12'Wafi a 'mu yi, e 'yi -tee -nu, 'ki 'mu bu ni 'u, ce ko pepe gbagbu a ti bu nyre 'u. E no- nu-o, nyibli -huchvi, -u ni 'li 'mu a 'mu 'kwli, 'u hle-e, -e mo, bu -hon 'u -te a 'mu -wlu, -e di-e nu, 'bu -we 'li-ti,

v 'mu 'li Fenistɔ a 'wafi yi nyre, -e ni 'li Kletiblogba ni -do a 'mu 'kwli. -Te 'wafi a 'mu, e ni 'v, 'ki 'yru pu 'li -gbu, 'ki 'li 'yru a bupele a diidektɔba ki, kɔ 'a kamlakɔba ki 'hven-. E nɔ- nu-o, 'ki pepe 'ye ni -hii 'li diaki, 'mu a nyibli 'v pu le: «E nu -tɛɛ, -ba nyre 'li, 'ti- cɛ kɔ pepe gbagbu a ti 'mu 'v nyre.»

-Te duduo bi 'li 'yru ki

13Ti a 'mu 'yri, -e -bi pepe gbi -hɔn 'li 'yru a bunyraale', 'e -tva -hihie. -E -bi nyibli -mu', -v ni 'li 'mu 'kwli, 'waa =wli 'ye-e ni, -e mɔ, dɛ -mu', v pu wen 'li, e nɔ- v di nu. E nɔ- nu-o, 'mu a du -mu', -e ni-e, 'mu 'e nyre bu, 'v -ha-a 'nie, =a -tva mumuo, =a 'yɛɛ Kletiblogba -hɔn le. 14-Te -a yi 'ki ni mi, ti ni -do a ti 'yri, -e -bi duduo -hɔn 'li 'yru a hrule a kamlakɔba ki, 'ki 'li dɔgba 'lu, 'e -tva -huhuo diaki, 15'e -tva 'li 'mu a yible'bliile, 'ki 'li 'yru ki. E nɔ- nu-o, =a 'yi 'li 'a yi-wonwɔn 'li -wɛ. 'A -ti, -a -ha pepe a 'mu mɛ le, -te e 'yee 'li, 'e gba 'li -a mu. 16-Ti a 'mu, e nɔ- nu-o, =a naa 'li 'nudugbo, v dɛɛ Koda, 'a 'yru a bunyraale'. 'Ki pepe 'yi 'li -hu. 'Ki 'li 'mu a -moko 'yri, e kɔ 'blagbi, 'e muɛ 'li bu. -A 'ye =hven, =a -jri 'blagbi a 'mu, =a 'yaa 'li-i 'mu 'kwli, =a mu-a bu, -e di-e nu, 'yru a 'dvi 'ni -ha-a yi nyre. 17-Te v 'yaa =nɛ, 'v nu 'pati, 'v =glaa 'li-i 'mu le. U yi pie huannu, 'ki bu bi 'li Libiblogba a 'yrukɔɔ -mu', -e kɔ ki 'pɔwɔn -huɔ 'li. E nɔ- kɔ -ti 'mu a danu -mu', v pu yɔ', 'v -tɔ =nɛ, 'v -ha pepe mɛ le, -te e 'yee 'li, 'e gba 'li -a mu. 18Pepe a 'mu, e 'tɛ -wen -a mu yi diaki. E nɔ- nu-o, -te -nyre -nye, 'v -tva 'mu a gbugba-tɛbli -bi a 'nie a lɛpɔpu. 19-Te -nyre -nye de, -e -bi v pu 'mu a -tɛbli -bi 'nie le de, dani bi 'li yi, 'pati, kɔ ti. 20-A 'yi 'yru kɔ nyahro 'hven- 'ye, 'e gba -nyrɔwi. Pepe bu 'tɛ ni 'klɔ ki a -ti, -a 'yi 'ki-i =wlu yi -kuo -ni, -ba di 'v wɔn =ta.

21Nyiblo =dɔ 'yi dɛ -di, 'e gba -nyrɔwi, -e -bi Pɔlu 'du ye', 'e nyra bu, e wen: «-A 'bio -na, -te 'n hɛ mɔ-ɔ, -e mɔ, -ba ni mɔ 'li Kletiblogba bu, a kɔ ba pu mɔ 'mu nva yi bu. 'Bu mɔ, 'ba pu mɔ 'mu nva yi bu, -a 'yi wen 'li-i 'li -wɛ, -ba 'ye wen =hven -bu, -a yi 'ki 'ye. 22'N nyɛɛ nɛ 'a mu le, 'aan =wli 'ni 'bie 'li -hɔn, -e nu-o, nyiblo =dɔ 'yi 'li-i 'li -wɛ bu 'waan nɛ 'a -hunhlɔn, kɛɛ, 'mu ni -do -bu, e nɔ- di 'wan.

23 Ɛ mɔ -han-ti -nɔ, -kɔti Nyɔsua -bu, -ɛ mɔ 'na Kukɔnyɔ, kɔ, -ɛ kɔ -kuan 'n ni, 'a lɛlenyɔ 'hru 'mu yi, 'ki 'li 'tɔlɔwɔ -bu 'kwli, 24 Ɛ lee 'mu, ɛ wen: Pɔlɔ, -ni 'pie 'li huannu. -Blɛɛ yi, -bu nyre 'li Romakue a 'kun gbagbu* yi. 'Ya 'v 'lu de, Nyɔsua 'win -na lenyaawin ni, 'ɛ wen-ɛ ki. 'A -ti, nyibli a pɛpɛ -bu, -v kɔ -mu 'hɛn-, a ni 'nɛ- 'mu -bu 'kwli, 'waa 'yɛɛ =dɔ 'yi 'li-ti 'li -wɛ bu 'ku. 25 'A -ti, -a 'bio -na, 'aan =wli 'ni 'bie 'li -hlon. 'N kuo Nyɔsua =wlv yi. -Ti -bu, 'a lɛlenyɔ lee 'mu, ɛ di 'ni -nue -ni. 26 Kɛɛ, -aan -nɛ 'mu -bu, 'ki 'li 'nɔdugbo =dɔ 'yie, 'ki ɛ di 'li -wɛɛ -ni.»

27 Ɛ mɔ la 'ki 'tɔlɔwɔ ni -pu =tu 'v -hen a 'tɔlɔwɔ -nɔ, kɛɛ, pɛpɛ 'tɛ gbɛ 'li -a mu 'yru ki. 'Yrukutɔ a 'mu, v dɛɛ =nɛ Adria. Muu 'v 'tɔ-heyri 'yie, -ɛ -bi 'munaanyɔ yru-o ni, -ɛ mɔ, -a yi 'mɛɛ 'gbahlɔn yre, 28 'v mua 'plikuo 'pati -mɔ bu, 'v pu-v 'nie, -ɛ di-e nu, -tɛ 'nie nu 'kwlibohohlo, v 'mu-v 'ye. -ɛ -bi v 'ye-e ni, -ɛ mɔ, 'yrukutɔ a 'mu, 'a 'kwlibohohlo mɔ 'metriwɔ a (37) -wlv =tu 'v -pu =tu 'v -hlon'hɛn. -Tɛ 'mu mu 'li ye' dɛ gbɛ, -ɛ -bi v pu-v 'nie de. -Tɛ v pu-v 'nie, -ɛ -bi v 'ye-e ni, -ɛ mɔ, 'a 'kwlibohohlo mɔ 'metriwɔ a (28) -wlv =tu 'v -blɛn-blɛn. 29 U yi pie huannu, 'ki -aan -nɛ 'mu bu =gbɛɛ 'hi yre. Ɛ nɔ- kɔ -ti 'v pu 'mu a dui ni -hen 'nie, 'ki 'li 'mu a 'mu a -moko 'yri, 'v nɛɛ 'ki =wli lɛ, 'v -hɛɛ-ɛ, 'ki -nyre bu -nye 'wɔwli. 30 'Munaanyɔ -hɛɛ-ɛ ni, bu bi 'li 'blagbi 'kwli, bu 'gba cigbɛ. Ɛ nɔ- kɔ -ti, 'v pu 'blagbi a 'mu 'nie. Ɛ mɔ 'li -yruku 'kwli =nɔ, v nu 'li-ti 'li. =Ni 'ye-e -wen, 'mu a dui ni -hen a 'mu, -v ni 'li 'a -moko 'yri, ɛ nɔ- v mi =wɛ mɔ, v 'mu 'li-ti 'lu 'yri gba. 31 Kɛɛ, kɛ- Pɔlɔ pi 'seyo a nyiblo gbagbu, ɛ kɔ 'a 'seyo 'hɛn- yi, ɛ wen: «'Bu mɔ, nyibli -bu 'bu 'yi 'nɛ- 'mu -bu 'kwli bu -ni, a 'yi 'li-ti 'li -wɛ, ba wa.» 32 Ɛ nɔ- mɔ 'seyo bu 'bɛ 'pati -mu', v -nu, v mua 'blagbi a 'mu blɛ, 'v -ha-a mɛ lɛ, 'ɛ -mu.

33 -Tɛ -nyre yi ni -nye, -ɛ -bi Pɔlɔ da nyibli a pɛpɛ ni, ɛ wen: «'N nyɛɛ nɛ 'a mu lɛ, ba di dɛ, -ɛ nu-o, -tɛ a 'kee la 'li dɛ a didie, ɛ -wɛ 'ki 'li -nyrɔwɔ ni -pu =tu 'v -hen. 34 'A -ti, 'n nyɛɛ nɛ 'a mu lɛ, ba di dɛ. 'Ba -hɛɛ ba pu -hɔnhlon, -ɛ -bi ba di dɛ. 'N yi 'a mu 'ni -lee -ni, -ɛ mɔ, nyiblo =dɔ a 'lu-pupui a 'yɛɛ ni -do 'yi 'li-ti 'li -wɛ bu 'wan.» 35 Bu pu 'ki lɛ, -ɛ -bi ɛ 'du 'fɔɔ ye', 'ɛ -nyi Nyɔsua 'wio, 'ki 'v nyibli a pɛpɛ ye', 'ɛ 'bɛ-ɛ =tɔ lɛ, 'ti- 'ɛ -tɔa 'a didie.

36Ti nu -do a ti 'yri, 'klu bi nyibli a pepe yra le, 'v -tua de a didie. 37-A mu nyibli a pepe -mu', -v nu 'li 'mu a 'mu 'kwli, -a -we 'li nyibli a (276) -hotrowi nu 'hven ne nyibli a -wli nu ta =tu 'v -pu =tu 'v -hlon-do. 38-Te v di de, v =mla, e no- mo dii-tebli a ble a pepe -mu', -e nu 'li 'mu 'kwli, bu pu=v 'nie le, -e di-e nu, 'mu 'mu 'huhue -ni.

-Te 'mu bi la 'li 'hu 'nyi, e we la

39-Te -nyre -nye, -e -bi 'munaanyo tee 'li 'gbahlon nu, kee, 'blugbakotio bu di 'li ki 'hru -ni, v 'yi-t -yi. Kee, v 'ye-e ni, -e mo, 'yru pu 'li -gbu, 'ti- 'yrukotio a 'mu, e dva kibwweenle. -E -bi v -yra=a ni, bu =te=e 'yi, bu nu=o, 'mu bu -gbi -tite -mu', 'nie 'yi 'v 'kwli bu -hlo -ni, 40'v =wle 'mu a dui, 'v hie 'li -nu 'yru -mo ble, 'ti- 'v =wle wanti -mu', -e pi 'v 'mu 'hru wlon le, 'v pu danu yo', 'ki 'li 'mu a 'mu 'yri, -e di-e nu, pepe 'mu 'li 'mu 'gbahlon yi -gbaa -ni, 'v mi 'li 'gbahlon yi. 41Kee, 'niekotio =du, -e ko -mo 'pownon -huv 'li, 'ki v nyre 'v 'ni-hlon 'yakli nu 'hven -gbati. 'Ki 'v -tite a 'mu, 'ki 'mu -gbii 'v. 'A 'luyikotio, no- bi 'li 'pownon 'nyi. E nu=o ni, 'mu a 'mu, 'e 'yi 'li -ta'-hunhon 'li -we. 'A -ti, 'a ke'de, no- 'yru a 'dvi wowa le.

42=Jiklapu a pepe -mu', 'seyo -hve bu 'lila -nu le, -e di-e nu, 'a nyiblo =du 'ni -ha lu, e 'ni -ha -nu -ji' =ta. 43Kee, Romakue a 'seyo a ye'nanyo -mu', e no- -mo -bi, e -hve bu wa Polu, -koti e nve ne 'a de ni. E no- nu=o, 'e 'yi 'seyo me le -ha, 'ki de -mu', v yi 'lu -mo le -hie, bu nu=o. E no- ko -ti, 'e lee nyibli -mu', -v yi lule, bu mo yi-henyibli -mu', -bu bi 'nie, v 'mu 'li 'gbahlon mu. 44-U -bi -mu', -v 'yi lule -yi, v ko bu pe 'v 'plankabi ki ble, e ko 'mu a tikabi 'hven-, v 'mu 'li 'gbahlon mu. De a 'mu, e no- 'waa pepe, v -nu, 'v mu 'li 'gbahlon. =Dedede 'yi nyiblo =du ie -hren.

**De -mu', -e nu la Polu, 'ki 'li 'nidugbo -mu',
v dee Maliti ki**

28 1-Te -a nyre 'li 'gbahlon, =dedede 'yi nyiblo =du le -hren, 'ki -a 'wun 'li, -e mo, 'nidugbo a 'mu, 'a 'nyre mo Maliti. 2Nyibli -ni 'li 'blugba a 'mu ki, v 'ble -a mu kua -tee. 'Nu yi 'v 'ni bi, ce yi 'ni -ti. 'A -ti, v 'tie na,

'v da -a mu, -a 'mu na 'wen, 3Pɔlv 'e 'du klaklɪdu ye', 'e pu 'lɪ-t 'tɔ. ɛ nɔ- kɔ 'kwli hre -hɔn 'lɪ, hihɪu a -tɪ, 'e mle 'a dabv, 'tɪ- 'e -pete-e -mɔ lɛ. 4-Tɛ nyibli -mɔ', -v kɔ 'blv a 'mu, v 'ye hre a 'mu, -ɛ -pete 'a dabv -mɔ lɛ, -ɛ -bɪ kɛ- v pu 'waa dɔnɔv lɛ, v wen: «Nyiblo -bɪ, ɛ di mɔ -balɔnyɔ. ɛ nɔ- nu=ɔ, =han-tɪ -hɔn, 'e 'yɪ 'yru -hie, kɛɛ, 'kuo* -di-e 'la.» 5Kɛɛ, Pɔlv bubla 'a dabv a 'mu, hre 'bɔɛ -mɔ bu nɪ, hre a 'mu 'e bi 'lɪ 'tɔ. Hre a 'mu, 'a 'nyɪ 'yɪ 'v-v -dedede 'hɪ -nuu -nɪ yruyru. 6Nyibli -mɔ', -v nɪ -tuɔ kɪ, v wen 'nɪ, 'a dabv di 'nɪ =pu, ɛ kɔ, ɛ di bi -hlɔn, ti nɪ -do a ti 'yri, ɛ 'mu 'ku. Kɛɛ, -tɛ v -ple 'v ti -hɔhɔv lɛ, -ɛ -bɪ v 'ye-e nɪ, -ɛ mɔ, =dedede 'yɪ 'lu -mɔ -mu. Nɔ- mɔ bu -ha win kle, bu pu lɛ, -ɛ mɔ, Pɔlv mɔ 'ku -bɪ =nɔ.

7'Mɔɛ 'v -tɛ a 'mu yɪ, 'kɪ 'blɔgbɔ a 'mu a -gɔlvɔnɔma a -yaa nɪ 'v. -Gɔlvɔnɔma a 'mu, 'a 'nyre mɔ Publiustɪ. Nɔ- 'ble -a mu kva -tɛɛ, 'kɪ 'lɪ 'a 'kayv bu, =a -hi 'lɪ -nyrɔwɪ nɪ ta. 8Publiustɪ a 'mu, 'a 'baɪ a 'hɔv yɪ 'nɪ hren. 'A -tɪ, ɛ pɛ bu, -tɛklekwli -ni-e, Pɔlv 'e mu=ɔ 'ye mɔ, 'e pu=v dabv 'lu bu, 'e da Nyɪsva, 'a 'kɔɛ 'e -wɛ. 9-Tɛ dɛ a 'mu, ɛ -hi, -ɛ -bɪ 'hɔhɔrennyibli a pɛpɛ, -v nɪ 'lɪ 'blɔgbɔ a 'mu 'kwli, v di 'v Pɔlv 'hɔv -wɛ, 'waa 'kɔɛ 'e -wɛ, 10'v -nyɪ -a mu 'v=tuule a gblegble, muu 'v ye', -tɛbli a pɛpɛ, -a -hɔɛ, 'kɪ 'v -aan 'dagba a -ta', 'v -nyɪ -a mɔ=ɔ.

-Tɛ Pɔlv nyre la 'lɪ Rɔmɔdɔ* 'kwli

11'Niedugbo -bɪ, -ɛ mɔ Malɪtɪ, -a -hɪɪ 'lɪ -hɔnpuɪ nɪ ta. -Hɔnpuɪ nɪ ta a 'mu, 'a 'lu-yɛɛɛɛ', -ɛ -bɪ 'mu -hɔn 'lɪ Alesadridɔ 'kwli. Nɔ- gba -a mu. 'Mu a 'mu, 'a 'nyre mɔ Diosiki. 'Kɪ ɛ nɪ la 'lɪ 'niedugbo a 'mu, 'a 'wafɪ =dɔ yɪ, ɛɛ a ti 'yri. 12ɛ nɔ- gba -a mu, =a nyre 'lɪ Silakusɪdɔ 'kwli, =a -hɪɪ 'lɪ -nyrɔwɪ nɪ ta. 13-Tɛ -a -hɔn 'lɪ -wlu, -a 'yraa 'gbahlɔn lɛ -yraayraa, =a nyre 'lɪ Yrekiodɔ 'kwli. -Tɛ -nyre -nyɛ, -ɛ -bɪ pɛpɛ -mɔ', -ɛ -hɔn 'lɪ 'yru a bunyraalɛ', ɛ -tɔvɔ -hihie, 'e nu=ɔ, =a -hɪɪ 'v -nyrɔwɪ nɪ 'hɔɛn 'nie kɪ, 'tɪ- =a nyre 'lɪ Pusɔlɪdɔ 'kwli. 14'Kɪ 'lɪ 'dɔ a 'mu 'kwli, -a yɛɛ 'lɪ -Yusu a nyibli bu, 'v lee nɛ -a mu, 'kɪ -ba -hɪɪ 'v =nɔ 'wee 'mumu 'hɔv, =a wen=ɛ kɪ. -Tɛ 'wee a 'mu, ɛ -yɛ, -ɛ -bɪ -a bi 'hru wlɔn de, =a mi 'lɪ Rɔmɔdɔ 'kwli. 15-Tɛ -Yusu a nyibli, -v nɪ 'lɪ Rɔmɔdɔ 'kwli, v 'wɪn, -ɛ mɔ, 'kɪ -a yɪ 'lɪ di, -ɛ -bɪ v di -a mu ye' 'bɛ mɔ.

-A kɔ nyibli -bi 'hɛn-, 'kɪ -a -ɲmee 'v -tɪtɛ -mʊ', v dɛɛ Apɪusɪkʊɛhru a 'Maɪ, -v -bi kɔ -a mʊ 'hɛn-, =a bibi yɪ bʊ, 'kɪ 'v -tɪtɛ -mʊ', v dɛɛ 'Dagbi a 'Kayo nɪ Ta. -Tɛ Pɔlv 'ye -nʊ, -ɛ -bi ɛ -nyi Nyɪsʊa 'wio, -kɔtɪ dɛ a 'mʊ, ɛ -nyi-e 'kɪ, 16=a -mʊ -mumu, =a nyre 'lɪ Rɔmʊdɔ 'kwli. -Tɛ -a nyre 'kɪ 'lɪ, -ɛ -bi Rɔmʊkʊɛ a 'kʊnpʊ -ha Pɔlv mɛ lɛ, 'kɪ ɛ nɪ -dɔ bʊ nɪ 'lɪ 'kayu -bi bʊ, 'sɛyotayu -bi 'mʊ-v 'yie -tu.

**-Tɛ Pɔlv nɛ la Nyɪsʊa a -tɪ -mɔ lɛ,
'kɪ 'lɪ Rɔmʊdɔ* 'kwli**

17-Tɛ -nyrɔwɪ nɪ ta -hi, -ɛ -bi Pɔlv da -Juukʊɛ* a nyibli gbagbi nɪ, 'kɪ bʊ di 'lɪ-tɪ -mɔ. -Tɛ v 'kukue lɛ, -ɛ -bi kɛ- ɛ pɪ -nʊ yɪ, ɛ wen: «'Diayɪnʊ -na, =han-tɪ =hɔn, 'n 'yɪ dɛ -hʊan -aan dakɔ kɔ -aan 'bainʊ a tete* 'hɛn- mɔ -nu, kɛɛ, -Juukʊɛ a nyibli gbagbi kɔ 'mʊ nɪ, 'kɪ 'lɪ Jrusrɛ, 'v pʊ 'mʊ Romakʊɛ a 'kʊnpʊ -jɪ', 18Romakʊɛ 'v pʊv 'mʊ -bati lɛ, 'v 'ye-e, -ɛ mɔ, 'n 'yɪ dɛ -hʊan =dʊ -nu, -ɛ blɛɛ 'kukʊv yɪ. ɛ nɔ- kɔ -tɪ, 'v -hʊɛ bʊ tɛ la 'mʊ bʊ. 19Kɛɛ, -Juukʊɛ 'yɪ dɛ a 'mʊ kɪ -wen. ɛ nɔ- kɔ -tɪ, 'nɪ pʊ lɛ, -ɛ mɔ, Romakʊɛ a 'kʊn gbagbʊ* -bʊ, -ɛ nɪ 'nɛ- Rɔmʊdɔ 'kwli, ɛ nɔ- di 'mʊ -bati lɛ -pʊv -nɪ. ɛ 'yɪ -bʊ -hʊa 'na dakɔ, -v mɔ -Juukʊɛ a -tɪ a yɛɛ lɛ a -tɪ. 20ɛ nɔ- nu-o, 'nɪ -hʊa-a, =bʊ 'ye 'a mʊ, 'mʊ 'a mɔ-ɔ -tɔɔ -nɪ. 'ɛ mɔ -tɛɛ, 'v mʊa 'mʊ, -kɔtɪ dɛ -mʊ', dakɔ a pepɛ, -v mɔ Yɪsrækʊɛ*, v kʊo =wɔv yɪ, nɔ- 'n yɪ nyibli lɛ -lee -nɪ.»

21-ɛ -bi v =tu-o =wɔn, v wen: «-Aan 'diayɪnʊ -Juukʊɛ -mʊ', -v nɪ 'lɪ Sudeblɔgbɔ 'kwli, v 'yɪ -a mʊ 'crɪɛn yɪ -ya, 'kɪ 'v -na -ta', ɛ kɔ, v 'yɪ nyiblo =dʊ -lee -nɪ, 'kɪ bʊ lee nɛ -a mʊ -tebli -mʊ', -nu a -tɪ, kɔ, bʊ hla -na -tɪ -hʊɪn =dʊ. 22Kɛɛ, -a -hʊɛ -ba pʊ -mʊ nʊa yɪ bʊ -tɛɛ, -ɛ di-e nu, dɛ -bʊ, -yɪ 'lʊ -mɔ lɛ -hie, =mʊ -a mʊ -lee -nɪ, -kɔtɪ -a yi-e nɪ, -ɛ mɔ, =tumudʊ -bʊ, -pɪ, v -wen 'a nyibli yɪ, 'kɪ 'v 'a -nɛ -tɪtɛ =dʊ.» 23v kɔ Pɔlv 'hɛn-, 'v pʊ 'lɪ -nyrɔwɔ, -ɛ kɔ 'kwli v di 'v yɪ bʊ -bibi -nɪ dɛ.

-Tɛ -nyrɔwɔ a 'mʊ, ɛ nyre 'v, -ɛ -bi 'waa pepɛ, 'kɪ v mu 'lɪ Pɔlv -mɔ. Kʊɛ 'lɪ -nyrajru 'yie bʊ, -bʊ yɛ -winse kɪ, Pɔlv 'ɛ -hɪhɛ =nʊ klɛ, -tɛ Nyɪsʊa nu -tonyibli a win a kɪkɔlɛ. Moise* a tete-crɪɛn, kɔ Nyɪsʊa a winwɔn-hanyʊ* a 'crun 'hɛn-, nu- kɔ 'kwli ɛ nɛɛ 'lɪ, 'ɛ hɛ -Yusu a -tɪ, v 'mʊ-v =wɔv yɪ -kʊo -nɪ, -ɛ mɔ, -tɪ -mʊ', ɛ hɛ, ɛ mɔ -tɪ a -tɛɛ -nɔ.

24-Ti a 'mu, ε -hla, -v -bi kuo =ne =wlv yi, -ε mɔ, -ti a -tɛɛ =nu. Kεε, -v -bi ni 'v, v 'ni -kuo-o li -ti a 'mu =wlv yi.
 25-Te v yi ni mi, v 'ni -yuyru-o win' le, 'ki 'li 'waa dɔnuv 'nyi. ε nɔ- kɔ -ti, 'ε yi la =nv -lee -ni, -ε mɔ: «Nyɔsua a -Hihiu* kɔ 'v =wɔn, -te ε nεε la 'li Nyɔsua a winwɔn-hanyɔ Esai* 'li, 'ε yi la 'li -aan 'banv -mɔ -hlee -ni. 26Ke- Nyɔsua a -Hihiu a 'mu, ε pi la:

Mu -bv lee dakɔ -bv,

-ε mɔ, -ti -bv, 'n di hla,

a di 'ni 'win -tɛɛ,

kεε, a 'yi 'li-ti 'li -wε, ba yru-o' le;

dε -bv, 'n di nu, a di-e 'ni 'ye -tɛɛ,

kεε, a 'yi 'li-ti 'li -wε, ba yru-o le,

27 -ε nu-o, dakɔ -bv, 'waa =wli 'gboklo ni diaki,

'v ka 'waa nvi yre,

-ε di-e nu, 'waa nvi 'ni -ha -ti 'win,

'v ka 'waa 'yii ki,

-ε di-e nu, 'waa 'yii 'ni -ha dε 'ye,

ε kɔ, 'waa =wli 'ni -ha -ti' le yru.

'Bu 'ye ni nu wen -tebli a 'mu,

v di -mε wen 'mu yi,

'mu wen=ε nu, v 'mu wen 'v yi 'sii -ni,

'ki 'v 'mu ye'.

Ke- Nyɔsua -pu.»

28-ε -bi ke- Pɔlv pi de: «Ba kɔ 'a yiyie, titie -mu', -ε hle=ε, -te Nyɔsua di nyibli a wɔwa nu, v pu=v dakɔ -mɔ' ni -wε, -v 'yi -Juukvε 'pa-. U nu- -mɔ -bi, v di pu=v nua yi bu.»
 [29-Te Pɔlv hla -ti a 'mu, -ε -bi -Juukvε -tua mumuo, 'v pi gble, 'ki 'li 'waa dɔnuv 'nyi.]

30'Ki 'li Rɔmɔdɔ 'kwli, 'yri ni 'huen, ε nɔ- ε -hii 'li 'a 'kayu bu. 'Kayu a 'mu, ε yi-ti 'ni 'pεε -ni. -Tonyibli a pεpe -mu', -v -hve -bv 'ye=e, ε yi 'ble =nv kva -tɛɛ. 31ε 'ni -pie=e huannv, ε kɔ, nyiblo -dv 'ni -ka-a li-ti yi, 'ki bu lee nyibli le, -ε mɔ, Nyɔsua, nɔ- kɔv nyibli a pεpe win ki, kɔ, 'ki bu tɔv Kɔkɔnyɔ -Yusu 'Klɔv a -ti.